

Tämä asiakirja on ainoastaan dokumentoinnin apuväline eikä sillä ole oikeudellista vaikutusta. Unionin toimielimet eivät vastaa sen sisällöstä. Säädösten todistusvoimaiset versiot on johdanto-osineen julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä ja ne ovat saatavana EUR-Lexissä. Näihin virallisiin teksteihin pääsee suoraan tästä asiakirjasta siihen upotettujen linkkien kautta.

► **B** EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI 2014/24/EU,
annettu 26 päivänä helmikuuta 2014,
julkisista hankinnoista ja direktiivin 2004/18/EY kumoamisesta
(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)
(EUVL L 94, 28.3.2014, s. 65)

sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla:

		virallinen lehti		
		N:o	sivu	päivämäärä
► <u>M1</u>	Komission delegoitu asetus (EU) 2015/2170, annettu 24 päivänä marraskuuta 2015	L 307	5	25.11.2015

Oikaistu:

- **C1** Oikaisu, EUVL L 184, 11.7.2015, s. 31 (2014/24/EU)
- **C2** Oikaisu, EUVL L 191, 22.7.2017, s. 12 (2014/24/EU)

**EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI
2014/24/EU,**

annettu 26 päivänä helmikuuta 2014,

julkisista hankinnoista ja direktiivin 2004/18/EY kumoamisesta

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

I OSASTO:	SOVELTAMISALA, MÄÄRITELMÄT JA YLEISET PERIAATTEET
I LUKU:	Soveltamisala ja määritelmät
1 JAKSO:	KOHDE JA MÄÄRITELMÄT
1 artikla:	Kohde ja soveltamisala
2 artikla:	Määritelmät
3 artikla:	Sekamuotoiset hankinnat
2 JAKSO:	KYNNYSARVOT
4 artikla:	Kynnysarvojen määrät
5 artikla:	Hankintojen ennakoidun arvon laskentamenetelmät
6 artikla:	Kynnysarvojen ja keskushallinnon viranomaisia koskevan luettelon tarkistus
3 JAKSO:	POIKKEUKSET
7 artikla:	Vesi- ja energihuollon, liikenteen sekä postipalvelujen alalla tehdyt hankintasopimukset
8 artikla:	Erietyiset poikkeukset sähköisen viestinnän alalla
9 artikla:	Kansainvälisten sääntöjen nojalla tehtävät hankintasopimukset ja järjestettävät suunnittelukilpailut
10 artikla:	Palveluhankintasopimuksia koskevat erityispoikkeukset
11 artikla:	Yksinoikeuden perusteella tehtävät palveluhankintasopimukset
12 artikla:	Yksiköiden väliset hankintasopimukset julkisella sektorilla
4 JAKSO:	ERITYISTILANTEET
1 alajakso:	Rahoitettavat hankintasopimukset sekä tutkimus- ja kehittämisspalvelut
13 artikla:	Hankintaviranomaisten rahoittamat hankintasopimukset
14 artikla:	Tutkimus- ja kehittämisspalvelut
2 alajakso:	Hankinnat, joihin liittyy puolustus- tai turvallisuusnäkökohtia
15 artikla:	Puolustus ja turvallisuus
16 artikla:	Sekamuotoiset hankinnat, joihin liittyy puolustus- tai turvallisuusnäkökohtia
17 artikla:	Kansainvälisten sääntöjen mukaisesti tehtävät tai järjestettävät hankintasopimukset ja suunnittelukilpailut, joihin liittyy puolustus- tai turvallisuusnäkökohtia
II LUKU:	Yleiset säännöt
18 artikla:	Hankintaperiaatteet
19 artikla:	Talouden toimijat
20 artikla:	Varatut hankintasopimukset
21 artikla:	Luottamuksellisuus
22 artikla:	Viestintään sovellettavat säännöt

▼B

23 artikla:	Nimikkeistöt
24 artikla:	Eturistiriidat
II OSASTO:	HANKINTASOPIMUKSIIN SOVELLETTAVAT SÄÄNNÖT
I LUKU:	Menettelyt
25 artikla:	GPA-sopimukseen ja muihin kansainvälisiin sopimuksiin liittyvät ehdot
26 artikla:	Menettelyjen valinta
27 artikla:	Avoim menettely
28 artikla:	Rajoitettu menettely
29 artikla:	Tarjousperusteinen neuvottelumenettely
30 artikla:	Kilpailullinen neuvottelumenettely
31 artikla:	Innovaatiokumppanuus
32 artikla:	Neuvottelumenettely, josta ei julkaista ilmoitusta
II LUKU:	Sähköisissä ja yhdistetyissä hankinnoissa käytettävät teknikat ja välineet
33 artikla:	Puitejärjestelyt
34 artikla:	Dynaamiset hankintajärjestelmät
35 artikla:	Sähköiset huutokaupat
36 artikla:	Sähköiset luettelot
37 artikla:	Yhteishankintatoiminnot ja yhteishankintayksiköt
38 artikla:	Tilapäiset yhteishankinnat
39 artikla:	Hankinnat, joihin osallistuu hankintaviranomaisia eri jäsenvaltioista
III LUKU:	Menettelyn kulku
1 JAKSO:	VALMISTELUVAIHE
40 artikla:	Alustavat markkinakartoitukset
41 artikla:	Ehdokkaiden tai tarjoajien osallistuminen hankinnan valmisteluun
42 artikla:	Tekniset eritelmät
43 artikla:	Merkit
44 artikla:	Testausraportit, sertifiointi ja muut todistuskeinot
45 artikla:	Vaihtoehdot
46 artikla:	Hankintasopimusten jakaminen osiin
47 artikla:	Määräaikojen asettaminen
2 JAKSO:	JULKAISEMINEN JA AVOIMUUS
48 artikla:	Ennakoilmoitukset
49 artikla:	Hankintailmoitukset
50 artikla:	Jälki-ilmoitukset
51 artikla:	Ilmoitusten muoto ja julkaisemistapa
52 artikla:	Julkaiseminen kansallisella tasolla
53 artikla:	Hankinta-asiakirjojen saatavuus sähköisessä muodossa
54 artikla:	Ehdokkaille osoitetut pyynnöt
55 artikla:	Ehdokkaille ja tarjoajille tiedottaminen

▼B

3 JAKSO:	OSALLISTUJIEN VALITSEMINEN JA HANKINTASOPIMUSTEN TEKEMINEN
56 artikla:	Yleiset periaatteet
1 alajakso:	Laadulliset valintaperusteet
57 artikla:	Poissulkemisperusteet
58 artikla:	Valintaperusteet
59 artikla:	Yhteinen eurooppalainen hankinta-asiakirja
60 artikla:	Todistuskeinot
61 artikla:	Sähköinen todistushakemisto (e-Certis)
62 artikla:	Laadunvarmistusstandardit ja ympäristöasioiden hallintaa koskevat standardit
63 artikla:	Muiden yksiköiden voimavarojen hyväksi käyttäminen
64 artikla:	Hyväksytyjen talouden toimijoiden viralliset luettelot ja yksityis- tai julkisoikeudellisten laitosten suorittama varmentaminen
2 alajakso:	Ehdokkaiden, tarjousten ja ratkaisujen määrän vähentäminen
65 artikla:	Kilpailuun kutsuttavien muuten kelpuutettujen ehdokkaiden määrän vähentäminen
66 artikla:	Tarjousten ja ratkaisujen määrän vähentäminen
3 alajakso:	Hankintasopimuksen tekeminen
67 artikla:	Hankintasopimuksen tekoperusteet
68 artikla:	Elinkaarikustannukset
69 artikla:	Poikkeuksellisen alhaiset tarjoukset
IV LUKU:	Hankintasopimuksen toteuttaminen
70 artikla:	Hankintasopimusten toteuttamisen ehdot
71 artikla:	Alihankinta
72 artikla:	Hankintasopimusten muuttaminen niiden voimassaoloaikana
73 artikla:	Hankintasopimusten irtisanominen
III OSASTO:	ERITYISET HANKINTAJÄRJESTELMÄT
I LUKU:	Sosiaalipalvelut ja muut erityiset palvelut
74 artikla:	Sosiaalipalveluja ja muita erityisiä palveluja koskevien sopimusten tekeminen
75 artikla:	Ilmoitusten julkaiseminen
76 artikla:	Hankintasopimusten tekemisessä noudatettavat periaatteet
77 artikla:	Tiettyihin palveluihin varatut hankintasopimukset
II LUKU:	Suunnittelukilpailuihin sovellettavat säännöt
78 artikla:	Soveltamisala
79 artikla:	Ilmoitukset
80 artikla:	Suunnittelukilpailujen järjestämistä ja osallistujien valintaa koskevat säännöt
81 artikla:	Valintalautakunnan kokoonpano
82 artikla:	Valintalautakunnan päätökset

▼B

IV OSASTO:	HALLINNOINTI
83 artikla:	Täytäntöönpano
84 artikla:	Erilliset kertomukset menettelyistä hankintasopimusten tekemisessä
85 artikla:	Kansallinen raportointi ja tilastotiedot
86 artikla:	Hallinnollinen yhteistyö
V OSASTO:	DELEGOITU SÄÄDÖSVALTA, TÄYTÄNTÖÖNPANOVALTA JA LOPPUSÄÄNNÖKSET
87 artikla:	Siirretyn säädösvallan käyttäminen
88 artikla:	Kiireellinen menettely
89 artikla:	Komiteamenettely
90 artikla:	Saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä ja siirtymäsäännökset
91 artikla:	Kumoamiset
92 artikla:	Uudelleentarkastelu
93 artikla:	Voimaantulo
94 artikla:	Osoitus
LIITTEET:	
LIITE I:	KESKUSHALLINNON VIRANOMAISET
LIITE II:	LUETTELO 2 ARTIKLAN 1 KOHDAN 6 ALAKOHDAN A ALAKOHDASSA TARKOITETUISTA TOIMINNOISTA
LIITE III:	LUETTELO PUOLUSTUSALAN HANKINTAVIRANOMAISTEN TEKEMIIN HANKINTASOPIMUKSIIN KUULUVISTA 4 ARTIKLAN B ALAKOHDASSA TARKOITETUISTA TUOTTEISTA
LIITE IV:	TARJOUSTEN, OSALLISTUMISHAKEMUSTEN SEKÄ SUUNNITTELUKILPAILUIHIN TOIMITETTAVIEN SUUNNITELMIEN JA HANKKEIDEN SÄHKÖISIÄ VASTAANOTTOVÄLINEITÄ JA -LAITTEITA KOSKEVAT VAATIMUKSET
LIITE V:	ILMOITUKSIIN SISÄLLYTETTÄVÄT TIEDOT
A osa:	Tiedot, jotka on sisällytettävä ilmoitukseen ennakkoilmoituksen julkaisemisesta hankkijaprofiilissa
B osa:	Ennakkoilmoitukseen sisällytettävät tiedot (48 artikla)
C osa:	Hankintailmoitukseen sisällytettävät tiedot (49 artikla)
D osa:	Jälki-ilmoitukseen sisällytettävät tiedot (50 artikla)
E osa:	Suunnittelukilpailua koskeviin ilmoitukseen sisällytettävät tiedot (79 artiklan 1 kohta)

▼B

- F osa: Suunnittelukilpailun tuloksia koskevaan ilmoitukseen sisällytettävät tiedot (79 artiklan 2 kohta)
- G osa: Hankintasopimukseen sen toteuttamisen aikana tehtäviä muutoksia koskeviin ilmoituksiin sisällytettävät tiedot (72 artiklan 1 kohta)
- H osa: Sosiaalipalveluista ja muista erityisistä palveluista tehtäviä hankintasopimuksia koskeviin hankintailmoituksiin sisällytettävät tiedot (75 artiklan 1 kohta)
- I osa: Sosiaalipalveluista ja muista erityisistä palveluista tehtäviä hankintasopimuksia koskeviin ennakoilmoituksiin sisällytettävät tiedot (75 artiklan 1 kohta)
- J osa: Sosiaalipalveluista ja muista erityisistä palveluista tehtäviä hankintasopimuksia koskeviin jälki-ilmoituksiin sisällytettävät tiedot (75 artiklan 2 kohta)
- LIITE VI: SÄHKÖISIÄ HUUTOKAUPPOJA KOSKEVIIN HANKINTA-ASIAKIRJOIHIN SISÄLLYTETTÄVÄT TIEDOT (35 artiklan 4 kohta)
- LIITE VII: TIETTYJEN TEKNISTEN ERITELMIEN MÄÄRITELMÄT
- LIITE VIII: JULKAISEMISTA KOSKEVAT TIEDOT
- LIITE IX: 54 ARTIKLAN MUKAISTEN TARJOUSPYyntÖJEN, VUOROPUHELUN OSALLISTUMISTA KOSKEVIEN KUTSUJEN TAI KIINNOSTUKSEN VAHVISTAMISPYyntÖJEN SISÄLTÖ
- LIITE X: LUETTELO 18 ARTIKLAN 2 KOHDASSA TARKOITETUISTA KANSAINVÄLISISTÄ SOSIAALI- JA YMPÄRISTÖALOJEN SOPIMUKSISTA
- LIITE XI: REKISTERIT
- LIITE XII: VALINTAPERUSTEIDEN TÄYTTÄMISEN TODISTUSKEINOT
- LIITE XIII: LUETTELO 67 ARTIKLAN 3 KOHDASSA TARKOITETUISTA UNIONIN SÄÄDÖKSISTÄ
- LIITE XIV: 74 ARTIKLASSA TARKOITETUT PALVELUT
- LIITE XV: VASTAAVUUSTAULUKKO

▼B

I OSASTO
SOVELTAMISALA, MÄÄRITELMÄT JA YLEISET PERIAATTEET

I LUKU

Soveltamisala ja määritelmät

1 jakso

Kohde ja määritelmät

1 artikla

Kohde ja soveltamisala

1. Tällä direktiivillä vahvistetaan hankintaviranomaisten noudattamia hankintamenettelyjä koskevat säännöt sellaisia hankintasopimuksia ja suunnittelukilpailuja varten, joiden ennakoitu arvo ei alita 4 artiklassa säädettyjä kynnysarvoja.
2. Tässä direktiivissä tarkoitettua hankintaa on hankintasopimuksen avulla tapahtuva rakennusurakoiden, tavaroiden tai palvelujen hankinta, jonka yksi tai useampi hankintaviranomainen tekee valitsemiltaan talouden toimijoilta, riippumatta siitä, onko kyseiset rakennusurakat, tavarat tai palvelut tarkoitettu julkiseen käyttöön.
3. Tätä direktiiviä sovelletaan, jollei SEUT 346 artiklasta muuta johdu.
4. Tämä direktiivi ei vaikuta jäsenvaltioiden vapautteen määrittellä unionin lainsäädännön mukaisesti, mitä palveluja ne pitävät yleistä taloudellista etua koskevuina palveluina, miten nämä palvelut olisi järjestettävä ja rahoitettava valtiontukisääntöjen mukaisesti ja mitä erityisiä velvoitteita niihin olisi sovellettava. Tämä direktiivi ei myöskään vaikuta viranomaisten päätökseen siitä, haluavatko ne itse hoitaa SEUT 14 artiklan ja pöytäkirjan N:o 26 mukaiset julkisen palvelun tehtävänsä sekä miten ja missä määrin ne sen tekevät.
5. Tämä direktiivi ei vaikuta tapaan, jolla jäsenvaltiot järjestävät sosiaaliturvajärjestelmänsä.
6. Sopimukset, päätökset ja muut oikeudelliset välineet, joilla järjestetään hankintaviranomaisten tai niiden yhteenliittymien välistä valtuuksien ja vastuiden siirtoa julkisten tehtävien suorittamista varten ja joissa ei määrätä sopimussuhteisesta suorituksesta annettavasta korvauksesta, katsotaan kunkin jäsenvaltion sisäiseen organisaatioon kuuluvaksi asiaksi, eikä tämä direktiivi näin ollen vaikuta niihin millään tavoin.

2 artikla

Määritelmät

1. Tässä direktiivissä tarkoitetaan
  - 1) 'hankintaviranomaisilla' valtion viranomaisia, alue- tai paikallisviranomaisia, julkisoikeudellisia laitoksia sekä yhden tai useamman tällaisen viranomaisen tai julkisoikeudellisen laitoksen muodostamia yhteenliittymiä;

▼B

- 2) 'keskushallinnon viranomaisilla' liitteessä I mainittuja hankintaviranomaisia ja, jos kansallisella tasolla on tehty korjauksia tai muutoksia, niiden tilalle tulleita yksikköjä;
- 3) 'keskushallintoa alemmalla tasolla toimivilla hankintaviranomaisilla' kaikkia hankintaviranomaisia, jotka eivät ole keskushallinnon viranomaisia;
- 4) 'julkisoikeudellisilla laitoksilla' laitoksia, joilla on kaikki seuraavat ominaisuudet:
  - a) ne on nimenomaisesti perustettu tyydyttämään yleisen edun mukaisia tarpeita, eikä niillä ole teollista tai kaupallista luonnetta;
  - b) ne ovat oikeushenkilöitä; ja
  - c) niitä rahoittavat pääosin valtion viranomaiset, alue- tai paikallisviranomaiset tai muut julkisoikeudelliset laitokset; tai niiden johto on näiden viranomaisten tai laitosten valvonnan alainen; tai valtion viranomaiset, alue- tai paikallisviranomaiset tai muut julkisoikeudelliset laitokset nimittävät yli puolet niiden hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäsenistä;
- 5) 'hankintasopimuksilla' rahallista vastiketta vastaan tehtyjä kirjallisia sopimuksia, jotka on tehty yhden tai useamman talouden toimijan ja yhden tai useamman hankintaviranomaisen välillä ja joiden tarkoituksena on rakennusurakoiden toteuttaminen, tavaroiden toimittaminen tai palvelujen suorittaminen;
- 6) 'rakennusurakkasopimuksilla' hankintasopimuksia, joilla on jokin seuraavista tarkoituksista:
  - a) jonkin liitteessä II tarkoitettuun toimintaan liittyvän rakennustyön tai rakennusurakan toteuttaminen tai sen suunnittelu ja toteuttaminen yhdessä;
  - b) rakennusurakan toteuttaminen tai sen suunnittelu ja toteuttaminen yhdessä;
  - c) rakennusurakan tyyppiin tai suunnitteluun ratkaisevaa vaikutusvaltaa käyttävän hankintaviranomaisen asettamia vaatimuksia vastaavan rakennusurakan toteuttaminen millä tahansa tavalla;
- 7) 'rakennusurakalla' talonrakennus- tai maa- ja vesirakennustöiden kokonaisuutta, joka sellaisenaan on riittävä jonkin taloudellisen tai teknisen toiminnon suorittamiseen;
- 8) 'tavarahankintasopimuksilla' hankintasopimuksia, joiden tarkoituksena on tavaroiden osto, leasing, vuokraus tai osamaksukauppa osto-optioin tai ilman niitä. Tavarahankintasopimukseen voi kuulua liittäenaisesti kokoamis- ja asennustöitä;
- 9) 'palveluhankintasopimuksilla' hankintasopimuksia, joiden tarkoituksena on muiden kuin 6 kohdassa tarkoitettujen palvelujen suorittaminen;
- 10) 'talouden toimijalla' luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä tai julkista yksikköä tai tällaisten henkilöiden ja/tai yksiköiden ryhmää, yritysten mahdolliset tilapäiset yhteenliittymät mukaan lukien, joka tarjoaa markkinoilla rakennustöiden ja/tai -urakoiden toteuttamista, tavaroiden toimittamista tai palvelujen suorittamista;

▼B

- 11) 'tarjoajalla' talouden toimijaa, joka on jättänyt tarjouksen;
- 12) 'ehdokkaalla' talouden toimijaa, joka on pyytänyt kutsua saada osallistua tai joka on kutsuttu osallistumaan rajoitettuun menettelyyn, tarjousperusteiseen neuvottelumenettelyyn, neuvottelumenettelyyn, josta ei julkaista ilmoitusta ennen menettelyn aloittamista, kilpailulliseen neuvottelumenettelyyn tai innovaatiokumppanuuteen;
- 13) 'hankinta-asiakirjalla' mitä tahansa asiakirjaa, jonka hankintaviranomainen on tuottanut tai johon se viittaa kuvatakseen tai määrittääkseen hankinnan tai menettelyn eri osia, mukaan lukien hankintailmoitus, ennakoilmoitus, jolla kutsutaan tarjouskilpailuun, tekniset eritelvät, hankekuvaus, ehdotetut sopimusehdot, ehdokkaiden ja tarjoajien asiakirjojen esittämismuodot, yleisesti sovellettavia velvollisuuksia koskevat tiedot ja mahdolliset täydentävät asiakirjat;
- 14) 'yhteishankintatoiminnoilla' toimintoja, joita suoritetaan jatkuvasti jossakin seuraavista muodoista:
  - a) hankintaviranomaisille tarkoitettujen tavaroiden ja/tai palvelujen hankkiminen;
  - b) hankintaviranomaisille tarkoitettuja rakennusurakoita, tavaroita tai palveluja koskevien hankintasopimusten tai puitejärjestelyjen tekeminen;
- 15) 'hankintojen tukitoiminnoilla' toimintoja, joilla tuetaan hankintatoimintoja erityisesti seuraavin tavoin:
  - a) tekninen infrastruktuuri, jota käyttämällä hankintaviranomaiset voivat tehdä rakennusurakoita, tavaroita tai palveluja koskevia hankintasopimuksia tai puitejärjestelyjä;
  - b) hankintamenettelyjen kulkuun tai suunnitteluun liittyvä neuvonta;
  - c) hankintamenettelyjen valmistelu ja hallinnointi asianomaisen hankintaviranomaisen nimissä ja puolesta;
- 16) 'yhteishankintayksiköllä' hankintaviranomaista, joka tarjoaa yhteishankintatoimintoja ja mahdollisesti hankintojen tukitoimintoja;
- 17) 'hankintapalvelujen tarjoajalla' julkista tai yksityistä elintä, joka tarjoaa hankintojen tukitoimintoja markkinoilla;
- 18) 'kirjallisella' sanojen tai numeroiden yhdistelmää, joka voidaan lukea, tuottaa uudelleen ja sen jälkeen antaa tiedoksi, sähköisessä muodossa lähetetyt ja tallennetut tiedot mukaan luettuina;
- 19) 'sähköisellä muodolla' viestintämuotoa, jossa käytetään sähkötekniisiä tietojen käsittely- ja tallennusvälineitä (myös digitaalista kompressiota) ja jossa tietoja levitetään, välitetään ja vastaanotetaan joko pitkin, radioteitse, optisesti tai muulla sähkömagneettisella tavalla;

▼B

- 20) 'elinkaarella' tuotteen olemassaolon tai rakennusurakan tai palvelun suorittamisen kaikkia peräkkäisiä ja/tai toisiinsa liittyviä vaiheita, toteutettava tutkimus ja kehittäminen, tuotanto, kaupankäynti ja sen ehdot, kuljetus, käyttö ja ylläpito mukaan luettuina, raaka-ainesten ostosta tai resurssien kokoamisesta hävittämiseen, ennallistamiseen ja palvelun tai käytön loppuun saakka;
- 21) 'suunnittelukilpailuilla' menettelyjä, joilla hankintaviranomainen voi hankkia pääasiassa kaavoituksen, kaupunkisuunnittelun, arkkitehtuurin ja teknisen suunnittelun tai tietojenkäsittelyn tarpeisiin suunnitelman tai hankkeen, jonka valintalautakunta valitsee kilpailulla, jossa saatetaan antaa palkintoja;
- 22) 'innovaatiolla' sellaisen uuden tai merkittävästi parannetun tuotteen, palvelun tai menetelmän, mukaan lukien muiden muassa tuotantotai rakennusprosessit, uuden markkinointimenetelmän tai uuden organisatorisen menetelmän toteuttamista liiketoimintatavoissa, työpaikkaorganisaatiossa tai ulkoisissa suhteissa, jonka tarkoituksena on esimerkiksi auttaa ratkaisemaan yhteiskunnallisia haasteita tai tukea älykkään, kestävän ja osallistavan kasvun Eurooppa 2020 -strategiaa;
- 23) 'merkillä' mitä tahansa asiakirjaa, sertifikaattia tai todistusta, jolla vahvistetaan, että kyseessä olevat urakat, tuotteet, palvelut, prosessit tai menettelyt täyttävät määrätyt vaatimukset;
- 24) 'merkkivaatimuksilla' vaatimuksia, jotka kyseessä olevien urakoiden, tuotteiden, palvelujen, prosessien tai menettelyjen on täytettävä asianomaisen merkin saamiseksi.

2. Tätä artiklaa sovellettaessa 'alueviranomaisiin' kuuluvat Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1059/2003 ⁽¹⁾ ohjeellisesti NUTS-tasolla 1 ja 2 luetellut viranomaiset, kun taas 'paikallisviranomaisiin' kuuluvat kaikki asetuksessa (EY) N:o 1059/2003 tarkoitettujen NUTS-tason 3 hallinnollisten yksiköiden tai pienempien hallinnollisten yksiköiden viranomaiset.

*3 artikla***Sekamuotoiset hankinnat**

1. Tämän artiklan 2 kohtaa sovelletaan sekamuotoisiin hankintasopimuksiin, joiden kohteena on erityyppisiä hankintoja, jotka kaikki kuuluvat tämän direktiivin soveltamisalaan.

Tämän artiklan 3–5 kohtaa sovelletaan sekamuotoisiin hankintasopimuksiin, joiden kohteena on tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvia hankintoja ja muiden oikeudellisten järjestelyjen soveltamisalaan kuuluvia hankintoja.

2. Sopimukset, jotka koskevat kahden- tai useammantyyppisiä hankintoja (rakennusurakoita, palveluja tai tavaroita), on tehtävä niiden säännösten mukaisesti, joita sovelletaan kyseisen hankintasopimuksen pääkohteen hankintatyyppiin.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1059/2003, annettu 26 päivänä toukokuuta 2003, yhteisestä tilastollisten alueyksiköiden nimeämisestä (NUTS) (EUVL L 154, 21.6.2003, s. 1).

▼B

Jos on kyse sekamuotoisista hankintasopimuksista, jotka koskevat osittain III osaston I luvussa tarkoitettuja palveluja ja osittain muita palveluja, taikka sekamuotoisista hankintasopimuksista, jotka koskevat osittain palveluja ja osittain tavaroita, niiden pääkohde on määritettävä sen mukaan, minkä palvelujen tai tavaroiden ennakoidut arvot ovat korkeimmat.

3. Jos tietyn hankintasopimuksen eri osat voidaan objektiivisesti erottaa toisistaan, sovelletaan 4 kohtaa. Jos tietyn hankintasopimuksen eri osia ei voida objektiivisesti erottaa toisistaan, sovelletaan 6 kohtaa.

Jos osa tiettyä hankintasopimusta kuuluu SEUT 346 artiklan tai direktiivin 2009/81/EY soveltamisalaan, sovelletaan tämän direktiivin 16 artiklaa.

4. Jos on kyse hankintasopimuksista, joiden kohteena on tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvia hankintoja ja lisäksi sen soveltamisalan ulkopuolelle jääviä hankintoja, hankintaviranomaiset voivat päättää tehdä erilliset hankintasopimukset erillisiä osia varten tai tehdä yhden hankintasopimuksen. Jos hankintaviranomaiset päättävät tehdä erilliset hankintasopimukset erillisiä osia varten, päätös siitä, mitä oikeudellista järjestelyä sovelletaan kuhunkin tällaisista erillisistä hankintasopimuksista, tehdään asianomaisen erillisen osan ominaisuuksien perusteella.

Jos hankintaviranomaiset päättävät tehdä yhden hankintasopimuksen, tätä direktiiviä sovelletaan tästä johtuvaan sekamuotoiseen hankintasopimukseen, jollei 16 artiklassa toisin säädetä, riippumatta niiden osien arvosta, jotka kuuluisivat muutoin eri oikeudellisen järjestelyn soveltamisalaan, ja riippumatta siitä, mitä oikeudellista järjestelyä kyseisiin osiin olisi muutoin sovellettu.

Jos on kyse sekamuotoisista hankintasopimuksista, joihin sisältyy tavarahankintasopimusten, rakennusurakkasopimusten ja palveluhankintasopimusten sekä käyttöoikeussopimusten osatekijöitä, sekamuotoinen sopimus on tehtävä tämän direktiivin mukaisesti edellyttäen, että sopimuksen sen osan, joka muodostaa tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvan hankintasopimuksen, 5 artiklan mukaisesti laskettu ennakoitu arvo on yhtä suuri tai suurempi kuin 4 artiklassa vahvistettu asiaankuuluva kynnysarvo.

5. Jos on kyse sopimuksista, jotka koskevat sekä tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvia hankintoja että hankintoja direktiivin 2014/25/EU soveltamisalaan kuuluvan toiminnan harjoittamista varten, sovellettavat säännöt on määriteltävä direktiivin 2014/25/EU 5 ja 6 artiklan mukaan sen estämättä, mitä tämän artiklan 4 kohdassa säädetään.

6. Jos tietyn hankintasopimuksen eri osia ei voi objektiivisesti erottaa toisistaan, sovellettavasta oikeudellisesta järjestelystä päätetään sopimuksen pääkohteen perusteella.

2 j a k s o

Kynnysarvot

4 artikla

Kynnysarvojen määrät

Tätä direktiiviä sovelletaan hankintoihin, joiden ennakoitu arvo ilman arvonlisäveroa on yhtä suuri tai suurempi kuin seuraavat kynnysarvot:

a) ► **M1** 5 225 000 euroa ◀ rakennusurakkasopimusten osalta;

▼B

- b) ► **M1** 135 000 euroa ◀ keskushallinnon viranomaisten tekemien tavarahankinta- tai palveluhankintasopimusten tai näiden viranomaisten järjestämien suunnittelukilpailujen osalta; puolustuksen alalla toimivien hankintaviranomaisten tekemien tavarahankintasopimusten osalta kynnysarvo koskee ainoastaan liitteessä III tarkoitettuja tuotteita koskevia sopimuksia;
- c) ► **M1** 209 000 euroa ◀ keskushallintoa alemmalla tasolla toimivien hankintaviranomaisten tekemien tavarahankinta- ja palveluhankintasopimusten tai tällaisten viranomaisten järjestämien suunnittelukilpailujen osalta; tätä kynnysarvoa sovelletaan myös puolustuksen alalla toimivien keskushallinnon viranomaisten tekemiin tavarahankintasopimuksiin, jos niiden kohteena on muita kuin liitteessä III tarkoitettuja tuotteita;
- d) 750 000 euroa liitteessä XIV lueteltuja sosiaalipalveluja ja muita erityispalveluja koskevien palveluhankintasopimusten osalta.

*5 artikla***Hankintojen ennakoitun arvon laskentamenetelmät**

1. Hankinnan ennakoitun arvon laskentaperusteena käytetään hankintaviranomaisen arvioimaa maksettavaa kokonaismäärää ilman arvonlisäveroa, mukaan lukien mahdolliset vaihtoehtomuodot ja hankintasopimusten uusimiset siten kuin ne esitetään hankinta-asiakirjoissa.

Jos hankintaviranomaisen on määrä suorittaa ehdokkaille tai tarjoajille palkintoja tai maksuja, sen on otettava ne huomioon laskiessaan hankinnan ennakoitua arvoa.

2. Jos hankintaviranomainen koostuu erillisistä toiminnallisista yksiköistä, on otettava huomioon kaikkien yksittäisten toiminnallisten yksiköiden ennakoitu kokonaisarvo.

Sen estämättä, mitä ensimmäisessä alakohdassa säädetään, jos erillinen toiminnallinen yksikkö vastaa itsenäisesti hankinnoistaan tai tietyistä hankintojen ryhmistä, arvot voidaan ennakoida asianomaisen yksikön tasolla.

3. Hankinnan ennakoitun arvon laskentamenetelmää ei saa valita siten, että valinnalla pyritään välttämään tämän direktiivin soveltaminen hankintaan. Hankintaa ei saa jakaa osiin tämän direktiivin soveltamisen välttämiseksi, jollei se ole objektiivisista syistä perusteltua.

4. Tämän ennakoitun arvon on oltava vahvistettu silloin, kun tarjouskilpailukutsu lähetetään tai, jos tällaista kutsua ei aiota lähettää, kun hankintaviranomainen aloittaa hankintamenettelyn esimerkiksi ottamalla tilanteen mukaan yhteyttä talouden toimijoihin hankinta-asiassa.

5. Puitejärjestelyissä ja dynaamisissa hankintajärjestelmissä huomioon otettavana arvona on kaikkien kyseisen puitejärjestelyn tai dynaamisen hankintajärjestelmän koko keston ajaksi suunniteltujen hankintasopimusten ennakoitu enimmäisarvo ilman arvonlisäveroa.

▼B

6. Innovaatiokumppanuuksissa huomioon otettavana arvona on suunnitellun kumppanuuden eri vaiheiden aikana toteutettavien tutkimus- ja kehittämistoimintojen sekä suunnitellun kumppanuuden lopussa kehitettävien ja hankittavien tavaroiden, palvelujen ja rakennusurakoiden ennakoitu enimmäisarvo ilman arvonlisäveroa.

7. Rakennusurakkasopimusten ennakoidun arvon laskennassa on otettava huomioon sekä rakennustöiden kustannukset että kaikkien niiden tavaroiden tai palvelujen ennakoitu kokonaisarvo, jotka hankintaviranomainen asettaa urakoitsijan saataville, jos ne ovat välttämättömiä rakennusurakan toteuttamiseksi.

8. Jos suunniteltu rakennusurakka tai suunniteltu palvelujen suorittaminen voi johtaa siihen, että hankintasopimuksia tehdään erillisinä osina, on otettava huomioon kaikkien näiden osien ennakoitu kokonaisarvo.

Jos osien yhteenlaskettu arvo on yhtä suuri tai suurempi kuin 4 artiklassa säädetty kynnyсарvo, tätä direktiiviä sovelletaan kutakin osaa koskevan hankintasopimuksen tekoon.

9. Jos samanlaisten tavaroiden hankintaa koskeva ehdotus voi johtaa siihen, että hankintasopimuksia tehdään erillisinä osina, kaikkien näiden osien ennakoitu kokonaisarvo on otettava huomioon sovellettaessa 4 artiklan b ja c alakohtaa.

Jos osien yhteenlaskettu arvo on yhtä suuri tai suurempi kuin 4 artiklassa säädetty kynnyсарvo, tätä direktiiviä sovelletaan kutakin osaa koskevan hankintasopimuksen tekoon.

10. Sen estämättä, mitä 8 ja 9 kohdassa säädetään, hankintaviranomaiset voivat tehdä yksittäisiä osia koskevia hankintasopimuksia soveltamatta tässä direktiivissä säädettyjä menettelyjä, jos kyseisen osan ennakoitu arvo ilman arvonlisäveroa on tavaroiden tai palvelujen osalta alle 80 000 euroa ja rakennusurakoiden osalta alle 1 miljoona euroa. Niiden osien yhteenlaskettu arvo, joita koskevat hankintasopimukset on tehty tällä tavoin tätä direktiiviä soveltamatta, saa kuitenkin olla enintään 20 prosenttia kaikkien niiden osien yhteenlasketusta arvosta, joihin ehdotettu rakennusurakka, ehdotettu samanlaisten tavaroiden hankinta tai ehdotettu palvelujen suorittaminen on jaettu.

11. Säännöllisesti toistuvien tai määräajoin uudistettavien tavarahankinta- tai palveluhankintasopimusten ennakoidun arvon laskentaperusteena on käytettävä

a) joko edellisten 12 kuukauden tai edellisen tilikauden aikana tehtyjen samantyyppisten peräkkäisten hankintasopimusten todellista kokonaisarvoa, jota on mahdollisuuksien mukaan oikaistu alkuperäisen sopimuksen alkamista seuraavien 12 kuukauden aikana odotettavissa olevien määrän tai arvon muutosten perusteella;

b) tai niiden peräkkäisten hankintasopimusten ennakoitua kokonaisarvoa, jotka tehdään ensimmäistä tavarantoimitusta seuraavien 12 kuukauden aikana tai varainhoitokauden aikana, jos tämä on pitempi kuin 12 kuukautta.

▼B

12. Tavarahankintasopimuksissa, jotka liittyvät tuotteiden leasingiin, vuokraukseen tai osamaksukauppaan, hankintasopimuksen ennakoitun arvon laskentaperusteena on käytettävä seuraavia:

- a) kun kyseessä ovat määräaikaiset, enintään 12 kuukautta voimassa olevat hankintasopimukset, ennakoitu sopimuksen voimassaolon aikainen kokonaisarvo, tai kun kyseessä ovat määräaikaiset, yli 12 kuukautta voimassa olevat hankintasopimukset, kokonaisarvo, ennakoitu jäännösarvo mukaan luettuna;
- b) kun kyseessä ovat määräämättömäksi ajaksi tehdyt hankintasopimukset tai sellaiset hankintasopimukset, joiden voimassaoloa ei voida määrittää, kuukausiarvo kerrottuna luvulla 48.

13. Palveluhankintasopimuksissa hankintasopimuksen ennakoitun arvon laskentaperusteena on tapauksen mukaan käytettävä seuraavia:

- a) vakuutuspalvelut: suoritettavat vakuutusmaksut ja muunlaiset korvaukset;
- b) pankkipalvelut ja muut finanssipalvelut: suoritettavat maksut, palkkiot, korot ja muunlaiset korvaukset;
- c) suunnittelua koskevat hankintasopimukset: suoritettavat maksut, palkkiot ja muunlaiset korvaukset.

14. Palveluhankintasopimuksissa, joissa ei ilmoiteta kokonaishintaa, hankintasopimuksen ennakoitun arvon laskentaperusteena on käytettävä seuraavia:

- a) määräaikaiset, enintään 48 kuukautta voimassa olevat hankintasopimukset: voimassaolon aikainen ennakoitu kokonaisarvo;
- b) määräämättömäksi ajaksi tehdyt tai yli 48 kuukautta voimassa olevat hankintasopimukset: kuukausiarvo kerrottuna luvulla 48.

6 artikla

Kynnysarvojen ja keskushallinnon viranomaisia koskevan luettelon tarkistus

1. Komissio varmistaa kahden vuoden välein 30 päivästä kesäkuuta 2013 alkaen, että 4 artiklan a, b ja c alakohdassa säädetyt kynnysarvot vastaavat julkisia hankintoja koskevassa Maailman kauppajärjestön sopimuksessa, jäljempänä 'GPA-sopimus', vahvistettuja kynnysarvoja, ja tarkistaa niitä tarvittaessa tämän artiklan mukaisesti.

Komissio laskee GPA-sopimuksessa määrätyn laskentamenetelmän mukaisesti kyseiset kynnysarvot euron erityisnosto-oikeuksina ilmaistun ja 1 päivänä tammikuuta voimaan tulevaa tarkistusta edeltävän elokuun 31 päivänä päättyvän 24 kuukauden jakson keskimääräisen päivänkurssin perusteella. Tällä tavoin tarkistettu kynnysarvo pyöristetään tarvittaessa alaspäin lähimpään tuhanteen euroon laskennan tuloksena saadusta luvusta, jotta varmistetaan GPA-sopimuksessa määrättyjen voimassa olevien, erityisnosto-oikeuksina ilmaistujen kynnysarvojen noudattaminen.

▼B

2. Tehdessään tämän artiklan 1 kohdan mukaista tarkistusta komissio tarkistaa myös

a) 13 artiklan ensimmäisen kohdan a alakohdassa vahvistettua kynnysarvoa rakennusurakkasopimuksiin sovellettavan tarkistetun kynnysarvon mukaisesti;

b) 13 artiklan ensimmäisen kohdan b alakohdassa vahvistettua kynnysarvoa keskushallintoa alemmalla tasolla toimivien hankintaviranomaisten tekemiin palveluhankintasopimuksiin sovellettavan tarkistetun kynnysarvon mukaisesti.

3. Komissio määrittää 4 artiklan a, b ja c alakohdassa tarkoitettujen ja tämän artiklan 1 kohdan mukaisesti tarkistettujen kynnysarvojen vasta-arvot kahden vuoden välein 1 päivästä tammikuuta 2014 alkaen niiden jäsenvaltioiden, joiden rahayksikkö ei ole euro, kansallisina valuuttoina.

Samalla komissio määrittää 4 artiklan d alakohdassa tarkoitettujen kynnysarvojen vasta-arvojen niiden jäsenvaltioiden, joiden rahayksikkö ei ole euro, kansallisina valuuttoina.

Näiden vasta-arvojen määrittäminen perustuu GPA-sopimuksessa määrätyn laskentamenetelmän mukaisesti kyseisten valuuttojen keskimääriin päivänkurssiin, jotka vastaavat 1 päivänä tammikuuta voimaan tulevaa tarkistusta edeltävän elokuun 31 päivänä päättyvänä 24 kuukauden jaksona sovellettavaa, euroina ilmaistua kynnysarvoa.

4. Komissio julkaisee 1 kohdassa tarkoitettujen tarkistettujen kynnysarvojen, 3 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettujen niiden kansallisina valuuttoina ilmaistujen vasta-arvojen sekä 3 kohdan toisen alakohdan mukaisesti määritetyn arvon *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* niiden tarkistusta seuraavan marraskuun alussa.

5. Siirretään komissiolle valta antaa delegoituja säädöksiä 87 artiklan mukaisesti tämän artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa säädetyin menetelmän mukauttamiseksi GPA-sopimuksessa määrätyn menetelmän mahdollisiin muutoksiin, jotta voidaan tarkistaa 4 artiklan a, b ja c alakohdassa tarkoitettuja kynnysarvoja ja määrittää tämän artiklan 3 kohdan mukaisesti vasta-arvot niiden jäsenvaltioiden, joiden rahayksikkö ei ole euro, kansallisina valuuttoina.

Siirretään komissiolle valta antaa delegoituja säädöksiä 87 artiklan mukaisesti 4 artiklan a, b ja c alakohdassa tarkoitettujen kynnysarvojen tarkistamiseksi tämän artiklan 1 kohdan mukaisesti sekä 13 artiklan ensimmäisen kohdan a ja b alakohdassa tarkoitettujen kynnysarvojen tarkistamiseksi tämän artiklan 2 kohdan mukaisesti.

▼B

6. Jos on tarpeen tarkistaa 4 artiklan a, b ja c alakohdassa tarkoitettuja kynnysarvoja ja 13 artiklan ensimmäisen kohdan a ja b alakohdassa tarkoitettuja kynnysarvoja ja aikarajoitukset estävät 87 artiklassa säädetyn menettelyn käytön, jolloin on kyse erittäin kiireellisestä tapauksesta, tämän artiklan 5 kohdan toisen alakohdan nojalla annettaviin delegoituihin säädöksiin sovelletaan 88 artiklassa säädettyä menettelyä.

7. Siirretään komissiolle valta antaa delegoituja säädöksiä 87 artiklan mukaisesti liitteen I muuttamiseksi siten, että hankintaviranomaisten luettelo saatetaan ajan tasalle jäsenvaltioiden ilmoitusten perusteella, jos tällaiset muutokset ovat tarpeen hankintaviranomaisten virheettömän tunnistamisen varmistamiseksi.

3 j a k s o

P o i k k e u k s e t*7 artikla***Vesi- ja energiahuollon, liikenteen sekä postipalvelujen alalla tehdyt hankintasopimukset**

Tätä direktiiviä ei sovelleta hankintasopimukseen eikä suunnittelukilpailuihin, joita yhtä tai useampaa direktiivin 2014/25/EU 8–14 artiklassa tarkoitettua toimintaa harjoittavat hankintaviranomaiset tekevät tai järjestävät mainitun direktiivin nojalla tällaisen toiminnan harjoittamiseksi, hankintasopimukseen, jotka on suljettu pois mainitun direktiivin soveltamisalasta sen 18, 23 ja 34 artiklan nojalla, eikä hankintasopimukseen, jotka tekee kyseisen direktiivin 13 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettuja postipalveluja tarjoava hankintaviranomainen seuraavan toiminnan harjoittamiseksi:

- a) kokonaan sähköisesti toteutettavat lisäarvopalvelut (mukaan lukien koodattujen asiakirjojen varmistettu tiedonsiirto sähköisesti, osoitteiden hallinnointipalvelut ja rekisteröidyn sähköpostin siirto);
- b) CPV-koodeihin 6610000-1–66720000-3 ja direktiivin 2014/25/EU 21 artiklan d alakohdan soveltamisalaan kuuluvat finanssipalvelut, mukaan lukien erityisesti postiosoitukset ja postisiirrot;
- c) postimerkkien keräämiseen liittyvät palvelut; tai
- d) logistiikkapalvelut (palvelut, joissa yhdistyvät fyysinen jakelu ja/tai varastointi sekä muut postin ulkopuoliset toiminnot).

8 artikla

Erityiset poikkeukset sähköisen viestinnän alalla

Tätä direktiiviä ei sovelleta hankintasopimukseen eikä suunnittelukilpailuihin, joiden pääasiallisena tarkoituksena on se, että hankintaviranomaiset voivat saattaa yleisiä viestintäverkkoja saataville tai pitää niitä yllä taikka tarjota yleisölle yhtä tai useampaa sähköistä viestintäpalvelua.

Tässä artiklassa 'yleisellä viestintäverkolla' ja 'sähköisellä viestintäpalvelulla' tarkoitetaan samaa kuin Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2002/21/EY ⁽¹⁾.

9 artikla

Kansainvälisten sääntöjen nojalla tehtävät hankintasopimukset ja järjestettävät suunnittelukilpailut

1. Tätä direktiiviä ei sovelleta hankintasopimukseen eikä suunnittelukilpailuihin, jotka hankintaviranomainen on velvollinen tekemään tai järjestämään sellaisten hankintamenettelyjen mukaisesti, jotka poikkeavat tässä direktiivissä säädetyistä ja jotka on vahvistettu seuraavilla oikeudellisilla välineillä tai seuraavien organisaatioiden toimesta:

a) kansainvälisen oikeuden mukaisia velvoitteita asettava oikeudellinen väline, kuten perussopimusten mukaisesti jonkin jäsenvaltion ja yhden tai useamman kolmannen maan tai niiden osien välillä tehty kansainvälinen sopimus, joka koskee allekirjoittajiensa yhteisen hankkeen toteuttamiseen tai hyödyntämiseen tarkoitettuja rakennusrakenteita, tavaroita tai palveluja;

b) kansainvälinen järjestö.

Jäsenvaltioiden on ilmoitettava kaikista tämän kohdan ensimmäisen alakohdan a alakohdassa tarkoitetuista oikeudellisista välineistä komissiolle, joka voi kuulla niistä 89 artiklassa tarkoitettua julkisia hankintoja käsittelevää neuvoa-antavaa komiteaa.

2. Tätä direktiiviä ei sovelleta hankintasopimukseen eikä suunnittelukilpailuihin, jotka hankintaviranomainen tekee tai järjestää sellaisten hankintasääntöjen mukaisesti, jotka kansainvälinen järjestö tai kansainvälinen rahoituslaitos on antanut, jos asianomaiset hankintasopimukset ja suunnittelukilpailut ovat kyseisen järjestön tai laitoksen kokonaan rahoittamia; jos on kyse hankintasopimuksista ja suunnittelukilpailuista, joihin kansainvälinen järjestö tai kansainvälinen rahoituslaitos antaa suurimman osan yhteisrahoituksesta, sopimuspuolten on sovittava sovellettavista hankintamenettelyistä.

3. Tämän direktiivin 17 artiklaa sovelletaan kansainvälisten sääntöjen nojalla tehtäviin tai järjestettäviin hankintasopimukseen ja suunnittelukilpailuihin, joihin liittyy puolustus- tai turvallisuusnäkökohtia. Tämän artiklan 1 ja 2 kohtaa ei sovelleta tällaisiin sopimukseen ja suunnittelukilpailuihin.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/21/EY, annettu 7 päivänä maaliskuuta 2002, sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen yhteisestä sääntelyjärjestelmästä (puitedirektiivi) (EYVL L 108, 24.4.2002, s. 33).

10 artikla

Palveluhankintasopimuksia koskevat erityispoikkeukset

Tätä direktiiviä ei sovelleta palveluhankintasopimuksiin, jotka koskevat

- a) maan, olemassa olevien rakennusten tai muun kiinteän omaisuuden hankintaa tai vuokrausta millä tahansa rahoitusmuodolla tai näihin liittyviä oikeuksia;
- b) audiovisuaalisiin mediapalveluihin tai radiotoiminnan palveluihin tarkoitettua ohjelmamateriaalin ostoa, kehittämistä, tuotantoa tai yhteistuotantoa ja ovat audiovisuaalisten mediapalvelujen tai radiotoiminnan palvelujen tarjoajien tekemiä tai jotka koskevat radio- ja televisiolähetyksiä tai ohjelmien toimittamista ja tehdään audiovisuaalisten mediapalvelujen tai radiotoiminnan palvelujen tarjoajien kanssa. Tässä alakohdassa 'audiovisuaalisella mediapalvelulla' tarkoitetaan samaa kuin Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2010/13/EU ⁽¹⁾ 1 artiklan 1 kohdan a alakohdassa ja "mediapalvelujen tarjoajalla" samaa kuin mainitun direktiivin 1 artiklan 1 kohdan d alakohdassa. 'Ohjelmalla' tarkoitetaan samaa kuin mainitun direktiivin 1 artiklan 1 kohdan b alakohdassa, mutta siihen sisältyvät myös radio-ohjelmat ja niiden ohjelmamateriaali. Tätä säännöstä sovellettaessa 'ohjelmamateriaalilla' tarkoitetaan samaa kuin "ohjelmalla";
- c) välimies- ja sovittelupalveluja;
- d) mitä tahansa seuraavista oikeudellisista palveluista:
  - i) neuvoston direktiivin 77/249/ETY ⁽²⁾ 1 artiklassa tarkoitettua asianajajan suorittama asiakkaan oikeudellinen edustaminen
    - jäsenvaltiossa, kolmannessa maassa tai kansainvälisessä sovittelu- tai välityselimessä pidetyssä välimies- tai sovittelu-menettelyssä; tai
    - jäsenvaltion tai kolmannen maan tuomioistuimissa tai viranomaisissa taikka kansainvälisissä tuomioistuimissa tai viranomaisissa;
  - ii) oikeudellinen neuvonta tämän alakohdan i alakohdassa tarkoitettujen menettelyjen valmistelemiseksi, tai jos on selvää näyttöä ja erittäin todennäköistä, että asiaa, johon neuvonta liittyy, tullaan käsittelemään tällaisessa menettelyssä, edellyttäen, että neuvontaa antaa direktiivin 77/249/ETY 1 artiklassa tarkoitettu asianajaja;
  - iii) asiakirjojen varmentamis- ja todentamispalvelut, joiden on oltava notaarien suorittamia;

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2010/13/EU, annettu 10 päivänä maaliskuuta 2010, audiovisuaalisten mediapalvelujen tarjoamista koskevien jäsenvaltioiden tiettyjen lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta (audiovisuaalisia mediapalveluja koskeva direktiivi) (EUVL L 95, 15.4.2010, s. 1).

⁽²⁾ Neuvoston direktiivi 77/249/ETY, annettu 22 päivänä maaliskuuta 1977, asianajajien palvelujen tarjoamisen vapauden tehokkaan käyttämisen helpottamisesta (EYVL L 78, 26.3.1977, s. 17).

▼B

- iv) edunvalvojien tai holhoojien suorittamat oikeudelliset palvelut tai muut oikeudelliset palvelut, joiden suorittajan nimeää asianomaisen jäsenvaltion tuomioistuin tai joiden suorittaja nimetään laissa hoitamaan erityistehtäviä tällaisten tuomioistuinten valvonnassa;
- v) muut oikeudelliset palvelut, jotka liittyvät, vaikkakin vain ajoittain, julkisen vallan käyttöön kyseisessä jäsenvaltiossa;
- e) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2004/39/EY ⁽¹⁾ tarkoitettujen arvopapereiden tai muiden rahoitusvälineiden liikkeeseenlaskuun, ostoon, myyntiin tai siirtoon liittyviä finanssipalveluja, keskuspankkipalveluja ja Euroopan rahoitusvakaussäilyneillä ja Euroopan vakaussäilyneillä toteutettuja toimia;
- f) lainoja riippumatta siitä, liittyvätkö ne arvopapereiden tai muiden rahoitusvälineiden liikkeeseenlaskuun, ostoon, myyntiin tai siirtoon;
- g) työsopimuksia;
- h) väestönsuojelua, pelastuspalveluja ja vaarojen ehkäisyä koskevia palveluja, joita tarjoavat voittoa tavoittelemattomat organisaatiot tai yhteisliittymät ja jotka kuuluvat seuraaviin CPV-koodeihin: 75250000-3, 75251000-0, 75251100-1, 75251110-4, 75251120-7, 75252000-7, 75222000-8, 98113100-9 ja 85143000-3 lukuun ottamatta sairaankuljetuspalveluja;
- i) rautateiden tai metron julkisia henkilöliikennepalveluja;
- j) poliittisiin kampanjoihin liittyviä palveluja, jotka kuuluvat CPV-koodeihin 79341400-0, 92111230-3 ja 92111240-6, kun poliittinen puolue tekee palveluhankintasopimuksen vaalikampanjan yhteydessä.

*11 artikla***Yksinoikeuden perusteella tehtävät palveluhankintasopimukset**

Tätä direktiiviä ei sovelleta palveluhankintasopimukseen, jotka hankintaviranomainen tekee toisen hankintaviranomaisen tai hankintaviranomaisen yhteenliittymän kanssa ja jotka perustuvat näille viranomaisille SEUT:n mukaisten lakien, asetusten tai julkaistujen hallinnollisten määräysten nojalla annettuun yksinoikeuteen.

*12 artikla***Yksiköiden väliset hankintasopimukset julkisella sektorilla**

1. Hankintasopimus, jonka hankintaviranomainen tekee yksityisoikeudellisen tai julkisoikeudellisen oikeushenkilön kanssa, jää tämän direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle, jos kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät:

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/39/EY, annettu 21 päivänä huhtikuuta 2004, rahoitusvälineiden markkinoista sekä neuvoston direktiivien 85/611/ETY ja 93/6/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/12/EY muuttamisesta ja neuvoston direktiivin 93/22/ETY kumoamisesta (EUVL L 145, 30.4.2004, s. 1).

▼B

- a) hankintaviranomainen käyttää kyseisessä oikeushenkilössä samanlaista määräysvaltaa kuin omilla yksiköissään;
- b) yli 80 prosenttia kyseisen määräysvallassa olevan oikeushenkilön toiminnoista suoritetaan niiden tehtävien täyttämiseksi, jotka se on vastaanottanut määräysvaltaa käyttävältä hankintaviranomaiselta tai muilta kyseisen hankintaviranomaisen määräysvallan alaisilta oikeushenkilöiltä; ja
- c) määräysvallan alaisessa oikeushenkilössä ei ole suoria yksityisiä pääomaosuuksia lukuun ottamatta perussopimuksen mukaisia kansallisissa säännöksissä vaadittuja yksityisen pääomaosuuden muotoja ilman määräysvaltaa ja ilman suojaamista, jotka eivät vaikuta ratkaisevasti määräysvallan alaisen oikeushenkilön päätöksiin.

Hankintaviranomaisen katsotaan käyttävän oikeushenkilössä samanlaista määräysvaltaa kuin omilla yksiköissään ensimmäisen alakohdan a alakohdassa tarkoitettulla tavalla, jos se käyttää ratkaisevaa vaikutusvaltaa määräysvallan alaisen oikeushenkilön strategiaan tavoitteisiin ja tärkeisiin päätöksiin. Tällaista määräysvaltaa voi käyttää myös toinen oikeushenkilö, joka on samalla tavoin hankintaviranomaisen määräysvallassa.

2. Edellä olevaa 1 kohtaa sovelletaan myös silloin, kun määräysvallan alainen oikeushenkilö, joka on hankintaviranomainen, tekee sopimuksen tätä määräysvaltaa käyttävän hankintaviranomaisen kanssa tai saman hankintaviranomaisen määräysvallan alaisen toisen oikeushenkilön kanssa edellyttäen, että oikeushenkilössä, jonka kanssa hankintasopimus tehdään, ei ole suoria yksityisiä pääomaosuuksia lukuun ottamatta perussopimusten mukaisia kansallisissa säännöksissä vaadittuja yksityisen pääomaosuuden muotoja ilman määräysvaltaa ja ilman suojaamista, jotka eivät vaikuta ratkaisevasti määräysvallan alaisen oikeushenkilön päätöksiin.

3. Hankintaviranomainen, joka ei käytä yksityisoikeudellisessa tai julkisoikeudellisessa oikeushenkilössä 1 kohdassa tarkoitettua määräysvaltaa, voi kuitenkin tehdä hankintasopimuksen kyseisen oikeushenkilön kanssa tätä direktiiviä soveltamatta, jos kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät:

- a) hankintaviranomainen käyttää yhdessä muiden hankintaviranomaisien kanssa kyseisessä oikeushenkilössä samanlaista määräysvaltaa kuin omilla yksiköissään;
- b) yli 80 prosenttia kyseisen oikeushenkilön toiminnoista suoritetaan niiden tehtävien täyttämiseksi, jotka se on vastaanottanut määräysvaltaa käyttäviltä hankintaviranomaisilta tai muilta samojen hankintaviranomaisten määräysvallan alaisilta oikeushenkilöiltä; ja
- c) määräysvallan alaisessa oikeushenkilössä ei ole suoria yksityisiä pääomaosuuksia lukuun ottamatta perussopimuksen mukaisia kansallisissa säännöksissä vaadittuja yksityisen pääomaosuuden muotoja ilman määräysvaltaa ja ilman suojaamista, jotka eivät vaikuta ratkaisevasti määräysvallan alaisen oikeushenkilön päätöksiin.

▼B

Sovellettaessa ensimmäisen alakohdan a alakohtaa hankintaviranomais-
ten katsotaan käyttävän yhteistä määräysvaltaa oikeushenkilössä, jos
kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät:

- i) määräysvallan alaisen oikeushenkilön päätöksentekuelimet koostu-
vat kaikkien määräysvallan käyttöön osallistuvien hankintaviran-
omaisten edustajista. Yksittäiset edustajat voivat edustaa useita tai
kaikkia osallistuvia hankintaviranomaisia;
- ii) kyseiset hankintaviranomaiset voivat yhdessä käyttää ratkaisevaa
vaikutusvaltaa määräysvallan alaisen oikeushenkilön strategiaan ta-
voitteisiin ja tärkeisiin päätöksiin; ja
- iii) määräysvallan alainen oikeushenkilö ei aja sellaisia etuja, jotka
poikkeaisivat määräysvaltaa käyttävien hankintaviranomaisten eduis-
ta.

4. Yksinomaan kahden tai useamman hankintaviranomaisen välillä
tehty sopimus jää tämän direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle, jos
kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät:

- a) sopimuksella käynnistetään tai toteutetaan siihen osallistuvien han-
kintaviranomaisten välinen yhteistyö tavoitteena varmistaa, että jul-
kiset palvelut, jotka niiden on suoritettava, tarjotaan niiden yhteisten
tavoitteiden saavuttamiseksi;
- b) kyseisen yhteistyön toteuttamista ohjaavat ainoastaan yleiseen etuun
liittyvät näkökohdat; ja
- c) osallistuvat hankintaviranomaiset harjoittavat avoimilla markkinoilla
alle 20:tä prosenttia yhteistyön piiriin kuuluvista toiminnoistaan.

5. Edellä 1 kohdan ensimmäisen alakohdan b alakohdassa, 3 kohdan
ensimmäisen alakohdan b alakohdassa ja 4 kohdan c alakohdassa tar-
koitettujen toimintojen prosenttiosuutta määriteltäessä on otettava huo-
mioon sopimuksen tekemistä edeltävien kolmen vuoden keskimääräinen
kokonaisliikevaihto tai jokin asianmukainen vaihtoehtoinen toimintaan
perustuva määrä, kuten asianomaiselle oikeushenkilölle tai hankintavi-
ranomaiselle aiheutuneet kustannukset palvelujen, tavaroiden ja raken-
nusurakoiden osalta.

Jos asianomaisen oikeushenkilön tai hankintaviranomaisen perustamis-
ajankohdan tai toiminnan aloittamisen ajankohdan tai toiminnan uudel-
leenjärjestämisen vuoksi liikevaihtoa tai vaihtoehtoista toimintaan perus-
tuvaa määrää, kuten kustannuksia, ei ole joko saatavilla kolmelta edel-
tävältä vuodelta tai niillä ei ole enää merkitystä, riittää, että toiminnan
mittaus osoitetaan todennäköiseksi erityisesti esittämällä tietoja tulevasta
liiketoiminnasta.

4 j a k s o

E r i t y i s t i l a n t e e t

1 a l a j a k s o

**R a h o i t e t t a v a t h a n k i n t a s o p i m u k s e t s e k ä t u t k i m u s - j a
k e h i t t ä m i s p a l v e l u t**

13 a r t i k l a

H a n k i n t a v i r a n o m a i s t e n r a h o i t t a m a t h a n k i n t a s o p i m u k s e t

Tätä direktiiviä sovelletaan seuraavien hankintasopimusten tekoon:

▼B

a) rakennusurakkasopimukset, joita hankintaviranomaiset rahoittavat suoraan yli 50 prosentin osuudella ja joiden ennakoitu arvo ilman arvonlisäveroa on vähintään ►**M1** 5 225 000 euroa ◀, siinä tapauksessa, että kyseiset hankintasopimukset koskevat jotakin seuraavista toiminnoista:

i) liitteessä II luetellut maa- ja vesirakennustyöt;

ii) sairaaloiden, urheilu- ja virkistystilojen ja vapaa-ajan tilojen sekä koulu- ja korkeakoulurakennusten ja hallintorakennusten rakennustyöt;

b) palveluhankintasopimukset, joita hankintaviranomaiset rahoittavat suoraan yli 50 prosentin osuudella ja joiden ennakoitu arvo ilman arvonlisäveroa on vähintään ►**M1** 209 000 euroa ◀, siinä tapauksessa, että kyseiset hankintasopimukset liittyvät a alakohdassa tarkoitettuun rakennusurakkasopimukseen.

Ensimmäisen alakohdan a ja b alakohdassa tarkoitettua rahoitusta antavien hankintaviranomaisten on varmistettava tämän direktiivin noudattaminen, jos ne eivät tee rahoitettavaa hankintasopimusta itse tai jos ne tekevät kyseisen sopimuksen muiden yksiköiden puolesta.

*14 artikla***Tutkimus- ja kehittämisspalvelut**

Tätä direktiiviä sovelletaan vain niiden tutkimus- ja kehittämisspalvelujen julkista hankintaa koskeviin sopimuksiin, jotka kuuluvat CPV-koodeihin 73000000-2–73120000-9, 73300000-5, 73420000-2 ja 73430000-5, edellyttäen että molemmat seuraavista edellytyksistä täyttyvät:

a) saatavat hyödyt koituvat yksinomaan hankintaviranomaiselle käytettäväksi tämän toiminnassa; ja

b) hankintaviranomainen maksaa suoritettun palvelun kokonaan.

*2 alajakso***Hankinnat, joihin liittyy puolustus- tai turvallisuusnäkökohtia***15 artikla***Puolustus ja turvallisuus**

1. Tätä direktiiviä sovelletaan puolustus- ja turvallisuusalan hankintasopimusten tekoon ja suunnittelukilpailujen järjestämiseen seuraavia sopimuksia lukuun ottamatta:

a) hankintasopimukset, joihin sovelletaan direktiiviä 2009/81/EY;

b) hankintasopimukset, jotka jäävät direktiivin 2009/81/EY soveltamisalan ulkopuolelle sen 8, 12 ja 13 artiklan nojalla.

2. Tätä direktiiviä ei sovelleta hankintasopimuksiin eikä suunnittelukilpailuihin, joita ei ole muutoin vapautettu soveltamisesta 1 kohdan nojalla, siinä määrin kuin jäsenvaltion keskeisten turvallisuusasetusten suojaamista ei voida taata vähemmän rajoittavien toimenpitein, kuten asettamalla vaatimuksia, joilla pyritään suojaamaan hankintaviranomaisen saataville antamien tietojen luottamuksellisuus tämän direktiivin mukaisessa hankintamenettelyssä.

▼B

Tätä direktiiviä ei SEUT 346 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisesti sovelleta myöskään hankintasopimukseen eikä suunnittelukilpailuihin, joita ei ole muutoin vapautettu soveltamisesta tämän artiklan 1 kohdan nojalla, siinä määrin kuin tämän direktiivin soveltaminen velvoittaisi jäsenvaltion antamaan tietoja, joiden paljastamisen se katsoo olevan olennaisten turvallisuusetujensa vastaista.

3. Jos hankinta ja julkisen hankintasopimuksen toteuttaminen tai suunnittelukilpailu on julistettu salaisiksi tai niihin on liitettävä erityisiä turvatoimia jäsenvaltiossa voimassa olevien lakien, asetusten tai hallinnollisten määräysten mukaisesti, tätä direktiiviä ei sovelleta, edellyttäen että jäsenvaltio on määritellyt, että kyseisten olennaisten etujen suojaamista ei voida taata vähemmän rajoittavin, kuten 2 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetuin toimenpitein.

*16 artikla***Sekamuotoiset hankinnat, joihin liittyy puolustus- tai turvallisuusnäkökohtia**

1. Kun on kyse sekamuotoisista hankinnoista, jotka koskevat tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvia hankintoja sekä SEUT 346 artiklan tai direktiivin 2009/81/EY soveltamisalaan kuuluvia hankintoja, sovelletaan tätä artiklaa.

2. Jos tietyn hankintasopimuksen eri osat voidaan objektiivisesti erottaa toisistaan, hankintaviranomaiset voivat päättää tehdä erilliset hankintasopimukset erillisiä osia varten tai tehdä yhden hankintasopimuksen.

Jos hankintaviranomaiset päättävät tehdä erilliset hankintasopimukset erillisiä osia varten, siitä, mitä oikeudellista järjestelyä sovelletaan kuhunkin tällaisista erillisistä hankintasopimuksista, päätetään asianomaisen erillisen osan ominaisuuksien perusteella.

Jos hankintaviranomaiset päättävät tehdä yhden hankintasopimuksen, sovellettavan oikeudellisen järjestelyn määrittelemiseksi sovelletaan seuraavia perusteita:

- a) jos osa tietyistä sopimuksesta kuuluu SEUT 346 artiklan soveltamisalaan, hankintasopimus voidaan tehdä soveltamatta tätä direktiiviä, edellyttäen, että yhden hankintasopimuksen tekemiselle on olemassa objektiiviset perusteet;
- b) jos osa tietyistä sopimuksesta kuuluu direktiivin 2009/81/EY soveltamisalaan, hankintasopimus voidaan tehdä mainitun direktiivin mukaisesti, edellyttäen, että yhden hankintasopimuksen tekemiselle on olemassa objektiiviset perusteet. Tämä alakohta ei vaikuta mainitussa direktiivissä säädettyjen kynnysarvojen ja poikkeusten soveltamiseen.

Yhden hankintasopimuksen tekemistä koskevaa päätöstä ei saa kuitenkaan tehdä siinä tarkoituksessa, että sopimukseen ei sovelleta joko tämän direktiivin tai direktiivin 2009/81/EY säännöksiä.

3. Edellä olevaa 2 kohdan kolmannen alakohdan a alakohtaa sovelletaan sekamuotoisiin hankintasopimuksiin, joihin voitaisiin muutoin soveltaa kolmannen alakohdan sekä a että b alakohtaa.

▼B

4. Jos tietyn hankintasopimuksen eri osia ei voi objektiivisesti erottaa toisistaan, hankintasopimus voidaan tehdä soveltamatta tätä direktiiviä, jos se sisältää osatekijöitä, joihin sovelletaan SEUT 346 artiklaa; muussa tapauksessa se voidaan tehdä direktiivin 2009/81/EY mukaisesti.

*17 artikla***Kansainvälisten sääntöjen mukaisesti tehtävät tai järjestettävät hankintasopimukset ja suunnittelukilpailut, joihin liittyy puolustus- tai turvallisuusnäkökohtia**

1. Tätä direktiiviä ei sovelleta hankintasopimukseen eikä suunnittelukilpailuihin, joihin liittyy puolustus- tai turvallisuusnäkökohtia ja jotka hankintaviranomainen on velvollinen tekemään tai järjestämään sellaisten hankintamenettelyjen mukaisesti, jotka poikkeavat tässä direktiivissä säädettyistä hankintamenettelyistä ja jotka on vahvistettu jollain seuraavista:

- a) perussopimusten mukaisesti jonkin jäsenvaltion ja yhden tai useamman kolmannen maan tai niiden osien välillä tehty kansainvälinen sopimus tai järjestely, joka koskee allekirjoittajiensa yhteisen hankkeen toteuttamiseen tai hyödyntämiseen tarkoitettuja rakennusurakoita, tavaroita tai palveluja;
- b) joukkojen sijoittamiseen liittyvä kansainvälinen sopimus tai järjestely, joka koskee jonkin jäsenvaltion tai kolmannen maan yrityksiä;
- c) kansainvälinen järjestö.

Kaikista tämän kohdan ensimmäisen alakohdan a alakohdassa tarkoitetuista sopimuksista tai järjestelyistä on ilmoitettava komissiolle, joka voi kuulla niistä 89 artiklassa tarkoitettua julkisia hankintoja käsittelevää neuvoa-antavaa komiteaa.

2. Tätä direktiiviä ei sovelleta hankintasopimukseen eikä suunnittelukilpailuihin, joihin liittyy puolustus- tai turvallisuusnäkökohtia ja jotka hankintaviranomainen tekee tai järjestää sellaisten hankintasääntöjen mukaisesti, jotka kansainvälinen järjestö tai kansainvälinen rahoituslaitos on antanut, jos asianomaiset hankintasopimukset ja suunnittelukilpailut ovat kyseisen järjestön tai laitoksen kokonaan rahoittamia. Jos on kyse hankintasopimuksista ja suunnittelukilpailuista, joihin kansainvälinen järjestö tai kansainvälinen rahoituslaitos antaa suurimman osan yhteisrahoituksesta, sopimuspuolten on sovittava sovellettavista hankintamenettelyistä.

*II LUKU****Yleiset säännöt****18 artikla***Hankintaperiaatteet**

1. Hankintaviranomaisten on kohdeltava talouden toimijoita yhdenvertaisesti ja syrjimättä sekä noudatettava avointa ja oikeasuhteista toimintatapaa.

▼B

Hankintaa suunniteltaessa ei saa pyrkiä sen jättämiseen tämän direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle tai kilpailun keinotekoiseen kaventamiseen. Kilpailun katsotaan olevan keinotekoisesti kavennettua, jos hankinta suunnitellaan aikomuksena suosia aiheettomasti tiettyjä talouden toimijoita tai saattaa tietyt talouden toimijat epäedulliseen asemaan.

2. Jäsenvaltioiden on toteutettava aiheellisia toimenpiteitä varmistaakseen, että talouden toimijat noudattavat hankintasopimuksia toteuttaessaan sovellettavia ympäristö-, sosiaali- ja työoikeudellisia velvoitteita, jotka on vahvistettu unionin oikeudessa, kansallisessa lainsäädännössä, työehtosopimuksissa tai liitteessä X luetelluissa kansainvälisissä ympäristö-, sosiaali- ja työoikeudellisissa säännöksissä.

*19 artikla***Talouden toimijat**

1. Talouden toimijoita, jotka sen jäsenvaltion lain mukaan, johon ne ovat sijoittautuneet, saavat tarjota kyseisiä palveluita, ei saa hylätä pelkästään sillä perusteella, että sen jäsenvaltion lain mukaan, jossa hankintasopimus tehdään, niiden olisi oltava joko luonnollisia henkilöitä tai oikeushenkilöitä.

Jos on kyse palveluhankintasopimuksista ja rakennusurakkasopimuksista tai tavarahankintasopimuksista, joihin kuuluu myös palveluja tai kokoaamis- ja asennustöitä, oikeushenkilöt voidaan kuitenkin velvoittaa ilmoittamaan tarjoksissaan tai osallistumishakemuksissaan hankintasopimuksen toteuttamisesta vastaavien henkilöiden nimet ja ammattipätevyudet.

2. Talouden toimijoiden ryhmittymät, mukaan lukien tilapäiset yhteenliittymät, voivat osallistua hankintamenettelyihin. Hankintaviranomaiset eivät saa edellyttää, että niillä on oltava tietty oikeudellinen muoto tarjouksen tai osallistumishakemuksen tekemiseksi.

Tarvittaessa hankintaviranomaiset voivat selvittää hankinta-asiakirjoissa, kuinka talouden toimijoiden on täytettävä 58 artiklassa tarkoitetut vaatimukset taloudellisesta ja rahoituksellisesta tilanteesta taikka teknisestä ja ammatillisesta pätevydestä, jos tämä on objektiivisesti perusteltua ja oikeasuhteista. Jäsenvaltiot voivat vahvistaa vakiomuodon sille, miten talouden toimijoiden ryhmittymien on täytettävä nämä vaatimukset.

Tällaisten talouden toimijoiden ryhmittymien toteuttamien hankintasopimusten toteuttamisen ehtojen, jotka poikkeavat yksittäisiin osallistujiin sovellettavista ehdoista, on niin ikään oltava objektiivisesti perusteltuja ja oikeasuhteisia.

▼B

3. Sen estämättä, mitä 2 kohdassa säädetään, hankintaviranomaiset voivat edellyttää talouden toimijoiden ryhmittymiltä tiettyä oikeudellista muotoa hankintasopimuksen tekemisen jälkeen, jos hankintasopimuksen asianmukainen toteuttaminen edellyttää tällaista muutosta.

*20 artikla***Varatut hankintasopimukset**

1. Jäsenvaltiot voivat varata oikeuden osallistua hankintamenettelyihin suojatyökeskuksille ja talouden toimijoille, joiden päätarkoituksena on vammaisten tai muita heikommassa asemassa olevien henkilöiden integroiminen yhteiskuntaan ja työelämään, tai rajata hankintasopimusten toteuttamisen suojatyöohjelmien puitteissa tapahtuvaksi, jos vähintään 30 prosenttia kyseisten työkeskusten, talouden toimijoiden tai ohjelmien työntekijöistä on vammaisia tai muita heikommassa asemassa olevia työntekijöitä.

2. Tarjouskilpailukutsussa on oltava viittaus tähän artiklaan.

*21 artikla***Luottamuksellisuus**

1. Jollei tämän direktiivin säännöksistä tai hankintaviranomaiseen sovellettavasta kansallisesta laista, erityisesti tiedonsaantia koskevasta lainsäädännöstä, muuta johdu, hankintaviranomainen ei saa paljastaa talouden toimijoiden sille toimittamia tietoja, jotka nämä ovat määritelleet luottamuksellisiksi, mukaan lukien muttei yksinomaan tekniset tai liikesalaisuudet ja tarjouksiin liittyvät luottamukselliset näkökohdat, sanottuna kuitenkin rajoittamatta velvollisuuksia, jotka liittyvät 50 artiklassa säädettyihin jälki-ilmoituksiin ja 55 artiklassa säädettyyn ehdokkaille ja tarjoajille ilmoittamiseen.

2. Hankintaviranomaiset voivat asettaa talouden toimijoille vaatimuksia, joiden tarkoituksena on suojata niiden tietojen luottamuksellisuutta, jotka hankintaviranomaiset asettavat saataville hankintamenettelyn kuluessa.

*22 artikla***Viestintään sovellettavat säännöt**

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kaikessa tämän direktiivin mukaisessa viestinnässä ja tietojenvaihdossa, erityisesti tarjousten sähköisessä toimittamisessa, käytetään sähköisiä viestintämuotoja tämän artiklan vaatimusten mukaisesti. Sähköisessä muodossa tapahtuvassa viestinnässä käytettävien välineiden ja laitteiden sekä niiden teknisten ominaisuuksien on oltava syrjimättömiä, yleisesti saatavilla ja yhteentoimivia yleisesti käytössä olevien tieto- ja viestintäteknologisten tuotteiden kanssa, eivätkä ne saa rajoittaa talouden toimijoiden mahdollisuuksia osallistua hankintamenettelyyn.

Sen estämättä, mitä ensimmäisessä alakohdassa säädetään, hankintaviranomaiset eivät ole velvollisia vaatimaan sähköisten viestintämuotojen käyttöä tarjousten toimittamisessa seuraavissa tilanteissa:

▼ B

- a) hankinnan erityisluonteen vuoksi sähköisten viestintämuotojen käyttö edellyttäisi erikoisvälineitä, -laitteita tai tiedostomuotoja, joita ei ole yleisesti saatavilla tai joita yleisesti saatavilla olevat sovellukset eivät tue;
- b) sovelluksissa, jotka tukevat tarjousten kuvaamiseen soveltuvia tiedostomuotoja, käytetään tiedostomuotoja, joita ei voida käsitellä millään muulla avoimilla tai yleisesti saatavilla olevilla sovelluksilla tai jotka kuuluvat omistusoikeudelliseen lisensointijärjestelmään eikä niitä voida antaa hankintaviranomaisen saataville latausta tai etäkäyttöä varten;
- c) sähköisen viestintämuodon käyttö edellyttäisi erikoislaitteita, joita ei ole yleisesti hankintaviranomaisten saatavilla;
- d) hankinta-asiakirjoissa vaaditaan toimittamaan fyysinen tai pienois-malli, jota ei voida toimittaa sähköisesti.

Viestintä, jossa ei käytetä sähköistä viestintämuotoa toisen alakohdan nojalla, on hoidettava postitse tai muulla soveltuvalla toimitustavalla taikka postin tai muun soveltuvan toimitustavan ja sähköisten välineiden yhdistelmänä.

Sen estämättä, mitä tämän kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetään, hankintaviranomaisten ei tarvitse vaatia sähköisen viestintämuodon käyttöä tarjousten toimittamisessa, siinä määrin kuin muiden kuin sähköisten viestintämuotojen käyttö on tarpeen joko sähköisten viestintämuotojen turvallisuuden loukkauksen vuoksi tai tietojen erityisen arkaluonteisuuden suojelemiseksi, mikä edellyttää niin korkeatasoista suoje-lua, ettei sitä voida asianmukaisesti varmistaa käyttämällä sähköisiä välineitä ja laitteita, jotka joko ovat talouden toimijoiden yleisesti saatavilla tai jotka voidaan saattaa näiden saataville 5 kohdassa tarkoitettujen vaihtoehtoisten pääsymuotojen avulla.

Hankintaviranomaiset, jotka edellyttävät tarjousten jättämisprosessissa tämän kohdan toisen alakohdan mukaisesti muita kuin sähköisiä viestintämuotoja, ovat velvollisia esittämään syyt tälle vaatimukselle 84 artiklassa tarkoitettussa erillisessä kertomuksessa. Hankintaviranomaisten on tapauksen mukaan esitettävä erillisessä selvityksessä syyt, joiden vuoksi muun kuin sähköisen viestintämuodon käytön on katsottu olevan tarpeen tämän kohdan neljännen alakohdan mukaisesti.

2. Sen estämättä, mitä 1 kohdassa säädetään, suullista viestintää voidaan käyttää viestinnässä, joka koskee muita kuin hankintamenettelyn olennaisia osia, edellyttäen että suullisen viestinnän sisältö dokumentoidaan riittävästi. Hankintamenettelyn olennaisia osia ovat tältä osin hankinta-asiakirjat, osallistumishakemukset, kiinnostuksen vahvistukset ja tarjoukset. Erityisesti sellainen suullinen viestintä tarjoajien kanssa, joka saattaa vaikuttaa merkittävästi tarjousten sisältöön ja arviointiin, on dokumentoitava riittävästi ja asianmukaisin välinein, esimerkiksi kirjallisin tai äänitallentein tai laatimalla yhteenvetoja viestinnän pääkohdista.

▼B

3. Hankintaviranomaisten on varmistettava kaikessa viestinnässä, tietojenvaihdossa ja tietojen tallentamisessa, että tietojen eheys sekä tarjousten ja osallistumishakemusten luottamuksellisuus säilytetään. Hankintaviranomaiset saavat tarkastella tarjousten ja osallistumishakemusten sisältöä vasta niiden esittämiselle asetetun määräajan päätyttyä.

4. Rakennusurakkasopimusten ja suunnittelukilpailujen osalta jäsenvaltiot voivat edellyttää erityisten sähköisten välineiden, kuten rakennustietoja koskevien sähköisten mallintamisvälineiden tai vastaavien, käyttöä. Tällaisissa tapauksissa hankintaviranomaisten on tarjottava 5 kohdassa säädettyjä vaihtoehtoisia pääsymuotoja menettelyyn, kunnes tällaisia välineitä tulee yleisesti saataville 1 kohdan ensimmäisen alakohdan toisen virkkeen merkityksessä.

5. Hankintaviranomaiset voivat tarvittaessa edellyttää sellaisten välineiden ja laitteiden käyttöä, jotka eivät ole yleisesti saatavilla, edellyttäen, että hankintaviranomaiset tarjoavat vaihtoehtoisia pääsymuotoja menettelyyn.

Hankintaviranomaisten katsotaan tarjoavan sopivia vaihtoehtoisia pääsymuotoja tilanteissa, joissa ne

a) antavat kyseiset välineet ja laitteet vapaasti, suoraan ja kokonaan kaikkien saataville maksutta sähköisessä muodossa liitteen VIII mukaisen ilmoituksen julkaisupäivästä tai siitä päivästä alkaen, jona kiinnostuksen vahvistamispyyntö lähetetään. Ilmoituksessa tai kiinnostuksen vahvistamispyynnössä on mainittava internetosoite, jossa kyseiset välineet ja laitteet ovat saatavilla;

b) varmistavat, että ne tarjoajat, joilla ei ole pääsyä kyseisiin välineisiin ja laitteisiin tai jotka eivät voi saada niitä asiaankuuluvassa määräajassa, edellyttäen että pääsymahdollisuuden puuttuminen ei johdu asianomaisesta tarjoajasta, voivat päästä hankintamenettelyyn käyttämällä väliaikaisia tunnistevälineitä, jotka asetetaan verkossa saataville maksutta; tai

c) tarjoavat vaihtoehtoisen kanavan tarjousten sähköistä toimittamista varten.

6. Liitteessä IV vahvistettujen vaatimusten lisäksi tarjousten sähköiseen toimittamiseen ja vastaanottamiseen sekä osallistumishakemusten sähköiseen vastaanottamiseen käytettäviin välineisiin ja laitteisiin sovelletaan seuraavia sääntöjä:

a) tarjousten ja osallistumishakemusten sähköiseen toimittamiseen tarvittavia eritelmiä, myös salausta ja aikaleimausta, koskevien tietojen on oltava asianomaisten osapuolten käytettävissä;

b) jäsenvaltioiden tai asianomaisen jäsenvaltion vahvistamissa yleisissä puitteissa toimivien hankintaviranomaisten on määritettävä turvallisuustaso, joka sähköisiltä viestintämuodoilta vaaditaan yksittäisen hankintamenettelyn eri vaiheissa; turvallisuustason on oltava oikeassa suhteessa kuhunkin vaiheeseen liittyviin riskeihin;

▼B

c) jos jäsenvaltiot tai asianomaisen jäsenvaltion vahvistamissa yleisissä puitteissa toimivat hankintaviranomaiset katsovat, että tämän kohdan d alakohdan mukaisesti arvioitu turvallisuustaso edellyttää Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 1999/93/EY ⁽¹⁾ määriteltyjä kehittyneitä sähköisiä allekirjoituksia, hankintaviranomaisten on hyväksyttävä sellaiset kehittyneet sähköiset allekirjoitukset, jotka perustuvat sähköiseen varmenteeseen, ottaen huomioon se, onko nämä varmenteet antanut varmennepalvelujen tarjoaja, joka sisältyy komission päätöksessä 2009/767/EY ⁽²⁾ säädettyyn luotettavaan luetteloon, ja jotka on luotu turvallisilla allekirjoitusten luomismenetelmillä tai ilman niitä, seuraavien edellytysten täyttyessä:

i) hankintaviranomaisten on vahvistettava vaadittu kehittyneen allekirjoituksen muoto komission päätöksessä 2011/130/EU ⁽³⁾ säädettyjen muotojen perusteella ja otettava käyttöön tarvittavat toimenpiteet, jotta näitä allekirjoitusmuotoja pystytään käsittelemään teknisesti; jos käytetään sähköisen allekirjoituksen eri muotoa, sähköisen allekirjoituksen tai sähköisen asiakirjan siirtosovelluksen on sisällettävä tiedot olemassa olevista validointimahdollisuuksista, joiden on oltava jäsenvaltion vastuulla. Validointimahdollisuuksien avulla hankintaviranomainen voi validoida vastaanotetun sähköisen allekirjoituksen verkossa, maksutta ja muunkielisten käyttäjien ymmärrettävissä olevalla tavalla hyväksytyyn varmenteeseen perustuvaksi kehittyneeksi sähköiseksi allekirjoitukseksi.

Jäsenvaltioiden on toimitettava validointipalvelujen tarjoajaa koskevat tiedot komissiolle, joka julkaisee jäsenvaltioilta saadut tiedot internetissä;

ii) jos tarjous allekirjoitetaan luotettavaan luetteloon sisältyvän hyväksytyyn varmenteeseen perusteella, hankintaviranomaiset eivät saa soveltaa lisävaatimuksia, jotka voivat estää tarjoajia käyttämästä kyseisiä allekirjoituksia.

Hankintamenettelyn yhteydessä käytettyjen, jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen tai jonkin muun asiakirjan antaneen yksikön allekirjoittamien asiakirjojen osalta toimivaltainen asiakirjan antava viranomainen tai yksikkö voi vahvistaa vaaditun kehittyneen allekirjoituksen muodon päätöksen 2011/130/EU 1 artiklan 2 kohdassa esitettyjen vaatimusten

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 1999/93/EY, annettu 13 päivänä joulukuuta 1999, sähköisiä allekirjoituksia koskevista yhteisön puitteista (EYVL L 13, 19.1.2000, s. 12).

⁽²⁾ Komission päätös 2009/767/EY, tehty 16 päivänä lokakuuta 2009, toimenpiteistä sähköisten menettelyjen käytön edistämiseksi keskitettyjä asiointipisteitä käyttäen palveluista sisämarkkinoilla annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/123/EY mukaisesti (EUVL L 274, 20.10.2009, s. 36).

⁽³⁾ Komission päätös 2011/130/EU, annettu 25 päivänä helmikuuta 2011, palveluista sisämarkkinoilla annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/123/EY nojalla toimivaltaisten viranomaisten sähköisesti allekirjoittamien asiakirjojen maiden rajat ylittävää käsittelyä koskevista vähimmäisvaatimuksista (EUVL L 53, 26.2.2011, s. 66).

▼B

mukaisesti. Niiden on otettava käyttöön tarvittavat toimenpiteet, jotta tätä allekirjoitusmuotoa pystytään käsittelemään teknisesti, ottamalla mukaan tiedot, joita asianomaisessa asiakirjassa olevan allekirjoituksen käsittely edellyttää. Tällaisten asiakirjojen on sisällettävä sähköisessä allekirjoituksessa tai sähköisen asiakirjan siirto-sovelluksessa tiedot olemassa olevista validointimahdollisuuksista, joiden avulla vastaanotetut sähköiset allekirjoitukset voidaan validoida verkossa veloituksetta ja muunkielisten käyttäjien ymmärrettävissä olevalla tavalla.

7. Siirretään komissiolle valta antaa delegoituja säädöksiä 87 artiklan mukaisesti liitteessä IV vahvistettujen teknisten yksityiskohtien ja ominaisuuksien muuttamiseksi teknisen kehityksen ottamiseksi huomioon.

Siirretään komissiolle valta antaa delegoituja säädöksiä 87 artiklan mukaisesti tämän artiklan 1 kohdan toisen alakohdan a–d alakohdassa säädetyn luettelon muuttamiseksi, jos jatkuvat poikkeukset sähköisten viestintämuotojen käytöstä muuttuvat teknologian kehityksen vuoksi epätaroituksenmukaisiksi tai poikkeuksellisesti, jos teknologian kehityksen vuoksi on säädettävä uusia poikkeuksia.

Teknisten formaattien, prosessien ja sanomastandardien yhteentoimivuuden varmistamiseksi erityisesti rajatylittävissä tilanteissa komissiolle siirretään valta antaa delegoituja säädöksiä 87 artiklan mukaisesti kyseisten teknisten standardien käytön tekemisestä pakolliseksi erityisesti tarjousten tai hakemusten sähköisen toimittamisen, sähköisten luetteloiden ja sähköisten todentamismuotojen käytön osalta, ainoastaan, jos tekniset standardit on testattu perusteellisesti ja jos ne ovat osoittautuneet käytännössä hyödyllisiksi. Ennen tietyn teknisen standardin käytön säätämistä pakolliseksi komissio myös tarkastelee huolellisesti siitä mahdollisesti aiheutuvia kustannuksia, erityisesti kun kyseessä ovat voimassa olevien sähköisten hankintaratkaisujen mukautukset, mukaan lukien infrastruktuuri, prosessit tai ohjelmistot.

*23 artikla***Nimikkeistöt**

1. Jos julkisten hankintojen yhteydessä viitataan nimikkeistöihin, viitaukset on tehtävä käyttämällä asetuksella (EY) N:o 2195/2002 vahvistettua yhteistä hankintanimikkeistöä (CPV).

2. Siirretään komissiolle valta antaa delegoituja säädöksiä 87 artiklan mukaisesti tässä direktiivissä tarkoitettujen CPV-koodien muuttamiseksi aina, kun CPV-nimikkeistön muutokset on otettava tässä direktiivissä huomioon eikä niillä muuteta tämän direktiivin soveltamisalaa.

▼B*24 artikla***Eturistiriidat**

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että hankintaviranomaiset toteuttavat asianmukaiset toimenpiteet hankintamenettelyissä esiintyvien eturistiriitojen tosiasialliseksi estämiseksi, havaitsemiseksi ja poistamiseksi, jotta vältetään kilpailun vääristyminen ja varmistetaan kaikkien talouden toimijoiden yhdenvertainen kohtelu.

Eturistiriidoilla tarkoitetaan vähintään tilanteita, joissa hankintaviranomaisen tai sen puolesta toimivan hankintapalvelun tarjoajan palveluksessa olevilla henkilöillä, jotka osallistuvat hankintamenettelyyn toteuttamiseen tai jotka voivat vaikuttaa menettelyn tulokseen, on välitön tai välillinen rahallinen, taloudellinen tai muu henkilökohtainen intressi, jonka voitaisiin nähdä vahingoittavan heidän puolueettomuuttaan ja riippumattomuuttaan hankintamenettelyssä.

II OSASTO

HANKINTASOPIMUKSIIN SOVELLETTAVAT SÄÄNNÖT*I LUKU****Menettelyt****25 artikla***GPA-sopimukseen ja muihin kansainvälisiin sopimuksiin liittyvät ehdot**

Siltä osin kuin niihin sovelletaan liitteitä 1, 2, 4 ja 5 sekä GPA-sopimuksen Euroopan unionin liitteen I yleisiä huomautuksia ja muita unionia sitovia kansainvälisiä sopimuksia, hankintaviranomaisten on myönnettävä näiden sopimusten allekirjoittajien rakennusurakoille, tavarantoimituksille, palveluille ja talouden toimijoille vähintään yhtä edullinen kohtelu kuin unionin rakennusurakoille, tavarantoimituksille, palveluille ja talouden toimijoille.

*26 artikla***Menettelyjen valinta**

1. Hankintaviranomaisten on hankintasopimuksia tehdessään noudatettava kansallisia menettelyjä, jotka on mukautettu tämän direktiivin mukaisiksi, edellyttäen että tarjouskilpailu on julkaistu tämän direktiivin mukaisesti, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 32 artiklan soveltamista.
2. Jäsenvaltioiden on säädettävä, että hankintaviranomaiset voivat soveltaa avoimia tai rajoitettuja menettelyjä tämän direktiivin mukaisesti.
3. Jäsenvaltioiden on säädettävä, että hankintaviranomaiset voivat hakea innovaatiokumppanuuksia tämän direktiivin säännösten mukaisesti.
4. Jäsenvaltioiden on säädettävä että hankintaviranomaiset voivat käyttää tarjousperusteista neuvottelumenettelyä tai kilpailullista neuvottelumenettelyä seuraavissa tapauksissa:

▼B

- a) rakennusurakat, tavarat tai palvelut, jotka täyttävät yhden tai useamman seuraavista vaatimuksista:
- i) hankintaviranomaisen tarpeita ei voida täyttää mukauttamatta olemassa olevia ratkaisuja;
  - ii) niihin kuuluu suunnittelua tai innovatiivisia ratkaisuja;
  - iii) hankintasopimusta ei rakennusurakoiden, tavaroiden tai palvelujen luonteeseen, monitahoisuuteen tai oikeudelliseen ja rahoitusselliseen muotoon liittyvistä erityisistä syistä tai niihin liittyvien riskien vuoksi voida tehdä ilman edeltäviä neuvotteluja;
  - iv) hankintaviranomainen ei voi vahvistaa riittävän tarkkoja teknisiä eritelmiä viittaamalla liitteessä VII olevien 2–5 kohdan mukaiseen standardiin, eurooppalaiseen tekniseen arviointiin, yhteiseen tekniseen eritelämään tai tekniseen viitteeseen;
- b) rakennusurakat, tavarat tai palvelut, joiden osalta avoimessa tai rajoitetussa menettelyssä on jätetty vain tarjouksia, jotka eivät vastaa tarjouspyyntöä tai joita ei voida hyväksyä. Tällaisessa tilanteessa hankintaviranomaisten ei edellytetä julkaisevan hankintailmoitusta, jos ne sisällyttävät menettelyyn ainoastaan kaikki sellaiset tarjoajat, jotka täyttävät 57–64 artiklassa säädetyt perusteet ja jotka ovat aikaisemmassa avoimessa tai rajoitetussa menettelyssä jättäneet hankintamenettelyn muodollisten vaatimusten mukaisen tarjouksen.

Tarjouspyyntöä vastaamattomina on pidettävä erityisesti tarjouksia, jotka eivät ole hankinta-asiakirjojen mukaisia, jotka on saatu liian myöhään, joiden osalta on todisteita kilpailunvastaisesta yhteistyöstä tai korruptiosta tai jotka hankintaviranomainen on todennut poikkeuksellisen alhaisiksi. Tarjouksia ei voida pitää hyväksyttävänä varsinkin silloin, kun tarjoaja ei täytä pätevyysvaatimuksia tai kun niiden hinta ylittää hankintaviranomaisen budjetin, joka on määritelty ja dokumentoitu ennen hankintamenettelyn aloittamista.

5. Tarjouskilpailuun on kutsuttava 49 artiklan mukaisella hankintailmoituksella.

Kun hankintasopimus tehdään rajoitetulla menettelyllä tai tarjousperusteisella neuvottelumenettelyllä, jäsenvaltiot voivat sen estämättä, mitä tämän kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetään, säätää, että keskushallintoa alemmalla tasolla toimivat hankintaviranomaiset tai niiden tietyt ryhmät voivat tehdä tarjouskilpailukutsun 48 artiklan 2 kohdan mukaista ennakoilmoitusta käyttäen.

▼B

Jos tarjouskilpailuun kutsutaan 48 artiklan 2 kohdan mukaisella ennakkoilmoituksella, ennakkoilmoituksen perusteella kiinnostuksensa ilmaiseita talouden toimijoita on pyydetty vahvistamaan kiinnostuksensa kirjallisesti 54 artiklan mukaisella kiinnostuksen vahvistamispyynnöllä.

6. Jäljempänä 32 artiklassa nimenomaisesti mainituissa erityisissä tapauksissa ja olosuhteissa jäsenvaltiot voivat säätää, että hankintaviranomaiset voivat soveltaa neuvottelumenettelyä, josta ei julkaista tarjouskilpailukutsua. Jäsenvaltiot eivät saa sallia tämän menettelyn käyttöä muissa kuin 32 artiklassa tarkoitetuissa tapauksissa.

*27 artikla***Avoin menettely**

1. Avoimissa menettelyissä kaikki halukkaat talouden toimijat voivat jättää tarjouksen tarjouskilpailukutsun perusteella.

Vähimmäismääräaika tarjousten vastaanottamiselle on 35 päivää hankintailmoituksen lähettämispäivästä.

Tarjoukseen on liitettävä tiedot, jotka hankintaviranomainen vaatii laatuun perustuvaa valintaa varten.

2. Jos hankintaviranomaiset ovat julkaisseet ennakkoilmoituksen, jota itseään ei käytetty tarjouskilpailukutsuna, tämän artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa asetettu tarjousten vastaanottamisen vähimmäismääräaika voidaan lyhentää 15 päivään siinä tapauksessa, että kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät:

a) ennakkoilmoitus sisälsi kaikki liitteessä V olevan B osan I jaksossa hankintailmoitusta varten vaaditut tiedot, jos nämä tiedot olivat saatavilla ennakkoilmoituksen julkaisemishetkellä;

b) ennakkoilmoitus lähetettiin julkaistavaksi vähintään 35 päivää ja enintään 12 kuukautta ennen hankintailmoituksen lähettämistä.

3. Jos 1 kohdan toisessa alakohdassa säädettyjen määräaikojen noudattaminen on hankintaviranomaisen asianmukaisesti perusteleman kiireen vuoksi käytännössä mahdotonta, se voi vahvistaa määräajan, jonka on oltava vähintään 15 päivää hankintailmoituksen lähettämispäivästä.

4. Hankintaviranomainen voi lyhentää tämän artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa asetettua tarjousten vastaanottamisen vähimmäismääräaikaa viidellä päivällä, jos se hyväksyy tarjousten esittämisen sähköisessä muodossa 22 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan sekä 22 artiklan 5 ja 6 kohdan mukaisesti.

▼B*28 artikla***Rajoitettu menettely**

1. Rajoitetuissa menettelyissä kaikki halukkaat talouden toimijat voivat jättää osallistumishakemuksen toimittamalla tarjouskilpailukutsun mukaisesti liitteessä V olevissa joko B tai C osassa tarkoitetut tiedot, jotka hankintaviranomainen vaatii laatuun perustuvaa valintaa varten.

Osallistumishakemusten vastaanottamisen vähimmäismääräaika on 30 päivää hankintailmoituksen lähettämispäivästä tai, jos tarjouskilpailuun kutsutaan ennakoilmoituksella, kiinnostuksen vahvistamispyynnön lähettämispäivästä.

2. Tarjouksia voivat jättää ainoastaan sellaiset talouden toimijat, joille hankintaviranomainen esittää kutsun arvioituaan toimitetut tiedot. Hankintaviranomaiset voivat rajoittaa niiden sopivien ehdokkaiden lukumäärää, jotka kutsutaan osallistumaan menettelyyn, 65 artiklan mukaisesti.

Vähimmäismääräaika tarjousten vastaanottamiselle on 30 päivää tarjouspyynnön lähettämispäivästä.

3. Jos hankintaviranomaiset ovat julkaisseet ennakoilmoituksen, jota itseään ei käytetty tarjouskilpailukutsuna, tämän artiklan 2 kohdan toisessa alakohdassa asetettu tarjousten vastaanottamisen vähimmäismääräaika voidaan lyhentää 10 päivään siinä tapauksessa, että kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät:

a) ennakoilmoitus sisälsi kaikki liitteessä V olevan B osan I jaksossa vaaditut tiedot, jos nämä tiedot olivat saatavilla ennakoilmoituksen julkaisemishetkellä;

b) ennakoilmoitus lähetettiin julkaistavaksi vähintään 35 päivää ja enintään 12 kuukautta ennen hankintailmoituksen lähettämistä.

4. Jäsenvaltiot voivat säätää, että keskushallintoa alemmalla tasolla toimivien hankintaviranomaisten kaikki tai tietyt ryhmät voivat asettaa tarjousten vastaanottamisen määräajan hankintaviranomaisen ja valittujen ehdokkaiden välisellä sopimuksella, jos kaikille valituille ehdokkaille annetaan yhtä pitkä määräaika tarjousten valmistelua ja jättämistä varten. Jos tarjousten vastaanottamisen määräajasta ei päästä sopimukseen, määräajan on oltava vähintään 10 päivää siitä päivästä, jona tarjouspyyntö lähetettiin.

▼B

5. Tämän artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarjousten vastaanottamisen määräaika voidaan lyhentää viidellä päivällä, jos hankintaviranomainen hyväksyy tarjousten esittämisen sähköisessä muodossa 22 artiklan 1, 5 ja 6 kohdan mukaisesti.

6. Jos tässä artiklassa säädettyjen määräaikojen noudattaminen on hankintaviranomaisten asianmukaisesti perusteelman kiireen vuoksi käytännössä mahdotonta, hankintaviranomaiset voivat vahvistaa

- a) osallistumishakemusten jättämiselle määräajan, joka on vähintään 15 päivää hankintailmoituksen lähettämispäivästä;
- b) tarjousten vastaanottamiselle määräajan, joka on vähintään 10 päivää tarjouspyynnön lähettämispäivästä.

*29 artikla***Tarjousperusteinen neuvottelumenettely**

1. Tarjousperusteisissa neuvottelumenettelyissä kaikki halukkaat talouden toimijat voivat jättää tarjouskilpailukutsun perusteella osallistumishakemuksen, joka sisältää liitteessä V olevissa B ja C osassa esitetyt tiedot, toimittamalla laatuun perustuvaa valintaa varten hankintaviranomaisen vaatimat tiedot.

Hankinta-asiakirjoissa hankintaviranomaisten on määriteltävä hankinnan kohde esittämällä kuvaus tarpeistaan ja hankittavilta tavaroilta, rakennusurakoilta tai palveluilta vaadittavista ominaisuuksista, sekä täsmennettävä hankintasopimuksen tekoperusteet. Lisäksi niiden on ilmoitettava, mitkä kuvauksen osat sisältävät vähimmäisvaatimukset, jotka kaikkien tarjousten on täytettävä.

Esitettyjen tietojen on oltava riittävän täsmällisiä, jotta talouden toimijat voivat kartoittaa hankinnan luonteen ja laajuuden ja päättää, jättävätkö ne menettelyyn osallistumista koskevan hakemuksen.

Osallistumishakemusten vastaanottamisen vähimmäismääräaika on 30 päivää hankintailmoituksen lähettämispäivästä tai, jos tarjouskilpailuun kutsutaan ennakkoilmoituksella, kiinnostuksen vahvistamispyynnön lähettämispäivästä. Vähimmäismääräaika alustavien tarjousten vastaanottamiselle on 30 päivää tarjouspyynnön lähettämispäivästä. Tällöin sovelletaan 28 artiklan 3–6 kohtaa.

2. Ainoastaan sellaiset talouden toimijat, joille hankintaviranomainen esittää kutsun arvioituaan toimitetut tiedot, voivat jättää alustavan tarjouksen, jonka pohjalta neuvottelut käydään. Hankintaviranomaiset voivat rajoittaa menettelyyn osallistumaan kutsuttavien sopivien ehdokkaiden lukumäärää 65 artiklan mukaisesti.

3. Jollei 4 kohdassa toisin säädetä, hankintaviranomaisten on neuvoteltava tarjoajien kanssa näiden jättämistä alustavista ja kaikista myöhemmistä tarjouksista, 7 kohdassa tarkoitettuja lopullisia tarjouksia lukuun ottamatta, niiden sisällön parantamiseksi.

▼B

Vähimmäisvaatimuksista ja sopimuksen tekoperusteista ei neuvotella.

4. Hankintaviranomaiset voivat tehdä hankintasopimuksia alustavien tarjousten perusteella ilman neuvotteluja, jos ne ovat hankintailmoituksessa tai kiinnostuksen vahvistamispyynnössä ilmoittaneet varaavansa itselleen mahdollisuuden tehdä niin.

5. Neuvottelujen kuluessa hankintaviranomaisten on varmistettava kaikkien tarjoajien yhdenvertainen kohtelu. Ne eivät saa antaa syrjivällä tavalla tietoja, jotka saattavat asettaa joitakin tarjoajia muita edullisempaan asemaan. Niiden on ilmoitettava kirjallisesti kaikille tarjoajille, joiden tarjouksia ei ole 6 alakohdan mukaisesti hylätty, kaikista teknisen eritelmän tai muiden hankinta-asiakirjojen muista kuin vähimmäisvaatimuksia koskevista muutoksista. Kyseisten muutosten johdosta hankintaviranomaisten on varattava tarjoajille riittävästi aikaa muuttaa tarjouksiaan ja esittää mukautetut tarjouksensa tarvittaessa uudelleen.

Edellä olevan 21 artiklan mukaisesti hankintaviranomaiset eivät saa paljastaa muille osallistujille minkään neuvotteluihin osallistuvan ehdokkaan tai tarjoajan antamia luottamuksellisia tietoja ilman tämän suostumusta. Tällaista suostumusta ei voida antaa yleispätevän poikkeuksen muodossa, vaan se on annettava viittaamalla tiettyjen tietojen aiottuun tiedoksiantamiseen.

6. Tarjousperusteiset neuvottelumenettelyt voidaan toteuttaa vaiheittain neuvoteltavien tarjousten määrän rajoittamiseksi soveltamalla hankintailmoituksessa, kiinnostuksen vahvistamispyynnössä tai muussa hankinta-asiakirjassa ilmoitettuja hankintasopimuksen tekoperusteita. Hankintaviranomaisen on ilmoitettava tämän mahdollisuuden käyttämisestä hankintailmoituksessa, kiinnostuksen vahvistamispyynnössä tai muussa hankinta-asiakirjassa.

7. Kun hankintaviranomainen aikoo päättää neuvottelut, sen on ilmoitettava asiasta jäljellä oleville tarjoajille ja asetettava uusien tai tarkistettujen tarjousten jättämiseksi yhteinen määräaika. Sen on tarkistettava, että lopulliset tarjoukset ovat vähimmäisvaatimusten ja 56 artiklan 1 kohdan mukaisia, arvioitava lopulliset tarjoukset sopimuksen tekoperusteiden perusteella ja tehtävä hankintasopimus 66–69 artiklan mukaisesti.

30 artikla

Kilpailullinen neuvottelumenettely

1. Kilpailullisissa neuvottelumenettelyissä kaikki halukkaat talouden toimijat voivat jättää osallistumishakemuksen hankintailmoituksen perusteella toimittamalla tiedot, jotka hankintaviranomainen vaatii laatuun perustuvaa valintaa varten.

Vähimmäismääräaika osallistumishakemusten vastaanottamiselle on 30 päivää hankintailmoituksen lähettämispäivästä.

Neuvotteluihin voivat osallistua ainoastaan sellaiset talouden toimijat, joille hankintaviranomainen esittää kutsun arvioituaan toimitetut tiedot. Hankintaviranomaiset voivat rajoittaa menettelyyn osallistumaan kutsutavien sopivien ehdokkaiden lukumäärää 65 artiklan mukaisesti. Hankintasopimuksen ainoa tekoperuste saa olla hinta-laatusuhteeltaan parhaan tarjouksen valitseminen 67 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

▼B

2. Hankintaviranomaisten on ilmoitettava tarpeensa ja vaatimuksensa hankintailmoituksessa ja määriteltävä tarpeet ja vaatimukset kyseisessä ilmoituksessa ja/tai hankekuvauksessa. Hankintayksiköiden on julkaisettava ja määriteltävä samanaikaisesti ja samoissa asiakirjoissa perusteet, joiden mukaisesti hankintasopimukset tehdään, ja vahvistettava alustava aikataulu.

3. Hankintaviranomaisten on aloitettava asiaa koskevien 56–66 artiklan säännösten mukaisesti valittujen osallistujien kanssa neuvottelu, jonka tarkoituksena on kartoittaa ja määritellä keinot, joilla hankintaviranomaisten tarpeet voidaan parhaiten täyttää. Hankintayksiköt voivat neuvottelun kuluessa keskustella valittujen osallistujien kanssa kaikista hankinnan näkökohdista.

Neuvottelun kuluessa hankintaviranomaisten on varmistettava kaikkien osallistujien yhdenvertainen kohtelu. Sen vuoksi ne eivät saa antaa tietoja syrjivästi niin, että jotkut osallistujat saattavat päästä muita edullisempaan asemaan.

Edellä olevan 21 artiklan mukaisesti hankintaviranomaiset eivät saa paljastaa muille osallistujille minkään neuvotteluun osallistuvan ehdokkaan tai tarjoajan ehdottamia ratkaisuja tai niiden antamia luottamuksellisia tietoja ilman tämän suostumusta. Tällaista suostumusta ei voida antaa yleispätevän poikkeuksen muodossa, vaan se on annettava viittamalla tiettyjen tietojen aiottuun tiedoksiantamiseen.

4. Kilpailulliset neuvottelumenettelyt voidaan toteuttaa vaiheittain siten, että neuvoteltavien ratkaisujen määrää rajoitetaan neuvottelun aikana soveltamalla hankintailmoituksessa tai hankekuvauksessa vahvistettuja hankintasopimuksen tekoperusteita. Hankintaviranomaisen on ilmoitettava tämän mahdollisuuden käyttämisestä hankintailmoituksessa tai hankekuvauksessa.

5. Hankintaviranomaisen on jatkettava neuvottelua, kunnes se saa kartoitettua ratkaisumallit, joilla kyetään täyttämään sen määrittelemät tarpeet.

6. Kun hankintaviranomainen on julistanut neuvottelun päättyneeksi ja tiedottanut siitä osallistujille, sen on pyydettävä kutakin niistä jättämään lopulliset tarjouksensa neuvottelun aikana esitettyjen ja määriteltujen ratkaisujen pohjalta. Tarjouksessa on oltava kaikki hankkeen toteuttamiseksi pyydetty ja tarpeelliset osat.

Kyiseisiä tarjouksia voidaan hankintaviranomaisen pyynnöstä selvittää, täsmentää ja optimoida. Selvennyksillä, täsmennyksillä, optimoinnilla tai lisätiedoilla ei kuitenkaan saa muuttaa tarjouksen tai julkisen hankinnan olennaisia osia, kuten hankintailmoituksessa tai hankekuvauksessa esitettyjä tarpeita ja vaatimuksia, jos kyseisten osien, tarpeiden ja vaatimusten muutoksilla olisi todennäköisesti kilpailua vääristävä tai syrjivä vaikutus.

7. Hankintaviranomaisten on arvioitava saadut tarjoukset hankintailmoituksessa tai hankekuvauksessa vahvistettujen sopimuksen tekoperusteiden mukaan.

▼B

Hankintaviranomaisen pyynnöstä voidaan käydä neuvotteluja sen tarjoajan kanssa, jonka on todettu tehneen hinta-laatusuhteeltaan parhaan tarjouksen 67 artiklan mukaisesti, tarjoukseen liittyvien rahoitussitoumusten tai muiden tarjouksessa olevien ehtojen vahvistamiseksi viimeistelemällä sopimusehdot, jos tämä ei muuta tarjouksen tai julkisen hankinnan olennaisia näkökohtia, hankintailmoituksessa tai hankekuvauksessa esitetyt tarpeet ja vaatimukset mukaan luettuina, eikä uhkaa vääristää kilpailua tai aiheuttaa syrjintää.

8. Hankintaviranomaiset voivat määritellä neuvotteluun osallistuville palkintoja tai maksuja.

*31 artikla***Innovaatiokumppanuus**

1. Innovaatiokumppanuuksissa kaikki halukkaat talouden toimijat voivat jättää osallistumishakemuksen hankintailmoituksen perusteella toimittamalla tiedot, jotka hankintaviranomainen vaatii laatuun perustuvaa valintaa varten.

Hankinta-asiakirjoissa hankintaviranomainen määrittelee innovatiivisen tuotteen, palvelun tai rakennusurakan tarpeen, jota ei voida täyttää hankkimalla markkinoilla jo saatavilla olevia tuotteita, palveluja tai rakennusurakoita. Sen on ilmoitettava, mitkä tämän kuvauksen osat sisältävät vähimmäisvaatimukset, jotka kaikkien tarjousten on täytettävä. Vaatimukset on esitettävä riittävän täsmällisesti, jotta talouden toimijat voivat kartoittaa tarvittavan ratkaisun luonteen ja laajuuden ja päättää, jättävätkö ne menettelyyn osallistumista koskevan hakemuksen.

Hankintaviranomainen voi päättää perustaa innovaatiokumppanuuden joko yhden tai useamman sellaisen kumppanin kanssa, jotka toteuttavat erillisiä tutkimus- ja kehittämistoimintoja.

Vähimmäismääräaika osallistumishakemusten vastaanottamiselle on 30 päivää hankintailmoituksen lähettämispäivästä. Menettelyyn voivat osallistua ainoastaan sellaiset talouden toimijat, joille hankintaviranomainen esittää kutsun arvioituaan toimitetut tiedot. Hankintaviranomaiset voivat rajoittaa menettelyyn osallistumaan kutsuttavien sopivien ehdokkaiden lukumäärää 65 artiklan mukaisesti. Hankintasopimusten ainoa tekooperuste saa olla hinta-laatusuhteeltaan parhaan tarjouksen valitseminen 67 artiklan mukaisesti.

2. Innovaatiokumppanuuden tavoitteena on innovatiivisen tuotteen, palvelun tai rakennusurakan kehittäminen ja tämän tuloksena tuotettavien tavaroiden, palvelujen tai rakennusurakoiden ostaminen, jos ne vastaavat hankintaviranomaisten ja osallistujien sopimaa suoritustasoa ja niiden sopimia enimmäiskustannuksia.

Innovaatiokumppanuus on jäseneltävä peräkkäisiin vaiheisiin, jotka vastaavat tutkimus- ja innovointiprosessin eri vaiheita. Näihin voi kuulua tuotteiden valmistaminen, palvelujen suorittaminen tai rakennusurakan valmistuminen. Innovaatiokumppanuudessa on asetettava kumppaneille välitavoitteita ja määrättävä korvauksen suorittamisesta asianmukaisina erinä.

▼B

Hankintaviranomainen voi näiden tavoitteiden perusteella päättää kunkin vaiheen jälkeen, että se päättää innovaatiokumppanuuden tai, useiden kumppanien kanssa perustetun innovaatiokumppanuuden tapauksessa, vähentää kumppaneiden lukumäärää päättämällä yksittäisiä hankintasopimuksia, jos hankintaviranomainen on ilmoittanut hankinta-asiakirjoissa näistä mahdollisuuksista ja niiden käyttämisen ehdoista.

3. Jollei tässä artiklassa toisin säädetä, hankintaviranomaisten on neuvoteltava tarjoajien kanssa näiden jättämistä alustavista ja kaikista myöhemmistä tarjouksista, lopullisia tarjouksia lukuun ottamatta, niiden sisällön parantamiseksi.

Vähimmäisvaatimuksista ja sopimuksen tekoperusteista ei neuvotella.

4. Neuvottelujen kuluessa hankintaviranomaisten on varmistettava kaikkien tarjoajien yhdenvertainen kohtelu. Ne eivät saa antaa syrjivällä tavalla tietoja, jotka saattavat asettaa joitakin tarjoajia muita edullisempaan asemaan. Niiden on ilmoitettava kirjallisesti kaikille tarjoajille, joiden tarjouksia ei ole 5 kohdan mukaisesti hylätty, kaikista teknisen eritelmän tai muiden hankinta-asiakirjojen muista kuin vähimmäisvaatimuksia koskevista muutoksista. Kyseisten muutosten johdosta hankintaviranomaisten on varattava tarjoajille riittävästi aikaa muuttaa tarjouksiaan ja esittää mukautetut tarjouksensa tarvittaessa uudelleen.

Edellä olevan 21 artiklan mukaisesti hankintaviranomaiset eivät saa paljastaa muille osallistujille minkään neuvotteluihin osallistuvan ehdokkaan tai tarjoajan antamia luottamuksellisia tietoja ilman tämän suostumusta. Tällaista suostumusta ei voida antaa yleispätevän poikkeuksen muodossa, vaan se on annettava viittaamalla tiettyjen tietojen aiottuun tiedoksiantamiseen.

5. Innovaatiokumppanuusmenettelyissä käytävät neuvottelut voidaan toteuttaa vaiheittain neuvoteltavien tarjousten määrän rajoittamiseksi soveltamalla hankintailmoituksessa, kiinnostuksen vahvistamista koskevassa pyynnössä tai hankinta-asiakirjoissa ilmoitettuja hankintasopimuksen tekoperusteita. Hankintaviranomaisen on ilmoitettava tällaisen mahdollisuuden käyttämisestä hankintailmoituksessa, kiinnostuksen vahvistamista koskevassa pyynnössä tai hankinta-asiakirjoissa.

6. Ehdokkaiden valinnassa hankintaviranomaisten on sovellettava perusteita, joilla arvioidaan ehdokkaiden valmiuksia tutkimuksen ja kehittämisen sekä innovatiivisten ratkaisujen kehittämisen ja toteuttamisen alalla.

Ainoastaan sellaiset talouden toimijat, jotka hankintaviranomainen on kutsunut vaadittujen tietojen arvioinnin perusteella, voivat esittää tutkimusta ja kehittämistä koskevia hankkeita, joilla pyritään täyttämään hankintaviranomaisen määrittelemät tarpeet, joita ei voida olemassa olevilla ratkaisuilla toteuttaa.

Hankintaviranomainen määrittelee hankinta-asiakirjoissa teollis- ja tekijänoikeuksiin sovellettavat järjestelyt. Useiden kumppanien kanssa perustetun innovaatiokumppanuuden tapauksessa hankintaviranomainen ei 21 artiklan mukaisesti saa ilmaista toisille kumppaneille ratkaisuja, joita yksi kumppaneista on ehdottanut, eikä muita kumppanin innovaatiokumppanuuden puitteissa tiedoksi antamia luottamuksellisia tietoja ilman kyseisen kumppanin suostumusta. Tällaista suostumusta ei voida antaa yleispätevän poikkeuksen muodossa, vaan se on annettava viittaamalla tiettyjen tietojen aiottuun tiedoksiantamiseen.

▼B

7. Hankintaviranomaisen on varmistettava, että kumppanuuden rakenne ja erityisesti eri vaiheiden kesto ja arvo ilmentävät ehdotetun ratkaisun innovatiivisuusastetta ja tutkimus- ja innovointitoimien kokonaisuutta sellaisen innovatiivisen ratkaisun kehittämiseksi, jota ei ole vielä saatavilla markkinoilla. Tavarantoimitusten, palvelujen tai rakennusurakoiden ennakoitu arvo ei saa olla kohtuuton suhteessa niiden kehittämiseksi tehtyyn investointiin.

*32 artikla***Neuvottelumenettely, josta ei julkaista ilmoitusta**

1. Jäljempänä 2–5 kohdassa tarkoitetuissa erityisissä tapauksissa ja olosuhteissa jäsenvaltiot voivat säätää, että hankintaviranomaiset voivat käyttää hankintasopimusten tekemiseen neuvottelumenettelyä, josta ei julkaista ilmoitusta.

2. Neuvottelumenettelyä, josta ei julkaista ilmoitusta, voidaan käyttää rakennusurakka-, tavarahankinta- ja palveluhankintasopimusten tekemisessä seuraavissa tapauksissa:

a) avoimella tai rajoitetulla menettelyllä ei ole saatu lainkaan tarjouksia tai soveltuvia tarjouksia taikka ei ole saatu lainkaan osallistumishakemuksia tai soveltuvia osallistumishakemuksia, edellyttäen, että alkuperäisiä sopimusehtoja ei olennaisesti muuteta ja komissiolle toimitetaan sen pyynnöstä selostus asiasta.

Tarjousta ei pidetä soveltuvana, jos se on hankintasopimuksen kannalta tarpeeton eikä selvästikään täytä hankinta-asiakirjoissa määritellyjä hankintaviranomaisen tarpeita ja vaatimuksia ilman, että sitä muutetaan oleellisesti. Osallistumishakemusta ei pidetä soveltuvana, jos asianomainen talouden toimija on suljettava pois tai voidaan sulkea pois 57 artiklan nojalla tai jos se ei täytä hankintaviranomaisen 58 artiklan nojalla vahvistamia valintaperusteita;

b) rakennusurakat, tavarat tai palvelut voidaan antaa ainoastaan tietyn talouden toimijan suoritettaviksi tai toimitettaviksi jostakin seuraavista syistä:

i) hankinnan tarkoituksena on ainutkertaisen taideteoksen tai taiteellisen esityksen luominen tai hankkiminen;

ii) kilpailua ei ole teknisistä syistä;

iii) yksinoikeuksien suojele, teollis- ja tekijänoikeudet mukaan luetuina.

Edellä ii ja iii alakohdassa säädettyjä poikkeuksia sovelletaan ainoastaan silloin, kun järkeviä vaihtoehtoisia tai korvaavia ratkaisuja ei ole eikä kilpailun puuttuminen johdu hankintaehtojen keinotekoisesta kaventamisesta;

c) sikäli kuin se on ehdottoman tarpeellista, kun avoimille tai rajoitetuille menettelyille taikka tarjousperusteisille neuvottelumenettelyille asetettuja määräaikoja ei voida hankintaviranomaisten kannalta ennalta arvaamattomista tapahtumista aiheutuneen äärimmäisen kiireen vuoksi noudattaa. Seikat, jotka esitetään äärimmäisen kiireen perusteiksi, eivät missään tapauksessa saa johtua hankintaviranomaisista.

▼B

3. Neuvottelumenettelyä, josta ei julkaista ilmoitusta, voidaan käyttää tavarahankintasopimusten tekemiseen,

- a) jos hankittavat tuotteet valmistetaan ainoastaan tutkimusta, kokeilua, kehittämistä tai tieteellistä tarkoitusta varten; tämän alakohdan nojalla tehtyihin sopimuksiin ei kuitenkaan saa sisältyä massatuotantoa tuotteen taloudellisen kannattavuuden varmistamiseksi tai tutkimus- ja kehittämiskustannusten takaisinsaamiseksi;
- b) joiden kohteena ovat lisätoimitukset alkuperäiseltä tavarantoimittajalta joko tavarantoimitusten tai laitteistojen osittaiseksi korvaamiseksi taikka tavarantoimitusten tai olemassa olevien laitteistojen laajentamiseksi, jos hankintaviranomaiset joutuisivat tavarantoimittajan vaihtamisen vuoksi hankkimaan teknisiltä ominaisuuksiltaan erilaisia tavaroita, mikä johtaisi yhteensopimattomuuteen tai suhteettomiin teknisiin vaikeuksiin käytössä ja kunnossapidossa; tällaisten hankintasopimusten samoin kuin uusittavien sopimusten kesto saa pääsääntöisesti olla enintään kolme vuotta;
- c) joiden kohteena ovat perushyödykemarkkinoilla noteeratut ja sieltä hankitut tavarat;
- d) joiden kohteena olevat tavarat tai palvelut hankitaan erityisen edullisin ehdoin joko liiketoimintansa lopullisesti päättävältä tavarantoimittajalta tai selvittäjältä maksukyvyttömyysmenettelyn, akordin tai muun samantyyppisen kansallisessa lainsäädännössä säännellyn menettelyn seurauksena.

4. Neuvottelumenettelyä, josta ei julkaista ilmoitusta, voidaan käyttää palveluhankintasopimusten tekemiseen, jos sopimus on tuloksena tämän direktiivin mukaisesti järjestetystä suunnittelukilpailusta ja se on suunnittelukilpailun sääntöjen mukaan tehtävä suunnittelukilpailun voittajan kanssa tai, jos voittajia on useita, näistä jonkun kanssa; jälkimmäisessä tapauksessa kaikki suunnittelukilpailun voittajat on kutsuttava osallistumaan neuvotteluihin.

5. Neuvottelumenettelyä, josta ei julkaista ilmoitusta, voidaan käyttää silloin, kun kyseessä ovat uudet rakennusurakat tai palvelut, jotka ovat samanlaisen, saman hankintaviranomaisen alkuperäisen hankintasopimuksen sopimuspuoleksi valitulle talouden toimijalle antaman rakennusurakan tai palvelun toistamista, jos nämä uudet rakennusurakat tai palvelut ovat sen perushankkeen mukaisia, josta alkuperäinen hankintasopimus tehtiin 26 artiklan 1 kohdan mukaista menettelyä noudattaen. Perushankkeessa on ilmoitettava mahdollisten lisäurakoiden tai -palvelujen laajuudesta sekä edellytyksistä, joilla niitä koskeva hankintasopimus voidaan tehdä.

Ensimmäisen hankkeen tarjouskilpailun yhteydessä on ilmoitettava tämän menettelyn mahdollisesta käytöstä, ja hankintaviranomaisten on otettava huomioon lisäurakoiden tai -palvelujen ennakoitu kokonaisarvo 4 artiklaa soveltaessaan.

Tätä menettelyä voidaan noudattaa vain kolmen vuoden ajan alkuperäisen hankintasopimuksen tekemisestä.

▼B*II LUKU****Sähköisissä ja yhdistetyissä hankinnoissa käytettävät tekniikat ja välineet****33 artikla***Puitejärjestelyt**

1. Hankintaviranomaiset voivat tehdä puitejärjestelyjä edellyttäen, että ne soveltavat tässä direktiivissä säädettyjä menettelyjä.

Puitejärjestelyllä tarkoitetaan yhden tai useamman hankintaviranomaisen ja yhden tai useamman talouden toimijan välistä sopimusta, jonka tarkoituksena on vahvistaa tietyn ajan kuluessa tehtäviä hankintasopimuksia koskevat ehdot, erityisesti hinnat ja tarvittaessa suunnitellut määrät.

Puitejärjestelyn enimmäiskesto on neljä vuotta lukuun ottamatta poikkeustapauksia, joissa se on asianmukaisesti perusteltua erityisesti puitejärjestelyn kohteen vuoksi.

2. Puitejärjestelyyn perustuvat hankintasopimukset on tehtävä tässä kohdassa sekä 3 ja 4 kohdassa säädettyjä menettelyjä noudattaen.

Kyseisiä menettelyjä voidaan soveltaa ainoastaan sellaisten hankintaviranomaisten, jotka on selvästi yksilöity tätä varten tarjouskilpailukutsussa tai kiinnostuksen vahvistamispyynnössä, ja sellaisten talouden toimijoiden välillä, jotka olivat puitejärjestelyn osapuolia sitä tehtäessä.

Puitejärjestelyyn perustuvilla hankintasopimuksilla ei saa missään tapauksessa eikä etenkin 3 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa tehdä olennaisia muutoksia puitejärjestelyssä vahvistettuihin ehtoihin.

3. Jos puitejärjestely tehdään vain yhden talouden toimijan kanssa, puitejärjestelyyn perustuvat hankintasopimukset on tehtävä puitejärjestelyssä vahvistettujen ehtojen mukaisesti.

Kyseisten hankintasopimusten tekemistä varten hankintaviranomaiset voivat kuulla puitejärjestelyn osapuolena olevaa talouden toimijaa kirjallisesti ja pyytää tätä tarvittaessa täydentämään tarjoustaan.

4. Jos puitejärjestely tehdään useamman kuin yhden talouden toimijan kanssa, kyseinen puitejärjestely on toteutettava jollakin seuraavista tavoista:

- a) puitejärjestelyssä vahvistetuilla ehdoilla ja ilman uutta kilpailuttamista, jos puitejärjestelyssä vahvistetaan kaikki asianomaisten rakennusurakoitten ja tavarahankintojen toteuttamista sekä palvelujen suorittamista koskevat ehdot ja puolueettomat perusteet sen määrittämiseksi, mikä puitejärjestelyn osapuolena olevista talouden toimijoista toteuttaa urakan tai hankinnan taikka suorittaa palvelun; viimeksi mainitut perusteet on mainittava puitejärjestelyn hankinta-asiakirjoissa;

▼B

- b) jos puitejärjestelyssä vahvistetaan kaikki asianomaisten rakennusurakoiden ja tavarahankintojen toteuttamista sekä palvelujen suorittamista koskevat ehdot, osittain ilman uutta kilpailuttamista a alakohdan mukaisesti ja osittain kilpailuttamalla talouden toimijoiden kesken uudelleen osia puitejärjestelystä c alakohdan mukaisesti siinä tapauksessa, että hankintaviranomaiset ovat määränneet tästä mahdollisuudesta puitejärjestelyn hankinta-asiakirjoissa. Päätös siitä, hankitaanko tietyt rakennusurakat, tavarat tai palvelut uuden kilpailuttamisen perusteella vai suoraan puitejärjestelyssä vahvistetuilla edellytyksillä, on tehtävä objektiivisin perustein, jotka on vahvistettava puitejärjestelyn hankinta-asiakirjoissa. Kyseisissä hankinta-asiakirjoissa on ilmoitettava myös, mitkä ehdot voidaan kilpailuttaa uudelleen.

Tämän alakohdan ensimmäisessä alakohdassa säädettyjä mahdollisuuksia sovelletaan myös puitejärjestelyn kaikkiin sellaisiin osiin, joiden osalta kaikki asianomaisten rakennusurakoiden ja tavarahankintojen toteuttamista sekä palvelujen suorittamista koskevat ehdot on vahvistettu puitejärjestelyssä, riippumatta siitä, onko kaikki asianomaisten rakennusurakoiden ja tavarahankintojen toteuttamista sekä palvelujen suorittamista koskevat ehdot vahvistettu muita osia varten.

- c) kilpailuttamalla puitejärjestelyn osapuolina olevat talouden toimijat uudelleen, kun puitejärjestelyyn ei sisälly kaikki asianomaisten rakennusurakoiden ja tavarahankintojen toteuttamista sekä palvelujen suorittamista koskevat ehdot.

5. Edellä 4 kohdan b ja c alakohdassa tarkoitettujen kilpailujen on perustuttava samoihin ehtoihin, joita sovelletaan puitejärjestelyn tekemiseen, ja tarvittaessa yksityiskohtaisemmin määriteltyihin ehtoihin sekä tarpeen mukaan puitejärjestelyn hankinta-asiakirjoissa tarkoitettuihin muihin ehtoihin seuraavaa menettelyä noudattaen:

- a) hankintaviranomaisten on kunkin hankintasopimuksen osalta kuuluttava kirjallisesti talouden toimijoita, joilla on edellytykset toteuttaa hankintasopimus;
- b) hankintaviranomaisten on asetettava riittävän pitkä määräaika kuhunkin yksittäiseen hankintasopimukseen liittyvien tarjouksien jättämiselle, ottaen huomioon muun muassa hankinnan kohteen monimutkaisuus ja tarjousten toimittamiseen tarvittava aika;
- c) tarjoukset on jätettävä kirjallisina, ja niitä ei saa avata, ennen kuin annettu vastausaika on päättynyt;
- d) hankintaviranomaisten on tehtävä kukin hankintasopimus sen tarjoajan kanssa, joka on esittänyt parhaan tarjouksen puitejärjestelyn hankinta-asiakirjoissa vahvistettuja hankintasopimuksen tekoperusteita noudattaen.

34 artikla

Dynaamiset hankintajärjestelmät

1. Hankintaviranomaiset voivat käyttää dynaamista hankintajärjestelmää tavanomaisiin hankintoihin, jotka ovat markkinoilla yleisesti saatavilla sellaisin ominaisuuksin, jotka täyttävät hankintaviranomaisten tarpeet. Dynaaminen hankintajärjestelmä on toteutettava täysin sähköisenä prosessina, ja sen on oltava koko hankintajärjestelmän keston ajan avoin kaikille valintaperusteet täyttävälle talouden toimijoille. Se voidaan jakaa tuotteiden, rakennusurakoiden tai palvelujen luokkiin, jotka on määriteltävä objektiivisesti asianomaisessa luokassa tehtävän hankinnan ominaisuuksien perusteella. Ominaisuuksiin voivat kuulua tehtävien yksittäisten hankintasopimusten suurin sallittu suuruus tai tietty maantieteellinen alue, jolla yksittäiset sopimukset tullaan toteuttamaan.

2. Tehdäkseen hankinnan dynaamista hankintajärjestelmää käyttäen hankintaviranomaisten on noudatettava rajoitetun menettelyn sääntöjä. Kaikki valintaperusteet täyttävät ehdokkaat on hyväksyttävä järjestelmään, eikä järjestelmään hyväksyttävien ehdokkaiden määrää saa rajoittaa 65 artiklan mukaisesti. Jos hankintaviranomaiset ovat jakaneet järjestelmän tuotteiden, rakennusurakoiden tai palvelujen luokkiin tämän artiklan 1 kohdan mukaisesti, niiden on täsmennettävä kuhunkin luokkaan sovellettavat valintaperusteet.

Sen estämättä, mitä 28 artiklassa säädetään, noudatetaan seuraavia määräaikoja:

a) osallistumishakemusten vastaanottamisen vähimmäismääräaika on 30 päivää hankintailmoituksen lähettämispäivästä tai, jos tarjouskilpailuun kutsutaan ennakoilmoituksella, kiinnostuksen vahvistamispyynnön lähettämispäivästä. Sen jälkeen kun ensimmäinen tarjouspyyntö ensimmäistä yksittäistä dynaamisen hankintajärjestelmän puitteissa tehtävää hankintaa varten on lähetetty, ei sovelleta muita osallistumishakemusten vastaanottamisen määräaikoja;

b) vähimmäismääräaika tarjousten vastaanottamiselle on vähintään 10 päivää tarjouspyynnön lähettämispäivästä. Tapauksen mukaan sovelletaan 28 artiklan 4 kohtaa. Sen sijaan 28 artiklan 3 ja 5 kohtaa ei sovelleta.

3. Kaikki dynaamiseen hankintajärjestelmään liittyvä viestintä on hoidettava yksinomaan sähköisessä muodossa 22 artiklan 1, 3, 5 ja 6 kohdan mukaisesti.

4. Tehdäkseen hankintasopimuksia dynaamista hankintajärjestelmää käyttäen hankintaviranomaisten on

a) julkaistava tarjouskilpailukutsu mainiten selvästi, että kyseessä on dynaaminen hankintajärjestelmä;

b) ilmoitettava hankinta-asiakirjoissa vähintään suunniteltujen hankintojen luonne ja arvioitu määrä sekä kaikki tarvittavat tiedot dynaamisesta hankintajärjestelmästä, mukaan lukien se, miten dynaaminen hankintajärjestelmä toimii, käytettävistä sähköisistä välineistä ja viestintäyhteyttä koskevista teknisistä järjestelyistä ja eritelmistä;

▼B

c) ilmoitettava mahdollinen tuotteiden, rakennusurakoiden tai palvelujen jakaminen luokkiin ja luokkien ominaisuudet;

d) asetettava hankinta-asiakirjat vapaasti, suoraan ja kokonaan kaikkien saataville järjestelmän keston ajaksi 53 artiklan mukaisesti.

5. Hankintaviranomaisten on dynaamisen hankintajärjestelmän koko keston ajan annettava kaikille talouden toimijoille mahdollisuus pyytää saada osallistua järjestelmään 2 kohdassa tarkoitettujen edellytysten mukaisesti. Hankintaviranomaisten on saatettava tällaisten pyyntöjen valintaperusteiden mukainen arviointi päätökseen 10 työpäivän kuluessa pyyntöjen vastaanottamisesta. Määräaikaa voidaan pidentää 15 työpäivään yksittäistapauksissa, jos se on perusteltua erityisesti siksi, että on tarkasteltava täydentäviä asiakirjoja tai muutoin tarkistettava valintaperusteiden täyttyminen.

Sen estämättä, mitä ensimmäisessä alakohdassa säädetään, niin kauan kuin dynaamisen hankintajärjestelmän ensimmäistä yksittäistä hankintaa koskevaa tarjouspyyntöä ei ole lähetetty, hankintaviranomaiset voivat pidentää arviointiaikaa, jos pidennetyn arviointiajan kuluessa ei julkaista tarjouspyyntöä. Hankintaviranomaisten on ilmoitettava hankinta-asiakirjoissa, kuinka pitkää pidennettyä arviointiaikaa ne aikovat soveltaa.

Hankintaviranomaisten on ilmoitettava mahdollisimman pian asianomaiselle talouden toimijalle, onko se hyväksytty dynaamiseen hankintajärjestelmään.

6. Hankintaviranomaisten on 54 artiklan mukaisesti pyydettävä kaikkia hyväksytyjä tarjoajia tekemään tarjous kustakin yksittäisestä dynaamisen hankintajärjestelmän puitteissa tehtävästä hankinnasta. Jos dynaaminen hankintajärjestelmä on jaettu rakennusurakoiden, tuotteiden tai palvelujen luokkiin, hankintaviranomaisten on pyydettävä kaikkia asianomaista tiettyä hankintaa vastaavaan luokkaan hyväksytyjä osallistujia esittämään tarjous.

Niiden on tehtävä hankintasopimus sen tarjoajan kanssa, joka on esittänyt parhaan tarjouksen niiden hankintasopimuksen tekoperusteiden mukaisesti, jotka mainitaan dynaamisen hankintajärjestelmän toteuttamiseksi käytetyssä hankintailmoituksessa tai, jos tarjouskilpailuun kutsutaan ennakkoilmoituksella, kiinnostuksen vahvistamispyynnössä. Perusteet voidaan tarvittaessa määritellä yksityiskohtaisemmin tarjouspyynnössä.

7. Hankintaviranomaiset voivat milloin tahansa dynaamisen hankintajärjestelmän keston aikana vaatia hyväksytyjä osallistujia toimittamaan 59 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua uudistetun ja päivitetyn oman lausunnon viiden työpäivän kuluessa pyynnön esittämispäivästä.

Dynaamisen hankintajärjestelmän koko keston ajan sovelletaan 59 artiklan 4–6 kohtaa.

▼B

8. Hankintaviranomaisten on ilmoitettava dynaamisen hankintajärjestelmän kesto tarjouskilpailukutsussa. Niiden on ilmoitettava komissiolle keston muutoksesta seuraavia vakiolomakkeita käyttäen:

a) jos järjestelmän kesto muutetaan järjestelmän voimassaoloa päättämättä, käytetään lomaketta, jota käytettiin alun perin dynaamisen hankintajärjestelmän tarjouskilpailukutsussa;

b) jos järjestelmän voimassaolo on päättynyt, käytetään 50 artiklassa tarkoitettua jälki-ilmoitusta.

9. Dynaamisesta hankintajärjestelmästä kiinnostuneilta tai sen osapuolina olevilta talouden toimijoilta ei saa ennen dynaamisen hankintajärjestelmän voimassaolokautta tai sen aikana veloittaa maksuja

*35 artikla***Sähköiset huutokaupat**

1. Hankintaviranomaiset voivat käyttää sähköisiä huutokauppoja, joissa tarjousten tietyistä osista esitetään uusia alennettuja hintoja ja/tai uusia arvoja.

Tätä varten hankintaviranomaisten on järjestettävä sähköinen huutokauppa toistuvana sähköisenä menettelyinä, joka toteutetaan sen jälkeen, kun tarjouksille on tehty alustava kokonaisarviointi, joka mahdollistaa niiden asettamisen paremmuusjärjestykseen automaattisia arviointimenetelmiä käyttäen.

Tietyistä palveluhankintasopimuksista ja tietyistä rakennusurakkasopimuksista, joiden kohteena on immateriaalisia suorituksia, kuten rakennusurakoiden suunnittelua, joita ei voida asettaa järjestykseen automaattisilla arviointimenetelmillä, ei saa järjestää sähköisiä huutokauppoja.

2. Hankintaviranomaiset voivat päättää avoimissa tai rajoitetuissa menettelyissä taikka tarjousperusteisissa neuvottelumenettelyissä, että ennen hankintasopimuksen tekemistä käydään sähköinen huutokauppa, kun hankinta-asiakirjojen sisältö, erityisesti tekniset eritelmät, voidaan laatia riittävän tarkasti.

Sähköistä huutokauppaa voidaan käyttää samoissa olosuhteissa puitejärjestelyn osapuolten kilpailuttamisessa uudelleen 33 artiklan 4 kohdan b tai c alakohdan mukaisesti sekä 34 artiklassa tarkoitettua dynaamisen hankintajärjestelmän puitteissa tehtävien hankintasopimusten kilpailuttamisessa.

▼ B

3. Sähköisen huutokaupan on perustuttava johonkin seuraavista tarjousten osista:

a) ainoastaan hintoihin, jos hankintasopimus tehdään ainoastaan hinnan perusteella;

b) hintoihin ja/tai hankinta-asiakirjoissa ilmoitettujen tarjoukseen sisältyvien tekijöiden uusiin arvoihin, jos hankintasopimus tehdään parhaan hinta-laatusuhteen perusteella tai alhaisimmat kustannukset sisältävän tarjouksen perusteella käyttäen kustannustehokkuusmallia.

4. Hankintaviranomaisten, jotka päättävät järjestää sähköisen huutokaupan, on ilmoitettava tästä hankintailmoituksessa tai kiinnostuksen vahvistamispyynnössä. Hankinta-asiakirjoissa on oltava vähintään liitteessä VI esitetyt tiedot.

5. Ennen sähköisen huutokaupan toteuttamista hankintaviranomaisten on tehtävä tarjousten alustava kokonaisarviointi hankintasopimuksen valitun tekoperusteen tai -perusteiden ja niille vahvistettujen painotusten mukaisesti.

Tarjous on katsottava hyväksyttäväksi, jos sen on tehnyt tarjoaja, jota ei ole suljettu pois 57 artiklan nojalla, joka täyttää valintaperusteet ja jonka tarjous vastaa teknisiä eritelmiä olematta tarjouspyynnön vastainen tai hyväksymiskelvoton taikka soveltumaton.

Tarjouspyyntöä vastaamattomina on pidettävä erityisesti tarjouksia, jotka eivät ole hankinta-asiakirjojen mukaisia, jotka on saatu liian myöhään, joiden osalta on todisteita kilpailunvastaisesta yhteistyöstä tai korruptiosta tai jotka hankintaviranomainen on todennut poikkeuksellisen alhaisiksi. Tarjouksia ei voida pitää hyväksyttävinä varsinkaan silloin, kun tarjoaja ei täytä pätevyysvaatimuksia tai kun niiden hinta ylittää hankintaviranomaisen budjetin, joka on määritelty ja dokumentoitu ennen hankintamenettelyn aloittamista.

Tarjousta ei pidetä soveltuvana, jos se on hankintasopimuksen kannalta tarpeeton eikä selvästikään täytä hankinta-asiakirjoissa määriteltyjä hankintaviranomaisen tarpeita ja vaatimuksia ilman, että sitä muutetaan oleellisesti. Osallistumishakemusta ei pidetä soveltuvana, jos asianomaisen talouden toimija on suljettava pois tai voidaan sulkea pois 57 artiklan nojalla tai jos se ei täytä hankintaviranomaisen 58 artiklan nojalla vahvistamia valintaperusteita.

Kaikki hyväksyttävän tarjouksen jättäneet tarjoajat on kutsuttava samanaikaisesti sähköisessä muodossa osallistumaan sähköiseen huutokauppaan käyttäen – ilmoitetusta päivämäärästä ja kellonajasta alkaen – yhteyksiä kutsussa esitettyjen ohjeiden mukaisesti. Sähköinen huutokauppa voidaan

▼B

käydä useissa peräkkäisissä vaiheissa. Sähköinen huutokauppa saa alkaa aikaisintaan kahden työpäivän kuluttua kutsujen lähettämispäivästä.

6. Kutsuun on liitettävä asianomaista tarjousta koskevan, 67 artiklan 5 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetun painotuksen mukaisesti tehdyn kokonaisarvioinnin tulokset.

Kutsussa on ilmoitettava myös matemaattinen kaava, jonka mukaan uusi järjestys määräytyy sähköisessä huutokaupassa esitettyjen uusien hintojen ja/tai uusien arvojen perusteella automaattisesti. Lukuun ottamatta tapauksia, joissa kokonaistaloudellisesti edullisin tarjous määritetään yksinomaan hinnan perusteella, kaava sisältää kaikkien kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen määrittämiseksi valittujen perusteiden suhteellisen painotuksen tarjouskilpailukutsuna käytettävän ilmoituksen tai muiden hankinta-asiakirjojen mukaisena. Tätä varten mahdolliset hintahaarukat on kuitenkin esitettävä ennalta määrättyinä arvona.

Jos hyväksytään vaihtoehtoja, kullekin vaihtoehdolle on määriteltävä erillinen kaava.

7. Sähköisen huutokaupan kussakin vaiheessa hankintaviranomaisten on ilmoitettava välittömästi kaikille tarjoajille vähintään riittävät tiedot, joiden perusteella tarjoajat voivat milloin tahansa tarkistaa keskinäisen järjestyksensä. Hankintaviranomaiset voivat myös antaa muita tietoja muista esitetyistä hinnoista tai arvoista, edellyttäen että tästä on ilmoitettu ennakolta. Ne voivat myös ilmoittaa milloin tahansa kyseiseen huutokauppavaiheeseen osallistuvien lukumäärän. Ne eivät kuitenkaan saa missään tapauksessa paljastaa tarjoajien henkilöllisyyttä sähköisen huutokaupan eri vaiheiden aikana.

8. Hankintaviranomaisten on päätettävä sähköinen huutokauppa yhdellä tai useammalla seuraavista tavoista:

- a) etukäteen vahvistettuna päivänä ja kellonaikana;
- b) kun niille ei enää tarjota uusia hintoja tai arvoja, jotka vastaavat vähimmäiseroja koskevia vaatimuksia, edellyttäen että ne ovat etukäteen ilmoittaneet ajan, joka viimeisen tarjouksen vastaanottamisesta saa kulua, ennen kuin ne lopettavat sähköisen huutokaupan; tai
- c) kun etukäteen ilmoitettu määrä huutokaupan eri vaiheita on suoritettu loppuun.

Jos hankintaviranomaiset aikovat päättää sähköisen huutokaupan ensimmäisen alakohdan c alakohdan mukaisesti soveltaen mahdollisesti lisäksi ensimmäisen alakohdan b alakohdassa tarkoitettuja järjestelyjä, huutokauppaan osallistumista koskevassa kutsussa on ilmoitettava huutokaupan kunkin vaiheen aikataulu.

9. Päätettyään sähköisen huutokaupan hankintaviranomaisten on tehtävä hankintasopimus 67 artiklan mukaisesti sähköisen huutokaupan tulosten perusteella.

*36 artikla***Sähköiset luettelot**

1. Jos sähköisen viestintämuodon käyttö on pakollista, hankintaviranomaiset voivat vaatia, että tarjoukset esitetään sähköisen luettelon muodossa tai että niihin liitetään sähköinen luettelo.

Jäsenvaltiot voivat tehdä sähköisten luetteloiden käytön pakolliseksi tiettytyypisissä hankinnoissa.

Sähköisen luettelon muodossa esitettäviin tarjouksiin voidaan liittää muita tarjousta täydentäviä asiakirjoja.

2. Ehdokkaiden tai tarjoajien on laadittava sähköiset luettelot voidakseen osallistua tiettyyn hankintamenettelyyn hankintaviranomaisen vahvistamien teknisten eritelmien ja muodon mukaisesti.

Lisäksi sähköisten luetteloiden on oltava sähköisiä viestintävälineitä koskevien vaatimusten ja hankintaviranomaisen 22 artiklan mukaisesti vahvistamien muiden vaatimusten mukaisia.

3. Jos tarjousten esittäminen sähköisten luetteloiden muodossa sallitaan tai jos sitä edellytetään, hankintaviranomaisten on

a) mainittava siitä hankintailmoituksessa tai, jos tarjouskilpailuun kutsutaan ennakoilmoituksella, kiinnostuksen vahvistamispyyntöissä;

b) ilmoitettava hankinta-asiakirjoissa kaikki 22 artiklan 6 kohdan nojalla tarvittavat luetteloon liittyvät tiedot, jotka koskevat muotoa, käytettäviä sähköisiä laitteita sekä viestintäyhteyttä koskevia teknisiä järjestelyjä ja eritelmiä.

4. Jos on tehty puitejärjestely useamman kuin yhden talouden toimijan kanssa sähköisten luetteloiden muodossa tehtyjen tarjousten perusteella, hankintaviranomaiset voivat päättää, että uudelleenkilpailuttaminen yksittäisten hankintasopimusten tekemiseksi tapahtuu päivitettyjen luetteloiden perusteella. Tällaisessa tapauksessa hankintaviranomaisten on käytettävä jotakin seuraavista menetelmistä:

a) hankintayksiköt kutsuvat tarjoajat esittämään uudelleen sähköiset luettelonsa, jotka on mukautettu kyseisen hankintasopimuksen vaatimuksiin; tai

b) hankintaviranomaiset ilmoittavat tarjoajille, että ne aikovat koota jo toimitetuista sähköisistä luetteloista tiedot, joita tarvitaan kyseisen hankintasopimuksen vaatimuksiin mukautettujen tarjousten muodostamiseksi; edellyttäen että tämän menetelmän käytöstä on ilmoitettu puitejärjestelyn hankinta-asiakirjoissa.

▼B

5. Jos hankintaviranomaiset kilpailuttavat tietyt hankintasopimukset uudelleen 4 kohdan b alakohdan mukaisesti, niiden on ilmoitettava tarjoajille päivä ja kellonaika, jolloin ne aikovat koota kyseisen yksittäisen hankintasopimuksen vaatimuksiin mukautettujen tarjousten muodostamiseksi tarvittavat tiedot ja annettava tarjoajille mahdollisuus kieltää tällainen tietojen kokoaminen.

Hankintaviranomaisten on varattava riittävä aika ilmoittamisen ja tietojen tosiasiallisen kokoamisen välille.

Ennen hankintasopimuksen tekemistä hankintaviranomaisten on esitettävä kootut tiedot asianomaiselle tarjoajalle ja annettava sille tilaisuus oikaisuihin tai vahvistaa, ettei tällä tavoin muodostetussa tarjouksessa ole asiavirheitä.

6. Hankintaviranomaiset voivat tehdä dynaamiseen hankintajärjestelmään perustuvia hankintasopimuksia vaatimalla, että tiettyyn sopimukseen liittyvät tarjoukset on jätettävä sähköisen luettelon muodossa.

Hankintaviranomaiset voivat myös tehdä dynaamiseen hankintajärjestelmään perustuvia hankintasopimuksia 4 kohdan b alakohdan ja 5 kohdan mukaisesti, edellyttäen että dynaamiseen hankintajärjestelmään osallistumista koskevaan pyyntöön on liitetty sähköinen luettelo hankintaviranomaisen vahvistamien teknisten eritelmien mukaisesti ja vaaditussa muodossa. Ehdokkaiden on täydennettävä tätä luetteloa myöhemmin, kun niille ilmoitetaan hankintaviranomaisen aikomuksesta muodostaa tarjouksia 4 kohdan b alakohdassa säädetyllä menettelyllä.

*37 artikla***Yhteishankintatoiminnot ja yhteishankintayksiköt**

1. Jäsenvaltiot voivat säätää, että hankintaviranomaiset voivat hankkia tavaroita ja/tai palveluja yhteishankintayksiköltä, joka tarjoaa 2 artiklan 1 kohdan 14 alakohdan a alakohdassa tarkoitettua yhteishankintatoimintaa.

Jäsenvaltiot voivat myös säätää, että hankintaviranomaiset voivat hankkia rakennusurakoita, tavaroita ja palveluja käyttäen yhteishankintayksikön tekemiä hankintasopimuksia, käyttäen yhteishankintayksikön toteuttamia dynaamisia hankintajärjestelmiä tai 33 artiklan 2 kohdan toisessa alakohdassa säädetyssä laajuudessa käyttäen 2 artiklan 1 kohdan 14 alakohdan b alakohdassa tarkoitettua yhteishankintatoimintaa tarjoavan yhteishankintayksikön tekemää puitejärjestelyä. Jos muut hankintaviranomaiset saavat käyttää yhteishankintayksikön toteuttamaa dynaamista hankintajärjestelmää, asia on mainittava kyseisen dynaamisen hankintajärjestelmän perustamista koskevassa tarjouskilpailukutsussa.

Jäsenvaltiot voivat ensimmäisen ja toisen alakohdan osalta säätää, että tiettyjen hankintojen tekemiseen on käytettävä yhteishankintayksiköitä tai yhtä tai useampaa tiettyä yhteishankintayksikköä.

▼B

2. Hankintaviranomaisen katsotaan täyttävän tämän direktiivin mukaiset velvoitteensa, jos se hankkii tavaroita tai palveluja yhteishankintayksiköltä, joka tarjoaa 2 artiklan 1 kohdan 14 alakohdan a alakohdassa tarkoitettua yhteishankintatoimintaa.

Hankintaviranomaisen katsotaan niin ikään täyttävän tämän direktiivin mukaiset velvoitteensa, jos se hankkii rakennusurakoita, tavaroita tai palveluja käyttäen yhteishankintayksikön tekemiä hankintasopimuksia, käyttäen yhteishankintayksikön toteuttamia dynaamisia hankintajärjestelmiä tai 33 artiklan 2 kohdan toisessa alakohdassa säädetyssä laajuudessa käyttäen 2 artiklan 1 kohdan 14 alakohdan b alakohdassa tarkoitettua yhteishankintatoimintaa tarjoavan yhteishankintayksikön tekemää puitejärjestelyä.

Asianomaisen hankintaviranomaisen on kuitenkin vastattava tämän direktiivin mukaisten velvoitteidensa täyttämistä esimerkiksi seuraavien itse toteuttamiensa osien osalta:

- a) hankintasopimuksen tekeminen dynaamisella hankintajärjestelmällä, jonka toteuttaa yhteishankintayksikkö;
- b) uudelleen kilpailuttaminen yhteishankintayksikön tekemän puitejärjestelyn nojalla;
- c) sen määrittäminen 33 artiklan 4 kohdan a tai b alakohdan nojalla, mikä puitejärjestelyn osapuolina olevista talouden toimijoista suorittaa yhteishankintayksikön tekemään puitejärjestelyyn kuuluvan tietyn tehtävän.

3. Kaikki yhteishankintayksikön toteuttamat hankintamenettelyt on toteutettava käyttäen sähköistä viestintämuotoa 22 artiklassa vahvistettujen vaatimusten mukaisesti.

4. Hankintaviranomaiset voivat tehdä yhteishankintayksikön kanssa palveluhankintasopimuksen keskitettyjen hankintatoimintojen suorittamisesta soveltamatta tämän direktiivin mukaisia menettelyjä.

Tällaisiin palveluhankintasopimuksiin voi sisältyä myös hankintojen tukitoimintojen suorittaminen.

38 artikla

Tilapäiset yhteishankinnat

1. Kaksi hankintaviranomaista tai useampi hankintaviranomainen voivat sopia tiettyjen yksittäisten hankintojen toteuttamisesta yhteisesti.

2. Jos hankintamenettely toteutetaan kokonaisuudessaan yhteisesti kaikkien asianomaisten hankintaviranomaisten nimissä ja puolesta, niiden on vastattava yhdessä tämän direktiivin mukaisista velvollisuuksistaan. Tämä koskee myös tapauksia, joissa yksi hankintaviranomainen hallinnoi menettelyä sekä omasta puolestaan että muiden asianomaisten hankintaviranomaisten puolesta.

▼B

Jos hankintamenettelyä ei toteuteta kokonaisuudessaan asianomaisten hankintaviranomaisten nimissä ja puolesta, niiden on vastattava yhdessä ainoastaan yhteisesti toteutetuista osista. Kunkin hankintaviranomaisen on vastattava yksin tämän direktiivin mukaisten velvoitteidensa täyttämistä omista nimissään ja omasta puolestaan toteuttamiensa osien osalta.

*39 artikla***Hankinnat, joihin osallistuu hankintaviranomaisia eri jäsenvaltioista**

1. Eri jäsenvaltioiden hankintaviranomaiset voivat tehdä hankintasopimuksia yhdessä jollakin tässä artiklassa säädetyistä tavoista, sanotun kuitenkin rajoittamatta 12 artiklan soveltamista.

Hankintaviranomaiset eivät saa käyttää tässä artiklassa säädettyjä tapoja välttääkseen omassa jäsenvaltiossaan niihin sovellettavien unionin oikeuden mukaisten pakollisten julkisoikeudellisten säännösten soveltamisen.

2. Jäsenvaltio ei saa kieltää hankintaviranomaisiaan käyttämästä toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevan yhteishankintayksikön tarjoamia yhteishankintatoimintoja.

Yhteishankintayksikön, joka sijaitsee toisessa jäsenvaltiossa kuin hankintayksikkö, tarjoamien yhteishankintatoimintojen osalta jäsenvaltiot voivat kuitenkin halutessaan tarkentaa, että niiden hankintaviranomaiset voivat käyttää ainoastaan 2 artiklan 1 kohdan 14 alakohdan joko a tai b alakohdassa määriteltyjä yhteishankintatoimintoja.

3. Toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevan yhteishankintayksikön suorittamissa yhteishankintatoimintoja on noudatettava yhteishankintayksikön sijaintijäsenvaltion kansallisia säännöksiä.

Yhteishankintayksikön sijaintijäsenvaltion kansallisia säännöksiä on sovellettava myös seuraaviin:

- a) hankintasopimuksen tekeminen dynaamisessa hankintajärjestelmässä;
- b) uudelleen kilpailuttaminen puitejärjestelyn nojalla;
- c) sen määrittäminen 33 artiklan 4 kohdan a tai b alakohdan nojalla, mikä puitejärjestelyn osapuolina olevista talouden toimijoista suorittaa tietyn tehtävän.

4. Useat eri jäsenvaltioiden hankintaviranomaiset voivat yhdessä tehdä hankintasopimuksen, tehdä puitejärjestelyn tai toteuttaa dynaamisen hankintajärjestelmän. Ne voivat myös 33 artiklan 2 kohdan toisessa alakohdassa säädetyssä laajuudessa tehdä hankintasopimuksia puitejärjestelyn tai dynaamisen hankintajärjestelmän perusteella. Jollei tarpeellisista seikoista määrätä asianomaisten jäsenvaltioiden välisessä kansainvälisessä sopimuksessa, osallistuvien hankintaviranomaisten on tehtävä sopimus, jossa määritetään

▼B

- a) sopimuspuolten tehtävät ja asiaankuuluvat sovellettavat kansalliset säännökset;
- b) hankintamenettelyn sisäinen rakenne, mukaan lukien menettelyn hallinnointi, hankittavien rakennusurakoiden, tavaroiden tai palvelujen jakaminen ja hankintasopimusten tekeminen.

Osallistuva hankintaviranomainen täyttää tämän direktiivin mukaisia velvollisuuksiaan, kun se ostaa rakennusurakoita, tavaroita tai palveluja hankintaviranomaiselta, joka on vastuussa hankintamenettelystä. Määrittäessään tehtäviä ja a alakohdassa tarkoitettua sovellettavaa kansallista lainsäädäntöä osallistuvat hankintaviranomaiset voivat jakaa tietyt tehtävät keskenään ja määrittää niiden kunkin jäsenvaltion kansalliseen lainsäädäntöön kuuluvat sovellettavat kansalliset säännökset. Tehtävien jakoon ja sovellettavaan kansalliseen lainsäädäntöön on viitattava yhteisiä hankintasopimuksia koskevissa hankinta-asiakirjoissa.

5. Jos useat eri jäsenvaltioista ovat hankintaviranomaiset ovat perustaneet yhteisen yksikön, mukaan lukien Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1082/2006⁽¹⁾ mukaiset eurooppalaiset alueellisen yhteistyön yhtymät tai muut unionin oikeuden mukaisesti perustetut yksiköt, osallistuvien hankintaviranomaisten on sovittava yhteisen yksikön toimivaltaisen elimen tekemällä päätöksellä siitä, minkä jäsenvaltion hankintasääntöjä sovelletaan:

- a) sen jäsenvaltion kansallisia säännöksiä, jossa yhteisellä yksiköllä on sääntömääräinen kotipaikka;
- b) sen jäsenvaltion kansallisia säännöksiä, jossa yhteinen yksikkö harjoittaa toimintaansa.

Ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettua sopimusta voidaan joko soveltaa määräämättömän ajan, jos se vahvistetaan yhteisen yksikön perustamisasiakirjassa, tai sopimuksen soveltaminen voidaan rajata koskemaan tiettyä ajanjaksoa, tietyntyyppisiä hankintasopimuksia taikka yhden tai useamman yksittäisen hankintasopimuksen tekemistä.

*III LUKU****Menettelyn kulku***

1 j a k s o

Valmisteluvaihe*40 artikla***Alustavat markkinakartoitukset**

Ennen hankintamenettelyn aloittamista hankintaviranomaiset voivat toteuttaa markkinakartoituksia valmistellakseen hankintaa ja ilmoittaakseen talouden toimijoille hankintaa koskevista suunnitelmistaan ja vaatimuksistaan.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1082/2006, annettu 5 päivänä heinäkuuta 2006, eurooppalaisesta alueellisen yhteistyön yhtymästä (EAYY) (EUVL L 210, 31.7.2006, s. 19).

▼B

Tätä varten hankintaviranomaiset voivat esimerkiksi pyytää tai hyväksyä neuvoja riippumattomilta asiantuntijoilta tai viranomaisilta taikka markkinoimijoilta. Näitä neuvoja voidaan käyttää hankintamenettelyn suunnittelussa ja toteuttamisessa, edellyttäen että tällaiset neuvot eivät väärinä kilpailua eivätkä riko syrjimättömyyden ja avoimuuden periaatteita.

*41 artikla***Ehdokkaiden tai tarjoajien osallistuminen hankinnan valmisteluun**

Jos ehdokas tai tarjoaja taikka ehdokkaaseen tai tarjoajaan liittyvä yritys on antanut neuvoja hankintaviranomaiselle, joko 40 artiklan puiteissa tai muutoin, taikka muulla tavoin osallistunut hankintamenettelyn valmisteluun, hankintaviranomaisen on toteutettava asianmukaiset toimenpiteet sen varmistamiseksi, ettei kyseisen ehdokkaan tai tarjoajan osallistuminen väärinä kilpailua.

Toimenpiteitä ovat muun muassa sellaisten tietojen toimittaminen muille ehdokkaille ja tarjoajille, jotka on saatu tai annettu ehdokkaan tai tarjoajan osallistuessa hankintamenettelyn valmisteluun tai jotka ovat tulosta tällaisesta osallistumisesta, sekä riittävien määräaikojen vahvistaminen tarjousten vastaanottamiselle. Asianomaisen ehdokkaan tai tarjoajan saa sulkea pois hankintamenettelystä vain, jos ei ole olemassa muita keinoja varmistaa yhdenvertaisen kohtelun periaatteen noudattamista.

Ennen poissulkemista ehdokkaille tai tarjoajille on annettava tilaisuus osoittaa, ettei niiden osallistuminen hankintamenettelyn valmisteluun johda kilpailun vääristymiseen. Toteutetut toimenpiteet on dokumentoitava 84 artiklassa säädetyn erillisen selvityksen muodossa.

*42 artikla***Tekniset eritelmät**

1. Liitteessä VII olevassa 1 kohdassa määritellyt tekniset eritelmät on esitettävä hankinta-asiakirjoissa. Teknisessä eritelmässä on vahvistettava rakennusurakoilta, palveluilta tai tavaroilta vaadittavat ominaisuudet.

Näissä ominaisuuksissa voidaan viitata myös tiettyyn rakennusurakoiden, tavaroiden tai palvelujen tuotantoprosessiin tai -menetelmään tai tiettyyn prosessiin tai menetelmään rakennusurakoiden, tavaroiden tai palvelujen suorittamisessa taikka tiettyyn prosessiin niiden elinkaaren jossakin muussa vaiheessa silloinkin, kun kyseiset tekijät eivät kuulu niihin fyysisenä osana edellyttäen, että ne liittyvät hankinnan kohteeseen ja ovat oikeasuhteisia sopimuksen arvoon ja tavoitteisiin nähden.

▼B

Teknisissä eritelmissä voidaan myös mainita, edellytetäänkö teollis- ja tekijänoikeuksien siirtoa.

Kaikissa hankinnoissa, jotka on tarkoitettu luonnollisten henkilöiden käyttöön, olipa kyse kansalaisista tai hankintaviranomaisen henkilöstöstä, ►C1 tekniset eritelmät on asianmukaisesti perusteltuja tapauksia lukuun ottamatta laadittava siten, että otetaan huomioon esteettömyys vammaisille henkilöille tai ◀ kaikkien käyttäjien vaatimukset täyttävä suunnittelu.

Jos pakolliset esteettömyysvaatimukset vahvistetaan unionin säädöksellä, tekniset eritelmät on määriteltävä viittaamalla kyseiseen säädökseen, kun on kyse esteettömyydestä vammaisten henkilöiden kannalta tai kaikkien käyttäjien tarpeet huomioon ottavasta suunnittelusta.

2. Teknisten eritelmien on mahdollistettava talouden toimijoiden yhtäläinen pääsy hankintamenettelyyn, eikä niillä saa luoda perusteettomia esteitä julkisten hankintojen avaamiselle kilpailulle.

3. Rajoittamatta pakollisten kansallisten teknisten sääntöjen soveltamista, sikäli kuin ne ovat unionin oikeuden mukaisia, tekniset eritelmät on laadittava jollakin seuraavista tavoista:

- a) suorituskyyä koskevien tai toiminnallisten vaatimusten perusteella, mukaan lukien ympäristövaatimukset, edellyttäen että parametrit ovat riittävän tarkat, jotta tarjoajat pystyvät määrittämään hankinnan kohteen ja hankintaviranomaiset pystyvät tekemään hankintasopimuksen;
- b) viittaamalla teknisiin eritelmiin sekä seuraavassa tärkeysjärjestyksessä: kansallisiin standardeihin, joilla saatetaan voimaan eurooppalaisia standardeja, eurooppalaisiin teknisiin arviointeihin, yhteisiin teknisiin eritelmiin, kansainvälisiin standardeihin, muihin eurooppalaisten standardointielinten laatimiin teknisiin viitejärjestelmiin tai, jos näitä ei ole, kansallisiin standardeihin, kansallisiin teknisiin hyväksyntöihin tai kansallisiin rakennusurakoiden suunnitteluun, laskentaan ja toteuttamiseen sekä tavaroiden käyttöön liittyviin teknisiin eritelmiin. Jokaiseen viittaukseen on liitettävä ilmaus ”tai vastaava”;
- c) a alakohdassa tarkoitettujen suorituskyyä koskevien tai toiminnallisten vaatimusten perusteella ja viittaamalla suorituskyyä koskevien tai toiminnallisten vaatimusten mukaisuutta koskevana olettamana b alakohdassa tarkoitettuihin teknisiin eritelmiin;
- d) viittaamalla b alakohdassa tarkoitettuihin teknisiin eritelmiin tiettyjen ominaisuuksien osalta ja a alakohdassa tarkoitettuihin suorituskyyä koskeviin tai toiminnallisiin vaatimuksiin muiden ominaisuuksien osalta.

▼B

4. Teknisissä eritelmissä ei saa viitata tiettyyn valmistajaan tai tiettyä alkuperää oleviin tuotteisiin tai tiettyyn menetelmään, joka on ominainen tietyn talouden toimijan tuotteille tai palveluille, eikä tavaramerkkeihin, patenteihin, tyypeihin tai tiettyyn alkuperään tai tuotantoon siten, että maininta suosisi tai sulkisi menettelystä pois tiettyjä yrityksiä tai tiettyjä tuotteita, paitsi jos tämä on perusteltua hankinnan kohteen vuoksi. Maininta tai viittaus on poikkeuksellisesti sallittu siinä tapauksessa, että hankinnan kohdetta ei ole mahdollista riittävän täsmällisesti ja täysin selvästi kuvata 3 kohdan mukaisesti. Tällaiseen mainintaan tai viittaukseen on liitettävä ilmaus ”tai vastaava”.

5. Jos hankintaviranomainen käyttää mahdollisuutta viitata 3 kohdan b alakohdassa tarkoitettuihin teknisiin eritelmiin, se ei saa hylätä tarjousta sillä perusteella, että tarjotut rakennusurakat, tavarat tai palvelut eivät ole niiden teknisten eritelmien mukaisia, joihin se on viitannut, jos tarjoaja osoittaa tarjouksessaan jollakin asianmukaisella tavalla, mukaan lukien 44 artiklassa tarkoitettu näyttö, että sen ehdottamat ratkaisut täyttävät teknisissä eritelmissä määritellyt vaatimukset vastaavalla tavalla.

6. Jos hankintaviranomainen käyttää 3 kohdan a alakohdassa säädettyä mahdollisuutta laatia tekniset eritelmät suorituskykyä koskevien tai toiminnallisten vaatimusten perusteella, se ei saa hylätä tarjousta rakennusurakoista, tavaroista tai palveluista, jotka ovat kansallisesti voimaan saatetun eurooppalaisen standardin, eurooppalaisen teknisen hyväksynnän, yhteisen teknisen eritelmän, kansainvälisen standardin tai eurooppalaisen standardointielimen laatiman teknisen viitejärjestelmän mukaisia, jos nämä eritelmät koskevat hankintaviranomaisen asettamia suorituskykyä koskevia tai toiminnallisia vaatimuksia.

Tarjoajan on osoitettava tarjouksessaan jollakin asianmukaisella tavalla, mukaan lukien 44 artiklassa tarkoitettavat tavat, että standardin mukainen rakennusurakka, tavara tai palvelu täyttää hankintaviranomaisen asettamat suorituskykyä koskevat tai toiminnalliset vaatimukset.

*43 artikla***Merkit**

1. Jos hankintaviranomaiset aikovat ostaa rakennusurakoita, tavaroita tai palveluja, joilla on tietyt ympäristöominaisuudet tai sosiaaliset tai muut ominaisuudet, ne voivat teknisissä eritelmissä, hankintasopimuksen tekoperusteissa tai sopimuksen toteuttamisen ehdoissa vaatia tiettyä merkkiä näytöksi siitä, että rakennusurakat, palvelut tai tavarat vastaavat vaadittuja ominaisuuksia, edellyttäen että kaikki seuraavat ehdot täyttyvät:

a) merkille asetetut vaatimukset koskevat ainoastaan perusteita, jotka liittyvät hankinnan kohteeseen ja soveltuvat hankinnan kohteena olevien rakennusurakoiden, tavaroiden tai palvelujen ominaisuuksien määrittämiseen;

b) merkille asetetut vaatimukset perustuvat puolueettomasti todennettavissa oleviin ja syrjimättömiin perusteisiin;

▼B

- c) merkit vahvistetaan avoimessa menettelyssä, johon kaikki asiaankuuluvat sidosryhmät, kuten viranomaiset, kuluttajat, työmarkkinaosapuolet, valmistajat, kaupan edustajat ja valtioista riippumattomat organisaatiot, voivat osallistua;
- d) kaikkien asianomaisten osapuolten on mahdollista saada merkki;
- e) merkille asetetut vaatimukset laatii kolmas osapuoli, jonka suhteen merkkiä hakeva talouden toimija ei voi käyttää ratkaisevaa vaikutusvaltaa.

Jos hankintaviranomaiset eivät edellytä rakennusurakoiden, tavaroiden tai palvelujen täyttävän kaikkia merkille asetettuja vaatimuksia, niiden on ilmoitettava, mihin merkille asetettuihin vaatimuksiin viitataan.

Erityistä merkkiä vaativien hankintaviranomaisten on hyväksyttävä kaikki merkit, joilla varmistetaan, että rakennusurakat, tavarat tai palvelut täyttävät vastaavat merkille asetetut vaatimukset.

Jos talouden toimijalla ei todistettavasti ollut mahdollisuutta saada hankintaviranomaisen ilmoittamaa erityistä merkkiä tai vastaavaa merkkiä asetettujen määräaikojen kuluessa syistä, jotka eivät johdu kyseisestä talouden toimijasta, hankintaviranomaisen on hyväksyttävä muita asianmukaisia todistuskeinoja, kuten valmistajan tekniset asiakirjat, edellyttäen, että asianomainen talouden toimija todistaa, että sen toimittamat rakennusurakat, tavarat tai palvelut täyttävät tietyille merkille asetetut vaatimukset tai hankintaviranomaisen ilmoittamat tietyt vaatimukset.

2. Jos merkki täyttää 1 kohdan b, c, d ja e alakohdassa säädetyt edellytykset, mutta siihen sisältyy myös vaatimuksia, jotka eivät liity hankinnan kohteeseen, hankintaviranomaiset eivät saa vaatia merkkiä mutta voivat määritellä teknisen eritelmän viittaamalla kyseisen merkin yksityiskohtaisiin eritelmiin tai tarvittaessa niiden osiin, jotka liittyvät hankinnan kohteeseen ja soveltuvat kyseisen kohteen ominaisuuksien määrittelyyn.

*44 artikla***Testausraportit, sertifiointi ja muut todistuskeinot**

1. Hankintaviranomaiset voivat vaatia, että talouden toimijat esittävät vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen laatiman testausraportin tai tällaisen laitoksen antaman todistuksen näyttönä siitä, että tarjous täyttää teknisissä eritelmissä asetetut vaatimukset tai perusteet ja että se on hankintasopimuksen tekoperusteiden tai sopimuksen toteuttamisen ehtojen mukainen.

Jos hankintaviranomaiset vaativat erityisen vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen antamien todistusten esittämistä, hankintaviranomaisten on myös hyväksyttävä vastaavien muiden vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten antamat todistukset.

▼B

Tätä kohtaa sovellettaessa vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksella tarkoitetaan elintä, joka suorittaa vaatimustenmukaisuuden arviointitoimia kuten kalibrointia, testausta, sertifiointia ja tarkastuksia ja joka on akkreditoitu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 765/2008 ⁽¹⁾ mukaisesti.

2. Hankintaviranomaisten on hyväksyttävä muu kuin 1 kohdassa tarkoitettu asianmukainen näyttö, kuten valmistajan tekniset asiakirjat, jos 1 kohdassa tarkoitettut todistukset tai testausraportit eivät ole olleet asianomaisen talouden toimijan käytettävissä eikä toimijan ole ollut mahdollista saada niitä asetettujen määräaikojen kuluessa, edellyttäen että käyttömahdollisuuden puuttuminen ei johdu asianomaisesta talouden toimijasta ja edellyttäen että asianomainen talouden toimija todistaa, että sen toimittamat rakennusurakat, tavarat tai palvelut täyttävät teknisissä eritelmissä edellytetyt vaatimukset tai perusteet, hankintasopimuksen tekoperusteet tai sopimuksen toteuttamisen ehdot.

3. Jäsenvaltioiden on asetettava pyydettyä muiden jäsenvaltioiden saataville tiedot, jotka liittyvät 42 artiklan 6 kohdan, 43 artiklan ja tämän artiklan 1 ja 2 kohdan mukaisesti esitettyihin näyttöön ja asiakirjoihin. Talouden toimijan sijoittautumisjäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten on annettava kyseiset tiedot 86 artiklan mukaisesti.

*45 artikla***Vaihtoehdot**

1. Hankintaviranomaiset voivat sallia tai vaatia, että tarjoajat esittävät vaihtoehtoja. Hankintaviranomaisten on ilmoitettava hankintailmoituksessa tai, jos tarjouskilpailuun kutsutaan ennakoilmoituksella, kiinnostuksen vahvistamispyynnössä, sallivatko ne vaihtoehtojen esittämisen tai vaativatko ne sitä. Ilman tällaista ilmoitusta vaihtoehtoja ei saa esittää. Vaihtoehtojen on liityttävä hankintasopimuksen kohteeseen.

2. Hankintaviranomaisten, jotka sallivat vaihtoehtojen esittämisen tai vaativat sitä, on ilmoitettava hankinta-asiakirjoissa vähimmäisvaatimukset, jotka vaihtoehtojen on täytettävä, sekä niiden esittämiseksi asetetut vaatimukset ja erityisesti se, onko vaihtoehtojen esittäminen sallittua ainoastaan silloin, kun on esitetty myös tarjous, joka ei itse ole vaihtoehto. Hankintaviranomaisten on myös varmistettava, että valittuja hankintasopimuksen tekoperusteita voidaan soveltaa mainitut vähimmäisvaatimukset täyttäviin vaihtoehtoihin sekä vaatimusten mukaisiin tarjoksiin, jotka eivät ole vaihtoehtoja.

3. Ainoastaan hankintaviranomaisten vahvistamat vähimmäisvaatimukset täyttävät vaihtoehdot saa ottaa huomioon.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 765/2008, annettu 9 päivänä heinäkuuta 2008, tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvää akkreditointia ja markkinavalvontaa koskevista vaatimuksista ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 339/93 kumoamisesta (EUVL L 218, 13.8.2008, s. 30).

▼B

Tavara- tai palveluhankintasopimusten tekomenettelyissä vaihtoehtoja sallineet tai vaatineet hankintaviranomaiset eivät saa hylätä vaihtoehtoa yksinomaan sillä perusteella, että se johtaisi valituksi tultuaan joko palveluhankintasopimuksen tekemiseen tavarahankintasopimuksen sijasta tai tavarahankintasopimuksen tekemiseen palveluhankintasopimuksen sijasta.

*46 artikla***Hankintasopimusten jakaminen osiin**

1. Hankintaviranomaiset voivat päättää tehdä hankintasopimuksen erillisinä osina ja määritellä kyseisten osien koon ja kohteen.

Hankintaviranomaisten on ilmoitettava pääasialliset syyt päätökselleen olla jakamatta hankintasopimusta osiin, paitsi jos kyse on hankintasopimuksista, joiden jakaminen on tehty pakolliseksi tämän artiklan 4 kohdan nojalla, ja nämä syyt on ilmoitettava hankinta-asiakirjoissa tai 84 artiklassa tarkoitettussa erillisessä kertomuksessa.

2. Hankintaviranomaisten on ilmoitettava hankintailmoituksessa tai kiinnostuksen vahvistamispyynnössä, voiko tarjouksia jättää yhdestä, useammasta vai kaikista osista.

Silloinkin, kun tarjouksia voi jättää useammasta tai kaikista osista, hankintaviranomaiset voivat rajoittaa niiden osien määrää, joista hankintasopimus voidaan tehdä yhden tarjoajan kanssa, edellyttäen että osien enimmäismäärä tarjoajan kohden ilmoitetaan hankintailmoituksessa tai kiinnostuksen vahvistamispyynnössä. Hankintaviranomaisten on ilmoitettava hankinta-asiakirjoissa puolueettomat ja syrjimättömät perusteet tai säännöt, joita ne aikovat soveltaa sen määrittämisessä, mistä osista hankintasopimus tehdään, jos hankintasopimuksen tekoperusteiden soveltaminen johtaisi siihen, että yhden tarjoajan kanssa tehdään hankintasopimus enimmäismäärää useammista osista.

3. Jäsenvaltiot voivat säätää, että jos yhden tarjoajan kanssa voidaan tehdä sopimus useammasta kuin yhdestä osasta, hankintaviranomaiset voivat yhdistää useampia osia tai kaikki osat samaan hankintasopimukseen, jos ne ovat ilmoittaneet hankintailmoituksessa tai kiinnostuksen vahvistamispyynnössä varaavansa itselleen mahdollisuuden tehdä niin ja ilmoittavat, mitkä osat tai osien ryhmät voidaan yhdistää.

4. Jäsenvaltiot voivat panna täytäntöön 1 kohdan toisen alakohdan määräämällä hankintasopimuksen tekemisen erillisinä osina pakolliseksi ehdoin, jotka on määriteltävä niiden kansallisten lainsäädäntöjen mukaisesti ja unionin lainsäädäntö huomioon ottaen. Tällöin sovelletaan myös 2 kohdan ensimmäistä alakohtaa ja tapauksen mukaan 3 kohtaa.

*47 artikla***Määräaikojen asettaminen**

1. Tarjousten ja osallistumishakemusten vastaanottamista koskevia määräaikoja vahvistaessaan hankintaviranomaisten on otettava huomioon hankintasopimuksen monitahoisuus ja tarjousten laatimiseen tarvittava aika, sanotun kuitenkin rajoittamatta 27–31 artiklassa vahvistettujen vähimmäismääräaikojen noudattamista.

▼B

2. Jos tarjousten tekeminen edellyttää toteutuspaikkaan tutustumista tai hankinta-asiakirjoja tukevien asiakirjojen tarkastelua paikalla, tarjousten vastaanottamisen määräajat, joiden on oltava pidempiä kuin 27–31 artiklassa säädetyt vähimmäismääräajat, on vahvistettava sellaisiksi, että kaikki asianomaiset talouden toimijat saavat kaikki tarjousten laatimiseksi tarvitsemansa tiedot.

3. Hankintaviranomaisten on pidennettävä tarjousten vastaanottamisen määräaikoja niin, että kaikki asianomaiset talouden toimijat saavat kaikki tarjousten laatimiseksi tarvitsemansa tiedot seuraavissa tapauksissa:

a) jos lisätietoja ei talouden toimijan hyvissä ajoin esittämästä pyynnöstä huolimatta mistä tahansa syystä toimiteta viimeistään kuusi päivää ennen tarjousten vastaanottamiselle asetetun määräajan päättymistä. Edellä 27 artiklan 3 kohdassa ja 28 artiklan 6 kohdassa tarkoitettussa nopeutetussa menettelyssä tämä määräaika on neljä päivää;

b) jos hankinta-asiakirjoihin tehdään merkittäviä muutoksia.

Määräajan pidentämisen on oltava oikeassa suhteessa tietojen tai muutosten merkittävyyteen.

Jos lisätietoja ei ole joko pyydetty hyvissä ajoin tai jos niillä ei ole merkitystä tarjousten valmistelun kannalta, hankintayksiköiden ei tarvitse pidentää määräaikoja.

2 j a k s o

Julkaiseminen ja avoimuus

48 artikla

Ennakoilmoitukset

1. Hankintaviranomaiset voivat ilmoittaa suunnittelemistaan tulevista hankinnoista julkaisemalla ennakoilmoituksen. Ennakoilmoituksissa on oltava liitteessä V olevan B osan I jaksossa esitetyt tiedot. Ilmoitukset julkaisee joko Euroopan unionin julkaisutoimisto tai hankintaviranomaiset hankkijaprofiileissaan liitteessä VIII olevan 2 kohdan b alakohdan mukaisesti. Jos ennakoilmoituksen julkaisevat hankintaviranomaiset hankkijaprofiileissaan, niiden on lähetettävä Euroopan unionin julkaisutoimistolle ilmoitus hankkijaprofiilissaan tapahtuneesta julkaisemisesta liitteen VIII mukaisesti. Kyseisissä ilmoituksissa on oltava liitteessä V olevassa A osassa esitetyt tiedot.

2. Keskushallintoa alemmalla tasolla toimivat hankintaviranomaiset voivat käyttää rajoitetuissa menettelyissä ja tarjousperusteisissa neuvottelumenettelyissä ennakoilmoitusta kutsuna tarjouskilpailuun 26 artiklan 5 kohdan mukaisesti, edellyttäen että ilmoitus täyttää kaikki seuraavat ehdot:

▼B

- a) ilmoituksessa viitataan nimenomaan tavaroihin, rakennusurakoihin tai palveluihin, jotka ovat tehtävän hankintasopimuksen kohteena;
- b) ilmoituksessa mainitaan, että hankintasopimus tehdään rajoitetulla menettelyllä tai tarjousperusteisella neuvottelumenettelyllä julkaisematta myöhemmin tarjouskilpailukutsua, ja siinä pyydetään asiasta kiinnostuneita talouden toimijoita ilmaisemaan kiinnostuksensa;
- c) ilmoitukseen sisältyvät liitteessä V olevan B osan I jaksossa esitettyjen tietojen lisäksi liitteessä V olevan B osan II jaksossa esitetyt tiedot;
- d) ilmoitus on lähetetty julkaistavaksi vähintään 35 päivää ja enintään 12 kuukautta ennen päivää, jona 54 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu pyyntö lähetetään.

Tällaisia ilmoituksia ei saa julkaista hankkijaprofiilissa. Mahdollinen 52 artiklan nojalla tapahtuva julkaiseminen myös jäsenvaltiossa voidaan kuitenkin tehdä hankkijaprofiilissa.

Ennakoilmoituksen kattama ajanjakso saa olla enintään 12 kuukautta siitä, kun ilmoitus on lähetetty julkaistavaksi. Sosiaalipalveluja ja muita erityisiä palveluja koskevien hankintasopimusten tapauksessa 75 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettun ennakoilmoituksen kattama ajanjakso voi kuitenkin olla pidempi kuin 12 kuukautta.

*49 artikla***Hankintailmoitukset**

Hankintailmoituksia on käytettävä tarjouskilpailukutsuina kaikissa menettelyissä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 26 artiklan 5 kohdan toisen alakohdan ja 32 artiklan soveltamista. Hankintailmoituksissa on oltava liitteessä V olevassa C osassa esitetyt tiedot, ja ne on julkaistava 51 artiklan mukaisesti.

*50 artikla***Jälki-ilmoitukset**

1. Hankintaviranomaisten, jotka ovat tehneet hankintasopimuksen tai puitejärjestelyn, on lähetettävä hankintamenettelyn tuloksia koskeva jälki-ilmoitus 30 päivän kuluessa hankintasopimuksen tai puitejärjestelyn tekemistä koskevan päätöksen tekemisestä.

Jälki-ilmoituksissa on oltava liitteessä V olevassa D osassa esitetyt tiedot, ja ne on julkaistava 51 artiklan mukaisesti.

2. Jos asianomaisen hankintasopimuksen tarjouskilpailuun on kutsuttu ennakoilmoituksella ja jos hankintaviranomainen on päättänyt olla tekemättä uusia sopimuksia ennakoilmoituksen kattaman ajanjakson aikana, asiasta on mainittava erikseen jälki-ilmoituksessa.

▼B

Jos hankintaviranomaiset ovat tehneet puitejärjestelyjä 33 artiklan mukaisesti, niiden ei tarvitse lähettää ilmoitusta hankintamenettelyn tulokista kustakin tähän puitejärjestelyyn perustuvasta hankintasopimuksesta. Jäsenvaltiot voivat säätää, että hankintaviranomaisten on ilmoitettava puitejärjestelyn perusteella tehtyjä hankintasopimuksia koskevien hankintamenettelyjen tulokset yhteen koottuina neljännesvuosittain. Tällöin hankintaviranomaisten on lähetettävä kootut ilmoitukset 30 päivän kuluessa kunkin vuosineljänneksen päättymisestä.

3. Hankintaviranomaisten on lähetettävä jälki-ilmoitus 30 päivän kuluessa kunkin dynaamiseen hankintajärjestelmään perustuvan hankintasopimuksen tekemisestä. Ne voivat kuitenkin ilmoittaa tulokset yhteen koottuina neljännesvuosittain. Tässä tapauksessa niiden on lähetettävä nämä yhteen kootut ilmoitukset 30 päivän kuluessa kunkin vuosineljänneksen päättymisestä.

4. Tiedot hankintasopimuksen tai puitejärjestelyn tekemistä koskevat tiedot voidaan jättää julkaisematta, jos julkaiseminen olisi esteenä lain soveltamisen varmistamiselle tai olisi muulla tavoin yleisen edun vastaista, haittaisi tietyn julkisen tai yksityisen talouden toimijan oikeutettuja kaupallisia etuja taikka voisi haitata talouden toimijoiden välistä tervettä kilpailua.

*51 artikla***Ilmoitusten muoto ja julkaisemistapa**

1. Edellä 48, 49 ja 50 artiklassa tarkoitetuissa ilmoituksissa on oltava liitteessä V esitetyt tiedot vakiolomakkeiden muodossa, myös oikaisuja koskevat vakiolomakkeet.

Komissio vahvistaa kyseiset vakiolomakkeet täytäntöönpanosäädöksillä. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 89 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua neuvoo-antavaa menettelyä noudattaen.

2. Edellä 48, 49 ja 50 artiklassa tarkoitettujen ilmoitusten on laadittava ja toimitettava sähköisessä muodossa Euroopan unionin julkaisutoimistolle ja julkaistava liitteen VIII mukaisesti. Ilmoitukset on julkaistava viimeistään viisi päivää sen jälkeen, kun ne on lähetetty. Kustannuksista, joita ilmoitusten julkaisemisesta aiheutuu Euroopan unionin julkaisutoimistolle, vastaa unioni.

3. Edellä 48, 49 ja 50 artiklassa tarkoitettujen ilmoitusten on julkaistava kokonaisuudessaan hankintaviranomaisen valitsemalla yhdellä tai useammalla unionin toimielinten virallisella kielellä. Kyseinen kielitoisinto tai kyseiset kielitoisinnot ovat ainoat todistusvoimaiset tekstit. Kunkin ilmoituksen keskeisistä kohdista on julkaistava tiivistelmä unionin toimielinten muilla virallisilla kielillä.

4. Euroopan unionin julkaisutoimisto varmistaa, että 48 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen ennakoilmoitusten koko tekstin ja tiivistelmän sekä 34 artiklan 4 kohdan a alakohdassa tarkoitettujen dynaamisen hankintajärjestelmän perustamista koskevien tarjouskilpailukutsujen julkaisemista jatketaan

▼B

- a) ennakoilmoitusten tapauksessa 12 kuukauden ajan tai kunnes on vastaanotettu 50 artiklan mukainen jälki-ilmoitus, jossa ilmoitetaan, ettei uusia hankintasopimuksia tehdä tarjouskilpailukutsun kattaman 12 kuukauden ajanjakson aikana. Sosiaalipalveluja ja muita erityisiä palveluja koskevien hankintasopimusten tapauksessa 75 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitetun ennakoilmoituksen julkaisemista kuitenkin jatketaan sen alun perin ilmoitetun voimassaoloajan loppuun tai kunnes on vastaanotettu 50 artiklan mukainen jälki-ilmoitus, jossa ilmoitetaan, ettei uusia hankintasopimuksia tehdä tarjouskilpailukutsun kattaman ajanjakson aikana;
- b) dynaamisen hankintajärjestelmän perustamista koskevien tarjouskilpailukutsujen tapauksessa järjestelmän voimassaolon ajan.

5. Hankintaviranomaisten on voitava osoittaa, minä päivänä ilmoitukset on lähetetty.

Euroopan unionin julkaisutoimisto toimittaa hankintaviranomaiselle vahvistuksen ilmoituksen vastaanottamisesta ja toimitettujen tietojen julkaisemisesta mainiten julkaisupäivämäärän. Tämä vahvistus on osoitus tapahtuneesta julkaisemisesta.

6. Hankintaviranomaiset voivat julkaista ilmoituksia hankintasopimuksista, joihin ei sovelleta tässä direktiivissä säädettyjä julkaisuvaatimuksia, jos kyseiset ilmoitukset toimitetaan Euroopan unionin julkaisutoimistolle sähköisessä muodossa liitteessä VIII ilmoitettua muotoa ja toimitustapaa noudattaen.

52 artikla

Julkaiseminen kansallisella tasolla

1. Edellä 48, 49 ja 50 artiklassa tarkoitettuja ilmoituksia ja niiden sisältämiä tietoja ei saa julkaista kansallisella tasolla ennen 51 artiklan mukaista julkaisemista. Julkaiseminen kansallisella tasolla sallitaan kuitenkin, jos hankintaviranomaisille ei ole ilmoitettu julkaisemisesta 48 tunnin kuluessa 51 artiklan mukaisesta ilmoituksen vastaanottamista koskevasta vahvistuksesta.

2. Kansallisella tasolla julkaistuissa ilmoituksissa ei saa olla muita tietoja kuin ne, jotka ovat Euroopan unionin julkaisutoimistolle lähetetyissä ilmoituksissa tai jotka on julkaistu hankkijaprofiilissa, ja niissä on mainittava päivä, jona ilmoitus on lähetetty Euroopan unionin julkaisutoimistolle tai jona se on julkaistu hankkijaprofiilissa.

3. Ennakoilmoituksia ei saa julkaista hankkijaprofiilissa, ennen kuin niiden julkaisemista kyseisessä muodossa koskeva ilmoitus on lähetetty Euroopan unionin julkaisutoimistolle. Niissä on mainittava tämä lähettämispäivä.

53 artikla

Hankinta-asiakirjojen saatavuus sähköisessä muodossa

1. Hankintaviranomaisten on asetettava sähköisessä muodossa hankinta-asiakirjat ilmaiseksi, rajoituksetta, suoraan ja kokonaan kaikkien saataville siitä päivästä, jona ilmoitus on julkaistu 51 artiklan mukaisesti tai jona kiinnostuksen vahvistamispyyntö on lähetetty. Ilmoituksessa tai kiinnostuksen vahvistamispyynnössä on mainittava internetosoite, jossa hankinta-asiakirjat ovat saatavilla.

Jos joitakin hankinta-asiakirjoja ei voida asettaa ilmaiseksi, rajoituksetta, suoraan ja kokonaan sähköisessä muodossa saataville jostakin 22 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa mainitusta syystä, hankintaviranomaiset voivat ilmoittaa hankintailmoituksessa tai kiinnostuksen vahvistamispyynnössä, että asianomaiset hankinta-asiakirjat toimitetaan muulla tavoin kuin sähköisessä muodossa tämän artiklan 2 kohdan mukaisesti. Tällaisessa tapauksessa tarjousten jättämisen määräaika on pidennettävä viidellä päivällä lukuun ottamatta 27 artiklan 3 kohdassa, 28 artiklan 6 kohdassa ja 29 artiklan 1 kohdan neljännessä alakohdassa tarkoitettuja asianmukaisesti perusteltuja kiireellisiä tapauksia.

Jos joitakin hankinta-asiakirjoja ei voida asettaa ilmaiseksi, rajoituksetta, suoraan ja kokonaan sähköisessä muodossa saataville siksi, että hankintaviranomaiset aikovat soveltaa tämän direktiivin 21 artiklan 2 kohtaa, niiden on ilmoitettava hankintailmoituksessa tai kiinnostuksen vahvistamispyynnössä, mitä tietojen luottamuksellisuuden suojaamistoimenpiteitä ne vaativat ja miten asianomaisiin asiakirjoihin voi tutustua. Tällaisessa tapauksessa tarjousten jättämisen määräaika on pidennettävä viidellä päivällä lukuun ottamatta 27 artiklan 3 kohdassa, 28 artiklan 6 kohdassa ja 29 artiklan 1 kohdan neljännessä alakohdassa tarkoitettuja asianmukaisesti perusteltuja kiireellisiä tapauksia.

2. Jos eritelmiä ja niitä täydentäviä asiakirjoja koskevia lisätietoja on pyydetty ajoissa, hankintaviranomaisten on toimitettava ne kaikille hankintamenettelyyn osallistuville tarjoajille viimeistään kuusi päivää ennen tarjousten vastaanottamiselle asetetun määräajan päättymistä. Edellä 27 artiklan 3 kohdassa ja 28 artiklan 6 kohdassa tarkoitettussa nopeutussa menettelyssä tämä määräaika on neljä päivää.

54 artikla

Ehdokkaille osoitetut pyynnöt

1. Rajoitetuissa menettelyissä, kilpailullisissa neuvottelumenettelyissä, innovaatiokumppanuuksissa ja tarjousperusteisissa neuvottelumenettelyissä hankintaviranomaisten on yhtäaikaisesti ja kirjallisesti pyydetävä valittuja ehdokkaita jättämään tarjouksensa tai jos on kyse kilpailullisesta neuvottelumenettelystä, osallistumaan vuoropuheluun.

Jos tarjouskilpailukutsuna käytetään ennakoilmoitusta 48 artiklan 2 kohdan mukaisesti, hankintaviranomaisten on yhtäaikaisesti ja kirjallisesti pyydetävä kiinnostuksensa ilmaiseita talouden toimijoita vahvistamaan olevansa edelleen kiinnostuneita.

▼B

2. Tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetuissa pyynnöissä on mainittava sähköinen osoite, jossa hankinta-asiakirjat on asetettu suoraan saataville sähköisessä muodossa. Pyyntöihin on liitettävä hankinta-asiakirjat, jos niitä ei ole annettu ilmaiseksi, rajoituksetta, suoraan ja kokonaan kaikkien saataville 53 artiklan 1 kohdan toisessa tai kolmannessa alakohdassa mainituista syistä ja jos niitä ei ole jo asetettu saataville muulla tavoin. Lisäksi tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetuissa pyynnöissä on oltava liitteessä IX esitetyt tiedot.

*55 artikla***Ehdokkaille ja tarjoajille tiedottaminen**

1. Hankintaviranomaisten on annettava kullekin ehdokkaalle ja tarjoajalle mahdollisimman pian tiedoksi päätökset, jotka koskevat puitejärjestelyn tai hankintasopimuksen tekemistä tai dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä, mukaan lukien perustelut mahdollisille päätöksille olla tekemättä puitejärjestelyä tai tarjouskilpailun kohteena olutta hankintasopimusta, aloittaa menettely uudelleen tai olla toteuttamatta dynaamista hankintajärjestelmää.

2. Hankintaviranomaisen on asianomaisen ehdokkaan tai tarjoajan pyynnöstä mahdollisimman pian ja joka tapauksessa 15 päivän kuluessa kirjallisen pyynnön vastaanottamisesta ilmoitettava

- a) kaikille hylätyille ehdokkaille syyt, joiden vuoksi ehdokkaan osallistumishakemus on hylätty;
- b) kaikille hylätyille tarjoajille syyt, joiden vuoksi tarjous on hylätty, sekä 42 artiklan 5 ja 6 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa syyt, joiden vuoksi hankintaviranomainen on päättänyt, ettei vastaavuutta ole tai etteivät rakennusurakat, tavarat tai palvelut täytä suorituskykyä koskevia tai toiminnallisia vaatimuksia;
- c) kaikille hyväksyttävän tarjouksen tehneille tarjoajille valitun tarjouksen ominaisuudet ja suhteelliset edut sekä valitun tarjoajan nimi tai puitejärjestelyn osapuolet;
- d) kaikille hyväksyttävän tarjouksen tehneille tarjoajille tarjoajien kanssa käytävistä neuvotteluista ja vuoropuhelusta sekä niiden etenemisestä.

3. Hankintaviranomaiset voivat päättää, ettei tiettyjä hankintasopimuksen tai puitejärjestelyn tekemistä tai dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevia 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuja tietoja anneta, jos niiden paljastaminen olisi esteenä lain soveltamisen varmistamiselle tai olisi muulla tavoin yleisen edun vastaista, vahingoittaisi tietyn julkisen tai yksityisen talouden toimijan oikeutettuja kaupallisia etuja taikka voisi haitata talouden toimijoiden välistä tervettä kilpailua.

▼B

3 jakso

Osallistujien valitseminen ja hankintasopimusten tekeminen

56 artikla

Yleiset periaatteet

1. Hankintasopimukset on tehtävä 67–69 artiklan mukaisesti vahvistetuista perusteista, edellyttäen että hankintaviranomainen on tarkistanut 59–61 artiklan mukaisesti, että kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät:

- a) tarjous on hankintailmoituksessa, kiinnostuksen vahvistamispyynnössä ja hankinta-asiakirjoissa esitettyjen vaatimusten, ehtojen ja perusteiden mukainen, ottaen tapauksen mukaan huomioon 45 artikla;
- b) tarjouksen on esittänyt tarjoaja, jota ei ole suljettu pois menettelystä 57 artiklan mukaisesti ja joka täyttää hankintaviranomaisen 58 artiklan ja tapauksen mukaan 65 artiklassa tarkoitettujen syrjimättömyyssääntöjen ja -perusteiden mukaisesti vahvistamat valintaperusteet.

Hankintaviranomaiset voivat päättää olla tekemättä hankintasopimusta kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen jättäneen tarjoajan kanssa, jos ne ovat todenneet, ettei tarjous ole 18 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen sovellettavien velvoitteiden mukainen.

2. Avoimissa menettelyissä hankintaviranomaiset voivat päättää tarkastella tarjouksia, ennen kuin ne tarkistavat, että poissulkemisperusteita ei ole ja että valintaperusteet täyttyvät 57–64 artiklan mukaisesti. Jos hankintaviranomaiset käyttävät tätä mahdollisuutta, niiden on varmistettava, että poissulkemisperusteiden puuttuminen ja valintaperusteiden täyttäminen tarkistetaan puolueettomasti ja avoimesti niin, että hankintasopimusta ei tehdä sellaisen tarjoajan kanssa, joka olisi pitänyt sulkea pois menettelystä 57 artiklan nojalla tai joka ei täytä hankintaviranomaisen vahvistamia valintaperusteita.

Jäsenvaltiot voivat kieltää ensimmäisen alakohdan mukaisen menettelyn käytön tai rajoittaa sen käyttöä tietyn tyyppisiin hankintoihin tai erityisissä olosuhteissa.

3. Jos talouden toimijoilta edellytettävät tiedot tai asiakirjat ovat epätäydellisiä tai virheellisiä tai vaikuttavat sellaisilta taikka jos jotkut asiakirjat puuttuvat, hankintaviranomaiset voivat – ellei kansallisessa lainsäädännössä, jolla tämä direktiivi pannaan täytäntöön, toisin säädetä – pyytää asianomaisia talouden toimijoita toimittamaan, lisäämään, selvittämään tai täydentämään asiaankuuluvia tietoja tai asiakirjoja asianmukaisessa määräajassa, edellyttäen että pyyntöjen esittämisessä noudatetaan täysin yhdenvertaisen kohtelun ja avoimuuden periaatteita.

4. Siirretään komissiolle valta antaa delegoituja säädöksiä 87 artiklan mukaisesti liitteessä X olevan luettelon muuttamiseksi silloin, kun se on tarpeen uusien, kaikkien jäsenvaltion ratifioimien kansainvälisten sopimusten lisäämiseksi tai kun siinä mainitut olemassa olevat kansainväliset sopimukset eivät ole enää kaikkien jäsenvaltioiden ratifioimia tai kun niitä on muulla tavoin muutettu esimerkiksi soveltamisalansa, sisältönsä tai nimensä osalta.

1 alajakso

Laadulliset valintaperusteet

57 artikla

Poissulkemisperusteet

1. Hankintaviranomaisten on suljettava talouden toimija pois hankintamenettelystä, jos ne ovat todenneet tarkistamalla 59, 60 ja 61 artiklan mukaisesti, tai ovat muutoin tietoisia siitä, että kyseiselle talouden toimijalle on annettu lainvoimainen tuomio jostakin seuraavasta syystä:

- a) osallistuminen neuvoston puitepäätöksen 2008/841/YOS ⁽¹⁾ 2 artiklassa määritellyn rikollisjärjestön toimintaan;
- b) korruptio, sellaisena kuin se on määritelty sellaisen lahjonnan torjumista, jossa on osallisena Euroopan yhteisöjen virkamiehiä tai Euroopan unionin jäsenvaltioiden virkamiehiä, koskevan yleissopimuksen ⁽²⁾ 3 artiklassa ja neuvoston puitepäätöksen 2003/568/YOS ⁽³⁾ 2 artiklan 1 kohdassa, sekä hankintaviranomaisen tai talouden toimijan kansallisessa oikeudessa määritelty korruptio;
- c) Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamista koskevan yleissopimuksen ⁽⁴⁾ 1 artiklassa tarkoitetut petokset;
- d) neuvoston puitepäätöksen 2002/475/YOS ⁽⁵⁾ 1 artiklassa määritellyt terrorismirikokset tai 3 artiklassa määritellyt terroritoimintaan liittyvät rikokset taikka mainitun puitepäätöksen 4 artiklassa tarkoitettu yllyttäminen, avunanto tai yritys;
- e) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/60/EY ⁽⁶⁾ 1 artiklassa määritelty rahanpesu tai terrorismin rahoitus;
- f) lapsityövoima ja muut ihmiskaupan muodot siten, kuin ne on määritelty Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/36/EU ⁽⁷⁾ 2 artiklassa.

⁽¹⁾ Neuvoston puitepäättös 2008/841/YOS, tehty 24 päivänä lokakuuta 2008, järjestäytyneen rikollisuuden torjunnasta (EUVL L 300, 11.11.2008, s. 42).

⁽²⁾ EYVL C 195, 25.6.1997, s. 1.

⁽³⁾ Neuvoston puitepäättös 2003/568/YOS, tehty 22 päivänä heinäkuuta 2003, lahjonnan torjumisesta yksityisellä sektorilla (EUVL L 192, 31.7.2003, s. 54).

⁽⁴⁾ EYVL C 316, 27.11.1995, s. 48.

⁽⁵⁾ Neuvoston puitepäättös 2002/475/YOS, tehty 13 päivänä kesäkuuta 2002, terrorismin torjumisesta (EYVL L 164, 22.6.2002, s. 3).

⁽⁶⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2005/60/EY, annettu 26 päivänä lokakuuta 2005, rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesutarkoitukseen sekä terrorismin rahoitukseen (EUVL L 309, 25.11.2005, s. 15).

⁽⁷⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/36/EU, annettu 5 päivänä huhtikuuta 2011, ihmiskaupan ehkäisemisestä ja torjumisesta sekä ihmiskaupan uhrien suojelemisesta ja neuvoston puitepäätöksen 2002/629/YOS korvaamisesta (EUVL L 101, 15.4.2011, s. 1).

▼B

Talouden toimijan poissulkemisvelvoitetta sovelletaan myös, jos lainvoimaisen tuomion saanut henkilö on kyseisen talouden toimijan hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäsen tai jos hänellä on edustus-, päätös- tai valvontavaltaa talouden toimijassa.

2. Talouden toimija on suljettava pois hankintamenettelystä, jos hankintaviranomainen on tietoinen siitä, että talouden toimija on laiminlyönyt velvollisuutensa maksaa veroja tai sosiaaliturvamaksuja, ja jos tämä on todettu tuomioistuimen tai hallinnollisessa päätöksessä, joka on lainvoimainen ja sitova talouden toimijan sijoittautumismaan tai hankintaviranomaisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti.

Lisäksi hankintaviranomaiset voivat sulkea talouden toimijan pois hankintamenettelystä tai jäsenvaltiot voivat vaatia sen poissulkemista, jos hankintaviranomainen voi asianmukaisesti osoittaa, että talouden toimija on laiminlyönyt velvollisuutensa maksaa veroja tai sosiaaliturvamaksuja.

Tätä kohtaa ei enää sovelleta, kun talouden toimija on täyttänyt velvollisuutensa maksamalla asiaankuuluvat verot tai sosiaaliturvamaksut taikka sopinut sitovasta järjestelystä niiden maksamista varten, tapauksen mukaan kaikki kertyneet korot ja sakot mukaan lukien.

3. Poikkeuksellisesti jäsenvaltiot voivat säätää poikkeuksesta 1 ja 2 kohdassa säädettyyn pakolliseen poissulkemiseen yleistä etua koskevista pakottavista syistä, kuten kansanterveyden tai ympäristösuojelun vuoksi.

Jäsenvaltiot voivat myös säätää poikkeuksesta 2 kohdassa säädettyyn pakolliseen poissulkemiseen, jos poissulkeminen olisi selvästi kohtuutonta, erityisesti jos maksamatta on vain vähäisiä määriä veroja tai sosiaaliturvamaksuja, tai jos talouden toimijalle ilmoitettiin verojen tai sosiaaliturvamaksujen laiminlyönnin vuoksi maksamatta oleva täsmällinen määrä sellaisena ajankohtana, ettei tällä ollut mahdollisuutta toteuttaa 2 kohdan kolmannessa alakohdassa säädettyjä toimenpiteitä ennen osallistumishakemusten jättämiselle asetetun määräajan päättymistä tai, avoimissa menettelyissä, ennen tarjousten jättämisen määräajan päättymistä.

4. Hankintaviranomaiset voivat sulkea talouden toimijan pois hankintamenettelystä tai jäsenvaltiot voivat vaatia sen poissulkemista jossakin seuraavista tilanteista:

a) hankintaviranomainen voi asianmukaisesti osoittaa 18 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen sovellettavien velvoitteiden rikkomisen;

▼B

- b) talouden toimija on tehnyt konkurssin tai sen osalta on käynnistetty maksukyvyttömyys- tai likvidaatiomenettelyjä, sen varoja hallinnoi selvitysmies tai tuomioistuin, se on sopinut järjestelystä velkojien kanssa, sen liiketoiminta on keskeytetty tai se on muun vastaavan kansalliseen lainsäädäntöön ja kansallisiin määräyksiin perustuvan menettelyn alainen;
- c) hankintaviranomainen voi asianmukaisesti osoittaa, että talouden toimija on syyllistynyt ammatin harjoittamiseen liittyvään vakavaan virheeseen, joka kyseenalaistaa sen rehellisyyden;
- d) hankintaviranomaisella on riittävän uskottavaa näyttöä siitä, että talouden toimija on tehnyt muiden talouden toimijoiden kanssa sopimuksia, joilla pyritään vääristämään kilpailua;
- e) edellä 24 artiklassa tarkoitettua eturistiriitaa ei voida tehokkaasti poistaa muilla vähemmän rajoittavilla toimenpiteillä;
- f) kilpailun vääristymää, joka on seurausta 41 artiklassa tarkoitettua talouden toimijoiden osallistumisesta hankintamenettelyn valmisteluun, ei voida poistaa muilla vähemmän rajoittavilla toimenpiteillä;
- g) talouden toimijan toiminnassa on esiintynyt merkittäviä tai toistuvia puutteita aikaisemman hankintasopimuksen, hankintayksikön kanssa tehdyn aikaisemman sopimuksen tai aikaisemman käyttöoikeussopimuksen jonkin keskeisen vaatimuksen toteuttamisessa ja ne ovat johtaneet kyseisen aikaisemman sopimuksen ennenaikaiseen irtisanoamiseen, vahingonkorvauksiin tai muihin vastaaviin rangaistuksiin;
- h) talouden toimija on vakavalla tavalla syyllistynyt väärin tietojen antamiseen toimittaessaan vaaditut tiedot sen tarkistamiseksi, että poissulkemisperusteita ei ole tai että valintaperusteet täyttyvät, se on salannut tällaisia tietoja tai jättänyt toimittamatta 59 artiklan nojalla vaaditut täydentävät asiakirjat; tai
- i) talouden toimija on pyrkinyt vaikuttamaan epäasianmukaisesti hankintaviranomaisen päätöksentekomenettelyyn, saamaan luottamuksellisia tietoja, joiden avulla se voi saada perusteettomia etuja hankintamenettelyssä, tai tarkoituksellisesti antamaan harhaanjohtavia tietoja, jotka voivat vaikuttaa olennaisesti poissulkemista, valintaa ja hankintasopimuksen tekoa koskeviin päätöksiin.

Sen estämättä, mitä ensimmäisen alakohdan b alakohdassa säädetään, jäsenvaltiot voivat vaatia tai ne voivat antaa mahdollisuuden siihen, että hankintaviranomainen ei sulje jossain b alakohdassa tarkoitetuista tilanteista olevaa talouden toimijaa pois hankintamenettelystä, jos hankintaviranomainen on todennut, että asianomainen talouden toimija pystyy toteuttamaan hankintasopimuksen ottaen huomioon sovellettavat kansalliset säännöt ja toimenpiteet, jotka koskevat liiketoiminnan jatkamista b alakohdassa tarkoitetuissa tilanteissa.

▼B

5. Hankintaviranomaisten on missä tahansa menettelyn vaiheessa suljettava siitä pois talouden toimija, jos käy ilmi, että talouden toimija on joko ennen menettelyä tai sen aikana toteuttamiensa tai toteuttamatta jättämiensä toimien johdosta jossakin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettussa tilanteessa.

Missä tahansa menettelyn vaiheessa hankintaviranomaiset voivat sulkea siitä pois talouden toimijan tai jäsenvaltiot voivat vaatia sen poissulkemista, jos käy ilmi, että talouden toimija on joko ennen menettelyä tai sen aikana toteuttamiensa tai toteuttamatta jättämiensä toimien johdosta jossakin 4 kohdassa tarkoitettussa tilanteessa.

6. Talouden toimija, joka on jossakin 1 ja 4 kohdassa tarkoitetuista tilanteista, voi esittää näyttöä, jonka perusteella talouden toimijan toteuttamat toimenpiteet ovat riittäviä osoittamaan sen luotettavuuden siitä huolimatta, että asianmukainen poissulkemisperuste on olemassa. Jos näyttö katsotaan riittäväksi, asianomaista talouden toimijaa ei saa sulkea pois hankintamenettelystä.

Tätä varten talouden toimijan on esitettävä näyttö siitä, että se on maksanut tai sitoutunut maksamaan korvauksen kaikista vahingoista, joita rangaistavasta teosta tai virheestä on aiheutunut, selvittänyt tosiasiat ja olosuhteet kattavasti toimimalla aktiivisesti yhteistyössä tutkintaviranomaisten kanssa ja toteuttanut konkreettiset tekniset sekä organisaatioon ja henkilöstöön liittyvät toimenpiteet, joilla voidaan tarkoituksenmukaisesti estää uudet rangaistavat teot tai virheet.

Talouden toimijoiden toteuttamat toimenpiteet on arvioitava ottaen huomioon rangaistavan teon tai rikkomuksen vakavuus ja niihin liittyvät erityiset olosuhteet. Jos toimenpiteitä pidetään riittämättöminä, talouden toimijan on saatava kyseisen päätöksen perustelut.

Talouden toimijalla, joka on lainvoimaisella tuomiolla suljettu pois hankintamenettelyistä tai käyttöoikeussopimuksen tekomenettelyistä, ei saa olla oikeutta käyttää tämän kohdan mukaista mahdollisuutta kyseisestä tuomiosta johtuvan poissulkemisen keston aikana jäsenvaltioissa, joissa tuomio on lainvoimainen.

7. Jäsenvaltioiden on vahvistettava lakien, asetusten tai hallinnollisten määräysten nojalla ja unionin oikeus huomioon ottaen edellytykset, joiden mukaan tätä artiklaa sovelletaan. Niiden on erityisesti määriteltävä poissulkemisen enimmäiskesto siinä tapauksessa, että talouden toimija ei toteuta 6 kohdassa tarkoitettuja toimenpiteitä luotettavuutensa osoittamiseksi. Jos poissulkemisen kesto ei ole vahvistettu lainvoimaisella tuomiolla, se ei saa olla pidempi kuin viisi vuotta lainvoimaisen tuomion antamisesta 1 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa ja kolme vuotta asiankuuluvasta tapahtumasta 4 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa.

*58 artikla***Valintaperusteet**

1. Valintaperusteet voivat liittyä
  - a) kelpoisuuteen harjoittaa ammattitoimintaa;
  - b) taloudelliseen ja rahoitukselliseen tilanteeseen;
  - c) tekniseen ja ammatilliseen pätevyyteen.

▼B

Hankintaviranomaiset voivat asettaa talouden toimijoille osallistumisvaatimuksiksi ainoastaan 2, 3 ja 4 kohdassa tarkoitettuja perusteita. Niiden on rajoitettava vaatimukset ainoastaan niihin, joilla voidaan asianmukaisesti varmistaa, että ehdokas tai tarjoaja on oikeustoimikelpoinen ja että hänellä on riittävät rahoitusta koskevat voimavarat sekä tekniset ja ammatilliset valmiudet toteuttaa tehtävänä oleva hankintasopimus. Kaikkien vaatimusten on liityttävä hankinnan kohteeseen ja oltava oikeassa suhteessa siihen.

2. Ammattitoiminnan harjoittamiskelpoisuuden osalta hankintaviranomaiset voivat vaatia, että talouden toimijat on merkitty johonkin niiden sijoittautumisjäsenvaltiossa pidettävään ammatti- tai kaupparekisteriin liitteessä XI kuvatun mukaisesti tai että ne täyttävät kaikki muut mainitussa liitteessä vahvistetut vaatimukset.

Jos talouden toimijoilla on palveluja koskevissa hankintamenettelyissä oltava erityinen lupa tai jos niiden on oltava tietyn organisaation jäseniä voidakseen suorittaa kyseistä palvelua alkuperämaassaan, hankintaviranomainen voi vaatia niitä osoittamaan, että niillä on kyseinen lupa tai jäsenyys.

3. Taloudellisen ja rahoituksellisen tilanteen osalta hankintaviranomaiset voivat asettaa vaatimuksia, joilla varmistetaan, että talouden toimijoilla on hankintasopimuksen toteuttamiseen tarvittavat taloudelliset ja rahoitusta koskevat voimavarat. Tätä varten hankintaviranomaiset voivat vaatia erityisesti, että talouden toimijoilla on tietty vuotuinen vähimmäisliikevaihto, johon kuuluu tietty vähimmäisliikevaihto hankintasopimuksen kattamalla alalla. Lisäksi hankintaviranomaiset voivat vaatia, että talouden toimijat esittävät tiedot tilinpäätöksestään, josta käy ilmi esimerkiksi varojen ja velkojen väliset suhteet. Ne voivat vaatia myös asianmukaista ammatinharjoittajan vastuuvakuutuksen tasoa.

Talouden toimijoilta vaadittava vuotuinen vähimmäisliikevaihto saa olla enintään kaksi kertaa hankintasopimuksen ennakoidun arvon suuruinen, paitsi asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa, kuten niissä, jotka liittyvät tietyille rakennusurakoille, palveluille ja tavaroille ominaisiin erityisriskeihin. Hankintaviranomaisen on mainittava tällaista vaatimusta koskevat pääasialliset syyt hankinta-asiakirjoissa tai 84 artiklassa tarkoitettussa erillisessä selvityksessä.

Esimerkiksi varojen ja velkojen välinen suhde voidaan ottaa tarkasteluun, jos hankintaviranomainen määrittelee hankinta-asiakirjoissa tällaista tarkastelua koskevat menetelmät ja perusteet. Näiden menetelmien ja perusteiden on oltava avoimet, puolueettomat ja syrjimättömät.

Jos hankintasopimus on jaettu osiin, tätä artiklaa sovelletaan kuhunkin erilliseen osaan. Hankintaviranomainen voi kuitenkin asettaa talouden toimijoilta vaadittavan vuotuisen vähimmäisliikevaihdon niin, että se viittaa osien ryhmiin sellaisessa tapauksessa, että valitun tarjoajan kanssa tehdään hankintasopimus useista samanaikaisesti toteutettavista osista.

▼B

Jos puitejärjestelyyn perustuvat hankintasopimukset tehdään uudelleenkilpailuttamisen jälkeen, tämän kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettua vuotuista vähimmäisliikevaihtoa koskeva vaatimus on laskettava samanaikaisesti toteutettavien hankintasopimusten oletetun enimmäissuuruuden perusteella tai, jos tätä ei tiedetä, puitejärjestelyn ennakoitun arvon perusteella. Dynaamisten hankintajärjestelmien tapauksessa toisessa alakohdassa tarkoitettua vuotuista vähimmäisliikevaihtoa koskeva vaatimus on laskettava kyseisessä järjestelmässä tehtävien erityisten sopimusten oletetun enimmäissuuruuden perusteella.

4. Teknisen ja ammatillisen pätevyyden osalta hankintaviranomaiset voivat asettaa vaatimuksia, joilla varmistetaan, että talouden toimijoilla on tarvittavat henkilöstö- ja tekniset voimavarat ja kokemusta hankintasopimuksen toteuttamiseksi asianmukaisia laatuvaatimuksia noudattaen.

Hankintaviranomaiset voivat vaatia erityisesti, että talouden toimijoilla on riittävästi kokemusta, mikä on osoitettava viittaamalla tarpeen mukaan aikaisemmin toteutettuihin sopimuksiin. Hankintaviranomainen voi olettaa, että talouden toimijalla ei ole vaadittua ammatillista pätevyyttä, jos hankintaviranomainen on todennut, että talouden toimijalla on eturistiriitoja, jotka voivat vaikuttaa kielteisesti hankintasopimuksen toteuttamiseen.

Hankintamenettelyissä, joiden kohteena on kokoonpano- tai asennustöitä edellyttäviä tavaroita, palveluja tai rakennusurakoita, talouden toimijoiden ammatillinen pätevyys palvelujen suorittamiseksi taikka asennustöiden tai rakennusurakan toteuttamiseksi voidaan arvioida niiden ammattitaidon, tehokkuuden, kokemuksen ja luotettavuuden osalta.

5. Hankintaviranomaisten on ilmoitettava vaaditut osallistumisperusteet, jotka voidaan hankintailmoituksessa tai kiinnostuksen vahvistamispyynnössä ilmaista suorituskyvyn vähimmäisvaatimuksina ja asianmukaisena näyttönä niiden täyttymisestä.

*59 artikla***Yhteinen eurooppalainen hankinta-asiakirja**

1. Osallistumishakemuksia tai tarjouksia jätettäessä hankintaviranomaisten on hyväksyttävä yhteinen eurooppalainen hankinta-asiakirja, jossa on päivitetty oma lausunto viranomaisten tai kolmansien osapuolten antamia todistuksia korvaavaksi alustavaksi näytöksi, jolla vahvistetaan, että asiaankuuluva talouden toimija täyttää seuraavat ehdot:

- a) mikään 57 artiklassa tarkoitetuista tilanteista, joissa talouden toimijat joko hylätään tai voidaan hylätä, ei koske sitä;
- b) se täyttää 58 artiklan mukaiset asiaankuuluvat valintaperusteet;
- c) jos 64 artiklaa sovelletaan, se täyttää 65 artiklan mukaiset objektiiviset säännöt ja perusteet.

Jos talouden toimija käyttää hyväksi muiden yksiköiden voimavaroja 63 artiklan nojalla, yhteisessä eurooppalaisessa hankinta-asiakirjassa on oltava tämän kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettut tiedot myös tällaisten yksiköiden osalta.

▼B

Yhteisessä eurooppalaisessa hankinta-asiakirjassa on esitettävä talouden toimijan vakuutus, että tiettyä poissulkemisperustetta ei ole ja/tai että asiaankuuluva valintaperuste täyttyy, ja annettava hankintaviranomaisen vaatimat asiaankuuluvat tiedot. Lisäksi yhteisessä eurooppalaisessa hankinta-asiakirjassa on ilmoitettava, mikä viranomainen tai kolmas osapuoli vastaa täydentävien asiakirjojen laatimisesta, ja vakuutettava, että talouden toimija kykenee pyydettyä toimittamaan viipymättä kyseiset täydentävät asiakirjat.

Jos hankintaviranomainen voi saada täydentävät asiakirjat suoraan 5 kohdassa tarkoitettusta tietokannasta, yhteisessä eurooppalaisessa hankinta-asiakirjassa on oltava myös tähän tarvittavat tiedot, kuten tietokannan internetosoite, mahdolliset tunnistetiedot ja tapauksen mukaan tarvittava ilmoitus suostumuksesta.

Talouden toimijat voivat käyttää uudelleen yhteistä eurooppalaista hankinta-asiakirjaa, jota on jo käytetty aiemmassa hankintamenettelyssä, edellyttäen, että ne vahvistavat, että sen sisältämät tiedot ovat edelleen asianmukaisia.

2. Yhteinen eurooppalainen hankinta-asiakirja on laadittava käyttäen vakiolomaketta. Komissio vahvistaa tämän vakiolomakkeen täytäntöönpanosäädöksillä. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 89 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

Yhteinen eurooppalainen hankinta-asiakirja annetaan yksinomaan sähköisenä.

3. Sen estämättä, mitä 92 artiklassa säädetään, komissio tarkastelee yhteisen eurooppalaisen hankinta-asiakirjan käytännön soveltamista ottaen huomioon jäsenvaltioiden tietokantojen teknisen kehityksen ja antaa siitä kertomuksen Euroopan parlamentille ja neuvostolle viimeistään 18 päivänä huhtikuuta 2017.

Tarvittaessa komissio tekee ehdotuksia ratkaisuksi, joilla pyritään optimoimaan rajat ylittävää pääsyä tällaisiin tietokantoihin sekä sertifikaattien ja todistusten käyttöä sisämarkkinoilla.

4. Hankintaviranomainen voi milloin tahansa menettelyn aikana pyytää tarjoajia ja ehdokkaita toimittamaan kaikki täydentävät asiakirjat tai osan niistä, jos tämä on tarpeen menettelyn asianmukaisen kulun varmistamiseksi.

Ennen hankintasopimuksen tekemistä hankintaviranomaisen on vaadittava tarjoajaa, jonka kanssa se on päättänyt tehdä hankintasopimuksen, lukuun ottamatta puutejärjestelyihin perustuvia hankintasopimuksia, jotka tehdään 33 artiklan 3 kohdan tai 4 kohdan a alakohdan mukaisesti, toimittamaan 60 artiklan ja tapauksen mukaan 62 artiklan mukaiset ajan tasalla olevat täydentävät asiakirjat. Hankintaviranomainen voi pyytää talouden toimijoita täydentämään tai selventämään 60 ja 62 artiklan nojalla saatuja todistuksia.

5. Sen estämättä, mitä 4 kohdassa säädetään, talouden toimijoita ei saa vaatia toimittamaan täydentäviä asiakirjoja eikä muuta asiakirjanäyttöä, jos ja siinä määrin kuin hankintaviranomaisella on mahdollisuus saada todistukset tai asiaankuuluvat tiedot suoraan käyttämällä missä tahansa jäsenvaltiossa olevaa maksutonta kansallista tietokantaa, esimerkiksi kansallista hankintarekisteriä, virtuaalista yritysasiakirja-aineistoa, sähköistä asiakirjojen tallennusjärjestelmää tai esikarsintajärjestelmää.

▼B

Sen estämättä, mitä 4 kohdassa säädetään, talouden toimijoita ei saa vaatia toimittamaan täydentäviä asiakirjoja, jos hankintaviranomaisella, joka on tehnyt hankintasopimuksen tai puitejärjestelyn, on kyseiset asiakirjat jo hallussa.

Ensimmäisen alakohdan soveltamiseksi jäsenvaltioiden on varmistettava, että talouden toimijoiden asiaankuuluvia tietoja sisältävät tietokannat, joita niiden hankintaviranomaiset voivat käyttää, ovat samoin edellytyksin myös muiden jäsenvaltioiden hankintaviranomaisten käytettävissä.

6. Jäsenvaltiot voivat asettaa e-Certis-järjestelmässä saataville täydellisen ajan tasalla olevan luettelon talouden toimijoiden asiaankuuluvia tietoja sisältävistä tietokannoista, joita muiden jäsenvaltioiden hankintaviranomaiset voivat käyttää. Jäsenvaltioiden on pyynnöstä toimitettava muille jäsenvaltioille kaikki tässä artiklassa tarkoitettuihin tietokantoihin liittyvät tiedot.

*60 artikla***Todistuskeinot**

1. Hankintaviranomaiset voivat vaatia tämän artiklan 2, 3 ja 4 kohdassa sekä liitteessä XII tarkoitettuja todistuksia, lausuntoja ja muita todistuskeinoja näyttöksi siitä, että 57 artiklan mukaisia poissulkemisperusteita ei ole ja että valintaperusteet täyttyvät 58 artiklan mukaisesti.

Hankintaviranomaiset eivät saa vaatia muita kuin tässä artiklassa ja 62 artiklassa tarkoitettuja todistuskeinoja. Talouden toimijat voivat 63 artiklan osalta turvautua mihin tahansa näyttöön, jolla ne todistavat hankintaviranomaiselle, että niillä on käytössään tarvittavat voimavarat.

2. Hankintaviranomaisten on hyväksyttävä seuraavat riittävänä näyttönä siitä, ettei mikään 57 artiklassa eritellyistä tapauksista koske talouden toimijaa:

- a) kyseisen artiklan 1 kohdan osalta ote tarkoituksenmukaisesta rekisteristä, kuten rikosrekisteristä, tai jollei sellaista ole, talouden toimijan alkuperäjäsenvaltion tai -maan taikka sen sijoittautumisjäsenvaltion tai -maan toimivaltaisen oikeus- tai hallintoviranomaisen antama vastaava asiakirja, josta käy ilmi, että talouden toimija täyttää kyseiset vaatimukset;
- b) kyseisen artiklan 2 kohdan ja 4 kohdan b alakohdan osalta asianomaisen jäsenvaltion tai maan toimivaltaisen viranomaisen antama todistus.

Jos kyseinen jäsenvaltio tai maa ei anna tällaisia asiakirjoja tai todistuksia tai jos ne eivät kata kaikkia 57 artiklan 1 ja 2 kohdassa sekä 4 kohdan b alakohdassa mainittuja tapauksia, ne voidaan korvata valaeh-toisella ilmoituksella tai, jos vala ei ole käytössä kyseisessä jäsenvaltiossa tai maassa, vakuutuksella vahvistetulla ilmoituksella, jonka asianomainen henkilö antaa talouden toimijan alkuperäjäsenvaltion tai -maan taikka sen sijoittautumisjäsenvaltion tai -maan toimivaltaiselle oikeus- tai hallintoviranomaiselle, notaarille tai päteväälle ammattialan yhteisölle.

▼B

Jäsenvaltion on tapauksen mukaan annettava virallinen ilmoitus, jossa todetaan, että tässä kohdassa tarkoitettuja asiakirjoja tai todistuksia ei anneta tai että ne eivät kata kaikkia 57 artiklan 1 ja 2 kohdassa sekä 4 kohdan b alakohdassa mainittuja tapauksia. Kyseiset viralliset ilmoitukset on annettava saataville 61 artiklassa tarkoitettussa sähköisessä todistushakemistossa (e-Certis).

3. Näyttö talouden toimijan taloudellisesta tilanteesta ja rahoitusasemasta voidaan yleensä antaa yhdellä tai useammalla liitteessä XII olevassa I osassa luetellulla asiakirjalla.

Jos talouden toimija ei hyväksyttävästä syystä voi toimittaa hankintaviranomaiselle sen pyytämiä asiakirjoja, se saa osoittaa taloudellisen tilanteensa ja rahoitusasemansa jollakin muulla hankintaviranomaisen hyväksymällä asiakirjalla.

4. Talouden toimijoiden teknisestä pätevyydestä voidaan antaa näyttö yhdellä tai useammalla liitteessä XII olevassa II osassa luetelluista tavoista rakennusurakoiden, tavaroiden tai palvelujen luonteen, määrän tai laajuuden ja käyttötarkoituksen mukaan.

5. Jäsenvaltioiden on pyynnöstä annettava muiden jäsenvaltioiden käyttöön kaikki 57 artiklassa lueteltuihin poissulkemisperusteisiin, ammattitoiminnan harjoittamiskelpoisuuteen ja 58 artiklassa tarkoitettuihin tarjoajien rahoituksellisiin ja teknisiin valmiuksiin liittyvät tiedot sekä tässä artiklassa tarkoitettuihin todistuskeinoihin liittyvät tiedot.

*61 artikla***Sähköinen todistushakemisto (e-Certis)**

1. Rajatylittävän kilpailuttamisen helpottamiseksi jäsenvaltioiden on varmistettava, että komission perustamaan e-Certis-järjestelmään syötetyt tiedot todistuksista ja muunlaisesta asiakirjanäytöstä pidetään jatkuvasti ajan tasalla.

2. Hankintaviranomaisten on käytettävä e-Certis-järjestelmää, ja niiden on vaadittava ensisijaisesti e-Certis-järjestelmään kuuluvia todistuksia ja muunlaista asiakirjanäyttöä.

3. Komissio asettaa e-Certis-järjestelmässä saataville yhteisen euroopalaisen hankinta-asiakirjan kaikki kielitoisinnot.

*62 artikla***Laadunvarmistusstandardit ja ympäristöasioiden hallintaa koskevat standardit**

1. Jos hankintaviranomaiset vaativat esitettäväksi riippumattomien laitosten antamia todistuksia siitä, että talouden toimija täyttää tiettyjen laadunvarmistusstandardien vaatimukset, mukaan lukien esteettömyys vammaisille henkilöille, niiden on viitattava alan eurooppalaisiin standardisarjoihin perustuviin laadunvarmistusjärjestelmiin, jotka tunnustetut laitokset ovat sertifioineet. Hankintaviranomaisten on tunnustettava muissa jäsenvaltioissa sijaitsevien laitosten antamat vastaavat sertifikaatit. Niiden on myös hyväksyttävä muu näyttö vastaavien laadunvarmistustoimenpiteiden toteuttamisesta, jos asianomaisen talouden toimijan ei ollut mahdollista saada tällaisia todistuksia asetettujen määräaikojen kuluessa syistä, jotka eivät johdu kyseisestä talouden toimijasta, edellyttäen, että talouden toimija todistaa, että ehdotetut laadunvarmistustoimenpiteet täyttävät vaaditut laadunvarmistusstandardien vaatimukset.

▼B

2. Jos hankintaviranomaiset vaativat esitettäviksi riippumattomien laitojen antamia todistuksia siitä, että talouden toimija täyttää tiettyjen ympäristöasioiden hallintaa koskevien järjestelmien tai standardien vaatimukset, niiden on viitattava unionin ympäristöasioiden hallinta- ja auditointijärjestelmään (EMAS) tai muihin asetuksen (EY) N:o 1221/2009 45 artiklan mukaisesti tunnustettuihin ympäristöjärjestelmiin taikka alan eurooppalaisiin tai kansainvälisiin standardeihin perustuviin muihin ympäristöasioiden hallintaa koskeviin standardeihin, jotka tunnustetut laitokset ovat sertifioineet. Hankintaviranomaisten on tunnustettava muissa jäsenvaltioissa sijaitsevien laitojen antamat vastaavat sertifikaatit.

Jos talouden toimijan ei ollut todistettavasti mahdollista saada tällaisia todistuksia tai ei ole mahdollista saada niitä asetettujen määräaikojen kuluessa syistä, jotka eivät johdu kyseisestä talouden toimijasta, hankintaviranomaisen on hyväksyttävä myös muu näyttö ympäristöasioiden hallintatoimenpiteiden toteuttamisesta edellyttäen, että talouden toimija todistaa, että nämä toimenpiteet vastaavat sovellettavassa ympäristöasioiden hallintajärjestelmässä tai -standardissa vaadittuja toimenpiteitä.

3. Jäsenvaltioiden on asetettava pyydettyä 86 artiklan mukaisesti muiden jäsenvaltioiden saataville tiedot, jotka liittyvät asiakirjoihin, jotka on esitetty osoituksena 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen laatu- ja ympäristöstandardien noudattamisesta.

*63 artikla***Muiden yksiköiden voimavarojen hyväksi käyttäminen**

1. Niiden perusteiden osalta, jotka liittyvät 58 artiklan 3 kohdan mukaisesti vahvistettuun taloudelliseen tilanteeseen ja rahoitusasemaan ja 58 artiklan 4 kohdan mukaisesti vahvistettuun tekniseen ja ammatilliseen pätevyYTEEN, talouden toimija voi tarkoituksenmukaisissa tapauksissa yksittäistä sopimusta varten käyttää hyväksi muiden yksiköiden voimavaroja riippumatta sen ja näiden yksiköiden välisten yhteyksien oikeudellisesta luonteesta. Niiden perusteiden osalta, jotka liittyvät liitteessä XII olevan II osan f alakohdassa vahvistettuun koulutukseen ja ammatilliseen pätevyYTEEN tai asiaankuuluvaan ammatilliseen kokemukseen, talouden toimijat voivat kuitenkin käyttää hyväksi muiden yksiköiden voimavaroja vain, jos kyseiset yksiköt suorittavat rakennusurakoita tai palveluja, joissa tällaisia voimavaroja vaaditaan. Jos talouden toimija haluaa käyttää hyväksi muiden yksiköiden voimavaroja, sen on osoitettava hankintaviranomaiselle, että sillä on käytettävissään tarvittavat voimavarat, esittämällä esimerkiksi näiden yksiköiden asiasta antama sitoumus.

Hankintaviranomaisen on 59, 60 ja 61 artiklan mukaisesti tarkistettava, täyttävätkö yksiköt, joiden voimavaroja talouden toimija aikoo käyttää, asiaankuuluvat valintaperusteet, ja onko olemassa perusteita 57 artiklan mukaiselle poissulkemiselle. Hankintaviranomaisen on vaadittava, että talouden toimija korvaa yksikön, joka ei täytä asiaankuuluvia valintaperusteita tai jonka osalta on olemassa pakollisia poissulkemisperusteita. Hankintaviranomainen voi vaatia tai jäsenvaltio voi vaatia sitä vaatimaan, että talouden toimija korvaa yksikön, jonka osalta on olemassa muita kuin pakollisia poissulkemisperusteita.

▼B

Jos talouden toimija käyttää hyväksi muiden yksiköiden voimavaroja taloudellista tilannetta ja rahoitusasemaa koskevien perusteiden täyttämiseksi, hankintaviranomainen voi vaatia, että talouden toimija ja kyseiset muut yksiköt ovat yhdessä vastuussa hankintasopimuksen toteuttamisesta.

Edellä 19 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu talouden toimijoiden ryhmittymä voi samoin edellytyksin käyttää hyväksi ryhmittymään osallistuvien toimijoiden tai muiden yksiköiden voimavaroja.

2. Kun kyse on rakennusurakka- ja palveluhankintasopimuksista sekä tavarahankintasopimukseen liittyvistä kokoamis- tai asennustöistä, hankintaviranomaiset voivat vaatia, että tarjoaja itse toteuttaa tietyt kriittiset tehtävät tai, jos tarjoajina on 19 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu talouden toimijoiden ryhmittymä, joku ryhmittymään osallistuvista toimijoista toteuttaa kyseiset kriittiset tehtävät.

*64 artikla***Hyväksytyjen talouden toimijoiden viralliset luettelot ja yksityis- tai julkisoikeudellisten laitosten suorittama varmentaminen**

1. Jäsenvaltiot voivat laatia tai ylläpitää joko virallisia luetteloita hyväksytyistä urakoitsijoista, tavarantoimittajista tai palveluntarjoajista tai säätää liitteessä VII tarkoitettujen eurooppalaisien sertifiointistandardien täyttävien sertifiointielinten antamista todistuksista.

Niiden on ilmoitettava komissiolle ja muille jäsenvaltioille sertifiointielimen tai virallisista luetteloista vastaavan elimen osoite, johon hakemukset on lähetettävä.

2. Jäsenvaltioiden on mukautettava 1 kohdassa tarkoitettuihin virallisiin luetteluihin merkitsemistä koskevat ehdot sekä sertifiointielinten todistusten antamisen ehdot tämän alajakson säännöksiin.

Jäsenvaltioiden on myös mukautettava ehdot 63 artiklan säännöksiin niiden luetteluihin merkitsemistä koskevien hakemusten osalta, joiden esittäjinä olevat talouden toimijat kuuluvat konserniin ja käyttävät konsernin muiden yhtiöiden niiden käyttöön asettamia voimavaroja. Kyseisten toimijoiden on tällaisissa tapauksissa osoitettava virallisen luettelon laativalle viranomaiselle, että kyseiset voimavarat ovat niiden käytettävissä viralliseen luetteloon merkitsemistä koskevan todistuksen koko voimassaolon ajan ja että kyseiset yhtiöt täyttävät koko tämän voimassaoloajan laadulliset valintavaatimukset, joiden perusteella toimijat on merkitty luetteloon tai joiden perusteella niille on annettu todistus.

3. Virallisiin luetteluihin merkityt talouden toimijat tai talouden toimijat, joilla on todistus, voivat kunkin hankintasopimuksen osalta toimittaa hankintaviranomaiselle toimivaltaisen viranomaisen tai toimivaltaisen sertifiointielimen antaman todistuksen luetteloon merkitsemisestä.

Todistuksissa on mainittava asiakirjat, joiden perusteella talouden toimijat on merkitty viralliseen luetteloon, sekä luokka, johon ne on luettelossa sijoitettu.

▼B

4. Toimivaltaisten elinten varmentama merkitseminen virallisiin luetteluihin tai sertifiointielimen antama todistus katsotaan osoitukseksi soveltuvuudesta virallista luetteloa tai todistusta koskevien laadullisten valintavaatimusten osalta.

5. Virallisiin luetteluihin tehdyn merkinnän tai todistuksen mukaisia tietoja ei saa perusteetta kyseenalaistaa. Talouden toimijalta voidaan kunkin hankintasopimuksen tekemisen yhteydessä vaatia lisätodistus sosiaaliturvamaksujen ja verojen maksamisesta.

Muiden jäsenvaltioiden hankintaviranomaiset saavat soveltaa 3 kohtaa ja tämän kohdan ensimmäistä alakohtaa ainoastaan niihin talouden toimijoihin, jotka ovat sijoittautuneet virallista luetteloa pitävään jäsenvaltioon.

6. Virallista luetteloa tai todistusta koskevien laadullisten valintaperusteiden näyttövaatimusten on oltava 60 artiklan ja tarvittaessa 62 artiklan mukaisia. Kun muista jäsenvaltioista olevia talouden toimijoita merkitään viralliseen luetteloon tai niille annetaan todistus, niiltä ei saa vaatia muita kuin jäsenvaltion omilta talouden toimijoilta vaadittavia näyttöjä tai ilmoituksia.

Talouden toimijat voivat koska tahansa pyytää viralliseen luetteloon merkitsemistä tai todistuksen antamista. Niille on ilmoitettava virallista luetteloa pitävän viranomaisen tai toimivaltaisen sertifiointielimen päätöksestä kohtuullisessa ajassa.

7. Muiden jäsenvaltioiden talouden toimijoilta ei saa vaatia kyseistä luetteloon merkitsemistä tai todistusta edellytyksenä niiden osallistumiselle hankintasopimukseen. Hankintaviranomaisten on hyväksyttävä muissa jäsenvaltioissa olevien elinten antamat vastaavat todistukset. Niiden on myös hyväksyttävä muu vastaava näyttö.

8. Jäsenvaltioiden on pyynnöstä annettava muiden jäsenvaltioiden käyttöön kaikki tiedot asiakirjoista, joita esitetään näyttönä siitä, että kyseinen talouden toimija täyttää hyväksytyjen talouden toimijoiden viralliseen luetteloon merkitsemisen edellytykset, tai siitä, että toisen jäsenvaltion talouden toimijoilla on vastaavat todistukset.

2 alajakso

Ehdokkaiden, tarjousten ja ratkaisujen määrän vähentäminen

65 artikla

Kilpailuun kutsuttavien muuten kelpuutettujen ehdokkaiden määrän vähentäminen

1. Rajoitetuissa menettelyissä, tarjousperusteisissa neuvottelumenettelyissä, kilpailullisissa neuvottelumenettelyissä ja innovaatiokumppanuuksissa hankintaviranomaiset voivat rajoittaa niiden valintaperusteet täyttävien ehdokkaiden määrää, joilta ne pyytävät tarjousta tai joita ne pyytävät osallistumaan kilpailulliseen neuvottelumenettelyyn edellyttäen, että sopivia ehdokkaita on 2 kohdan mukainen vähimmäismäärä.

▼B

2. Hankintaviranomaisten on ilmoitettava hankintailmoituksessa tai kiinnostuksen vahvistamispyyntönsä objektiiviset ja syrjimättömät perusteet tai säännöt, joita ne aikovat soveltaa, niiden ehdokkaiden vähimmäismäärä, joille ne aikovat esittää tarjous- tai neuvottelupyyntönsä, ja tapauksen mukaan ehdokkaiden enimmäismäärä.

Rajoitetussa menettelyssä ehdokkaiden vähimmäismäärän on oltava viisi. Tarjousperusteisessa neuvottelumenettelyssä, kilpailullisessa neuvottelumenettelyssä ja innovaatiokumppanuudessa ehdokkaiden vähimmäismäärän on oltava kolme. Joka tapauksessa niiden ehdokkaiden lukumäärän, joille esitetään tarjous- tai neuvottelupyyntö, on oltava riittävä, jotta varmistetaan todellinen kilpailu.

Hankintaviranomaisten on kutsuttava vähintään vähimmäismäärää vastaava määrä ehdokkaita. Jos valintaperusteet ja 58 artiklan 5 kohdassa tarkoitettujen vähimmäispätevyystason täyttävien ehdokkaiden määrä on kuitenkin alle vähimmäismäärän, hankintaviranomainen voi jatkaa menettelyä pyytämällä vaaditut edellytykset täyttävät ehdokkaat esittämään tarjouksen tai aloittamaan neuvottelut. Hankintaviranomainen ei saa ottaa samaan menettelyyn muita talouden toimijoita, jotka eivät ole esittäneet osallistumispyyntöä, eikä ehdokkaita, joilla ei ole vaadittuja edellytyksiä.

*66 artikla***Tarjousten ja ratkaisujen määrän vähentäminen**

Jos hankintaviranomaiset käyttävät 29 artiklan 6 kohdassa säädettyä mahdollisuutta rajoittaa neuvoteltavien tarjousten määrää tai 30 artiklan 4 kohdassa säädettyä mahdollisuutta rajoittaa neuvoteltavien ratkaisujen määrää, niiden on suoritettava rajoittaminen soveltamalla hankinta-asiakirjoissa ilmoittamia sopimuksen tekoperusteita. Viimeisessä vaiheessa tarjousten tai ratkaisujen määrän on mahdollistettava todellinen kilpailu siten, että tarjouksia, ratkaisuja tai vaatimukset täyttäviä ehdokkaita on riittävästi.

3 alajakso

Hankintasopimuksen tekeminen*67 artikla***Hankintasopimuksen tekoperusteet**

1. Rajoittamatta tiettyjen tavaroiden hintoja tai tietyistä palveluista suoritettavia korvauksia koskevien kansallisten lakien, asetusten tai hallinnollisten määräysten soveltamista hankintaviranomaisten on käytettävä hankintasopimusten tekoperusteena kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen perustetta.

2. Hankintaviranomaisen kannalta kokonaistaloudellisesti edullisin tarjous määritellään hinnan tai kustannusten perusteella käyttämällä kustannustehokkuusmallia, esimerkiksi elinkaarikustannuksia 68 artiklan mukaisesti, ja perusteisiin voi kuulua paras hinta-laatusuhde, joka on arvioitava kyseisen hankinnan kohteeseen liittyvien perusteiden mukaan, laadulliset, ympäristöön liittyvät ja/tai sosiaaliset näkökohdat mukaan lukien. Tällaisia perusteita voivat olla esimerkiksi

a) laatu, joka kattaa tekniset ansiot, esteettiset ja toiminnalliset ominaisuudet, esteettömyyden, kaikkien käyttäjien vaatimukset täyttävän suunnittelun, yhteiskunnalliset, ympäristöön liittyvät ja innovatiiviset ominaisuudet sekä kaupankäynnin ja sen edellytykset;

▼B

- b) hankintasopimuksen toteutukseen osoitetun henkilöstön organisointi, pätevyys ja kokemus, jos osoitetun henkilöstön laadulla voi olla merkittävä vaikutus hankintasopimuksen toteuttamisen tasoon; tai
- c) huolto, tekninen tuki ja toimitusehdot, kuten toimituspäivä, toimitusmenettely sekä toimitus- tai toteutusaika.

Kustannustekijä voidaan esittää myös kiinteän hinnan tai kustannuksen muodossa, jolloin talouden toimijat kilpailevat sen perusteella ainoastaan laatu- ja hintaperusteista.

Jäsenvaltiot voivat säätää, että hankintaviranomaiset eivät saa käyttää pelkästään hintaa tai kustannuksia hankintasopimuksen ainoana teko- perusteena, tai rajoittaa niiden käytön tiettyihin hankintaviranomaisten ryhmiin tai tiettytyypisiin hankintasopimuksiin.

3. Hankintasopimuksen tekoperusteiden on katsottava liittyvän hankinnan kohteeseen, jos ne liittyvät sopimuksen perusteella toimitettaviin rakennusurakoihin, tavaroihin tai palveluihin miltä tahansa osin ja missä tahansa niiden elinkaaren vaiheessa, mukaan lukien tekijät, jotka ovat osana

a) kyseisten rakennusurakoiden, tavaroiden tai palvelujen tiettyä tuotanto-, suorittamis- tai kaupankäyntiprosessia; tai

b) tiettyä prosessia niiden elinkaaren jossakin muussa vaiheessa,

silloinkin, kun kyseiset tekijät eivät kuulu niihin fyysisenä osana.

4. Hankintasopimuksen tekoperusteilla ei saa olla sellaista vaikutusta, että hankintaviranomaisella on rajoittamaton valinnanvapaus. Niillä on varmistettava todellisen kilpailun mahdollisuus ja niihin on liitettävä eritelmiä, jotka mahdollistavat tarjoajien antamien tietojen tosiasiallisen tarkistamisen sen arvioimiseksi, miten hyvin tarjoukset täyttävät hankintasopimuksen tekoperusteet. Epäselvissä tapauksissa hankintaviranomaisten on tosiasiallisesti tarkistettava tarjoajien antamien tietojen ja näytön paikkansapitävyys.

5. Hankintaviranomaisen on täsmennettävä kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen määrittämiseksi valitsemansa kunkin perusteen suhteellinen painotus hankinta-asiakirjoissa, paitsi jos tämä määritetään yksinomaan hinnan perusteella.

Painotukset voidaan ilmaista ilmoittamalla asianmukainen kohtuullinen vaihteluväli.

Jos painotusta ei objektiivisista syistä voida määritellä, hankintaviranomaisen on ilmoitettava perusteet alenevassa tärkeysjärjestyksessä.

*68 artikla***Elinkaarikustannukset**

1. Elinkaarikustannuksiin lasketaan tarkoituksenmukaisessa määrin osa tai kaikki seuraavista kustannuksista tuotteen, palvelun tai rakennusurakan elinkaaren aikana:

▼B

- a) hankintaviranomaiselle tai muille käyttäjille aiheutuneet kustannukset, esimerkiksi
  - i) hankintakustannukset,
  - ii) käyttökustannukset, esimerkiksi energian ja muiden resurssien kulutus,
  - iii) huoltokustannukset,
  - iv) elinkaaren lopun kustannukset, kuten keräys- ja kierrätyskustannukset;
- b) ulkoisista ympäristövaikutuksista aiheutuvat kustannukset, jotka liittyvät tuotteeseen, palveluun tai rakennusurakkaan sen elinkaaren aikana, edellyttäen, että niiden rahallinen arvo voidaan määrittää ja tarkistaa; tällaisiin kustannuksiin voivat sisältyä kasvihuonekaasupäästöjen ja muiden epäpuhtauspäästöjen kustannukset sekä muut ilmastonmuutoksen hillitsemisen kustannukset.

2. Jos hankintaviranomaiset arvioivat kustannukset käyttämällä elinkaarikustannusmallia, niiden on ilmoitettava hankinta-asiakirjoissa, mitkä tiedot tarjoajien on toimitettava ja mitä menetelmää hankintaviranomainen käyttää elinkaarikustannusten laskennassa kyseisten tietojen perusteella.

Ulkoisista ympäristövaikutuksista aiheutuvien kustannusten arviointimenetelmän on täytettävä kaikki seuraavat ehdot:

- a) se perustuu puolueettomasti todennettavissa oleviin ja syrjimättömiin perusteisiin. Erityisesti silloin, jos sitä ei ole laadittu sovellettavaksi toistuvasti tai jatkuvasti, se ei saa aiheuttomasti suosia tai saattaa epäedulliseen asemaan tiettyjä talouden toimijoita;
- b) se on kaikkien asianomaisten osapuolten saatavilla ja käytettävissä;
- c) vaadittavien tietojen toimittaminen ei vaadi kohtuuttomia ponnistuksia tavanomaista huolellisuutta noudattavilta talouden toimijoilta, mukaan lukien kolmansien maiden talouden toimijat, jotka ovat osapuolina GPA-sopimuksessa tai muissa kansainvälisissä sopimuksissa, jotka sitovat unionia.

3. Siinä tapauksessa, että jonkin yhteisen menetelmän käyttö elinkaarikustannusten laskemiseen on tehty pakolliseksi lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksyttävällä unionin säädöksellä, kyseistä yhteistä menetelmää on sovellettava elinkaarikustannusten arviointiin.

Liitteessä XIII on luettelo tällaisista lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksyttävistä säädöksistä ja tarvittaessa niitä täydentävistä delegoiduista säädöksistä. Siirretään komissiolle valta antaa delegoituja säädöksiä 87 artiklan mukaisesti edellä mainitun luettelon päivittämiseksi silloin, kun luettelon päivittäminen on tarpeen yhteisen menetelmän pakolliseksi tekevän uuden lainsäädännön antamisen tai voimassa olevien säädösten kumoamisen tai muuttamisen johdosta.

▼B*69 artikla***Poikkeuksellisen alhaiset tarjoukset**

1. Hankintaviranomaisen on vaadittava, että talouden toimijat antavat selvityksen tarjouksessa olevista hinnoista tai kustannuksista, jos tarjoukset vaikuttavat poikkeuksellisen alhaisilta rakennusurakoihin, tavaroihin tai palveluihin nähden.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettut selvitykset voivat koskea erityisesti

a) valmistusmenetelmän, palvelun suorittamisen tai rakennusmenetelmän taloudellisia näkökohtia;

b) valittuja teknisiä ratkaisuja tai tarjoajan käytettävissä olevia poikkeuksellisen edullisia ehtoja tuotteiden toimittamiseksi tai palvelun suorittamiseksi taikka urakan toteuttamiseksi;

c) tarjottujen rakennusurakoiden, tuotteiden tai palvelujen omintakeisuutta;

d) 18 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen velvoitteiden noudattamista;

e) 71 artiklassa tarkoitettujen velvoitteiden noudattamista;

f) tarjoajan mahdollisesti saamaa valtiontukea.

3. Hankintaviranomaisen on arvioitava annetut tiedot kuulemalla tarjoajaa. Se voi hylätä tarjouksen vain siinä tapauksessa, että toimitettu näyttö ei tyydyttävästi selitä tarjottujen hintojen tai kustannusten alhaista tasoa, kun otetaan huomioon 2 kohdassa tarkoitettut tekijät.

Hankintaviranomaisten on hylättävä tarjous, jos ne ovat todenneet, että tarjous on poikkeuksellisen alhainen, koska se ei ole 18 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen sovellettavien velvoitteiden mukainen.

4. Jos hankintaviranomainen toteaa, että tarjous on poikkeuksellisen alhainen tarjoajan saaman valtiontuen takia, kyseinen tarjous voidaan hylätä pelkästään tästä syystä vasta tarjoajan kuulemisen jälkeen, jos tämä ei pysty hankintaviranomaisen vahvistamassa riittävässä määräajassa näyttämään toteen, että kyseinen tuki on SEUT 107 artiklassa tarkoitettua sisämarkkinoille soveltuvaa tukea. Jos hankintaviranomainen hylkää tarjouksen näissä olosuhteissa, sen on ilmoitettava asiasta komissiolle.

▼B

5. Jäsenvaltioiden on hallinnollisen yhteistyön puitteissa asetettava pyynnöstä muiden jäsenvaltioiden saataville kaikki käytettävissään olevat 2 kohdassa lueteltujen seikkojen osalta esitettyjä todisteita ja asiakirjoja koskevat tiedot, kuten lait, asetukset, yleisesti sovellettavat työehtosopimukset tai kansalliset tekniset standardit.

*IV LUKU****Hankintasopimuksen toteuttaminen****70 artikla***Hankintasopimusten toteuttamisen ehdot**

Hankintaviranomaiset voivat vahvistaa hankintasopimuksen toteuttamista koskevia erityisehtoja, jos ne liittyvät hankinnan kohteeseen 67 artiklan 3 kohdassa tarkoitettulla tavalla ja jos niistä ilmoitetaan tarjouskilpailukutsussa tai hankinta-asiakirjoissa. Näihin ehtoihin voi kuulua taloudellisia tai sosiaalisia taikka innovointiin, ympäristöön tai työllisyyteen liittyviä näkökohtia.

*71 artikla***Alihankinta**

1. Toimivaltaisten kansallisten viranomaisten on velvollisuksiensa ja tehtäviensä mukaisesti varmistettava asianmukaisin toimin, että alihankkijat noudattavat 18 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja velvoitteita.

2. Hankintaviranomainen voi pyytää tai jäsenvaltio voi velvoittaa sen pyytämään hankinta-asiakirjoissa, että tarjoaja ilmoittaa tarjouksessaan, minkä osan hankintasopimuksesta tämä saattaa antaa alihankintana kolmansille osapuolille, sekä ehdotetut alihankkijat.

3. Jäsenvaltiot voivat säätää, että alihankkijat voivat pyytää, kun hankintasopimuksen luonne sen sallii, hankintaviranomaista maksamaan niille suoraan tavarantoimituksista, palveluista tai rakennusurakoista, joita ne ovat toimittaneet talouden toimijalle, jonka kanssa hankintasopimus on tehty (pääsopimuskumppanille). Tällaisiin toimenpiteisiin voivat kuulua asianmukaiset mekanismit, joilla pääsopimuskumppani voi vastustaa perusteettomia maksuja. Maksutapaa koskevat järjestelyt on vahvistettava hankinta-asiakirjoissa.

4. Edellä olevat 1–3 kohta eivät rajoita pääsopimuskumppanin vastuuta.

5. Rakennusurakkasopimusten ja sellaisten palvelujen osalta, jotka suoritetaan hankintaviranomaisen välittömässä valvonnassa olevissa tiloissa, hankintaviranomaisen on hankintasopimuksen tekemisen jälkeen ja viimeistään hankintasopimuksen toteuttaminen alkaessa vaadittava pääsopimuskumppania ilmoittamaan hankintaviranomaiselle tällaisiin rakennusurakoihin tai palveluihin osallistuvien alihankkijoidensa nimet, yhteystiedot ja lailliset edustajat, jos ne ovat kyseisenä ajankohtana tiedossa. Hankintaviranomaisen on vaadittava pääsopimuskumppania ilmoittamaan hankintaviranomaiselle kaikki muutokset näihin tietoihin hankintasopimuksen voimassaoloaikana sekä vaaditut tiedot mahdollisten uusien alihankkijoiden osalta, joita se ottaa myöhemmin mukaan tällaisiin rakennusurakoihin tai palveluihin.

▼B

Sen estämättä, mitä ensimmäisessä alakohdassa säädetään, jäsenvaltiot voivat asettaa suoraan pääsopimuskumppanille veloitteen toimittaa vaaditut tiedot.

Vaadittuihin tietoihin on tämän artiklan 6 kohdan b alakohtaa sovellettaessa tarvittaessa liitettävä alihankkijoiden omat lausunnot, joista säädetään 59 artiklassa. Tämän artiklan 8 kohdan mukaisissa täytäntöönpanotoimenpiteissä voidaan säätää, että alihankkijoiden, jotka esitellään hankintasopimuksen tekemisen jälkeen, on oman lausunnon sijasta toimitettava todistukset ja muut täydentävät asiakirjat.

Ensimmäistä alakohtaa ei sovelleta tavarantoimittajiin.

Hankintaviranomaiset voivat laajentaa tai jäsenvaltiot voivat vaatia niitä laajentamaan ensimmäisessä alakohdassa säädetty veloitteet esimerkiksi

a) tavarahankintasopimukseen, muihin palveluhankintasopimukseen kuin niihin, jotka kattavat hankintaviranomaisen välittömässä valvonnassa olevissa tiloissa suoritettavat palvelut, taikka rakennusurakka- tai palveluhankintasopimukseen osallistuviin tavarantoimittajiin;

b) pääsopimuskumppanin alihankkijoiden alihankkijoihin tai tätäkin pidemmälle alihankintaketjussa.

6. Edellä 18 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen veloitteiden rikkomisen välttämiseksi voidaan toteuttaa esimerkiksi seuraavanlaisia aiheellisia toimenpiteitä:

a) Jos jäsenvaltion lainsäädännössä säädetään alihankkijoiden ja pääsopimuskumppanin yhteisvastuusta, asianomaisen jäsenvaltion on varmistettava, että asiaankuuluvia sääntöjä noudatetaan 18 artiklan 2 kohdassa vahvistettuja edellytyksiä noudattaen.

b) Hankintaviranomaiset voivat 59, 60 ja 61 artiklan mukaisesti tarkistaa tai jäsenvaltiot voivat vaatia niitä tarkistamaan, onko olemassa perusteita alihankkijoiden poissulkemiseksi 57 artiklan nojalla. Tällaisissa tapauksissa hankintaviranomaisen on vaadittava, että talouden toimija korvaa alihankkijan, jonka osalta tarkistuksessa on todettu pakollisia poissulkemisperusteita. Hankintaviranomainen voi vaatia tai jäsenvaltio voi vaatia sitä vaatimaan, että talouden toimija korvaa alihankkijan, jonka osalta tarkistuksessa on todettu muita kuin pakollisia poissulkemisperusteita.

7. Jäsenvaltiot voivat säätää kansallisessa lainsäädännössä tiukempia vastuusääntöjä tai alihankkijoille suoritettavia suorita maksuja koskevia sääntöjä esimerkiksi säätämällä alihankkijoille suoritettavista suorista maksuista ilman, että näiden pitäisi hakea tällaista suoraa maksua.

▼B

8. Jäsenvaltioiden, jotka ovat päättäneet säätää 3, 5 tai 6 kohdan mukaisista toimenpiteistä, on vahvistettava lakien, asetusten tai hallinnollisten määräysten nojalla ja unionin lainsäädäntö huomioon ottaen edellytykset kyseisten toimenpiteiden täytäntöönpanemiseksi. Näin menetellessään jäsenvaltiot voivat rajoittaa niiden sovellettavuutta, esimerkiksi tietyntyyppisten hankintasopimusten, hankintaviranomaisten tai talouden toimijoiden tiettyjen ryhmien tai tiettyjen määrien suhteen.

*72 artikla***Hankintasopimusten muuttaminen niiden voimassaoloaikana**

1. Hankintasopimuksia ja puitejärjestelyjä voidaan muuttaa ilman tämän direktiivin mukaista uutta hankintamenettelyä jossakin seuraavista tapauksista:

- a) jos alkuperäisissä hankinta-asiakirjoissa on muutosten rahallisesta arvosta riippumatta niitä koskevat selkeät, täsmälliset ja yksiselitteiset tarkistuslausekkeet, jotka voivat olla hinnantarkastuslausekkeita, tai vaihtoehdot. Kyseisissä lausekkeissa on ilmoitettava mahdollisten muutosten tai vaihtoehtojen soveltamisala ja luonne sekä olosuhteet, joissa lausekkeita voidaan käyttää. Ne eivät saa koskea muutoksia tai vaihtoehtoja, jotka muuttaisivat hankintasopimuksen tai puitejärjestelyn yleistä luonnetta;
- b) jos alkuperäisen sopimuskumppanin on tarpeen suorittaa lisätöitä tai -palveluja taikka ylimääräisiä tavaratoimituksia, jotka eivät sisällyneet alkuperäiseen hankintasopimukseen, ja jos sopimuskumppanin vaihtaminen
  - i) ei ole mahdollista taloudellisista tai teknisistä syistä, joita ovat muun muassa korvattavuus tai yhteentoimivuus olemassa olevien laitteiden, palvelujen tai laitteistojen kanssa, jotka on hankittu osana alkuperäistä hankintaa; ja
  - ii) aiheuttaisi merkittävää haittaa tai kustannusten olennaista päällekkäisyyttä hankintaviranomaiselle.

Hinta ei kuitenkaan saa nousta enemmän kuin 50 prosenttia alkuperäisen hankintasopimuksen arvosta. Jos muutoksia tehdään peräkkäin useampia, tätä rajoitusta on sovellettava kunkin muutoksen arvoon. Tällaisten peräkkäisten muutosten tavoitteena ei saa olla tämän direktiivin kiertäminen;

- c) jos kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät:
  - i) muutoksen tarve johtuu olosuhteista, joita huolellinen hankintaviranomainen ei voinut ennakoida;
  - ii) muutos ei vaikuta hankintasopimuksen yleiseen luonteeseen;
  - iii) hinta ei nouse enempää kuin 50 prosenttia alkuperäisen hankintasopimuksen tai puitejärjestelyn arvosta. Jos muutoksia tehdään peräkkäin useampia, tätä rajoitusta on sovellettava kunkin muutoksen arvoon. Tällaisten peräkkäisten muutosten tavoitteena ei saa olla tämän direktiivin kiertäminen;

▼B

- d) jos sopimuskumppani, jonka kanssa hankintaviranomainen oli alun perin tehnyt hankintasopimuksen, korvataan uudella sopimuskumppanilla seuraavista syistä:
- i) a alakohdan mukainen yksiselitteinen tarkistuslauseke tai vaihtoehto;
  - ii) alkuperäisen sopimuskumppanin asema siirtyy yhtiön rakenneuudistusjärjestelyjen, yritysostojen, sulautumisten ja määräysvallan muutosten tai maksukyvyttömyyden seurauksena kokonaan tai osittain toiselle talouden toimijalle, joka täyttää alun perin vahvistetut laadulliset valintaperusteet edellyttäen, ettei tästä aiheudu muita merkittäviä muutoksia hankintasopimukseen eikä tällä pyritä kiertämään tämän direktiivin soveltamista; tai
  - iii) hankintaviranomainen täyttää itse pääsopimuskumppanin velvoitteet alihankkijoitaan kohtaan, jos tästä mahdollisuudesta säädetään 71 artiklan mukaisesti kansallisessa lainsäädännössä;
- e) jos muutokset eivät niiden arvosta riippumatta ole 4 kohdassa tarkoitettuja merkittäviä muutoksia.

Hankintaviranomaisten, jotka ovat muuttaneet hankintasopimusta tämän kohdan b ja c alakohdassa tarkoitetuissa tapauksissa, on julkaistava *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* asiaa koskeva ilmoitus. Tällaisessa ilmoituksessa on oltava liitteessä V olevassa G osassa esitetyt tiedot, ja se on julkaistava 51 artiklan mukaisesti.

2. Lisäksi ja tarvitsematta tarkistaa, täytyvätkö 4 kohdan a–d alakohdassa asetetut edellytykset, hankintasopimuksia voidaan muuttaa ilman tämän direktiivin mukaista uutta hankintamenettelyä, jos muutoksen arvo on molempia seuraavia arvoja alempi:

- i) 4 artiklassa vahvistetut kynnyksarvot; ja
- ii) 10 prosenttia alkuperäisen palvelu- tai tavarahankintasopimuksen arvosta ja 15 prosenttia alkuperäisen rakennusurakkasopimuksen arvosta.

Muutos ei saa kuitenkaan vaikuttaa hankintasopimuksen tai puitejärjestelyn yleiseen luonteeseen. Jos muutoksia tehdään peräkkäin useampia, arvo arvioidaan peräkkäisten muutosten kumulatiivisen nettoarvon perusteella.

3. Edellä 2 kohdassa ja 1 kohdan b ja c alakohdassa tarkoitettujen hinnan laskemista varten tarkistettu hinta on viitearvo, kun hankintasopimukseen sisältyy indeksilauseke.

▼B

4. Hankintasopimukseen tai puitejärjestelyyn sen voimassaoloaikana tehtyä muutosta pidetään 1 kohdan e alakohdassa tarkoitettuna merkittävänä muutoksena, jos hankintasopimus tai puitejärjestely on sen seurauksena luonteeltaan huomattavasti erilainen alun perin tehtyyn sopimukseen verrattuna. Rajoittamatta 1 ja 2 kohdan soveltamista, muutosta pidetään joka tapauksessa merkittävänä, jos yksi tai useampi seuraavista edellytyksistä täyttyy:

- a) muutoksella otetaan käyttöön ehtoja, jotka, jos ne olisivat alun perin kuuluneet hankintamenettelyyn, olisivat mahdollistaneet muiden kuin alun perin valittujen ehdokkaiden osallistumisen menettelyyn tai muun kuin alun perin hyväksytyyn tarjouksen hyväksymisen tai jotka olisivat tuoneet hankintamenettelyyn lisää osallistujia;
- b) hankintasopimuksesta tai puitejärjestelystä tulee muutoksen jälkeen taloudellisesti edullisempi sopimuskumppanille sellaisella tavalla, jota alkuperäisessä hankintasopimuksessa tai puitejärjestelyssä ei ollut määritetty;
- c) muutos laajentaa hankintasopimuksen tai puitejärjestelyn soveltamisalaa huomattavasti;
- d) jos sopimuskumppani, jonka kanssa hankintaviranomainen oli alun perin tehnyt hankintasopimuksen, korvataan uudella sopimuskumppanilla muissa kuin 1 kohdan d alakohdassa säädetyissä tapauksissa.

5. Jos hankintamenettelyyn tai puitejärjestelyyn tehdään sen voimassaoloaikana muita kuin 1 ja 2 kohdassa säädetyjä muutoksia, vaaditaan tämän direktiivin mukaista uutta hankintamenettelyä.

*73 artikla***Hankintasopimusten irtisanominen**

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että hankintaviranomaisilla on ainakin seuraavissa tilanteissa ja sovellettavan kansallisen lainsäädännön mukaisin edellytyksin mahdollisuus irtisanoa hankintasopimus sen voimassaoloaikana, jos

- a) hankintasopimukseen on tehty merkittävä muutos, joka olisi 72 artiklan nojalla edellyttänyt uutta hankintamenettelyä;
- b) sopimuskumppani on hankintasopimusta tehtäessä ollut jossakin 57 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuista tilanteista, ja se olisi sen vuoksi pitänyt sulkea pois hankintamenettelystä;
- c) hankintasopimusta ei olisi pitänyt tehdä sopimuskumppanin kanssa, koska Euroopan unionin tuomioistuin on SEUT 258 artiklan mukaisessa menettelyssä todennut sen rikkoneen vakavasti perussopimusten ja tämän direktiivin mukaisia velvoitteita.

III OSASTO ERITYISET HANKINTAJÄRJESTELMÄT

I LUKU

Sosiaalipalvelut ja muut erityiset palvelut

74 artikla

Sosiaalipalveluja ja muita erityisiä palveluja koskevien sopimusten tekeminen

Liitteessä XIV luetellut sosiaalipalveluja ja muita erityisiä palveluja koskevat hankintasopimukset on tehtävä tämän luvun säännösten mukaisesti, jos hankintasopimusten arvo on yhtä suuri tai suurempi kuin 4 artiklan d alakohdassa vahvistettu kynnysarvo.

75 artikla

Ilmoitusten julkaiseminen

1. Kun hankintaviranomaiset aikovat tehdä hankintasopimuksen 74 artiklassa tarkoitetuista palveluista, niiden on ilmoitettava aikomuksestaan jollakin seuraavista tavoista:

- a) hankintailmoituksella, jossa on oltava liitteessä V olevassa H osassa tarkoitettut tiedot 51 artiklassa tarkoitettujen vakiolomakkeiden mukaisesti; tai
- b) ennakkoilmoituksella, joka on pidettävä julkaistuna pitkäaikaisesti ja jossa on oltava liitteessä V olevassa I osassa tarkoitettut tiedot. Ennakkoilmoituksessa on viitattava nimenomaan palvelutyyppeihin, jotka ovat tehtävien hankintasopimusten kohteina. Siinä on ilmoitettava, että sopimukset tehdään julkaisematta muita ilmoituksia, ja pyydettyä asiasta kiinnostuneita talouden toimijoita ilmaisemaan kiinnostuksensa kirjallisesti.

Ensimmäistä alakohtaa ei kuitenkaan sovelleta, jos neuvottelumenettelyä, josta ei julkaista ilmoitusta, olisi voitu käyttää 32 artiklan mukaisesti palveluhankintasopimuksen tekemiseen.

2. Hankintaviranomaisten, jotka ovat tehneet hankintasopimuksen 74 artiklassa tarkoitetuista palveluista, on annettava hankintamenettelyn tulokset tiedoksi jälki-ilmoituksella, jossa on oltava liitteessä V olevassa J osassa tarkoitettut tiedot 51 artiklassa tarkoitettujen vakiolomakkeiden mukaisesti. Ne voivat kuitenkin ilmoittaa tulokset yhteen koottuina neljännesvuosittain. Tässä tapauksessa niiden on lähetettävä nämä yhteen kootut ilmoitukset 30 päivän kuluessa kunkin vuosineljänneksen päätyemisestä.

3. Komissio vahvistaa tämän artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitettut vakiolomakkeet täytäntöönpanosäädöksillä. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 89 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua neuvoa-antavaa menettelyä noudattaen.

4. Tässä artiklassa tarkoitettut ilmoitukset on julkaistava 51 artiklan mukaisesti.

▼B*76 artikla***Hankintasopimusten tekemisessä noudatettavat periaatteet**

1. Jäsenvaltioiden on otettava käyttöön tämän luvun soveltamisalaan kuuluvien hankintasopimusten tekemiseksi kansalliset säännöt, joilla varmistetaan, että hankintaviranomaiset noudattavat avoimuuden ja talouden toimijoiden yhdenvertaisen kohtelun periaatteita. Jäsenvaltiot voivat määrittellä sovellettavat menettelysäännöt, kunhan kyseisissä säännöissä sallitaan hankintaviranomaisten ottaa huomioon asianomaisten palvelujen erityispiirteet.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että hankintaviranomaiset voivat ottaa huomioon tarpeen varmistaa palvelujen laatu, jatkuvuus, esteettömyys, kohtuuhintaisuus, saatavuus ja kattavuus, eri käyttäjäryhmien erityistarpeet, huono-osaiset ja heikossa asemassa olevat väestöryhmät mukaan luettuina, käyttäjien osallistuminen ja vaikutusvallan lisääminen sekä innovointi. Jäsenvaltiot voivat myös säätää, että palveluntarjoaja valitaan hinta-laatusuhteeltaan parhaan tarjouksen perusteella ottaen huomioon sosiaalipalvelujen laatu- ja kestävyysperusteet.

*77 artikla***Tiettyihin palveluihin varatut hankintasopimukset**

1. Jäsenvaltiot voivat säätää, että hankintaviranomaiset voivat varata organisaatioille oikeuden osallistua julkisia hankintoja koskevien sopimusten tekemiseen yksinomaan sellaisten 74 artiklassa tarkoitettujen terveys- ja sosiaali- ja kulttuuripalvelujen osalta, jotka kuuluvat CPV-koodeihin 75121000-0, 75122000-7, 75123000-4, 79622000-0, 79624000-4, 79625000-1, 80110000-8, 80300000-7, 80420000-4, 80430000-7, 80511000-9, 80520000-5, 80590000-6, 85000000-9–85323000-9, 92500000-6, 92600000-7, 98133000-4 ja 98133110-8.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetun organisaation on täytettävä kaikki seuraavat edellytykset:

- a) sen tarkoituksena on suorittaa julkisen palvelun tehtäviä, jotka liittyvät 1 kohdassa tarkoitettujen palvelujen tarjoamiseen;
- b) voitot sijoitetaan uudelleen organisaation tarkoituksen saavuttamiseen. Voittojen jakamisen tai uudelleenjakamisen olisi perustuttava osallistaviin näkökohtiin;
- c) sopimusta toteuttavan organisaation johto- tai omistusrakenteet perustuvat työntekijäomistukseen tai osallistaviin periaatteisiin, tai niissä edellytetään työntekijöiden, käyttäjien tai sidosryhmien aktiivista osallistumista; ja
- d) asianomainen hankintaviranomainen ei ole tehnyt organisaation kanssa asianomaisia palveluja koskevaa hankintasopimusta tämän artiklan mukaisesti viimeisten kolmen vuoden aikana.

▼B

3. Hankintasopimus saa olla voimassa enintään kolme vuotta.
4. Tarjouskilpailukutsussa on oltava viittaus tähän artiklaan.
5. Sen estämättä, mitä 92 artiklassa säädetään, komissio arvioi tämän artiklan vaikutuksia ja antaa kertomuksen Euroopan parlamentille ja neuvostolle viimeistään 18 päivänä huhtikuuta 2019.

*II LUKU****Suunnittelukilpailuihin sovellettavat säännöt****78 artikla***Soveltamisala**

Tätä lukua sovelletaan

- a) suunnittelukilpailuihin, jotka järjestetään palveluhankintasopimuksen tekemiseen johtavan menettelyn osana;
- b) suunnittelukilpailuihin, joissa osallistujat saavat palkintoja tai maksun suunnittelusta.

Tämän artiklan ensimmäisen kohdan a alakohdassa tarkoitetuissa tapauksissa 4 artiklassa tarkoitettu kynnyksiarvo lasketaan palveluhankintasopimuksen ennakoitun arvon perusteella ilman arvonlisäveroa mutta mahdolliset osallistujille jaettavat palkinnot tai suoritettavat maksut mukaan luettuina.

Tämän artiklan ensimmäisen kohdan b alakohdassa tarkoitetuissa tapauksissa kynnyksiarvoa sovelletaan palkintojen ja maksujen kokonaismäärään, mukaan lukien myöhemmin 32 artiklan 4 kohdan nojalla mahdollisesti tehtävän palveluhankintasopimuksen ennakoitu arvo ilman arvonlisäveroa, jos hankintaviranomainen on kilpailuilmoituksessa ilmoittanut aikovansa tehdä tällaisen sopimuksen.

*79 artikla***Ilmoitukset**

1. Hankintaviranomaisten, jotka aikovat järjestää suunnittelukilpailun, on julkaistava sitä koskeva ilmoitus.

Niiden on ilmoitettava suunnittelukilpailua koskevassa ilmoituksessa, aikovatko ne myöhemmin tehdä palveluhankintasopimuksen 32 artiklan 4 kohdan mukaisesti.

2. Hankintaviranomaisten, jotka ovat järjestäneet suunnittelukilpailun, on lähetettävä ilmoitus kilpailun tuloksista 51 artiklan mukaisesti, ja niiden on pystyttävä osoittamaan, minä päivänä ilmoitukset on lähetetty.

Jos suunnittelukilpailun tuloksia koskevan tiedon julkaiseminen estäisi lain täytäntöönpanoa, olisi yleisen edun vastaista tai vaarantaisi tietyn julkisen tai yksityisen yrityksen oikeutetut kaupalliset edut taikka voisi haitata palvelujen suorittajien välistä tervettä kilpailua, tällaista tietoa ei tarvitse julkaista.

▼B

3. Tämän artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitetut ilmoitukset on julkaistava 51 artiklan 2–6 kohdan ja 52 artiklan mukaisesti. Edellä 1 kohdassa tarkoitetussa ilmoituksessa on oltava liitteessä V olevassa E osassa esitetyt tiedot ja 2 kohdassa tarkoitetussa ilmoituksessa liitteessä V olevassa F osassa esitetyt tiedot vakiolomakkeilla.

Komissio vahvistaa vakiolomakkeet täytäntöönpanosäädöksillä. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 89 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua neuvoo-antavaa menettelyä noudattaen.

*80 artikla***Suunnittelukilpailujen järjestämistä ja osallistujien valintaa koskevat säännöt**

1. Suunnittelukilpailuja järjestäessään hankintaviranomaisten on sovellettava menettelyjä, jotka on mukautettu I osaston ja tämän luvun säännöksiin.

2. Suunnittelukilpailuun osallistumista ei saa rajoittaa

a) jäsenvaltion alueeseen tai alueen osaan;

b) sillä perusteella, että sen jäsenvaltion lain mukaan, jossa kilpailu järjestetään, osallistujien on oltava joko luonnollisia henkilöitä tai oikeushenkilöitä.

3. Jos suunnittelukilpailun osallistujien määrä on rajoitettu, hankintaviranomaisten on vahvistettava selkeät ja syrjimättömät valintaperusteet. Osallistumaan kutsuttavien ehdokkaiden määrän on joka tapauksessa oltava riittävä todellisen kilpailun varmistamiseksi.

*81 artikla***Valintalautakunnan kokoonpano**

Valintalautakuntaan saa kuulua vain luonnollisia henkilöitä, jotka ovat riippumattomia suunnittelukilpailuun osallistujista. Jos suunnittelukilpailuun osallistujilta vaaditaan tiettyä ammatillista pätevyyttä, vähintään kolmasosalla valintalautakunnan jäsenistä on oltava kyseinen tai vastaava pätevyys.

*82 artikla***Valintalautakunnan päätökset**

1. Valintalautakunnan on tehtävä päätöksensä tai annettava lausuntonsa itsenäisesti.

2. Valintalautakunnan on tarkasteltava ehdokkaiden esittämiä suunnitelmia ja hankkeita nimettöminä ja yksinomaan kilpailuilmoituksessa esitetyin perustein.

3. Valintalautakunnan on merkittävä määrittelemänsä hankkeiden parannusjärjestys pöytäkirjaan, jonka sen jäsenet allekirjoittavat ja joka on laadittu kunkin hankkeen ansioiden perusteella, ja lisättävä siihen huomautuksensa ja mahdolliset selventämistä vaativat seikat.

▼B

4. Nimettömyyttä on noudatettava siihen asti, kun valintalautakunta on antanut lausuntonsa tai tehnyt päätöksensä.
5. Ehdokkaita voidaan tarvittaessa pyytää vastaamaan valintalautakunnan pöytäkirjaansa merkitsemiin kysymyksiin hankkeisiin liittyvien näkökohtien selventämiseksi.
6. Valintalautakunnan jäsenten ja ehdokkaiden välisestä vuoropuhelusta on laadittava täydellinen pöytäkirja.

IV OSASTO
HALLINNOINTI

83 artikla

Täytäntöönpano

1. Varmistaakseen toimivan, asianmukaisen ja tehokkaan täytäntöönpanon jäsenvaltioiden on varmistuttava siitä, että yksi tai useampi viranomainen, elin tai rakenne huolehtii vähintään tässä artiklassa tarkoitettuista tehtävistä. Niiden on ilmoitettava komissiolle kaikki kyseisten tehtävien hoitamiseksi toimivaltaiset viranomaiset, elimet tai rakenteet.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että julkisia hankintoja koskevien sääntöjen soveltamista valvotaan.

Jos valvontaviranomaiset tai -rakenteet havaitsevat omasta aloitteestaan tai asiasta tietoja saatuaan erityisiä rikkomuksia tai järjestelmään liittyviä ongelmia, niillä on oltava valtuudet ilmoittaa ongelmista kansallisille tarkastusviranomaisille, tuomioistuimille tai muille asianmukaisille viranomaisille tai rakenteille, kuten oikeusasiamiehelle, kansallisille parlamenteille tai niiden valiokunnille.

3. Edellä olevan 2 kohdan mukaisten valvontatoimien tulokset on asetettava julkisesti saataville asianmukaisten viestintävälineiden avulla. Kyseisten tulosten on myös oltava komission käytettävissä. Ne voidaan esimerkiksi sisällyttää tämän kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettuihin seurantaraportteihin.

Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle viimeistään 18 päivänä huhtikuuta 2017 ja sen jälkeen joka kolmas vuosi seurantaraportti, joka sisältää tarvittaessa tiedot vääränlaisen soveltamisen tai oikeudellisen epävarmuuden yleisimmistä syistä, muun muassa mahdollisista rakenteellisista tai toistuvista ongelmista sääntöjen soveltamisessa, pk-yritysten osallistumisesta julkisiin hankintamenettelyihin ja hankintoihin liittyvien petos-, korruptio- ja eturistiriitatapausten sekä muiden vakavien sääntöjenvastaisuuksien ehkäisemisestä, havaitsemisesta ja asianmukaisesta raportoinnista.

Komissio voi korkeintaan joka kolmas vuosi pyytää jäsenvaltioita antamaan tietoja kansallisten strategisten hankintapolitiikkojen käytännön täytäntöönpanosta.

Tämän artiklan tässä kohdassa ja 4 kohdassa 'pk-yrityksillä' tarkoitetaan komission suosituksessa 2003/361/EY ⁽¹⁾ määriteltyjä pk-yrityksiä.

⁽¹⁾ Komission suositus 2003/361/EY, annettu 6 päivänä toukokuuta 2003, mikro-yritysten sekä pienten ja keskisuurten yritysten määritelmästä (EUVL L 124, 20.5.2003, s. 36).

▼B

Komissio antaa tämän kohdan nojalla saamiensa tietojen perusteella säännöllisin väliajoin kertomuksen kansallisten hankintapoliitikkojen toteuttamisesta ja parhaista käytännöistä sisämarkkinoilla.

4. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että
  - a) julkisia hankintoja koskevan unionin oikeuden tulkinnasta ja soveltamisesta on saatavilla tietoja ja neuvontaa veloituksetta hankintaviranomaisten ja talouden toimijoiden, erityisesti pk-yritysten, auttamiseksi soveltamaan oikein julkisia hankintoja koskevia unionin sääntöjä; ja
  - b) hankintaviranomaisille on tarjolla tukea hankintamenettelyjen suunnitteluun ja toteuttamiseen.

5. Rajoittamatta yleisiä menettelyjä ja työmenetelmiä, jotka komissio on ottanut käyttöön jäsenvaltioiden kanssa harjoittamaansa viestintää ja yhteydenpitoa varten, jäsenvaltioiden on nimettävä erityinen yhteyspiste komission kanssa tehtävää sellaista yhteistyötä varten, joka koskee unionin hankintalainsäädännön soveltamista.

6. Hankintaviranomaisten on säilytettävä ainakin hankintasopimuksen keston ajan jäljennökset kaikista tehdyistä hankintasopimuksista, joiden arvo on vähintään
  - a) 1 000 000 euroa tavarahankintasopimuksissa tai palveluhankintasopimuksissa;
  - b) 10 000 000 euroa rakennusurakkasopimuksissa.

Hankintaviranomaisten on annettava pääsy näihin sopimukseen; pääsy tiettyihin asiakirjoihin tai tietoihin voidaan kuitenkin evätä siinä laajuudessa ja niillä edellytyksin, kuin tästä on säädetty asiakirjoihin tutustumista ja tietosuojaa koskevissa unionin tai jäsenvaltioiden säännöissä.

*84 artikla***Erilliset kertomukset menettelyistä hankintasopimusten tekemisessä**

1. Hankintaviranomaisten on laadittava jokaisesta tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvasta hankintasopimuksesta tai puitejärjestelystä ja jokaisesta dynaamisen hankintajärjestelmän perustamisesta kirjallinen selvitys, jossa on oltava ainakin seuraavat tiedot:
  - a) hankintaviranomaisen nimi ja osoite sekä hankintasopimuksen, puitejärjestelyn tai dynaamisen hankintajärjestelmän kohde ja arvo;
  - b) tapauksen mukaan 65 ja 66 artiklan mukaisen laadullisen valinnan ja/tai määrän vähentämisen tulokset eli

▼B

- i) valittujen ehdokkaiden tai tarjoajien nimet sekä näiden valinnan perustelut;
- ii) hylättyjen ehdokkaiden tai tarjoajien nimet sekä hylkäämisen perusteet;
- c) syyt poikkeuksellisen alhaisiksi katsottujen tarjousten hylkäämiseen;
- d) sopimuspuoleksi valitun tarjoajan nimi, tämän tarjouksen valinnan perustelut ja, jos tiedossa, se osuus sopimuksesta tai puitejärjestelystä, jonka sopimuspuoleksi valittu tarjoaja mahdollisesti aikoo antaa alihankintana kolmansille; sekä pääsopimuskumppanin mahdollisten alihankkijoiden nimet, jos ne ovat kyseisenä ajankohtana tiedossa;
- e) tarjousperusteisten neuvottelumenettelyjen ja kilpailullisten neuvottelumenettelyjen osalta 26 artiklassa tarkoitetut olosuhteet, jotka oikeuttavat näiden menettelyjen käyttämiseen;
- f) neuvottelumenettelyissä, joista ei julkaista ilmoitusta, 32 artiklassa tarkoitetut olosuhteet, jotka oikeuttavat kyseisen menettelyn käyttämisen;
- g) tarvittaessa syyt, joiden perusteella hankintaviranomainen on päättänyt olla tekemättä hankintasopimusta tai puitejärjestelyä tai olla perustamatta dynaamista hankintajärjestelmää;
- h) tarvittaessa syyt, joiden perusteella tarjousten sähköinen toimittaminen on tapahtunut muuta kuin sähköistä viestintämuotoa käyttäen;
- i) tarvittaessa todetut eturistiriidat ja niiden johdosta toteutetut toimenpiteet.

Selvitystä ei vaadita puitejärjestelyihin perustuvista hankintasopimuksista, jotka on tehty 33 artiklan 3 kohdan tai 4 kohdan a alakohdan mukaisesti.

Siltä osin kuin 50 artiklan tai 75 artiklan 2 kohdan nojalla laaditussa jälki-ilmoituksessa on tässä kohdassa vaaditut tiedot, hankintaviranomaiset voivat viitata kyseiseen ilmoitukseen.

2. Hankintaviranomaisten on pidettävä kirjaa kaikkien hankintamenettelyjen edistymisestä riippumatta siitä, toteutetaanko ne sähköisesti. Tätä varten niiden on huolehdittava riittävästä kirjanpidosta voidakseen perustella hankintamenettelyn kaikissa vaiheissa tekemänsä päätökset, esimerkiksi dokumentoitava viestintä talouden toimijoiden kanssa ja sisäiset neuvottelunsa, hankinta-asiakirjojen valmistelu, mahdollinen vuoropuhelu tai neuvottelu sekä tarjoajan valinta ja hankintasopimuksen tekeminen. Asiakirjat on säilytettävä vähintään kolme vuoden ajan hankintasopimuksen tekopäivästä.

3. Selvitys tai sen pääkohdat on annettava tiedoksi komissiolle tai 83 artiklassa tarkoitetuille toimivaltaisille viranomaisille, elimille tai rakenteille niiden pyynnöstä.

85 artikla

Kansallinen raportointi ja tilastotiedot

1. Komissio tarkastelee 48, 49, 50, 75 ja 79 artiklassa tarkoitetuista ja liitteen VIII mukaisesti julkaistuista ilmoituksista saatavien tietojen laatua ja kattavuutta.

Jos tämän kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettujen tietojen laatu ja kattavuus ei täytä 48 artiklan 1 kohdassa, 49 artiklassa, 50 artiklan 1 kohdassa, 75 artiklan 2 kohdassa ja 79 artiklan 3 kohdassa säädettyjä velvollisuuksia, komissio pyytää asianomaiselta jäsenvaltiolta täydentäviä tietoja. Asianomaisen jäsenvaltion on toimitettava komission pyytämät tilastotiedot kohtuullisen ajan kuluessa.

2. Jäsenvaltioiden on viimeistään 18 päivänä huhtikuuta 2017 ja sen jälkeen joka kolmas vuosi toimitettava komissiolle tilastoraportti sellaisten hankintojen osalta, jotka olisivat kuuluneet tämän direktiivin soveltamisalaan, jos niiden arvo olisi ylittänyt 4 artiklassa säädetyn asiaan kuuluvan kynnyksarvon sekä arvio kyseisten hankintojen yhdistetystä kokonaisarvosta asianomaisen kauden aikana. Arvio voi perustua erityisesti kansallisten julkaisuvaatimusten nojalla saatavilla oleviin tietoihin tai otokseen perustuviin arvioihin.

Tämä raportti voidaan sisällyttää 83 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuun raporttiin.

3. Jäsenvaltioiden on annettava komission käyttöön tiedot institutionaalisisista järjestelyistään, jotka koskevat tämän direktiivin täytäntöönpanoa, seurantaa ja täytäntöönpanon valvontaa, sekä kansallisista aloitteista, joilla pyritään antamaan ohjeita julkisia hankintoja koskevien unionin sääntöjen täytäntöönpanosta tai avustamaan siinä taikka vastaamaan näiden sääntöjen täytäntöönpanossa esiintyviin ongelmiin.

Nämä tiedot voidaan sisällyttää 83 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuun raporttiin.

86 artikla

Hallinnollinen yhteistyö

1. Jäsenvaltioiden on annettava toisilleen vastavuoroista apua ja otettava käyttöön toimenpiteet tehokasta keskinäistä yhteistyötä varten varmistukseksi tiedonvaihdon 42, 43, 44, 57, 59, 60, 62, 64 ja 69 artiklassa tarkoitetuista asioista. Niiden on varmistettava vaihtamiensa tietojen luottamuksellisuus.

2. Kaikkien asianomaisten jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisien on vaihdettava tietoja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 95/46/EY ⁽¹⁾ sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2002/58/EY ⁽²⁾ säädettyjä tietosuojaa koskevia sääntöjä noudattaen.

3. Viimeistään 18 päivänä huhtikuuta 2015 on käynnistettävä pilotti-hanke, jolla testataan asetuksella (EU) N:o 1024/2012 perustetun sisämarkkinoiden tietojenvaihtojärjestelmän (IMI) käytön soveltuvuutta tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvien tietojen vaihdossa.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 95/46/EY, annettu 24 päivänä lokakuuta 1995, yksilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta (EYVL L 281, 23.11.1995, s. 31).

⁽²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/58/EY, annettu 12 päivänä heinäkuuta 2002, henkilötietojen käsittelystä ja yksityisyyden suojasta sähköisen viestinnän alalla (sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivi) (EYVL L 201, 31.7.2002, s. 37).

V OSASTO

**DELEGOITU SÄÄDÖSVALTA, TÄYTÄNTÖÖNPANOVALTA
JA LOPPUSÄÄNNÖKSET**

87 artikla

Siirretyn säädösvallan käyttäminen

1. Komissiolle siirrettyä valtaa antaa delegoituja säädöksiä koskevat tässä artiklassa säädetyt edellytykset.

2. Siirretään komissiolle 17 päivästä huhtikuuta 2014 määräämättömäksi ajaksi 6, 22, 23, 56 ja 68 artiklassa tarkoitettu valta antaa delegoituja säädöksiä.

3. Euroopan parlamentti tai neuvosto voi milloin tahansa peruuttaa 6, 22, 23, 56 ja 68 artiklassa tarkoitettua säädösvallan siirtoa. Peruuttamis päätöksellä lopetetaan kyseisessä päätöksessä mainittu säädösvallan siirto. Peruuttaminen tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona sitä koskeva päätös julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*, tai jonakin myöhempanä, kyseisessä päätöksessä mainittuna päivänä. Peruuttamis päätös ei vaikuta jo voimassa olevien delegoitujen säädösten pätevytyteen.

4. Heti kun komissio on antanut delegoidun säädöksen, komissio antaa sen tiedoksi yhtäaikaaisesti Euroopan parlamentille ja neuvostolle.

5. Edellä olevien 6, 22, 23, 56 ja 68 artiklan nojalla annettu delegoitu säädös tulee voimaan ainoastaan, jos Euroopan parlamentti tai neuvosto ei ole kahden kuukauden kuluessa siitä, kun asianomainen säädös on annettu tiedoksi Euroopan parlamentille ja neuvostolle, ilmaissut vastustavansa sitä tai jos sekä Euroopan parlamentti että neuvosto ovat ennen mainitun määräajan päättymistä ilmoittaneet komissiolle, että ne eivät vastusta säädöstä. Euroopan parlamentin tai neuvoston aloitteesta tätä määräaikaa jatketaan kahdella kuukaudella.

88 artikla

Kiireellinen menettely

1. Tämän artiklan nojalla annetut delegoidut säännökset tulevat voimaan viipymättä, ja niitä sovelletaan niin kauan, kuin niitä ei vastusteta 2 kohdan mukaisesti. Kun delegoitu säädös annetaan tiedoksi Euroopan parlamentille ja neuvostolle, esitetään samalla ne perusteet, joiden vuoksi sovelletaan kiireellistä menettelyä.

2. Euroopan parlamentti ja neuvosto voivat 87 artiklan 5 kohdassa tarkoitettua menettelyä mukaisesti vastustaa delegoitua säädöstä. Siinä tapauksessa komissio kumoo säädöksen viipymättä sen jälkeen, kun Euroopan parlamentin tai neuvoston päätös vastustaa sitä on annettu sille tiedoksi.

▼B*89 artikla***Komiteamenettely**

1. Komissiota avustaa neuvoston päätöksellä 71/306/ETY ⁽¹⁾ perustettu julkisia hankintoja käsittelevä neuvoa-antava komitea. Tämä komitea on asetuksessa (EU) N:o 182/2011 tarkoitettu komitea.

2. Kun viitataan tähän kohtaan, sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 4 artiklaa.

3. Kun viitataan tähän kohtaan, sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 5 artiklaa.

*90 artikla***Saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä ja siirtymäsäännökset**

1. Jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan viimeistään 18 päivänä huhtikuuta 2016. Niiden on viipymättä toimitettava nämä säännökset kirjallisina komissiolle.

2. Sen estämättä, mitä tämän artiklan 1 kohdassa säädetään, jäsenvaltiot voivat lykätä 22 artiklan 1 kohdan soveltamisen aloittamista 18 päivään lokakuuta 2018, lukuun ottamatta tapauksia, joissa sähköisen muodon käyttö on pakollista 34, 35 tai 36 artiklan, 37 artiklan 3 kohdan, 51 artiklan 2 kohdan tai 53 artiklan nojalla.

Sen estämättä, mitä tämän artiklan 1 kohdassa säädetään, jäsenvaltiot voivat yhteishankintayksiköiden osalta lykätä 22 artiklan 1 kohdan soveltamisen aloittamista 18 päivään huhtikuuta 2017.

Jos jäsenvaltio päättää lykätä 22 artiklan 1 kohdan soveltamisen aloittamista, jäsenvaltion on säädettävä, että hankintaviranomaiset voivat käyttää kaikessa viestinnässä ja tietojenvaihdossa valintansa mukaan seuraavia viestintävälineitä:

- a) sähköinen muoto 22 artiklan mukaisesti;
- b) posti tai muu soveltuva toimitustapa;
- c) faksi;
- d) mainittujen välineiden yhdistelmä.

3. Sen estämättä, mitä tämän artiklan 1 kohdassa säädetään, jäsenvaltiot voivat lykätä 59 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan soveltamisen aloittamista 18 päivään huhtikuuta 2018.

⁽¹⁾ Neuvoston päätös 71/306/ETY, tehty 26 päivänä heinäkuuta 1971, julkisia rakennusurakoita koskevia sopimuksia käsittelevän neuvoa-antavan komitean perustamisesta (EYVL L 185, 16.8.1971, s. 15).

▼B

4. Sen estämättä, mitä tämän artiklan 1 kohdassa säädetään, jäsenvaltiot voivat lykätä 59 artiklan 5 kohdan soveltamisen aloittamista 18 päivään lokakuuta 2018.
5. Sen estämättä, mitä tämän artiklan 1 kohdassa säädetään, jäsenvaltiot voivat lykätä 61 artiklan 2 kohdan soveltamisen aloittamista 18 päivään lokakuuta 2018.
6. Edellä 1–5 kohdassa tarkoitetuissa jäsenvaltioiden antamissa säädöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne julkaistaan virallisesti. Jäsenvaltioiden on säadettävä siitä, miten viittaukset tehdään.
7. Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä säännellyistä kysymyksistä antamansa keskeiset kansalliset säännökset kirjallisina komissiolle.

*91 artikla***Kumoamiset**

Kumotaan direktiivi 2004/18/EY 18 päivästä huhtikuuta 2016.

Viittauksia kumottuun direktiiviin pidetään viittauksina tähän direktiiviin liitteessä XV olevan vastaavuustaulukon mukaisesti.

*92 artikla***Uudelleentarkastelu**

Komissio tarkastelee uudelleen 4 artiklassa vahvistettujen kynnysarvojen soveltamisesta sisämarkkinoille aiheutuvia taloudellisia vaikutuksia erityisesti sellaisten tekijöiden kuin rajatylittävien hankintasopimusten ja liiketoimikustannusten osalta ja laatii vaikutuksista kertomuksen Euroopan parlamentille ja neuvostolle 18 päivään huhtikuuta 2019 mennessä.

Komissio harkitsee, jos mahdollista ja asianmukaista, ehdottavansa GPA-sopimuksen mukaisesti sovellettavien kynnysarvojen korottamista seuraavalla neuvottelukierroksella. Jos GPA-sopimuksen mukaisesti sovellettavat kynnysarvot muuttuvat, kertomuksen pohjalta annetaan tarpeen mukaan säädösehdotus, jolla muutetaan tässä direktiivissä vahvistettuja kynnysarvoja.

*93 artikla***Voimaantulo**

Tämä direktiivi tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

*94 artikla***Osoitus**

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

LITE I

KESKUSHALLINNON VIRANOMAISET

BELGIA

1. Services publics fédéraux (Ministries):	1. Federale Overheidsdiensten (Ministries):
SPF Chancellerie du Premier Ministre;	FOD Kanselarij van de Eerste Minister;
SPF Personnel et Organisation;	FOD Kanselarij Personeel en Organisatie;
SPF Budget et Contrôle de la Gestion;	FOD Budget en Beheerscontrole;
SPF Technologie de l'Information et de la Communication (Fedict);	FOD Informatie- en Communicatietechnologie (Fedict);
SPF Affaires étrangères, Commerce extérieur et Coopération au Développement;	FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking;
SPF Intérieur;	FOD Binnenlandse Zaken;
SPF Finances;	FOD Financiën;
SPF Mobilité et Transports;	FOD Mobiliteit en Vervoer;
SPF Emploi, Travail et Concertation sociale;	FOD Werkgelegenheid, Arbeid en sociaal overleg
SPF Sécurité Sociale et Institutions publiques de Sécurité Sociale;	FOD Sociale Zekerheid en Openbare Instellingen van sociale Zekerheid
SPF Santé publique, Sécurité de la Chaîne alimentaire et Environnement;	FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu;
SPF Justice;	FOD Justitie;
SPF Economie, PME, Classes moyennes et Energie;	FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie;
Ministère de la Défense;	Ministerie van Landsverdediging;
Service public de programmation Intégration sociale, Lutte contre la pauvreté et Economie sociale;	Programmatorische Overheidsdienst Maatschappelijke Integratie, Armoedsbestrijding en sociale Economie;
Service public fédéral de Programmation Développement durable;	Programmatorische federale Overheidsdienst Duurzame Ontwikkeling;
Service public fédéral de Programmation Politique scientifique;	Programmatorische federale Overheidsdienst Wetenschapsbeleid;
2. Régie des Bâtiments;	2. Regie der Gebouwen;
Office national de Sécurité sociale;	Rijksdienst voor sociale Zekerheid;
Institut national d'Assurance sociales pour travailleurs indépendants	Rijksinstituut voor de sociale Verzekeringen der Zelfstandigen;
Institut national d'Assurance Maladie-Invalidité;	Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering;
Office national des Pensions;	Rijksdienst voor Pensioenen;
Caisse auxiliaire d'Assurance Maladie-Invalidité;	Hulpkas voor Ziekte-en Invaliditeitsverzekering;
Fond des Maladies professionnelles;	Fonds voor Beroepsziekten;
Office national de l'Emploi;	Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening

▼B

BULGARIA

Администрация на Народното събрание

Администрация на Президента

Администрация на Министерския съвет

Конституционен съд

Българска народна банка

Министерство на външните работи

Министерство на вътрешните работи

Министерство на държавната администрация и административната реформа

Министерство на извънредните ситуации

Министерство на земеделието и храните

Министерство на здравеопазването

Министерство на икономиката и енергетиката

Министерство на културата

Министерство на образованието и науката

Министерство на околната среда и водите

Министерство на отбраната

Министерство на правосъдието

Министерство на регионалното развитие и благоустройството

Министерство на транспорта

Министерство на труда и социалната политика

Министерство на финансите

Valtion virastot, valtion toimikunnat, toimeenpanovirastot ja muut valtion viranomaiset, jotka on perustettu lailla tai ministerineuvoston määräyksellä ja joilla on täytäntöönpanovallan käyttämiseen liittyvä tehtävä:

Агенция за ядрено регулиране

Висшата атестационна комисия

Държавна комисия за енергийно и водно регулиране

Държавна комисия по сигурността на информацията

Комисия за защита на конкуренцията

Комисия за защита на личните данни

Комисия за защита от дискриминация

Комисия за регулиране на съобщенията

Комисия за финансов надзор

Патентно ведомство на Република България

Сметна палата на Република България

Агенция за приватизация

Агенция за следприватизационен контрол

Български институт по метрология

Държавна агенция ”Архиви”

▼ B

Държавна агенция "Държавен резерв и военновременни запаси"

Държавна агенция "Национална сигурност"

Държавна агенция за бежанците

Държавна агенция за българите в чужбина

Държавна агенция за закрила на детето

Държавна агенция за информационни технологии и съобщения

Държавна агенция за метрологичен и технически надзор

Държавна агенция за младежта и спорта

Държавна агенция по горите

Държавна агенция по туризма

Държавна комисия по стоковите борси и тържища

Институт по публична администрация и европейска интеграция

Национален статистически институт

Национална агенция за оценяване и акредитация

Националната агенция за професионално образование и обучение

Национална комисия за борба с трафика на хора

Агенция "Митници"

Агенция за държавна и финансова инспекция

Агенция за държавни вземания

Агенция за социално подпомагане

Агенция за хората с увреждания

Агенция по вписванията

Агенция по геодезия, картография и кадастър

Агенция по енергийна ефективност

Агенция по заетостта

Агенция по обществени поръчки

Българска агенция за инвестиции

Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация"

Дирекция "Материално-техническо осигуряване и социално обслужване" на Министерство на вътрешните работи

Дирекция "Оперативно издирване" на Министерство на вътрешните работи

Дирекция "Финансово-ресурсно осигуряване" на Министерство на вътрешните работи

Дирекция за национален строителен контрол

Държавна комисия по хазарта

▼ B

Изпълнителна агенция "Автомобилна администрация"

Изпълнителна агенция "Борба с градушките"

Изпълнителна агенция "Българска служба за акредитация"

Изпълнителна агенция "Военни клубове и информация"

Изпълнителна агенция "Главна инспекция по труда"

Изпълнителна агенция "Държавна собственост на Министерството на отбраната"

Изпълнителна агенция "Железопътна администрация"

Изпълнителна агенция "Изпитвания и контролни измервания на въоръжение, техника и имущества"

Изпълнителна агенция "Морска администрация"

Изпълнителна агенция "Национален филмов център"

Изпълнителна агенция "Пристанищна администрация"

Изпълнителна агенция "Проучване и поддържане на река Дунав"

Изпълнителна агенция "Социални дейности на Министерството на отбраната"

Изпълнителна агенция за икономически анализи и прогнози

Изпълнителна агенция за насърчаване на малките и средни предприятия

Изпълнителна агенция по лекарствата

Изпълнителна агенция по лозата и виното

Изпълнителна агенция по околна среда

Изпълнителна агенция по почвените ресурси

Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури

Изпълнителна агенция по селекция и репродукция в животновъдството

Изпълнителна агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол

Изпълнителна агенция по трансплантация

Изпълнителна агенция по хидромелиорации

Комисията за защита на потребителите

Контролно-техническата инспекция

Национален център за информация и документация

Национален център по радиобиология и радиационна защита

Национална агенция за приходите

Национална ветеринарномедицинска служба

Национална служба "Полиция"

Национална служба "Пожарна безопасност и защита на населението"

Национална служба за растителна защита

Национална служба за съвети в земеделието

Национална служба по зърното и фуражите

Служба "Военна информация"

Служба "Военна полиция"

Фонд "Републиканска пътна инфраструктура"

Авиоотряд 28

▼B

TŠEKKI

Ministerstvo dopravy

Ministerstvo financí

Ministerstvo kultury

Ministerstvo obrany

Ministerstvo pro místní rozvoj

Ministerstvo práce a sociálních věcí

Ministerstvo průmyslu a obchodu

Ministerstvo spravedlnosti

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Ministerstvo vnitra

Ministerstvo zahraničních věcí

Ministerstvo zdravotnictví

Ministerstvo zemědělství

Ministerstvo životního prostředí

Poslanecká sněmovna PČR

Senát PČR

Kancelář prezidenta

Český statistický úřad

Český úřad zeměměřičský a katastrální

Úřad průmyslového vlastnictví

Úřad pro ochranu osobních údajů

Bezpečnostní informační služba

Národní bezpečnostní úřad

Česká akademie věd

Vězeňská služba

Český báňský úřad

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže

Správa státních hmotných rezerv

Státní úřad pro jadernou bezpečnost

Česká národní banka

Energetický regulační úřad

Úřad vlády České republiky

Ústavní soud

Nejvyšší soud

Nejvyšší správní soud

Nejvyšší státní zastupitelství

Nejvyšší kontrolní úřad

Kancelář Veřejného ochránce práv

Grantová agentura České republiky

Státní úřad inspekce práce

Český telekomunikační úřad

▼B

TANSKA

Folketinget

Rigsrevisionen

Statsministeriet

Udenrigsministeriet

Beskæftigelsesministeriet

5 styrelser og institutioner (5 virastoa ja laitosta)

Domstolsstyrelsen

Finansministeriet

5 styrelser og institutioner (5 virastoa ja laitosta)

Forsvarsministeriet

5 styrelser og institutioner (5 virastoa ja laitosta)

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse

Adskillige styrelser og institutioner, herunder Statens Serum Institut (useita virastoa ja laitoksia, muun muassa valtion seerumi-instituutti)

Justitsministeriet

Rigspolitichefen, anklagemyndigheden samt 1 direktorat og et antal styrelser (poliisilyjohtaja, yleinen syyttäjä, 1 keskusvirasto ja joukko muita virastoja)

Kirkeministeriet

10 stiftsøvrigheder (10 hiippakuntaviranomaista)

Kulturministeriet – Kulttuuriministeriö

4 styrelser samt et antal statsinstitutioner (4 virastoa ja joukko valtionlaitoksia)

Miljøministeriet

5 styrelser (5 virastoa)

Ministeriet for Flygtninge, Invandrere og Integration

1 styrelse (1 virasto)

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

4 direktorater og institutioner (4 keskusvirastoa ja laitosta)

Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling

Adskillige styrelser og institutioner, Forskningscenter Risø og Statens uddannelsesbygninger (useita virastoja ja laitoksia, muun muassa Risøns tutkimuskeskus sekä Tanskan valtion tutkimus- ja koulutuslaitoksia)

Skatteministeriet

1 styrelse og institutioner (1 virasto ja useita laitoksia)

Velfærdsministeriet

3 styrelser og institutioner (3 virastoa ja useita laitoksia)

Transportministeriet

7 styrelser og institutioner, herunder Øresundsbrokonsortiet (7 virastoa ja useita laitoksia, muun muassa Øresundsbrokonsortiet)

Undervisningsministeriet

3 styrelser, 4 undervisningsinstitutioner og 5 andre institutioner (3 virastoa, 4 oppilaitosta ja 5 muuta laitosta)

Økonomi- og Erhvervsministeriet

Adskillige styrelser og institutioner (useita virastoja ja laitoksia)

Klima- og Energiministeriet

3 styrelser og institutioner (3 virastoa ja laitosta)

▼B

SAKSA

Auswärtiges Amt

Bundeskanzleramt

Bundesministerium für Arbeit und Soziales

Bundesministerium für Bildung und Forschung

Bundesministerium für Ernährung, Landwirtschaft und Verbraucherschutz

Bundesministerium der Finanzen

Bundesministerium des Innern (ainoostaan siviilitarvikkeet)

Bundesministerium für Gesundheit

Bundesministerium für Familie, Senioren, Frauen und Jugend

Bundesministerium der Justiz

Bundesministerium für Verkehr, Bau und Stadtentwicklung

Bundesministerium für Wirtschaft und Technologie

Bundesministerium für wirtschaftliche Zusammenarbeit und Entwicklung

Bundesministerium der Verteidigung (muut kuin sotatarvikkeet)

Bundesministerium für Umwelt, Naturschutz und Reaktorsicherheit

VIRO

Vabariigi Presidendi Kantselei;

Eesti Vabariigi Riigikogu;

Eesti Vabariigi Riigikohus;

Riigikontroll;

Õiguskantsler;

Riigikantselei;

Rahvusarhiiv;

Haridus- ja Teadusministeerium;

Justiitsministeerium;

Kaitseministeerium;

Keskkonnaministeerium;

Kultuuriministeerium;

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium;

Põllumajandusministeerium;

Rahandusministeerium;

Siseministeerium;

Sotsiaalministeerium;

Välisministeerium;

Keeleinspeksioon;

Riigiprokuratuur;

Teabeamet;

Maa-amet;

▼B

Keskkonnainspeksioon;
Metsakaitse- ja Metsauenduskeskus;
Muinsuskaitseamet;
Patendiamet;
Tarbijakaitseamet;
Riigihangete Amet;
Taimetoodangu Inspeksioon;
Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Amet;
Veterinaar- ja Toiduamet
Konkurentsiamet;
Maksu- ja Tolliamet;
Statistikaamet;
Kaitsepolitsei;
Kodakondsus- ja Migratsiooniamet;
Piirivalveamet;
Politsei;
Eesti Kohtuekspertiisi Instituut;
Keskriminaalpolitsei;
Päästeamet;
Andmekaitse Inspeksioon;
Ravimiamet;
Sotsiaalkindlustusamet;
Tööturuamet;
Tervishoiuamet;
Tervisekaitseinspeksioon;
Tööinspeksioon;
Lennuamet;
Maanteeamet;
Veeteede Amet;
Julgestuspolitsei;
Kaitseressursside Amet;
Kaitseväge Logistikakeskus;
Tehnilise Järelevalve Amet.

IRLANTI

President's Establishment
Houses of the Oireachtas – [parlamentti]
Department of the Taoiseach – [pääministeri]
Central Statistics Office
Department of Finance

▼B

Office of the Comptroller and Auditor General
Office of the Revenue Commissioners
Office of Public Works
State Laboratory
Office of the Attorney General
Office of the Director of Public Prosecutions
Valuation Office
Office of the Commission for Public Service Appointments
Public Appointments Service
Office of the Ombudsman
Chief State Solicitor's Office
Department of Justice, Equality and Law Reform
Courts Service
Prisons Service
Office of the Commissioners of Charitable Donations and Bequests
Department of the Environment, Heritage and Local Government
Department of Education and Science
Department of Communications, Energy and Natural Resources
Department of Agriculture, Fisheries and Food
Department of Transport
Department of Health and Children
Department of Enterprise, Trade and Employment
Department of Arts, Sports and Tourism
Department of Defence
Department of Foreign Affairs
Department of Social and Family Affairs
Department of Community, Rural and Gaeltacht – [iirinkielisten alueiden] Affairs
Arts Council
National Gallery.
ΚΡΕΙΚΚΑ
Υπουργείο Εσωτερικών;
Υπουργείο Εξωτερικών;
Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών;
Υπουργείο Ανάπτυξης;
Υπουργείο Δικαιοσύνης;
Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων;
Υπουργείο Πολιτισμού;
Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης;
Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων;
Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας;
Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών;

▼B

Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων;
Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας, Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής;
Υπουργείο Μακεδονίας- Θράκης;
Γενική Γραμματεία Επικοινωνίας;
Γενική Γραμματεία Ενημέρωσης;
Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς;
Γενική Γραμματεία Ισότητας;
Γενική Γραμματεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων;
Γενική Γραμματεία Απόδημου Ελληνισμού;
Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας;
Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας;
Γενική Γραμματεία Αθλητισμού;
Γενική Γραμματεία Δημοσίων Έργων;
Γενική Γραμματεία Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας Ελλάδος;
Εθνικό Συμβούλιο Κοινωνικής Φροντίδας;
Οργανισμός Εργατικής Κατοικίας;
Εθνικό Τυπογραφείο;
Γενικό Χημείο του Κράτους;
Ταμείο Εθνικής Οδοποιίας;
Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών;
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης;
Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης;
Πανεπιστήμιο Αιγαίου;
Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων;
Πανεπιστήμιο Πατρών;
Πανεπιστήμιο Μακεδονίας;
Πολυτεχνείο Κρήτης;
Σιβιτανίδειος Δημόσια Σχολή Τεχνών και Επαγγελματιών;
Αιγινήτειο Νοσοκομείο;
Αρεταίειο Νοσοκομείο;
Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης;
Οργανισμός Διαχείρισης Δημοσίου Υλικού;
Οργανισμός Γεωργικών Ασφαλίσεων;
Οργανισμός Σχολικών Κτιρίων;
Γενικό Επιτελείο Στρατού;
Γενικό Επιτελείο Ναυτικού;
Γενικό Επιτελείο Αεροπορίας;
Ελληνική Επιτροπή Ατομικής Ενέργειας;
Γενική Γραμματεία Εκπαίδευσης Ενηλίκων;
Υπουργείο Εθνικής Άμυνας;
Γενική Γραμματεία Εμπορίου.

▼B

ESPANJA

Presidencia de Gobierno

Ministerio de Asuntos Exteriores y de Cooperación

Ministerio de Justicia

Ministerio de Defensa

Ministerio de Economía y Hacienda

Ministerio del Interior

Ministerio de Fomento

Ministerio de Educación, Política Social y Deportes

Ministerio de Industria, Turismo y Comercio

Ministerio de Trabajo e Inmigración

Ministerio de la Presidencia

Ministerio de Administraciones Públicas

Ministerio de Cultura

Ministerio de Sanidad y Consumo

Ministerio de Medio Ambiente y Medio Rural y Marino

Ministerio de Vivienda

Ministerio de Ciencia e Innovación

Ministerio de Igualdad

RANSKA

1. Ministeriöt

Services du Premier ministre

Ministère chargé de la santé, de la jeunesse et des sports

Ministère chargé de l'intérieur, de l'outre-mer et des collectivités territoriales

Ministère chargé de la justice

Ministère chargé de la défense

Ministère chargé des affaires étrangères et européennes

Ministère chargé de l'éducation nationale

Ministère chargé de l'économie, des finances et de l'emploi

Secrétariat d'Etat aux transports

Secrétariat d'Etat aux entreprises et au commerce extérieur

Ministère chargé du travail, des relations sociales et de la solidarité

Ministère chargé de la culture et de la communication

Ministère chargé du budget, des comptes publics et de la fonction publique

Ministère chargé de l'agriculture et de la pêche

Ministère chargé de l'enseignement supérieur et de la recherche

Ministère chargé de l'écologie, du développement et de l'aménagement durables

Secrétariat d'Etat à la fonction publique

Ministère chargé du logement et de la ville

▼B

- Secrétariat d'Etat à la coopération et à la francophonie
  - Secrétariat d'Etat à l'outre-mer
  - Secrétariat d'Etat à la jeunesse, des sports et de la vie associative
  - Secrétariat d'Etat aux anciens combattants
  - Ministère chargé de l'immigration, de l'intégration, de l'identité nationale et du co-développement
  - Secrétariat d'Etat en charge de la prospective et de l'évaluation des politiques publiques
  - Secrétariat d'Etat aux affaires européennes,
  - Secrétariat d'Etat aux affaires étrangères et aux droits de l'homme
  - Secrétariat d'Etat à la consommation et au tourisme
  - Secrétariat d'Etat à la politique de la ville
  - Secrétariat d'Etat à la solidarité
  - Secrétariat d'Etat en charge de l'industrie et de la consommation
  - Secrétariat d'Etat en charge de l'emploi
  - Secrétariat d'Etat en charge du commerce, de l'artisanat, des PME, du tourisme et des services
  - Secrétariat d'Etat en charge de l'écologie
  - Secrétariat d'Etat en charge du développement de la région-capitale
  - Secrétariat d'Etat en charge de l'aménagement du territoire
2. Laitokset, riippumattomat viranomaiset ja tuomioistuimet
- Présidence de la République
  - Assemblée Nationale
  - Sénat
  - Conseil constitutionnel
  - Conseil économique et social
  - Conseil supérieur de la magistrature
  - Agence française contre le dopage
  - Autorité de contrôle des assurances et des mutuelles
  - Autorité de contrôle des nuisances sonores aéroportuaires
  - Autorité de régulation des communications électroniques et des postes
  - Autorité de sûreté nucléaire
  - Autorité indépendante des marchés financiers
  - Comité national d'évaluation des établissements publics à caractère scientifique, culturel et professionnel
  - Commission d'accès aux documents administratifs
  - Commission consultative du secret de la défense nationale
  - Commission nationale des comptes de campagne et des financements politiques
  - Commission nationale de contrôle des interceptions de sécurité
  - Commission nationale de déontologie de la sécurité
  - Commission nationale du débat public
  - Commission nationale de l'informatique et des libertés

▼B

- Commission des participations et des transferts
  - Commission de régulation de l'énergie
  - Commission de la sécurité des consommateurs
  - Commission des sondages
  - Commission de la transparence financière de la vie politique
  - Conseil de la concurrence
  - Conseil des ventes volontaires de meubles aux enchères publiques
  - Conseil supérieur de l'audiovisuel
  - Défenseur des enfants
  - Haute autorité de lutte contre les discriminations et pour l'égalité
  - Haute autorité de santé
  - Médiateur de la République
  - Cour de justice de la République
  - Tribunal des Conflits
  - Conseil d'Etat
  - Cours administratives d'appel
  - Tribunaux administratifs
  - Cour des Comptes
  - Chambres régionales des Comptes
  - Cours et tribunaux de l'ordre judiciaire (Cour de Cassation, Cours d'Appel, Tribunaux d'instance et Tribunaux de grande instance)
3. Kansalliset julkiset laitokset
- Académie de France à Rome
  - Académie de marine
  - Académie des sciences d'outre-mer
  - Académie des technologies
  - Agence centrale des organismes de sécurité sociale (ACOSS)
  - Agence de biomédecine
  - Agence pour l'enseignement du français à l'étranger
  - Agence française de sécurité sanitaire des aliments
  - Agence française de sécurité sanitaire de l'environnement et du travail
  - Agence Nationale pour la cohésion sociale et l'égalité des chances
  - Agence nationale pour la garantie des droits des mineurs
  - Agences de l'eau
  - Agence Nationale de l'Accueil des Etrangers et des migrations
  - Agence nationale pour l'amélioration des conditions de travail (ANACT)
  - Agence nationale pour l'amélioration de l'habitat (ANAH)
  - Agence Nationale pour la Cohésion Sociale et l'Egalité des Chances
  - Agence nationale pour l'indemnisation des français d'outre-mer (ANIFOM)
  - Assemblée permanente des chambres d'agriculture (APCA)
  - Bibliothèque publique d'information
  - Bibliothèque nationale de France

▼B

Bibliothèque nationale et universitaire de Strasbourg

Caisse des Dépôts et Consignations

Caisse nationale des autoroutes (CNA)

Caisse nationale militaire de sécurité sociale (CNMSS)

Caisse de garantie du logement locatif social

Casa de Velasquez

Centre d'enseignement zootechnique

Centre d'études de l'emploi

Centre d'études supérieures de la sécurité sociale

Centres de formation professionnelle et de promotion agricole

Centre hospitalier des Quinze-Vingts

Centre international d'études supérieures en sciences agronomiques (Montpellier Sup Agro)

Centre des liaisons européennes et internationales de sécurité sociale

Centre des Monuments Nationaux

Centre national d'art et de culture Georges Pompidou

Centre national des arts plastiques

Centre national de la cinématographie

Centre National d'Etudes et d'expérimentation du machinisme agricole, du génie rural, des eaux et des forêts (CEMAGREF)

Centre national du livre

Centre national de documentation pédagogique

Centre national des œuvres universitaires et scolaires (CNOUS)

Centre national professionnel de la propriété forestière

Centre National de la Recherche Scientifique (C.N.R.S)

Centres d'éducation populaire et de sport (CREPS)

Centres régionaux des œuvres universitaires (CROUS)

Collège de France

Conservatoire de l'espace littoral et des rivages lacustres

Conservatoire National des Arts et Métiers

Conservatoire national supérieur de musique et de danse de Paris

Conservatoire national supérieur de musique et de danse de Lyon

Conservatoire national supérieur d'art dramatique

Ecole centrale de Lille

Ecole centrale de Lyon

École centrale des arts et manufactures

École française d'archéologie d'Athènes

École française d'Extrême-Orient

École française de Rome

École des hautes études en sciences sociales

▼B

Ecole du Louvre

École nationale d'administration

École nationale de l'aviation civile (ENAC)

École nationale des Chartes

École nationale d'équitation

Ecole Nationale du Génie de l'Eau et de l'environnement de Strasbourg

Écoles nationales d'ingénieurs

Ecole nationale d'ingénieurs des industries des techniques agricoles et alimentaires de Nantes

Écoles nationales d'ingénieurs des travaux agricoles

École nationale de la magistrature

Écoles nationales de la marine marchande

École nationale de la santé publique (ENSP)

École nationale de ski et d'alpinisme

École nationale supérieure des arts décoratifs

École nationale supérieure des arts et techniques du théâtre

École nationale supérieure des arts et industries textiles Roubaix

Écoles nationales supérieures d'arts et métiers

École nationale supérieure des beaux-arts

École nationale supérieure de céramique industrielle

École nationale supérieure de l'électronique et de ses applications (ENSEA)

Ecole nationale supérieure du paysage de Versailles

Ecole Nationale Supérieure des Sciences de l'information et des bibliothécaires

Ecole nationale supérieure de la sécurité sociale

Écoles nationales vétérinaires

École nationale de voile

Écoles normales supérieures

École polytechnique

École technique professionnelle agricole et forestière de Meymac (Corrèze)

École de sylviculture Croigny (Aube)

École de viticulture et d'œnologie de la Tour- Blanche (Gironde)

École de viticulture – Avize (Marne)

Etablissement national d'enseignement agronomique de Dijon

Établissement national des invalides de la marine (ENIM)

Établissement national de bienfaisance Koenigswarter

Établissement public du musée et du domaine national de Versailles

Fondation Carnegie

Fondation Singer-Polignac

Haras nationaux

Hôpital national de Saint-Maurice

Institut des hautes études pour la science et la technologie

▼B

Institut français d'archéologie orientale du Caire

Institut géographique national

Institut National de l'origine et de la qualité

Institut national des hautes études de sécurité

Institut de veille sanitaire

Institut National d'enseignement supérieur et de recherche agronomique et agroalimentaire de Rennes

Institut National d'Etudes Démographiques (I.N.E.D)

Institut National d'Horticulture

Institut National de la jeunesse et de l'éducation populaire

Institut national des jeunes aveugles – Paris

Institut national des jeunes sourds – Bordeaux

Institut national des jeunes sourds – Chambéry

Institut national des jeunes sourds – Metz

Institut national des jeunes sourds – Paris

Institut national de physique nucléaire et de physique des particules (I.N.P.N.P.P)

Institut national de la propriété industrielle

Institut National de la Recherche Agronomique (I.N.R.A)

Institut National de la Recherche Pédagogique (I.N.R.P)

Institut National de la Santé et de la Recherche Médicale (I.N.S.E.R.M)

Institut national d'histoire de l'art (I.N.H.A.)

Institut national de recherches archéologiques préventives

Institut National des Sciences de l'Univers

Institut National des Sports et de l'Education Physique

Institut national supérieur de formation et de recherche pour l'éducation des jeunes handicapés et les enseignements inadaptés

Instituts nationaux polytechniques

Instituts nationaux des sciences appliquées

Institut national de recherche en informatique et en automatique (INRIA)

Institut national de recherche sur les transports et leur sécurité (INRETS)

Institut de Recherche pour le Développement

Instituts régionaux d'administration

Institut des Sciences et des Industries du vivant et de l'environnement (Agro Paris Tech)

Institut supérieur de mécanique de Paris

Institut Universitaires de Formation des Maîtres

Musée de l'armée

Musée Gustave-Moreau

Musée national de la marine

Musée national J.-J.-Henner

Musée du Louvre

▼B

Musée du Quai Branly
 Muséum National d'Histoire Naturelle
 Musée Auguste-Rodin
 Observatoire de Paris
 Office français de protection des réfugiés et apatrides
 Office National des Anciens Combattants et des Victimes de Guerre (ONAC)
 Office national de la chasse et de la faune sauvage
 Office National de l'eau et des milieux aquatiques
 Office national d'information sur les enseignements et les professions (ONISEP)
 Office universitaire et culturel français pour l'Algérie
 Ordre national de la Légion d'honneur
 Palais de la découverte
 Parcs nationaux
 Universités

4. Muut kansalliset julkiset elimet

Union des groupements d'achats publics (UGAP)
 Agence Nationale pour l'emploi (A.N.P.E)
 Caisse Nationale des Allocations Familiales (CNAF)
 Caisse Nationale d'Assurance Maladie des Travailleurs Salariés (CNAMS)
 Caisse Nationale d'Assurance-Vieillesse des Travailleurs Salariés (CNAVTS)

KROATIA

Hrvatski sabor
 Predsjednik Republike Hrvatske
 Ured predsjednika Republike Hrvatske
 Ured predsjednika Republike Hrvatske po prestanku obnašanja dužnosti
 Vlada Republike Hrvatske
 uredi Vlade Republike Hrvatske
 Ministarstvo gospodarstva
 Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije
 Ministarstvo financija
 Ministarstvo obrane
 Ministarstvo vanjskih i europskih poslova
 Ministarstvo unutarnjih poslova
 Ministarstvo pravosuđa
 Ministarstvo uprave
 Ministarstvo poduzetništva i obrta
 Ministarstvo rada i mirovinskog sustava
 Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture
 Ministarstvo poljoprivrede
 Ministarstvo turizma

▼B

Ministarstvo zaštite okoliša i prirode
 Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja
 Ministarstvo branitelja
 Ministarstvo socijalne politike i mladih
 Ministarstvo zdravlja
 Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta
 Ministarstvo kulture
 državne upravne organizacije
 uredi državne uprave u županijama
 Ustavni sud Republike Hrvatske
 Vrhovni sud Republike Hrvatske
 sudovi
 Državno sudbeno vijeće
 državna odvjetništva
 Državnoodvjetničko vijeće
 pravobraniteljstva
 Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabave
 Hrvatska narodna banka
 državne agencije i uredi
 Državni ured za reviziju

ITALIA

Hankintayksiköt

- Presidenza del Consiglio dei Ministri
- Ministero degli Affari Esteri
- Ministero dell'Interno
- Ministero della Giustizia e Uffici giudiziari (esclusi i giudici di pace)
- Ministero della Difesa
- Ministero dell'Economia e delle Finanze
- Ministero dello Sviluppo Economico
- Ministero delle Politiche Agricole, Alimentari e Forestali
- Ministero dell'Ambiente, Tutela del Territorio e del Mare
- Ministero delle Infrastrutture e dei Trasporti
- Ministero del Lavoro, della Salute e delle Politiche Sociali
- Ministero dell'Istruzione, Università e Ricerca
- Ministero per i Beni e le Attività culturali, comprensivo delle sue articolazioni periferiche

Muut kansalliset julkiset elimet

- CONSIP (Concessionaria Servizi Informatici Pubblici)

KYPROS

Προεδρία και Προεδρικό Μέγαρο

- Γραφείο Συντονιστή Εναρμόνισης

Υπουργικό Συμβούλιο

▼ B

Βουλή των Αντιπροσώπων

Δικαστική Υπηρεσία

Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας

Ελεγκτική Υπηρεσία της Δημοκρατίας

Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας

Επιτροπή Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας

Γραφείο Επιτρόπου Διοικήσεως

Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού

Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου

Γραφείο Προγραμματισμού

Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας

Γραφείο Επιτρόπου Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα

Γραφείο Εφόρου Δημοσίων Ενισχύσεων

Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών

Υπηρεσία Εποπτείας και Ανάπτυξης Συνεργατικών Εταιρειών

Αναθεωρητική Αρχή Προσφύγων

Υπουργείο Άμυνας

Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος

Τμήμα Γεωργίας

Κτηνιατρικές Υπηρεσίες

Τμήμα Δασών

Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων

Τμήμα Γεωλογικής Επισκόπησης

Μετεωρολογική Υπηρεσία

Τμήμα Αναδασμού

Υπηρεσία Μεταλλείων

Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών

Τμήμα Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών

Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως

Αστυνομία

Πυροσβεστική Υπηρεσία Κύπρου

Τμήμα Φυλακών

Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού

Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη

Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων

Τμήμα Εργασίας

Τμήμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων

Τμήμα Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας

▼ B

- Κέντρο Παραγωγικότητας Κύπρου
- Ανώτερο Ξενοδοχειακό Ινστιτούτο Κύπρου
- Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο
- Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας
- Τμήμα Εργασιακών Σχέσεων
- Υπουργείο Εσωτερικών
  - Επαρχιακές Διοικήσεις
  - Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως
  - Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μεταναστεύσεως
  - Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας
  - Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών
  - Πολιτική Άμυνα
  - Υπηρεσία Μέριμνας και Αποκαταστάσεων Εκτοπισθέντων
  - Υπηρεσία Ασύλου
- Υπουργείο Εξωτερικών
- Υπουργείο Οικονομικών
  - Τελωνεία
  - Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων
  - Στατιστική Υπηρεσία
  - Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών
  - Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού
  - Κυβερνητικό Τυπογραφείο
  - Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής
- Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού
- Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων
  - Τμήμα Δημοσίων Έργων
  - Τμήμα Αρχαιοτήτων
  - Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας
  - Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας
  - Τμήμα Οδικών Μεταφορών
  - Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών
  - Τμήμα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών
- Υπουργείο Υγείας
  - Φαρμακευτικές Υπηρεσίες
  - Γενικό Χημείο
  - Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας
  - Οδοντιατρικές Υπηρεσίες
  - Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας

▼B

LATVIA

Ministeriöt, erityistoimeksiannoista huolehtivat virastot ja niiden alaisuudessa toimivat laitokset

Aizsardzības ministrija un tās padotībā esošās iestādes

Ārlietu ministrija un tās padotībā esošās iestādes

Bērnu un ģimenes lietu ministrija un tās padotībā esošās iestādes

Ekonomikas ministrija un tās padotībā esošās iestādes

Finanšu ministrija un tās padotībā esošās iestādes

Iekšlietu ministrija un tās padotībā esošās iestādes

Izglītības un zinātnes ministrija un tās padotībā esošās iestādes

Kultūras ministrija un tās padotībā esošās iestādes

Labklājības ministrija un tās padotībā esošās iestādes

Reģionālās attīstības un pašvaldības lietu ministrija un tās padotībā esošās iestādes

Satiksmes ministrija un tās padotībā esošās iestādes

Tieslietu ministrija un tās padotībā esošās iestādes

Veselības ministrija un tās padotībā esošās iestādes

Vides ministrija un tās padotībā esošās iestādes

Zemkopības ministrija un tās padotībā esošās iestādes

Īpašu uzdevumu ministra sekretariāti un to padotībā esošās iestādes

Satversmes aizsardzības birojs

Muut valtion laitokset

Augstākā tiesa

Centrālā vēlēšanu komisija

Finanšu un kapitāla tirgus komisija

Latvijas Banka

Prokuratūra un tās pārraudzībā esošās iestādes

Saeimas kanceleja un tās padotībā esošās iestādes

Satversmes tiesa

Valsts kanceleja un tās padotībā esošās iestādes

Valsts kontrole

Valsts prezidenta kanceleja

Tiesībsarga birojs

Nacionālā radio un televīzijas padome

Citas valsts iestādes, kuras nav ministriju padotībā (Muut valtion laitokset, jotka eivät toimi ministeriöiden alaisuudessa)

▼B

LIETTUA

Prezidentūros kanceliarija

Seimo kanceliarija

Parlamentille (Seimas) vastuussa olevat laitokset: Lietuvos mokslo taryba;

Seimo kontrolierių įstaiga;

Valstybės kontrolė;

Specialiųjų tyrimų tarnyba;

Valstybės saugumo departamentas;

Konkurencijos taryba;

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras;

Vertybinių popierių komisija;

Ryšių reguliavimo tarnyba;

Nacionalinė sveikatos taryba;

Etninės kultūros globos taryba;

Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba;

Valstybinė kultūros paveldo komisija;

Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaiga;

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija;

Valstybinė lietuvių kalbos komisija;

Vyriausioji rinkimų komisija;

Vyriausioji tarnybinės etikos komisija;

Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnyba.

Vyriausybės kanceliarija

Hallitukselle (Vyriausybė) vastuussa olevat laitokset:

Ginklų fondas;

Informacinės visuomenės plėtros komitetas;

Kūno kultūros ir sporto departamentas;

Lietuvos archyvų departamentas;

Mokestinių ginčų komisija;

Statistikos departamentas;

Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas;

Valstybinė tabako ir alkoholio kontrolės tarnyba;

Viešųjų pirkimų tarnyba;

Narkotikų kontrolės departamentas;

▼B

Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija;

Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija;

Valstybinė lošimų priežiūros komisija;

Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba;

Vyriausioji administracinių ginčų komisija;

Draudimo priežiūros komisija;

Lietuvos valstybinis mokslo ir studijų fondas;

Lietuvių grįžimo į Tėvynę informacijos centras.

Konstitucinis Teismas

Lietuvos bankas

Aplinkos ministerija

Ympäristöministeriön (Aplinkos ministerija) alaiset laitokset:

Generalinė miškų urėdija;

Lietuvos geologijos tarnyba;

Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba;

Lietuvos standartizacijos departamentas;

Nacionalinis akreditacijos biuras;

Valstybinė metrologijos tarnyba;

Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba;

Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija.

Finansų ministerija

Valtiovarainministeriön (Finansų ministerija) alaiset laitokset:

Muitinės departamentas;

Valstybės dokumentų technologinės apsaugos tarnyba;

Valstybinė mokesčių inspekcija;

Finansų ministerijos mokymo centras.

Krašto apsaugos ministerija

Puolustusministeriön (Krašto apsaugos ministerija) alaiset laitokset:

Antrasis operatyvinių tarnybų departamentas;

Centralizuota finansų ir turto tarnyba;

Karo prievolės administravimo tarnyba;

Krašto apsaugos archyvas;

Krizių valdymo centras;

Mobilizacijos departamentas;

Ryšių ir informacinių sistemų tarnyba;

Infrastruktūros plėtros departamentas;

▼B

Valstybinis pilietinio pasipriešinimo rengimo centras.

Lietuvos kariuomenė

Krašto apsaugos sistemos kariniai vienetai ir tarnybos

Kultūros ministerija

Kultuuriministeriön (Kultūros ministerija) alaiset laitokset:

Kultūros paveldo departamentas;

Valstybinė kalbos inspekcija.

Socialinės apsaugos ir darbo ministerija

Terveys- ja työvoimaministeriön (Socialinės apsaugos ir darbo ministerija) alaiset laitokset:

Garantinio fondo administracija;

Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba;

Lietuvos darbo birža;

Lietuvos darbo rinkos mokymo tarnyba;

Trišalės tarybos sekretoriatas;

Socialinių paslaugų priežiūros departamentas;

Darbo inspekcija;

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba;

Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba;

Ginčų komisija;

Techninės pagalbos neįgaliesiems centras;

Neįgaliųjų reikalų departamentas.

Susisiekimo ministerija

Liikenne- ja viestintäministeriön (Susisiekimo ministerija) alaiset laitokset:

Lietuvos automobilių kelių direkcija;

Valstybinė geležinkelio inspekcija;

Valstybinė kelių transporto inspekcija;

Pasienio kontrolės punktų direkcija.

Sveikatos apsaugos ministerija

Terveysministeriön (Sveikatos apsaugos ministerija) alaiset laitokset:

Valstybinė akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnyba;

Valstybinė ligonių kasa;

Valstybinė medicininio audito inspekcija;

Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba;

Valstybinė teismo psichiatrijos ir narkologijos tarnyba;

Valstybinė visuomenės sveikatos priežiūros tarnyba;

Farmacijos departamentas;

▼B

Sveikatos apsaugos ministerijos Ekstremalių sveikatai situacijų centras;

Lietuvos bioetikos komitetas;

Radiacinės saugos centras.

Švietimo ir mokslo ministerija

Opetus- ja tiedeministeriön (Švietimo ir mokslo ministerija) alaiset laitokset:

Nacionalinis egzaminų centras;

Studijų kokybės vertinimo centras.

Teisingumo ministerija

Oikeusministeriön (Teisingumo ministerija) alaiset laitokset:

Kalėjimų departamentas;

Nacionalinė vartotojų teisių apsaugos taryba;

Europos teisės departamentas.

Ūkio ministerija

Talousministeriön (Ūkio ministerija) alaiset laitokset:

Įmonių bankroto valdymo departamentas;

Valstybinė energetikos inspekcija;

Valstybinė ne maisto produktų inspekcija;

Valstybinis turizmo departamentas.

Užsienio reikalų ministerija

Diplomatinės atstovybės ir konsulinės įstaigos užsienyje bei atstovybės prie tarptautinių organizacijų

Vidaus reikalų ministerija

Sisäasiainministeriön (Vidaus reikalų ministerija) alaiset laitokset:

Asmens dokumentų išrašymo centras;

Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba;

Gyventojų registro tarnyba;

Policijos departamentas;

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas;

Turto valdymo ir ūkio departamentas;

Vadovybės apsaugos departamentas;

Valstybės sienos apsaugos tarnyba;

Valstybės tarnybos departamentas;

Informatikos ir ryšių departamentas;

Migracijos departamentas;

Sveikatos priežiūros tarnyba;

Bendrasis pagalbos centras.

Žemės ūkio ministerija

▼B

Maatalousministeriön (Žemės ūkio ministerija) alaiset laitokset:

Nacionalinė mokėjimo agentūra;
Nacionalinė žemės tarnyba;
Valstybinė augalų apsaugos tarnyba;
Valstybinė gyvulių veislininkystės priežiūros tarnyba;
Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba;
Žuvininkystės departamentas

Teismai (Tuomioistuimet):

Lietuvos Aukščiausiasis Teismas;
Lietuvos apeliacinis teismas;
Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas;
apygardų teismai;
apygardų administraciniai teismai;
apylinkių teismai;
Nacionalinė teismų administracija

Generalinė prokuratūra

Muut keskushallinnon yksiköt (institucijos [laitokset], įstaigos [laitokset], tarnybos [virastot])

Aplinkos apsaugos agentūra;
Valstybinė aplinkos apsaugos inspekcija;
Aplinkos projektų valdymo agentūra;
Miško genetinių išteklių, sėklų ir sodmenų tarnyba;
Miško sanitarinės apsaugos tarnyba;
Valstybinė miškotvarkos tarnyba;
Nacionalinis visuomenės sveikatos tyrimų centras;
Lietuvos AIDS centras;
Nacionalinis organų transplantacijos biuras;
Valstybinis patologijos centras;
Valstybinis psichikos sveikatos centras;
Lietuvos sveikatos informacijos centras;
Slaugos darbuotojų tobulinimosi ir specializacijos centras;
Valstybinis aplinkos sveikatos centras;
Respublikinis mitybos centras;
Užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės centras;
Trakų visuomenės sveikatos priežiūros ir specialistų tobulinimosi centras;
Visuomenės sveikatos ugdymo centras;
Muitinės kriminalinė tarnyba;
Muitinės informacinių sistemų centras;
Muitinės laboratorija;

▼B

Muitinės mokymo centras;
Valstybinis patentų biuras;
Lietuvos teismo ekspertizės centras;
Centrinė hipotekos įstaiga;
Lietuvos metrologijos inspekcija;
Civilinės aviacijos administracija;
Lietuvos saugios laivybos administracija;
Transporto investicijų direkcija;
Valstybinė vidaus vandenų laivybos inspekcija;
Pabėgėlių priėmimo centras

LUXEMBURG

Ministère d'Etat

Ministère des Affaires Etrangères et de l'Immigration

Ministère de l'Agriculture, de la Viticulture et du Développement Rural

Ministère des Classes moyennes, du Tourisme et du Logement

Ministère de la Culture, de l'Enseignement Supérieur et de la Recherche

Ministère de l'Economie et du Commerce extérieur

Ministère de l'Education nationale et de la Formation professionnelle

Ministère de l'Egalité des chances

Ministère de l'Environnement

Ministère de la Famille et de l'Intégration

Ministère des Finances

Ministère de la Fonction publique et de la Réforme administrative

Ministère de l'Intérieur et de l'Aménagement du territoire

Ministère de la Justice

Ministère de la Santé

Ministère de la Sécurité sociale

Ministère des Transports

Ministère du Travail et de l'Emploi

Ministère des Travaux publics

UNKARI

Egészségügyi Minisztérium

Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium

Gazdasági és Közlekedési Minisztérium

Honvédelmi Minisztérium

Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium

Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium

Külügyminisztérium

▼B

Miniszterelnöki Hivatal

Oktatási és Kulturális Minisztérium

Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium

Pénzügyminisztérium

Szociális és Munkaügyi Minisztérium

Központi Szolgáltatási Főigazgatóság

MALTA

Uffiċċju tal-Prim Ministru (Office of the Prime Minister)

Ministeru għall-Familja u Solidarjeta' Soċjali (Ministry for the Family and Social Solidarity)

Ministeru ta' l-Edukazzjoni Zghazagh u Impjieġ (Ministry for Education Youth and Employment)

Ministeru tal-Finanzi (Ministry of Finance)

Ministeru tar-Riżorsi u l-Infrastruttura (Ministry for Resources and Infrastructure)

Ministeru tat-Turiżmu u Kultura (Ministry for Tourism and Culture)

Ministeru tal-Ġustizzja u l-Intern (Ministry for Justice and Home Affairs)

Ministeru għall-Affarijiet Rurali u l-Ambjent (Ministry for Rural Affairs and the Environment)

Ministeru għal Għawdex (Ministry for Gozo)

Ministeru tas-Saħħa, l-Anzjani u Kura fil-Kommunita' (Ministry of Health, the Elderly and Community Care)

Ministeru ta' l-Affarijiet Barranin (Ministry of Foreign Affairs)

Ministeru għall-Investimenti, Industrija u Teknologija ta' Informazzjoni (Ministry for Investment, Industry and Information Technology)

Ministeru għall-Kompetittivà u Komunikazzjoni (Ministry for Competitiveness and Communications)

Ministeru għall-Iżvilupp Urban u Toroq (Ministry for Urban Development and Roads)

ALANKOMAAT

Ministerie van Algemene Zaken

Bestuursdepartement

Bureau van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid

Rijksvoorlichtingsdienst

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Bestuursdepartement

Centrale Archiefselectiedienst (CAS)

Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD)

Agentschap Basisadministratie Persoonsgegevens en Reisdocumenten (BPR)

Agentschap Korps Landelijke Politiediensten

Ministerie van Buitenlandse Zaken

▼ B

Directoraat-generaal Regiobeleid en Consulaire Zaken (DGRC)

Directoraat-generaal Politieke Zaken (DGPZ)

Directoraat-generaal Internationale Samenwerking (DGIS)

Directoraat-generaal Europese Samenwerking (DGES)

Centrum tot Bevordering van de Import uit Ontwikkelingslanden (CBI)

Centrale diensten ressorterend onder S/PlvS (pääsihteerin ja apulaispääsihteerin vastuulle kuuluvat tukipalvelut)

Buitenlandse Posten (ieder afzonderlijk)

Ministerie van Defensie (puolustusministeriö)

Bestuursdepartement

Commando Diensten Centra (CDC)

Defensie Telematica Organisatie (DTO)

Centrale directie van de Defensie Vastgoed Dienst

De afzonderlijke regionale directies van de Defensie Vastgoed Dienst

Defensie Materieel Organisatie (DMO)

Landelijk Bevoorradingsbedrijf van de Defensie Materieel Organisatie

Logistiek Centrum van de Defensie Materieel Organisatie

Marinebedrijf van de Defensie Materieel Organisatie

Defensie Pijpleiding Organisatie (DPO)

Ministerie van Economische Zaken

Bestuursdepartement

Centraal Planbureau (CPB)

SenterNovem

Staatstoezicht op de Mijnen (SodM)

Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMa)

Economische Voorlichtingsdienst (EVD)

Agentschap Telecom

Kenniscentrum Professioneel & Innovatief Aanbesteden, Netwerk voor Overheidsopdrachtgevers (PIANOO)

Regiebureau Inkoop Rijksoverheid

Octrooicentrum Nederland

Consumentenautoriteit

Ministerie van Financiën

Bestuursdepartement

Belastingdienst Automatiseringscentrum

Belastingdienst

▼B

de afzonderlijke Directies der Rijksbelastingen (tulli- ja verohallinnon jaostot eri puolilla Alankomaita)

Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (incl. Economische Controle dienst (ECD))

Belastingdienst Opleidingen

Dienst der Domeinen

Ministerie van Justitie

Bestuursdepartement

Dienst Justitiële Inrichtingen

Raad voor de Kinderbescherming

Centraal Justitie Incasso Bureau

Openbaar Ministerie

Immigratie en Naturalisatiedienst

Nederlands Forensisch Instituut

Dienst Terugkeer & Vertrek

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Bestuursdepartement

Dienst Regelingen (DR)

Agentschap Plantenziektenkundige Dienst (PD)

Algemene Inspectiedienst (AID)

Dienst Landelijk Gebied (DLG)

Voedsel en Waren Autoriteit (VWA)

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen

Bestuursdepartement

Inspectie van het Onderwijs

Erfgoedinspectie

Centrale Financiën Instellingen

Nationaal Archief

Adviesraad voor Wetenschaps- en Technologiebeleid

Onderwijsraad

Raad voor Cultuur

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Bestuursdepartement

Inspectie Werk en Inkomen

Agentschap SZW

Ministerie van Verkeer en Waterstaat

Bestuursdepartement

Directoraat-Generaal Transport en Luchtvaart

Directoraat-generaal Personenvervoer

Directoraat-generaal Water

▼B

Centrale diensten (keskustoimisto)

Shared services Organisatie Verkeer en Watersaat

Koninklijke Nederlandse Meteorologisch Instituut KNMI

Rijkswaterstaat, Bestuur

De afzonderlijke regionale Diensten van Rijkswaterstaat (tie- ja vesirakennuslaitoksen erilliset alueyksiköt)

De afzonderlijke specialistische diensten van Rijkswaterstaat (julkisten töiden ja vesihuollon osaston erityisyksiköt)

Adviesdienst Geo-Informatie en ICT

Adviesdienst Verkeer en Vervoer (AVV)

Bouwdienst

Corporate Dienst

Data ICT Dienst

Dienst Verkeer en Scheepvaart

Dienst Weg- en Waterbouwkunde (DWW)

Rijksinstituut voor Kunst en Zee (RIKZ)

Rijksinstituut voor Integraal Zoetwaterbeheer en Afvalwaterbehandeling (RI-ZA)

Waterdienst

Inspectie Verkeer en Waterstaat, Hoofddirectie

Port state Control

Directie Toezichtontwikkeling Communicatie en Onderzoek (TCO)

Toezichthouder Beheer Eenheid Lucht

Toezichthouder Beheer Eenheid Water

Toezichthouder Beheer Eenheid Land

Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer

Bestuursdepartement

Directoraat-generaal Wonen, Wijken en Integratie

Directoraat-generaal Ruimte

Directoraat-generaal Milieubeheer

Rijksgebouwendienst

VROM Inspectie

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Bestuursdepartement

Inspectie Gezondheidsbescherming, Waren en Veterinaire Zaken

Inspectie Gezondheidszorg

Inspectie Jeugdhulpverlening en Jeugdbescherming

Rijksinstituut voor de Volksgezondheid en Milieu (RIVM)

Sociaal en Cultureel Planbureau

▼B

Agentschap t.b.v. het College ter Beoordeling van Geneesmiddelen
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Eerste Kamer der Staten-Generaal
Raad van State
Algemene Rekenkamer
Nationale Ombudsman
Kanselarij der Nederlandse Orden
Kabinet der Koningin
Raad voor de rechtspraak en de Rechtbanken

ITÄVALTA
Bundeskanzleramt
Bundesministerium für europäische und internationale Angelegenheiten
Bundesministerium für Finanzen
Bundesministerium für Gesundheit, Familie und Jugend
Bundesministerium für Inneres
Bundesministerium für Justiz
Bundesministerium für Landesverteidigung
Bundesministerium für Land- und Forstwirtschaft, Umwelt und Wasserwirtschaft
Bundesministerium für Soziales und Konsumentenschutz
Bundesministerium für Unterricht, Kunst und Kultur
Bundesministerium für Verkehr, Innovation und Technologie
Bundesministerium für Wirtschaft und Arbeit
Bundesministerium für Wissenschaft und Forschung
Österreichische Forschungs- und Prüfzentrum Arsenal Gesellschaft m.b.H
Bundesbeschaffung G.m.b.H
Bundesrechenzentrum G.m.b.H

PUOLA
Kancelaria Prezydenta RP
Kancelaria Sejmu RP
Kancelaria Senatu RP
Kancelaria Prezesa Rady Ministrów
Sąd Najwyższy
Naczelny Sąd Administracyjny
Wojewódzkie sądy administracyjne
Sądy powszechne – rejonowe, okręgowe i apelacyjne
Trybunał Konstytucyjny
Najwyższa Izba Kontroli
Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich
Biuro Rzecznika Praw Dziecka
Biuro Ochrony Rządu

▼B

Biuro Bezpieczeństwa Narodowego

Centralne Biuro Antykorupcyjne

Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej

Ministerstwo Finansów

Ministerstwo Gospodarki

Ministerstwo Rozwoju Regionalnego

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Ministerstwo Edukacji Narodowej

Ministerstwo Obrony Narodowej

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Ministerstwo Skarbu Państwa

Ministerstwo Sprawiedliwości

Ministerstwo Infrastruktury

Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Ministerstwo Środowiska

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji

Ministerstwo Spraw Zagranicznych

Ministerstwo Zdrowia

Ministerstwo Sportu i Turystyki

Urząd Komitetu Integracji Europejskiej

Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej

Urząd Regulacji Energetyki

Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych

Urząd Transportu Kolejowego

Urząd Dozoru Technicznego

Urząd Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych

Urząd do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców

Urząd Zamówień Publicznych

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

Urząd Lotnictwa Cywilnego

Urząd Komunikacji Elektronicznej

Wyższy Urząd Górniczy

Główny Urząd Miar

Główny Urząd Geodezji i Kartografii

Główny Urząd Nadzoru Budowlanego

Główny Urząd Statystyczny

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji

Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych

▼B

Państwowa Komisja Wyborcza

Państwowa Inspekcja Pracy

Rządowe Centrum Legislacji

Narodowy Fundusz Zdrowia

Polska Akademia Nauk

Polskie Centrum Akredytacji

Polskie Centrum Badań i Certyfikacji

Polska Organizacja Turystyczna

Polski Komitet Normalizacyjny

Zakład Ubezpieczeń Społecznych

Komisja Nadzoru Finansowego

Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych

Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad

Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa

Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej

Komenda Główna Policji

Komenda Główna Straży Granicznej

Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska

Główny Inspektorat Transportu Drogowego

Główny Inspektorat Farmaceutyczny

Główny Inspektorat Sanitarny

Główny Inspektorat Weterynarii

Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego

Agencja Wywiadu

Agencja Mienia Wojskowego

Wojskowa Agencja Mieszkaniowa

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

Agencja Rynku Rolnego

Agencja Nieruchomości Rolnych

Państwowa Agencja Atomistyki

Polska Agencja Żeglugi Powietrznej

Polska Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Agencja Rezerw Materiałowych

Narodowy Bank Polski

▼B

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

Instytut Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni Przeciwko Narodowi Polskiemu

Rada Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa

Służba Celna Rzeczypospolitej Polskiej

Państwowe Gospodarstwo Leśne "Lasy Państwowe"

Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości

Urzędy wojewódzkie

Samodzielne Publiczne Zakłady Opieki Zdrowotnej, jeśli ich organem założycielskim jest minister, centralny organ administracji rządowej lub wojewoda

PORTUGALI

Presidência do Conselho de Ministros

Ministério das Finanças e da Administração Pública

Ministério da Defesa Nacional

Ministério dos Negócios Estrangeiros

Ministério da Administração Interna

Ministério da Justiça

Ministério da Economia e da Inovação

Ministério da Agricultura, Desenvolvimento Rural e Pescas

Ministério da Educação

Ministério da Ciência, Tecnologia e do Ensino Superior

Ministério da Cultura

Ministério da Saúde

Ministério do Trabalho e da Solidariedade Social

Ministério das Obras Públicas, Transportes e Comunicações

Ministério do Ambiente, do Ordenamento do Território e do Desenvolvimento Regional

Presidência da República

Tribunal Constitucional

Tribunal de Contas

Provedoria de Justiça

ROMANIA

Administrația Prezidențială

Senatul României

Camera Deputaților

Inalta Curte de Casație și Justiție

Curtea Constituțională

Consiliul Legislativ

Curtea de Conturi

Consiliul Superior al Magistraturii

▼B

Parchetul de pe lângă Inalta Curte de Casație și Justiție

Secretariatul General al Guvernului

Cancelaria primului ministru

Ministerul Afacerilor Externe

Ministerul Economiei și Finanțelor

Ministerul Justiției

Ministerul Apărării

Ministerul Internelor și Reformei Administrative

Ministerul Muncii, Familiei și Egalității de Șanse

Ministerul pentru Intreprinderi Mici și Mijlocii, Comerț, Turism și Profesii Liberale

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale

Ministerul Transporturilor

Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Locuinței

Ministerul Educației Cercetării și Tineretului

Ministerul Sănătății Publice

Ministerul Culturii și Cultelor

Ministerul Comunicațiilor și Tehnologiei Informației

Ministerul Mediului și Dezvoltării Durabile

Serviciul Român de Informații

Serviciul de Informații Externe

Serviciul de Protecție și Pază

Serviciul de Telecomunicații Speciale

Consiliul Național al Audiovizualului

Consiliul Concurenței (CC)

Direcția Națională Anticorupție

Inspectoratul General de Poliție

Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice

Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor

Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice (ANRSC)

Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor

Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor

Autoritatea Navală Română

Autoritatea Feroviară Română

Autoritatea Rutieră Română

Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului

Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap

Autoritatea Națională pentru Turism

Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților

▼B

Autoritatea Națională pentru Tineret
Autoritatea Națională pentru Cercetare Științifică
Autoritatea Națională pentru Reglementare în Comunicații și Tehnologia Informației
Autoritatea Națională pentru Serviciile Societății Informaționale
Autoritatea Electorală Permanente
Agenția pentru Strategii Guvernamentale
Agenția Națională a Medicamentului
Agenția Națională pentru Sport
Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă
Agenția Națională de Reglementare în Domeniul Energiei
Agenția Română pentru Conservarea Energiei
Agenția Națională pentru Resurse Minerale
Agenția Română pentru Investiții Străine
Agenția Națională pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperație
Agenția Națională a Funcționarilor Publici
Agenția Națională de Administrare Fiscală
Agenția de Compensare pentru Achiziții de Tehnică Specială
Agenția Națională Anti-doping
Agenția Nucleară
Agenția Națională pentru Protecția Familiei
Agenția Națională pentru Egalitatea de Șanse între Bărbați și Femei
Agenția Națională pentru Protecția Mediului
Agenția națională Antidrog

SLOVENIA

Predsednik Republike Slovenije
Državni zbor Republike Slovenije
Državni svet Republike Slovenije
Varuh človekovih pravic
Ustavno sodišče Republike Slovenije
Računsko sodišče Republike Slovenije
Državna revizijska komisija za revizijo postopkov oddaje javnih naročil
Slovenska akademija znanosti in umetnosti
Vladne službe
Ministrstvo za finance
Ministrstvo za notranje zadeve
Ministrstvo za zunanje zadeve
Ministrstvo za obrambo
Ministrstvo za pravosodje
Ministrstvo za gospodarstvo
Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
Ministrstvo za promet

▼B

Ministrstvo za okolje in prostor

Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve

Ministrstvo za zdravje

Ministrstvo za javno upravo

Ministrstvo za šolstvo in šport

Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo

Ministrstvo za kulturo

Vrhovno sodišče Republike Slovenije

višja sodišča

okrožna sodišča

okrajna sodišča

Vrhovno državno tožilstvo Republike Slovenije

Okrožna državna tožilstva

Državno pravobranilstvo

Upravno sodišče Republike Slovenije

Višje delovno in socialno sodišče

delovna sodišča

Davčna uprava Republike Slovenije

Carinska uprava Republike Slovenije

Urad Republike Slovenije za preprečevanje pranja denarja

Urad Republike Slovenije za nadzor prirejanja iger na srečo

Uprava Republike Slovenije za javna plačila

Urad Republike Slovenije za nadzor proračuna

Policija

Inšpektorat Republike Slovenije za notranje zadeve

Generalštab Slovenske vojske

Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje

Inšpektorat Republike Slovenije za obrambo

Inšpektorat Republike Slovenije za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami

Uprava Republike Slovenije za izvrševanje kazenskih sankcij

Urad Republike Slovenije za varstvo konkurence

Urad Republike Slovenije za varstvo potrošnikov

Tržni inšpektorat Republike Slovenije

Urad Republike Slovenije za intelektualno lastnino

Inšpektorat Republike Slovenije za elektronske komunikacije, elektronsko podpisovanje in pošto

Inšpektorat za energetiko in rudarstvo

Agencija Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja

▼B

Inšpektorat Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo in hrano
Fitosanitarna uprava Republike Slovenije
Veterinarska uprava Republike Slovenije
Uprava Republike Slovenije za pomorstvo
Direkcija Republike Slovenije za caste
Prometni inšpektorat Republike Slovenije
Direkcija za vodenje investicij v javno železniško infrastrukturo
Agencija Republike Slovenije za okolje
Geodetska uprava Republike Slovenije
Uprava Republike Slovenije za jedrsko varstvo
Inšpektorat Republike Slovenije za okolje in prostor
Inšpektorat Republike Slovenije za delo
Zdravstveni inšpektorat
Urad Republike Slovenije za kemikalije
Uprava Republike Slovenije za varstvo pred sevanji
Urad Republike Slovenije za meroslovje
Urad za visoko šolstvo
Urad Republike Slovenije za mladino
Inšpektorat Republike Slovenije za šolstvo in šport
Arhiv Republike Slovenije
Inšpektorat Republike Slovenije za kulturo in medije
Kabinet predsednika Vlade Republike Slovenije
Generalni sekretariat Vlade Republike Slovenije
Služba vlade za zakonodajo
Služba vlade za evropske zadeve
Služba vlade za lokalno samoupravo in regionalno politiko
Urad vlade za komuniciranje
Urad za enake možnosti
Urad za verske skupnosti
Urad za narodnosti
Urad za makroekonomske analize in razvoj
Statistični urad Republike Slovenije
Slovenska obveščevalno-varnostna agencija
Protokol Republike Slovenije
Urad za varovanje tajnih podatkov
Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu
Služba Vlade Republike Slovenije za razvoj
Informacijski pooblaščenec
Državna volilna komisija

▼B

SLOVAKIA

Hallituksen ja keskushallinnon viranomaisten toiminnan rakenteesta annetussa laissa 575/2001 tarkoitetut ministeriöt ja muut keskushallinnon viranomaiset, sellaisena kuin sanamuoto esitetään myöhemmissä säädöksissä:

Kancelária Prezidenta Slovenskej republiky

Národná rada Slovenskej republiky

Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky

Ministerstvo financií Slovenskej republiky

Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky

Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky

Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky

Ministerstvo obrany Slovenskej republiky

Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky

Ministerstvo zahraničných vecí Slovenskej republiky

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky

Ministerstvo školstva Slovenskej republiky

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky

Úrad vlády Slovenskej republiky

Protimonopolný úrad Slovenskej republiky

Štatistický úrad Slovenskej republiky

Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky

Úrad jadrového dozoru Slovenskej republiky

Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky

Úrad pre verejné obstarávanie

Úrad priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky

Správa štátnych hmotných rezerv Slovenskej republiky

Národný bezpečnostný úrad

Ústavný súd Slovenskej republiky

Najvyšší súd Slovenskej republiky

Generálna prokuratúra Slovenskej republiky

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Telekomunikačný úrad Slovenskej republiky

Úrad priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky

Úrad pre finančný trh

Úrad na ochranu osobných údajov

Kancelária verejného ochranu prav

▼ B

SUOMI

Oikeuskanslerinvirasto – Justitiekanslersämbetet

Liikenne- ja viestintäministeriö – Kommunikationsministeriet

Ajoneuvohallintokeskus AKE – Fordonsförvaltningscentralen AKE

Ilmailuhallinto – Luftfartsförvaltningen

Ilmatieteen laitos – Meteorologiska institutet

Merenkulkulaitos – Sjöfartsverket

Merentutkimuslaitos – Havsforskningsinstitutet

Ratahallintokeskus RHK – Banförvaltningscentralen RHK

Rautatievirasto – Järnvägsverket

Tiehallinto – Vägförvaltningen

Viestintävirasto – Kommunikationsverket

Maa- ja metsätalousministeriö – Jord- och skogsbruksministeriet

Elintarviketurvallisuusvirasto – Livsmedelssäkerhetsverket

Maanmittauslaitos – Lantmäteriverket

Maaseutuvirasto – Landsbygdsverket

Oikeusministeriö – Justitieministeriet

Tietosuojavaltuutetun toimisto – Dataombudsmannens byrå

Tuomioistuimet – Domstolar

Korkein oikeus – Högsta domstolen

Korkein hallinto-oikeus – Högsta förvaltningsdomstolen

Hovioikeudet – Hovrätter

Käräjäoikeudet – Tingsrätter

Hallinto-oikeudet – Förvaltningsdomstolar

Markkinaoikeus – Marknadsdomstolen

Työtuomioistuin – Arbetsdomstolen

Vakuutusosasto – Försäkringsdomstolen

Kuluttajariitalautakunta – Konsumenttvistenämnden

Vankeinhoitolaitos – Fängsväsendet

HEUNI – Yhdistyneiden Kansakuntien yhteydessä toimiva Euroopan rikkipolitiikan instituutti – HEUNI – Europeiska institutet för kriminalpolitik, verksamt i anslutning till Förenta nationerna

Konkurssiassiamiehen toimisto – Konkursombudsmannens byrå

Kuluttajariitalautakunta – Konsumenttvistenämnden

Oikeushallinnon palvelukeskus – Justitieförvaltningens servicecentral

Oikeushallinnon tietotekniikkakeskus – Justitieförvaltningens datateknikcentral

Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos (Optula) – Rättspolitiska forskningsinstitutet

Oikeusrekisterikeskus – Rättsregistercentralen

Onnettomuustutkintakeskus – Centralen för undersökning av olyckor

Rikosseuraamusvirasto – Brottsförvaltningsverket

▼ B

- Rikosseuraamusalan koulutuskeskus – Brottspåföljdsområdets utbildningscentral
- Rikoksentorjuntaneuvosto – Rådet för brottsförebyggande
- Saamelaiskäräjät – Sametinget
- Valtakunnansyyttäjänvirasto – Riksåklagarämbetet
- Vankeinhoitolaitos – Fångvårdsväsendet
- Opetusministeriö – Undervisningsministeriet
- Opetushallitus – Utbildningsstyrelsen
- Valtion elokuvataarkastamo – Statens filmgranskningsbyrå
- Puolustusministeriö – Försvarsministeriet
- Puolustusvoimat – Försvarsmakten
- Sisäasiainministeriö – Inrikesministeriet
- Väestörekisterikeskus – Befolkningsregistercentralen
- Keskusrikopoliisi – Centralkriminalpolisen
- Liikkuva poliisi – Rörliga polisen
- Rajavartiolaitos – Gränsbevakningsväsendet
- Lääninhallitukset – Länstyrelserna
- Suojelupoliisi – Skyddspolisen
- Poliisiammattikorkeakoulu – Polisyrkeshögskolan
- Poliisin tekniikkakeskus – Polisens teknikcentral
- Poliisin tietohallintokeskus – Polisens datacentral
- Helsingin kihlakunnan poliisilaitos – Polisinrättningen i Helsingfors
- Pelastusopisto – Räddningsverket
- Hätäkeskuslaitos – Nödcentralverket
- Maahanmuuttovirasto – Migrationsverket
- Sisäasiainhallinnon palvelukeskus – Inrikesförvaltningens servicecentral
- Sosiaali- ja terveysministeriö – Social- och hälsovårdsministeriet
- Työttömyysturvan muutoksenhakulautakunta – Besvärnsämnden för utkomstskyddsärenden
- Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta – Besvärnsämnden för socialtrygghet
- Lääkelaitos – Läkemedelsverket
- Terveydenhuollon oikeusturvakeskus – Rättsskyddscentralen för hälsovården
- Säteilyturvakeskus – Strålsäkerhetscentralen
- Kansanterveyslaitos – Folkhälsoinstitutet

▼B

- Lääkehoidon kehittämiskeskus ROHTO – Utvecklingscentralen för läkemedelsbehandling
- Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus – Social- och hälsovårdens produkttillsynscentral
- Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus Stakes – Forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården Stakes
- Vakuutusvalvontavirasto – Försäkringsinspektionen
- Työ- ja elinkeinoministeriö – Arbets- och näringsministeriet
- Kuluttajavirasto – Konsumentverket
- Kilpailuvirasto – Konkurrensverket
- Patentti- ja rekisterihallitus – Patent- och registerstyrelsen
- Valtakunnansovittelijain toimisto – Riksförlikningsmännens byrå
- Valtion turvapaikanhakijoiden vastaanottokeskukset – Statliga förläggningar för asylsökande
- Energiamarkkinavirasto – Energimarknadsverket
- Geologian tutkimuskeskus – Geologiska forskningscentralen
- Huoltovarmuuskeskus – Försörjningsberedskapscentralen
- Kuluttajatutkimuskeskus – Konsumentforskningscentralen
- Matkailun edistämiskeskus (MEK) – Centralen för turistfrämjande
- Mittatekniikan keskus (MIKES) – Mätteknikcentralen
- Tekes – teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskus – Tekes – utvecklingscentralen för teknologi och innovationer
- Turvatekniikan keskus (TUKES) – Säkerhetsteknikcentralen
- Valtion teknillinen tutkimuskeskus (VTT) – Statens tekniska forskningscentral
- Syrjintälautakunta – Nationella diskrimineringsnämnden
- Työneuvosto – Arbetsrådet
- Vähemmistövaltuutetun toimisto – Minoritetsombudsmännens byrå
- Ulkoasiainministeriö – Utrikesministeriet
- Valtioneuvoston kanslia – Statsrådets kansli
- Valtiovarainministeriö – Finansministeriet
- Valtiokonttori – Statskontoret
- Verohallinto – Skatteförvaltningen
- Tullilaitos – Tullverket
- Tilastokeskus – Statistikcentralen
- Valtion taloudellinen tutkimuskeskus – Statens ekonomiska forskningscentral
- Ympäristöministeriö – Miljöministeriet
- Suomen ympäristökeskus – Finlands miljöcentral
- Asumisen rahoitus- ja kehityskeskus – Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet
- Valtiontalouden tarkastusvirasto – Statens revisionsverk

▼ B

RUOTSI

A

Affärsverket svenska kraftnät

Akademien för de fria konsterna

Alkohol- och läkemedelssortiments-nämnden

Allmänna pensionsfonden

Allmänna reklamationsnämnden

Ambassader

Ansvarsnämnd, statens

Arbetsdomstolen

Arbetsförmedlingen

Arbetsgivarverk, statens

Arbetslivsinstitutet

Arbetsmiljöverket

Arkitekturmuseet

Arrendenämnder

Arvsfondsdelegationen

Arvsfondsdelegationen

B

Banverket

Barnombudsmannen

Beredning för utvärdering av medicinsk metodik, statens

Bergsstaten

Biografbyrå, statens

Biografiskt lexikon, svenskt

Birgittaskolan

Blekinge tekniska högskola

Bokföringsnämnden

Bolagsverket

Bostadsnämnd, statens

Bostadskreditnämnd, statens

Boverket

Brottsförebyggande rådet

Brottsoffermyndigheten

C

Centrala studiestödsnämnden

▼ B

D

Danshögskolan

Datainspektionen

Departementen

Domstolsverket

Dramatiska institutet

E

Ekeskolan

Ekobrottsmyndigheten

Ekonomistyrningsverket

Ekonomiska rådet

Elsäkerhetsverket

Energimarknadsinspektionen

Energimyndighet, statens

EU/FoU-rådet

Exportkreditnämnden

Exportråd, Sveriges

F

Fastighetsmäklarnämnden

Fastighetsverk, statens

Fideikommissnämnden

Finansinspektionen

Finanspolitiska rådet

Finsk-svenska gränsälvskommissionen

Fiskeriverket

Flygmedicincentrum

Folkhälsoinstitut, statens

Fonden för fukt- och mögelskador

Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande, Formas

Folke Bernadotte Akademin

Forskarskattenämnden

Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap

Fortifikationsverket

Forum för levande historia

Försvarets materielverk

Försvarets radioanstalt

Försvarets underrättelsenämnd

Försvarshistoriska museer, statens

Försvarshögskolan

Försvarmakten

Försäkringskassan

▼B**G**

Gentekniknämnden
Geologiska undersökning
Geotekniska institut, statens
Giftinformationscentralen
Glesbygdsverket
Grafiska institutet och institutet för högre kommunikation- och reklamutbildning
Granskningsnämnden för radio och TV
Granskningsnämnden för försvarsuppfinningar
Gymnastik- och Idrottshögskolan
Göteborgs universitet

H

Handelsflottans kultur- och fritidsråd
Handelsflottans pensionsanstalt
Handelssekreterare
Handelskamrar, auktoriserade
Handikappombudsmannen
Handikappråd, statens
Harpsunds nämnden
Haverikommission, statens
Historiska museer, statens
Hjälpmiddelsinstitutet
Hovrätterna
Hyresnämnder
Häkterna
Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd
Högskolan Dalarna
Högskolan i Borås
Högskolan i Gävle
Högskolan i Halmstad
Högskolan i Kalmar
Högskolan i Karlskrona/Ronneby
Högskolan i Kristianstad
Högskolan i Skövde
Högskolan i Trollhättan/Uddevalla
Högskolan på Gotland
Högskolans avskiljandenämnd
Högskoleverket
Högsta domstolen

▼ B

I

ILO kommittén
Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen
Inspektionen för strategiska produkter
Institut för kommunikationsanalys, statens
Institut för psykosocial medicin, statens
Institut för särskilt utbildningsstöd, statens
Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering
Institutet för rymdfysik
Institutet för tillväxtpolitiska studier
Institutionsstyrelse, statens
Insättningsgarantinämnden
Integrationsverket
Internationella programkontoret för utbildningsområdet

J

Jordbruksverk, statens
Justitiekanslern
Jämställdhetsombudsmannen
Jämställdhetsnämnden
Järnvägar, statens
Järnvägsstyrelsen

K

Kammarkollegiet
Kammarrätterna
Karlstads universitet
Karolinska Institutet
Kemikalieinspektionen
Kommerskollegium
Konjunkturinstitutet
Konkurrensverket
Konstfack
Konsthögskolan
Konstnärsnämnden
Konstråd, statens
Konsulat
Konsumentverket
Krigsvetenskapsakademin
Krigsförsäkringsnämnden
Kriminaltekniska laboratorium, statens
Kriminalvården
Krisberedskapsmyndigheten

▼B

Kristinaskolan
Kronofogdemyndigheten
Kulturråd, statens
Kungl. Biblioteket
Kungl. Konsthögskolan
Kungl. Musikhögskolan i Stockholm
Kungl. Tekniska högskolan
Kungl. Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien
Kungl Vetenskapsakademien
Kustbevakningen
Kvalitets- och kompetensråd, statens
Kärnavfallsfondens styrelse

L

Lagrådet
Lantbruksuniversitet, Sveriges
Lantmäteriverket
Linköpings universitet
Livrustkammaren, Skoklosters slott och Hallwylska museet
Livsmedelsverk, statens
Livsmedelsekonomiska institutet
Ljud- och bildarkiv, statens
Lokala säkerhetsnämnderna vid kärnkraftverk
Lotteriinspektionen
Luftfartsverket
Luftfartsstyrelsen
Luleå tekniska universitet
Lunds universitet
Läkemedelsverket
Läkemedelsförmånsnämnden
Länsrätterna
Länsstyrelserna
Lärarhögskolan i Stockholm

M

Malmö högskola
Manillaskolan
Maritima muséer, statens
Marknadsdomstolen
Medlingsinstitutet

▼ B

Meteorologiska och hydrologiska institut, Sveriges

Migrationsverket

Militärhögskolor

Mittuniversitetet

Moderna museet

Museer för världskultur, statens

Musikaliska Akademien

Musiksamlingar, statens

Myndigheten för handikappolitisk samordning

Myndigheten för internationella adoptionsfrågor

Myndigheten för skolutveckling

Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning

Myndigheten för nätverk och samarbete inom högre utbildning

Myndigheten för radio och tv

Myndigheten för Sveriges nätuniversitet

Myndigheten för utländska investeringar i Sverige

Mälardalens högskola

N

Nationalmuseum

Nationellt centrum för flexibelt lärande

Naturhistoriska riksmuseet

Naturvårdsverket

Nordiska Afrikainstitutet

Notarienämnden

Nämnd för arbetstagares uppfinningar, statens

Nämnden för statligt stöd till trossamfund

Nämnden för styrelserepresentationsfrågor

Nämnden mot diskriminering

Nämnden för elektronisk förvaltning

Nämnden för RH anpassad utbildning

Nämnden för hemslöjdsfrågor

O

Oljekrisnämnden

Ombudsmannen mot diskriminering på grund av sexuell läggning

Ombudsmannen mot etnisk diskriminering

Operahögskolan i Stockholm

▼ B

P

Patent- och registreringsverket

Patentbesvärslagen

Pensionsverk, statens

Personregisternämnd statens, SPAR-nämnden

Pliktverk, Totalförsvarets

Polarforskningssekreteriet

Post- och telestyrelsen

Premiepensionsmyndigheten

Presstödsnämnden

R

Rederinämnden

Regeringskansliet

Regeringsrätten

Resegarantinämnden

Registernämnden

Revisorsnämnden

Riksantikvarieämbetet

Riksarkivet

Riksbanken

Riksdagsförvaltningen

Riksdagens ombudsmän

Riksdagens revisorer

Riksgäldskontoret

Rikshemvärnsrådet

Rikspolisstyrelsen

Riksrevisionen

Rikstrafiken

Riksutställningar, Stiftelsen

Riksvärderingsnämnden

Rymdstyrelsen

Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige

Räddningsverk, statens

Rättshjälpsmyndigheten

Rättshjälpsnämnden

Rättsmedicinalverket

▼ B

S

Samarbetsnämnden för statsbidrag till trossamfund

Sameskolstyrelsen och sameskolor

Sametinget

SIS, Standardiseringen i Sverige

Sjöfartsverket

Skatterättsnämnden

Skatteverket

Skaderegleringsnämnd, statens

Skiljenämnden i vissa trygghetsfrågor

Skogsstyrelsen

Skogsvårdsstyrelserna

Skogs och lantbruksakademien

Skolverk, statens

Skolväsendets överklagandenämnd

Smittskyddsinstitutet

Socialstyrelsen

Specialpedagogiska institutet

Specialskolemyndigheten

Språk- och folkminnesinstitutet

Sprängämnesinspektionen

Statistiska centralbyrån

Statskontoret

Stockholms universitet

Stockholms internationella miljöinstitut

Strålsäkerhetsmyndigheten

Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll

Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete, SIDA

Styrelsen för Samefonden

Styrelsen för psykologiskt försvar

Stängselnämnden

Svenska institutet

Svenska institutet för europapolitiska studier

Svenska ESF rådet

Svenska Unescorådet

Svenska FAO kommittén

▼ B

Svenska Språknämnden

Svenska Skeppshypotekskassan

Svenska institutet i Alexandria

Sveriges författarfond

Säkerhetspolisen

Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden

Södertörns högskola

T

Taltidningsnämnden

Talboks- och punktskriftsbiblioteket

Teaterhögskolan i Stockholm

Tingsrätterna

Tjänstepensions och grupplivnämnd, statens

Tjänsteförslagsnämnden för domstolsväsendet

Totalförsvarets forskningsinstitut

Totalförsvarets pliktverk

Tullverket

Turistdelegationen

U

Umeå universitet

Ungdomsstyrelsen

Uppsala universitet

Utlandslönenämnd, statens

Utlänningsnämnden

Utrikesförvaltningens antagningsnämnd

Utrikesnämnden

Utsädeskontroll, statens

V

Valideringsdelegationen

Valmyndigheten

Vatten- och avloppsnämnd, statens

Vattenöverdomstolen

Verket för förvaltningsutveckling

Verket för högskoleservice

Verket för innovationssystem (VINNOVA)

Verket för näringslivsutveckling (NUTEK)

Vetenskapsrådet

▼B

Veterinärmedicinska anstalt, statens

Veterinära ansvarsnämnden

Väg- och transportforskningsinstitut, statens

Vägverket

Vänerskolan

Växjö universitet

Växtsortnämnd, statens

Å

Åklagarmyndigheten

Åsbackaskolan

Ö

Örebro universitet

Örlogsmannasällskapet

Östervångsskolan

Överbefälhavaren

Överklagandenämnden för högskolan

Överklagandenämnden för nämndemanna-uppdrag

Överklagandenämnden för studiestöd

Överklagandenämnden för totalförsvaret

YHDISTYNYT KUNINGASKUNTA

Cabinet Office

Office of the Parliamentary Counsel

Central Office of Information

Charity Commission

Crown Estate Commissioners (Vote Expenditure Only)

Crown Prosecution Service

Department for Business, Enterprise and Regulatory Reform

Competition Commission

Gas and Electricity Consumers' Council

Office of Manpower Economics

Department for Children, Schools and Families

Department of Communities and Local Government

Rent Assessment Panels

Department for Culture, Media and Sport

British Library

British Museum

Commission for Architecture and the Built Environment

The Gambling Commission

▼ B

- Historic Buildings and Monuments Commission for England (English Heritage)
- Imperial War Museum
- Museums, Libraries and Archives Council
- National Gallery
- National Maritime Museum
- National Portrait Gallery
- Natural History Museum
- Science Museum
- Tate Gallery
- Victoria and Albert Museum
- Wallace Collection
- Department for Environment, Food and Rural Affairs
  - Agricultural Dwelling House Advisory Committees
  - Agricultural Land Tribunals
  - Agricultural Wages Board and Committees
  - Cattle Breeding Centre
  - Countryside Agency
  - Plant Variety Rights Office
  - Royal Botanic Gardens, Kew
  - Royal Commission on Environmental Pollution
- Department of Health
  - Dental Practice Board
  - National Health Service Strategic Health Authorities
  - NHS Trusts
  - Prescription Pricing Authority
- Department for Innovation, Universities and Skills
  - Higher Education Funding Council for England
  - National Weights and Measures Laboratory
  - Patent Office
- Department for International Development
- Department of the Procurator General and Treasury Solicitor
  - Legal Secretariat to the Law Officers
- Department for Transport
  - Maritime and Coastguard Agency
- Department for Work and Pensions
  - Disability Living Allowance Advisory Board
  - Independent Tribunal Service

▼B

Medical Boards and Examining Medical Officers (War Pensions)

Occupational Pensions Regulatory Authority

Regional Medical Service

Social Security Advisory Committee

Export Credits Guarantee Department

Foreign and Commonwealth Office

Wilton Park Conference Centre

Government Actuary's Department

Government Communications Headquarters

Home Office

HM Inspectorate of Constabulary

House of Commons

House of Lords

Ministry of Defence

Defence Equipment & Support

Meteorological Office

Ministry of Justice

Boundary Commission for England

Combined Tax Tribunal

Council on Tribunals

Court of Appeal – Criminal

Employment Appeals Tribunal

Employment Tribunals

HMCS Regions, Crown, County and Combined Courts (England and Wales)

Immigration Appellate Authorities

Immigration Adjudicators

Immigration Appeals Tribunal

Lands Tribunal

Law Commission

Legal Aid Fund (England and Wales)

Office of the Social Security Commissioners

Parole Board and Local Review Committees

Pensions Appeal Tribunals

Public Trust Office

Supreme Court Group (England and Wales)

Transport Tribunal

▼B

The National Archives

National Audit Office

National Savings and Investments

National School of Government

Northern Ireland Assembly Commission

Northern Ireland Court Service

    Coroners Courts

    County Courts

    Court of Appeal and High Court of Justice in Northern Ireland

    Crown Court

    Enforcement of Judgements Office

    Legal Aid Fund

    Magistrates' Courts

    Pensions Appeals Tribunals

Northern Ireland, Department for Employment and Learning

Northern Ireland, Department for Regional Development

Northern Ireland, Department for Social Development

Northern Ireland, Department of Agriculture and Rural Development

Northern Ireland, Department of Culture, Arts and Leisure

Northern Ireland, Department of Education

Northern Ireland, Department of Enterprise, Trade and Investment

Northern Ireland, Department of the Environment

Northern Ireland, Department of Finance and Personnel

Northern Ireland, Department of Health, Social Services and Public Safety

Northern Ireland, Office of the First Minister and Deputy First Minister

Northern Ireland Office

    Crown Solicitor's Office

    Department of the Director of Public Prosecutions for Northern Ireland

    Forensic Science Laboratory of Northern Ireland

    Office of the Chief Electoral Officer for Northern Ireland

    Police Service of Northern Ireland

    Probation Board for Northern Ireland

    State Pathologist Service

Office of Fair Trading

Office for National Statistics

    National Health Service Central Register

▼B

Office of the Parliamentary Commissioner for Administration and Health Service Commissioners

Paymaster General's Office

Postal Business of the Post Office

Privy Council Office

Public Record Office

HM Revenue and Customs

The Revenue and Customs Prosecutions Office

Royal Hospital, Chelsea

Royal Mint

Rural Payments Agency

Scotland, Auditor-General

Scotland, Crown Office and Procurator Fiscal Service

Scotland, General Register Office

Scotland, Queen's and Lord Treasurer's Remembrancer

Scotland, Registers of Scotland

The Scotland Office

The Scottish Ministers

Architecture and Design Scotland

Crofters Commission

Deer Commission for Scotland

Lands Tribunal for Scotland

National Galleries of Scotland

National Library of Scotland

National Museums of Scotland

Royal Botanic Garden, Edinburgh

Royal Commission on the Ancient and Historical Monuments of Scotland

Scottish Further and Higher Education Funding Council

Scottish Law Commission

Community Health Partnerships

Special Health Boards

Health Boards

The Office of the Accountant of Court

High Court of Justiciary

Court of Session

HM Inspectorate of Constabulary

▼B

Parole Board for Scotland

Pensions Appeal Tribunals

Scottish Land Court

Sheriff Courts

Scottish Police Services Authority

Office of the Social Security Commissioners

The Private Rented Housing Panel and Private Rented Housing Committees

Keeper of the Records of Scotland

The Scottish Parliamentary Body Corporate

HM Treasury

Office of Government Commerce

United Kingdom Debt Management Office

The Wales Office (Office of the Secretary of State for Wales)

The Welsh Ministers

Higher Education Funding Council for Wales

Local Government Boundary Commission for Wales

The Royal Commission on the Ancient and Historical Monuments of Wales

Valuation Tribunals (Wales)

Welsh National Health Service Trusts and Local Health Boards

Welsh Rent Assessment Panels

LIITE II

**LUETTELO 2 ARTIKLAN 1 KOHDAN 6 ALAKOHDAN A
ALAKOHDASSA TARKOITETUISTA TOIMINNOISTA**

Jos CPV:n ja NACE:n välillä esiintyy tulkintaeroja, sovelletaan CPV-nimikkeistöä.

NACE Rev. 1 (1)					CPV-koodi
PÄÄLUOKKA F			RAKENTAMINEN		
2-numerotaso	3-numerotaso	4-numerotaso	Kuvaus	Huomautukset	
45			Rakentaminen	Tälle kaksinumerotasolle kuuluu: — uudisrakentaminen, entisöinti ja tavanomainen korjaaminen	45000000
	45.1		Rakennusalueen pohjarakentaminen		45100000
		45.11	Rakennusten purku ja raivaus; maansiirto	Tälle nelinumerotasolle kuuluu: — rakennusten ja muiden rakenteiden purku — rakennusalueen raivaus — maansiirto: rakennusalueen maankaivuu, täyttö- ja tasaustyöt, ojankaivu, louhintatyöt, räjäytystyöt jne. — maaperän rakentaminen kaivostoimintaa varten — irtomaan poisto ja muut kaivosten ja kaivosaluiden perustyöt ja esirakentaminen Tälle nelinumerotasolle kuuluu myös: — rakennusalueen salaojitus — maa- tai metsätalousmaan ojitus	45110000
		45.12	Koeporaus	Tälle nelinumerotasolle kuuluu: — koeporaus, koekairaus ja näytteenotto rakennus-, geofysikaalisiin, geologisiin tai vastaaviin tarkoituksiin Tälle nelinumerotasolle ei kuulu: — öljy- tai kaasulähteiden poraus, vrt. 11.20 — vesikaivon poraus, vrt. 45.25 — kuilun syvennys, vrt. 45.25 — öljy- ja kaasukenttien tutkimus, geofysikaalinen, geologinen ja seisminen tutkimus, vrt. 74.20	45120000
	45.2		Rakennusten tai niiden osien rakentaminen; maa- ja vesirakentaminen		45200000

NACE Rev. 1 (1)					CPV-koodi
PÄÄLUOKKA F			RAKENTAMINEN		
2-numerotaso	3-numerotaso	4-numerotaso	Kuvaus	Huomautukset	
		45.21	Yleiset talonrakennustyöt sekä maa- ja vesirakennustyöt	<p>Tälle nelinumerasolle kuuluu:</p> <ul style="list-style-type: none"> — kaikenlaisten rakennusten rakentaminen; maa- ja vesirakennustyöt — siltojen, myös eritasoteiden, maasiltojen, tunnelien ja metrotunnelien rakentaminen — putkijohtojen, tietoliikennekaapelien ja voimalinjojen kaukoverkostojen rakentaminen — putkijohtojen, tietoliikennekaapelien ja voimalinjojen kunnallisverkostojen rakentaminen — tähän liittyvät asennustyöt — tehdasvalmisteisten rakennusten kokoaminen ja pystyttäminen rakennuspaikalla <p>Tälle nelinumerasolle ei kuulu:</p> <ul style="list-style-type: none"> — öljyn ja kaasun tuotantoon liittyvät palvelut, vrt. 11.20 — itsevalmistetuista, muista kuin betonisista osista koostuvien kokonaisten valmiiden rakenteiden pystyttäminen, vrt. 20, 26 ja 28 — urheilukenttien, uima-altaiden, urheilusalien, tenniskenttien, golfratojen ja muiden urheilualueiden rakentaminen lukuun ottamatta rakennusten pystyttämistä, vrt. 45.23 — rakennusasennus, vrt. 45.3 — rakennusten viimeistely, vrt. 45.4 — arkkitehti- ja insinööripalvelut, vrt. 74.20 — rakentamisen projektinhallinta, vrt. 74.20 	<p>45210000</p> <p>paitsi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 45213316 45220000 45231000 45232000
		45.22	Kattorakenteiden pystyttäminen ja kattaminen	<p>Tälle nelinumerasolle kuuluu:</p> <ul style="list-style-type: none"> — kattorakenteiden asennustyöt — katteiden asennustyöt — vesitiivistystyöt 	45261000
		45.23	Moottoriteiden, katujen, lentokenttien ja urheilualueiden rakentaminen	<p>Tälle nelinumerasolle kuuluu:</p> <ul style="list-style-type: none"> — moottoriteiden, katujen, muiden ajoneuvoille ja jalankulkijoille tarkoitettujen liikenneväylien rakentaminen — rautateiden rakentaminen — kiitoratojen rakentaminen — urheilukenttien, uima-altaiden, urheilusalien, tenniskenttien, golfratojen ja muiden urheilualueiden rakentaminen lukuun ottamatta rakennusten pystyttämistä — ajoratamerkintöjen maalaustyöt teillä ja paikoitusalueilla <p>Tälle nelinumerasolle ei kuulu:</p> <ul style="list-style-type: none"> — alustavat maansiirtotyöt, vrt. 45.11 	<p>45212212 ja DA03</p> <p>45230000</p> <p>paitsi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 45231000 – 45232000 – 45234115

▼B

NACE Rev. 1 (1)					CPV-koodi
PÄÄLUOKKA F			RAKENTAMINEN		
2-numerotaso	3-numerotaso	4-numerotaso	Kuvaus	Huomautukset	
		45.24	Vesirakentaminen	<p>Tälle nelinumerotasolle kuuluu:</p> <ul style="list-style-type: none"> — seuraavat rakennustyöt: — vesiväylien, satamien ja jokien, huvivenesatamien, sulkujen jne. rakentaminen — padot ja aallonmurtajat — ruoppaustyöt — vedenalaiset rakennustyöt 	45240000
		45.25	Muu erikoisalarakentaminen	<p>Tälle nelinumerotasolle kuuluu:</p> <ul style="list-style-type: none"> — erilaisille rakenteille yhteiseen piirteeseen erikoistunut rakentaminen, joka edellyttää erityistaitoja tai -laitteita — perustuksien rakentaminen, mukaan lukien paa-lutustyöt — kaivojen poraus ja rakentaminen, kuilun syvennys — muiden kuin itsevalmistettujen teräsrunkorakenteiden pystyttäminen — teräksen taivuttaminen — muuraustyöt ja katukiveyksen laskeminen — rakennustelineiden ja työtasojen asentaminen ja purku, mukaan lukien telineiden ja tasojen vuokraus — savupiippujen ja teollisuusuunien pystytys <p>Tälle nelinumerotasolle ei kuulu:</p> <ul style="list-style-type: none"> — rakennustelineiden vuokraus ilman asennusta ja purkamista, vrt. 71.32 	45250000 45262000
	45.3		Rakennusasennus		45300000

▼ B

NACE Rev. 1 (1)					CPV-koodi
PÄÄLUOKKA F			RAKENTAMINEN		
2-numerotaso	3-numerotaso	4-numerotaso	Kuvaus	Huomautukset	
		45.31	Sähköjohtojen ja -laitteiden asennus	Tälle nelinumerasolle kuuluu: Seuraavien laitteistojen rakennusasennus tai niiden muu rakentaminen: — sähköjohdot ja -laitteet — tietoliikennejärjestelmät — sähkölämmitysjärjestelmät — taloantennit — palohälyttimet — varashälyttimet — hissit ja liukuportaat — ukkosenjohdattimet jne.	45213316 45310000 paitsi: — 45316000
		45.32	Eristystyöt	Tälle nelinumerasolle kuuluu: — lämpö-, ääni- tai värinäeristeiden rakennusasennus tai niiden muu rakentaminen Tälle nelinumerasolle ei kuulu: — vesitiivistystyöt, vrt. 45.22	45320000
		45.33	Putkityöt	Tälle nelinumerasolle kuuluu: — Seuraavien laitteistojen rakennusasennus tai niiden muu rakentaminen: — vesi- ja viemärlaitteet ja -kalusteet — kaasulaitteet — lämmitys-, tuuletus-, jäähdytys- tai ilmastointilaitteet ja -putket — palosammutusjärjestelmät Tälle nelinumerasolle ei kuulu: — sähkölämmitysjärjestelmien asennus, vrt. 45.31	45330000
		45.34	Muu rakennusasentaminen	Tälle nelinumerasolle kuuluu: — valaistus- ja merkinantolaitteistojen asennus teille, rautateille, lentokentille ja satamiin — muualla luokittelemattomien laitteiden ja laitteistojen rakennusasennus tai niiden muu rakentaminen	45234115 45316000 45340000
	45.4		Rakennusten viimeistely		45400000

NACE Rev. 1 (1)					CPV-koodi
PÄÄLUOKKA F			RAKENTAMINEN		
2-numerotaso	3-numerotaso	4-numerotaso	Kuvaus	Huomautukset	
		45.41	Rappaus	Tälle nelinumerotasolle kuuluu: — rakennusten tai muiden rakenteiden sisä- tai ulkopintojen rappaustyöt laastilla tai stukilla sekä vastaavilla rappausaineilla	45410000
		45.42	Rakennuspuusepän asennustyöt	Tälle nelinumerotasolle kuuluu: — muiden kuin itsevalmistettujen, puusta tai muista aineista valmistettujen ovien, ikkunoiden, oven- ja ikkunankarmien, sovitettujen keittiöiden, portaikkojen, myymäläkalusteiden ja vastaavien asennus — sisätilojen viimeistelytyöt kuten sisäkattojen päällystys, seinien panelointi, siirrettävien väliseinien asennus jne. Tälle nelinumerotasolle ei kuulu: — parketin ja muiden puisten lattiapäällysteiden asennus, vrt. 45.43	45420000
		45.43	Lattianpäällystys ja seinien verhoilu	Tälle nelinumerotasolle kuuluu: — rakennusten tai muiden rakenteiden päällystäminen tai laatoittaminen — keraamisilla, betonisilla tai kivisillä seinä- tai lattiatiilillä tai -kivillä — parketilla tai muulla puisella lattiapäällysteellä taikka kokolattiamatoilla tai linoleumilla — myös kumisella tai muovisella lattiapäällysteellä — mosaiikkisilla, marmorisilla, graniittisilla tai liuskekivisillä seinä- tai lattiapäällysteillä — tapetilla	45430000
		45.44	Maalaus ja lasitus	Tälle nelinumerotasolle kuuluu: — rakennusten sisä- ja ulkomaalaus — muiden rakenteiden ulkomaalaus — lasien, peilien jne. asennus Tälle nelinumerotasolle ei kuulu: — ikkunoiden asennus, vrt. 45.42	45440000

▼B

NACE Rev. 1 ⁽¹⁾					CPV-koodi
PÄÄLUOKKA F			RAKENTAMINEN		
2-numerotaso	3-numerotaso	4-numerotaso	Kuvaus	Huomautukset	
		45.45	Muu rakennusten viimeistely	Tälle nelinumerotasolle kuuluu: — yksityisten uima-altaiden rakentaminen — rakennusten ulkopintojen puhdistaminen höyryllä, hiekkapuhaltamalla ja vastaavalla tavalla — muut muualla luokittelemattomat rakennusten viimeistelytyöt Tälle nelinumerotasolle ei kuulu: — rakennusten ja muiden rakenteiden siivous, vrt. 74.70	45212212 ja DA04 45450000
	45.5		Rakennus- tai purkulaitteiden vuokraus käyttäjineen		45500000
		45.50	Rakennus- tai purkulaitteiden vuokraus käyttäjineen	Tälle nelinumerotasolle ei kuulu: — rakennus- tai purkukoneiden ja -laitteiden vuokraus ilman käyttäjää, vrt. 71.32	45500000

⁽¹⁾ Neuvoston asetus (ETY) N:o 3037/90, annettu 9 päivänä lokakuuta 1990, Euroopan yhteisön tilastollisesta toimialaluokituksesta (EYVL L 293, 24.10.1990, s. 1).

LIITE III

**LUETTELO PUOLUSTUSALAN HANKINTAVIRANOMAISTEN
TEKEMIIN HANKINTASOPIMUKSIIN KUULUVISTA 4 ARTIKLAN B
ALAKOHDASSA TARKOITETUISTA TUOTTEISTA**

Ainoa tätä direktiiviä sovellettaessa noudatettava teksti on GPA-sopimuksen liitteessä I olevassa 3 kohdassa esiintyvä luettelo, johon seuraava ohjeellinen tuoteluettelo perustuu:

25 ryhmä:	Suola, rikki, maa- ja kivilajit, kipsi, kalkki ja sementti
26 ryhmä:	Malmit, kuona ja tuhka
27 ryhmä:	Kivennäispolttoaineet, kivennäisöljyt ja niiden tislauustuotteet, bitumiset aineet, kivennäisvahat paitsi: ex 27.10: erikoispolttoaineet
28 ryhmä:	Kemialliset alkuaineet ja epäorgaaniset yhdisteet, jalometallien, harvinaisten maa-metallien, radioaktiivisten alkuaineiden ja isotooppien orgaaniset ja epäorgaaniset yhdisteet paitsi: ex 28.09: räjähdysaineet ex 28.13: räjähdysaineet ex 28.14: kyynelkaasu ex 28.28: räjähdysaineet ex 28.32: räjähdysaineet ex 28.39: räjähdysaineet ex 28.50: myrkkytuotteet ex 28.51: myrkkytuotteet ex 28.54: räjähdysaineet
29 ryhmä:	Orgaaniset kemialliset yhdisteet paitsi: ex 29.03: räjähdysaineet ex 29.04: räjähdysaineet ex 29.07: räjähdysaineet ex 29.08: räjähdysaineet ex 29.11: räjähdysaineet ex 29.12: räjähdysaineet ex 29.13: myrkkytuotteet ex 29.14: myrkkytuotteet ex 29.15: myrkkytuotteet ex 29.21: myrkkytuotteet ex 29.22: myrkkytuotteet ex 29.23: myrkkytuotteet ex 29.26: räjähdysaineet ex 29.27: myrkkytuotteet ex 29.29: räjähdysaineet

▼B

30 ryhmä:	Farmaseuttiset tuotteet
31 ryhmä:	Lannoitteet
32 ryhmä:	Parkitus- ja väriaineet, tanniinit ja niiden johdannaiset, värit, pigmentit ja muut väriaineet, maalit ja lakat, kitti sekä muut täyte- ja tiivistystahnat, painovärit, muste ja tussi
33 ryhmä:	Haihtuvat öljyt ja resinoidit, hajustevalmisteet, kosmeettiset ja toalettiaineet
34 ryhmä:	Saippua ja suopa, orgaaniset pinta-aktiiviset aineet, pesuvalmisteet, voiteluvalmisteet, tekovahat, valmistetut vahat, kiillotus- hankaus- ja puhdistusvalmisteet, kynttilät ja niiden kaltaiset tuotteet, muovailumassat, ”hammasvahat” ja kipsiin perustuvat hammaslääkinnässä käytettävät valmisteet
35 ryhmä:	Valkuaisaineet, modifioidut tärkkelykset, liimat ja liisterit, entsyymit
37 ryhmä:	Valokuvaus- ja elokuvausvalmisteet
38 ryhmä:	Erinäiset kemialliset tuotteet paitsi: ex 38.19: myrkkytuotteet
39 ryhmä:	Muovit, myös tekohartsit, selluloosaesterit ja -etterit sekä näistä valmistetut tavarat paitsi: ex 39.03: räjähdysaineet
40 ryhmä:	Luonnonkumi, synteettinen kumi ja faktis sekä niistä valmistetut tavarat paitsi: ex 40.11: luodinkestävät renkaat
41 ryhmä:	Raakavuodot ja -nahat (muut kuin turkisinahat) sekä muokattu nahka
42 ryhmä:	Nahkatavarat, satula- ja valjasteokset, matkatarvikkeet, käsilaukut ja niiden kaltaiset säilytysesineet, suolesta valmistetut tavarat
43 ryhmä:	Turkisinahat ja tekoturkikset, niistä valmistetut tavarat
44 ryhmä:	Puu ja puusta valmistetut tavarat, puuhiili
45 ryhmä:	Korkki ja korkkitavarat
46 ryhmä:	Oljesta, espartosta tai muista punonta- tai palmikointiaineista valmistetut tavarat; kori- ja punontateokset
47 ryhmä:	Paperinvalmistusaineet
48 ryhmä:	Paperi, kartonki ja pahvi, paperimassa-, paperi- ja kartonki- ja pahvitavarat
49 ryhmä:	Kirjat, sanomalehdet, kuvat ja muut painotuotteet; käsikirjoitukset, konekirjoitukset ja työpöytäkirjat
65 ryhmä:	Päähineet ja niiden osat

▼B

66 ryhmä:	Sateenvarjot ja päivänvarjot, kävelykepit, istuinkepit, ruoskat, ratsupiiskat sekä niiden osat
67 ryhmä:	Valmistetut höyhenet ja untuvat sekä höyhenistä tai untuvista valmistetut tavarat, tekokukat, hiuksista valmistetut tavarat
68 ryhmä:	Kivistä, kipsistä, sementistä, asbestista, kiilteestä tai niiden kaltaisesta aineesta valmistetut tavarat
69 ryhmä:	Keraamiset tuotteet
70 ryhmä:	Lasi ja lasitavarat
71 ryhmä:	Luonnonhelmet ja viljellyt helmet, jalo- ja puolijalokivet, jalometallit, jalometalilla pleteroidut metallit ja näistä valmistetut tavarat; epäaidot korut
73 ryhmä:	Rauta- ja terästavarat
74 ryhmä:	Kupari ja kuparitavarat
75 ryhmä:	Nikkeli ja nikkelitavarat
76 ryhmä:	Alumiini ja alumiinitavarat
77 ryhmä:	Magnesium ja beryllium
78 ryhmä:	Lyijy ja lyijytavarat
79 ryhmä:	Sinkki ja sinkkitavarat
80 ryhmä:	Tina ja tinatavarat
81 ryhmä:	Muut epäjalot metallit, niistä valmistetut tavarat
82 ryhmä:	Työkalut ja -välineet, veitset, lusikat ja haarukat, epäjaloa metallia; paitsi: ex 82.05: työkalut ex 82.07: työkalut, osat
83 ryhmä:	Erinäiset epäjalosta metallista valmistetut tavarat
84 ryhmä:	Höyrykattilat, koneet ja mekaaniset laitteet, niiden osat paitsi: ex 84.06: moottorit ex 84.08: muut moottorit ex 84.45: koneet ex 84.53: automaattiset tietojenkäsittelylaitteet ex 84.55: nimikkeeseen 84.53 kuuluvien koneiden osat ex 84.59: ydinreaktorit

▼B

85 ryhmä:	Sähkökoneet ja laitteet, niiden osat paitsi: ex 85.13: teleliikennelaitteet ex 85.15: lähettimet
86 ryhmä:	Rautatieveturit, raitiomootorivaunut ja muu liikkuva kalusto sekä niiden osat, rautatie- ja raitiotieradan varusteet ja kiinteät laitteet sekä niiden osat; kaikenlaiset mekaaniset liikennemerkinantolaitteet paitsi: ex 86.02: panssaroidut sähköveturit ex 86.03: muut panssaroidut veturit ex 86.05: panssaroidut vaunut ex 86.06: huoltovaunut ex 86.07: vaunut
87 ryhmä:	Kuljetusvälineet ja kulkuneuvot, muut kuin rauta- tai raitioteiden liikkuvaan kalustoon kuuluvat, sekä niiden osat ja tarvikkeet paitsi: ex 87.08: tankit ja muut panssariajoneuvot ex 87.01: traktorit ex 87.02: sotilasajoneuvot ex 87.03: huoltoautot ex 87.09: moottoripyörät ex 87.14: perävaunut
89 ryhmä:	Alukset ja uivat rakenteet paitsi: ex 89.01A: sotalaivat
90 ryhmä:	Optiset, valokuvaus-, elokuva-, mittaus-, tarkistus-, tarkkuus-, lääketieteelliset tai kirurgiset kojeet ja laitteet, niiden osat ja tarvikkeet paitsi: ex 90.05: kiikarit ex 90.13: erinäiset kojeet, laserit ex 90.14: etäisyysmittarit ex 90.28: sähköiset ja elektroniset mittauskojeet ex 90.11: mikroskoopit ex 90.17: lääketieteelliset kojeet ex 90.18: hoitomekaaniset laitteet ex 90.19: ortopediset laitteet ex 90.20: röntgenlaitteet
91 ryhmä:	Kellot ja niiden osat

▼B

92 ryhmä:	Soittimet; äänen talteenotto- tai toistolaitteet; televisiokuvan ja -äänen talteenotto- tai toistolaitteet, niiden osat ja tarvikkeet
94 ryhmä:	Huonekalut, vuoteiden joustinpohjat ja vuodevarusteet, kuten patjat ja tyynyt, sekä niiden kaltaiset pehmustetut sisustustavarat paitsi: ex 94.01A: ilma-alusten istuimet
95 ryhmä:	Veisto- ja muovailuaineesta valmistetut teokset
96 ryhmä:	Luudat, harjat, puuterihuiskut ja -tyynyt sekä seulat
98 ryhmä:	Erinäiset tavarat

*LIITE IV***TARJOUSTEN, OSALLISTUMISHAKEMUSTEN SEKÄ SUUNNITTELUKILPAILUIHIN TOIMITETTAVIEN SUUNNITELMIEN JA HANKKEIDEN SÄHKÖISIÄ VASTAANOTTOVÄLINEITÄ JA -LAITTEITA KOSKEVAT VAATIMUKSET**

Tarjousten, osallistumishakemusten sekä suunnittelukilpailuihin toimitettavien suunnitelmien ja hankkeiden sähköisillä vastaanottovälineillä ja -laitteilla on tarkoituksenmukaisia teknisiä keinoja ja menettelytapoja käyttäen varmistettava ainakin, että

- a) tarjousten, osallistumishakemusten, suunnitelmien ja hankkeiden täsmällinen jättöpäivämäärä ja -aika käyvät tarkasti ilmi;
- b) voidaan kohtuudella varmistaa, että näiden vaatimusten mukaisesti toimitettuihin tietoihin ei ole pääsyä ennen vahvistettuja määräaikoja;
- c) ainoastaan valtuutetut henkilöt voivat vahvistaa tai muuttaa toimitettujen tietojen avaamispäivämääriä;
- d) ainoastaan valtuutetut henkilöt voivat päästä kaikkiin toimitettuihin tietoihin tai osaan niistä hankintamenettelyn tai suunnittelukilpailun eri vaiheissa;
- e) ainoastaan valtuutetut henkilöt voivat sallia pääsyn toimitettuihin tietoihin ja vasta määrätyn päivän jälkeen;
- f) näiden vaatimusten mukaisesti vastaanotettuihin ja avattuihin tietoihin on pääsy ainoastaan niihin perehtymiseen valtuutetuilla henkilöillä;
- g) jos b, c, d, e ja f alakohdassa tarkoitettuja pääsyä koskevia kieltoja tai pääsyyn liittyviä ehtoja rikotaan, voidaan kohtuudella varmistaa, että rikkomisen on selkeästi havaittavissa.

LIITE V

ILMOITUKSIIN SISÄLLYTETTÄVÄT TIEDOT

A OSA

Tiedot, jotka on sisällytettävä ilmoituksiin ennakoilmoituksen julkaisemisesta hankkijaprofiilissa

1. Hankintaviranomaisen nimi, tunnistenumero (jos tästä säädetään kansallisessa lainsäädännössä), osoite, myös NUTS-koodi, puhelin- ja faksinumero sekä sähköposti- ja internetosoite. Jos lisätietoja antaa jokin toinen yksikkö, tämän yksikön vastaavat tiedot.
2. Hankintaviranomaisen tyyppi ja pääasiallinen toimiala.
3. Tapauksen mukaan maininta siitä, että hankintaviranomainen on yhteishankintayksikkö, tai siitä, että asiaan liittyy tai voi liittyä jonkin muun muotoista yhteishankintaa.
4. CPV-koodit.
5. Hankkijaprofiilin internetosoite (URL).
6. Päivä, jona ilmoitus ennakoilmoituksen julkaisemisesta hankkijaprofiilissa on lähetetty.

B OSA

Ennakoilmoituksiin sisällytettävät tiedot

(48 artikla)

I Kaikissa tapauksissa täytettävät tiedot

1. Hankintaviranomaisen nimi, tunnistenumero (jos tästä säädetään kansallisessa lainsäädännössä), osoite, myös NUTS-koodi, puhelin- ja faksinumero sekä sähköposti- ja internetosoite. Jos lisätietoja antaa jokin toinen yksikkö, tämän yksikön vastaavat tiedot.
2. Sähköposti- tai internetosoite, josta hankinta-asiakirjat ovat ilmaiseksi, rajoituksetta, suoraan ja kokonaan kaikkien saatavilla.

Jos hankinta-asiakirjoja ei ole asetettu ilmaiseksi, rajoituksetta, suoraan ja kokonaan kaikkien saataville 53 artiklan 1 kohdan toisessa ja kolmannessa alakohdassa mainituista syistä, tieto siitä, miten ne voi saada.

3. Hankintaviranomaisen tyyppi ja pääasiallinen toimiala.
4. Tapauksen mukaan maininta siitä, että hankintaviranomainen on yhteishankintayksikkö, tai siitä, että asiaan liittyy tai voi liittyä jonkin muun muotoista yhteishankintaa.
5. CPV-koodit; jos hankintasopimus on jaettu osiin, nämä tiedot on esitettävä kustakin osasta.
6. Kun kyseessä ovat rakennusurakkasopimukset, NUTS-koodi, jolla ilmaistaan rakennustöiden pääasiallinen suorituspaikka, ja kun kyseessä ovat tavara- ja palveluhankintasopimukset, NUTS-koodi, jolla ilmaistaan pääasiallinen toimitus- tai suorituspaikka. jos hankintasopimus on jaettu osiin, nämä tiedot on esitettävä kustakin osasta.

▼B

7. Hankinnan lyhyt kuvaus: rakennusurakan luonne ja laajuus, tavaroiden luonne ja määrä tai arvo, palvelujen luonne ja laajuus.
8. Jos ilmoituksella ei kutsuta tarjouskilpailuun, arvioitu päivämäärä tai arvioidut päivämäärät, jona tai joina julkaistaan yksi tai useampi hankintailmoitus, joka liittyy ennakoilmoituksessa tarkoitettuun yhteen tai useampaan hankintasopimukseen.
9. Päivä, jona ilmoitus on lähetetty.
10. Muut tiedot.
11. Tieto siitä, sovelletaanko hankintasopimukseen GPA-sopimusta.

II Lisätiedot, jotka on esitettävä silloin, kun ilmoituksella kutsutaan tarjouskilpailuun (48 artiklan 2 kohta)

1. Maininta siitä, että tarjoamisesta kiinnostuneiden talouden toimijoiden on ilmoitettava hankintaviranomaiselle olevansa kiinnostuneita hankintasopimuksesta tai -sopimuksista.
2. Hankintasopimuksen tekomenettelyn laji (rajoitetut menettelyt, joihin voi tapauskohtaisesti liittyä myös dynaaminen hankintajärjestelmä, tai tarjousperusteiset neuvottelumenettelyt).
3. Tapauksen mukaan maininta siitä,
  - a) liittyykö menettelyyn puitejärjestely;
  - b) liittyykö menettelyyn dynaaminen hankintajärjestelmä.
4. Tuotteiden toimituksen, rakennusurakoiden toteutuksen tai palvelujen suorittamisen aikataulu sekä hankintasopimuksen kesto, jos ne ovat jo tiedossa.
5. Osallistumisedellytykset, mukaan lukien seuraavat tiedot, jos ne ovat jo tiedossa:
  - a) tapauksen mukaan maininta siitä, onko kyseinen hankintasopimus varattu suojatyökeskuksille tai onko sen toteuttaminen varattu suojatyöohjelmien yhteyteen;
  - b) tapauksen mukaan maininta siitä, onko palvelun suorittaminen lakien, asetusten tai hallinnollisten määräysten nojalla varattu tietyille ammattikunnalle;
  - c) valintaperusteiden lyhyt kuvaus.
6. Hankintasopimuksen tekoperusteiden lyhyt kuvaus, jos ne ovat jo tiedossa.
7. Sikäli kuin jo tiedossa, hankintasopimuksen tai -sopimusten arvioitu suuruusluokka; jos hankintasopimus on jaettu osiin, nämä tiedot on esitettävä kustakin osasta.
8. Määräaika kiinnostuksen osoitusten vastaanottamiselle.
9. Osoite, johon kiinnostuksen osoitukset on toimitettava.
10. Kieli tai kielet, jolla tai joilla hakemukset tai tarjoukset on laadittava.

▼B

11. Tapauksen mukaan maininta siitä,
  - a) onko tarjoukset tai hakemukset lähetettävä tai voiko ne lähettää sähköisesti,
  - b) tehdäänkö tilaukset sähköisesti,
  - c) tapahtuuko laskutus sähköisesti,
  - d) hyväksytäänkö sähköiset maksut.
12. Tieto siitä, liittyykö hankintasopimus unionin rahastoista rahoitettuun hankkeeseen ja/tai ohjelmaan.
13. Muutoksenhakuelimen nimi ja osoite sekä mahdolliset välitysmenettelyt. Muutoksenhakumenettelyjen määräaikoja koskevat tarkat tiedot tai tarvittaessa sen yksikön nimi, osoite, puhelin- ja faksinumero sekä sähköpostiosoite, josta nämä tiedot voidaan saada.

C OSA

Hankintailmoituksiin sisällytettävät tiedot

(49 artikla)

1. Hankintaviranomaisen nimi, tunnistenumero (jos tästä säädetään kansallisessa lainsäädännössä), osoite, myös NUTS-koodi, puhelin- ja faksinumero sekä sähköposti- ja internetosoite. Jos lisätietoja antaa jokin toinen yksikkö, tämän yksikön vastaavat tiedot.
2. Sähköposti- tai internetosoite, josta hankinta-asiakirjat ovat ilmaiseksi, rajoituksetta, suoraan ja kokonaan kaikkien saatavilla.

Jos hankinta-asiakirjoja ei ole asetettu ilmaiseksi, rajoituksetta, suoraan ja kokonaan kaikkien saataville 53 artiklan 1 kohdan toisessa ja kolmannessa alakohdassa mainituista syistä, tieto siitä, miten ne voi saada.
3. Hankintaviranomaisen tyyppi ja pääasiallinen toimiala.
4. Tapauksen mukaan maininta siitä, että hankintaviranomainen on yhteishankintayksikkö, tai siitä, että menettelyyn liittyy jonkin muun muotoista yhteishankintaa.
5. CPV-koodit; jos hankintasopimus on jaettu osiin, nämä tiedot on esitettävä kustakin osasta.
6. Kun kyseessä ovat rakennusurakkasopimukset, NUTS-koodi, jolla ilmaistaan rakennustöiden pääasiallinen suorituspaikka, ja kun kyseessä ovat tavara- ja palveluhankintasopimukset, NUTS-koodi, jolla ilmaistaan pääasiallinen toimitus- tai suorituspaikka. jos hankintasopimus on jaettu osiin, nämä tiedot on esitettävä kustakin osasta.
7. Hankinnan kuvaus: rakennusurakan luonne ja laajuus, tavaroiden luonne ja määrä tai arvo, palvelujen luonne ja laajuus. Jos hankintasopimus on jaettu osiin, nämä tiedot on esitettävä kustakin osasta. Tapauksen mukaan mahdollisten vaihtoehtojen kuvaus.
8. Hankintasopimuksen tai -sopimusten arvioitu suuruusluokka: jos hankintasopimus on jaettu osiin, nämä tiedot on esitettävä kustakin osasta.

▼ B

9. Mahdollisuus tai kielto esittää vaihtoehtoja.
10. Tavaroiden toimituksen, rakennusurakoiden toteutuksen tai palvelujen tarjoamisen aikataulu ja mahdollisuuksien mukaan hankintasopimuksen kesto.
  - a) Jos kyseessä on puitejärjestely, maininta sen suunnitellusta kestosta ja tarvittaessa perustelut yli nelivuotiselle järjestelylle. Mahdollisuuksien mukaan maininta tehtävien hankintasopimusten arvosta tai suuruusluokasta ja siitä, kuinka usein hankintasopimuksia tehdään, sekä osallistuvien talouden toimijoiden määrästä ja mahdollisesta ehdotetusta enimmäismäärästä.
  - b) Jos kyseessä on dynaaminen hankintajärjestelmä, maininta sen suunnitellusta kestosta. Mahdollisuuksien mukaan maininta tehtävien hankintasopimusten arvosta tai suuruusluokasta ja kuinka usein hankintasopimuksia tehdään.
11. Osallistumisedellytykset, mukaan lukien seuraavat tiedot:
  - a) tapauksen mukaan maininta siitä, onko kyseinen hankintasopimus varattu suojatyökeskuksille tai onko sen toteuttaminen varattu suojatyöohjelmien yhteyteen;
  - b) tapauksen mukaan maininta siitä, onko palvelun suorittaminen lakien, asetusten tai hallinnollisten määräysten nojalla varattu tietyille ammattikunnalle; viittaus kyseiseen lakiin, asetukseen tai hallinnolliseen määräykseen,
  - c) luettelo ja lyhyt kuvaus talouden niistä toimijan asemaa koskevista perusteista, joiden pohjalta tämä voitaisiin sulkea tarjouskilpailun ulkopuolelle, ja valintaperusteista; mahdollisesti vaadittava(t) suorituskyvyn vähimmäistaso(t); maininta vaadituista tiedoista (omat lausunnot, asiakirjat).
12. Hankintasopimuksen tekomenettelyn laji; tapauksen mukaan perustelut nopeutetun menettelyn käytölle (avoimissa ja rajoitetuissa menettelyissä sekä tarjousperusteisissa neuvottelumenettelyissä).
13. Tapauksen mukaan maininta siitä,
  - a) liiittykö menettelyyn puitejärjestely;
  - b) liiittykö menettelyyn dynaaminen hankintajärjestelmä;
  - c) liiittykö menettelyyn sähköinen huutokauppa (jos kyseessä on avoin tai rajoitettu menettely tai tarjousperusteinen neuvottelumenettely).
14. Jos hankintasopimus on jaettu osiin, maininta siitä, voiko tarjouksen tehdä yhdestä, useammasta vai kaikista osista. Maininta siitä, onko osien, jotka voidaan myöntää yhdelle tarjoajalle, määrää mahdollisesti rajoitettu. Jos hankintasopimusta ei ole jaettu osiin, perustelut tälle, jollei näitä tietoja ole annettu erillisessä selvityksessä.
15. Jos rajoitetussa menettelyssä, tarjousperusteisessa neuvottelumenettelyssä, kilpailullisessa neuvottelumenettelyssä tai innovaatiokumppanuudessa käytetään mahdollisuutta rajoittaa niiden ehdokkaiden määrää, joita pyydetään jättämään tarjous tai jotka pyydetään neuvotteluun tai vuoropuheluun: ehdokkaiden vähimmäismäärä ja tarvittaessa ehdotettu enimmäismäärä sekä ehdokkaiden valinnassa sovellettavat puolueettomat perusteet.
16. Tarjousperusteisessa neuvottelumenettelyssä, kilpailullisessa neuvottelumenettelyssä ja innovaatiokumppanuudessa tarvittaessa maininta vaiheittaisesta menettelystä, jolla neuvoteltavien tarjousten tai käsiteltävien ratkaisujen määrää rajoitetaan asteittain.

▼B

17. Hankintasopimuksen toteuttamiselle asetetut mahdolliset erityiset ehdot.
18. Hankintasopimuksen tai -sopimusten tekoperusteet. Lukuun ottamatta tapauksia, joissa kokonaistaloudellisesti edullisin tarjous määritetään yksinomaan hinnan perusteella, on mainittava perusteet, joilla valitaan kokonaistaloudellisesti edullisin tarjous, ja niiden painotus, jos niitä ei ole ilmoitettu eritelmissä tai, jos on kyse kilpailullisesta neuvottelumenettelystä, hankekuvaussessa.
19. Määräaika tarjousten vastaanottamiselle (avoimet menettelyt) tai osallistumishakemusten vastaanottamiselle (rajoitetut menettelyt, tarjousperusteiset neuvottelumenettelyt, dynaamiset hankintajärjestelmät, kilpailulliset neuvottelumenettelyt, innovaatiokumppanuudet).
20. Osoite, johon tarjoukset tai osallistumishakemukset on toimitettava.
21. Avoimissa menettelyissä
  - a) aika, joka tarjoajan on pidettävä tarjouksensa voimassa;
  - b) tarjousten avaustilaisuuden päivä, kellonaika ja osoite;
  - c) henkilöt, jotka saavat olla läsnä tarjousten avaustilaisuudessa.
22. Kieli tai kielet, jolla tai joilla tarjoukset tai osallistumishakemukset on laadittava.
23. Tapauksen mukaan maininta siitä,
  - a) voiko tarjoukset tai hakemukset lähettää sähköisesti,
  - b) tehdäänkö tilaukset sähköisesti,
  - c) hyväksytäänkö sähköinen laskutus,
  - d) käytetäänkö sähköisiä maksuja.
24. Tieto siitä, liittyykö hankintasopimus unionin rahastoista rahoitettuun hankkeeseen ja/tai ohjelmaan.
25. Muutoksenhakuelimen nimi ja osoite sekä mahdolliset välitysmenettelyt. Muutoksenhakumenettelyjen määräaikoja koskevat tarkat tiedot tai tarvittaessa sen yksikön nimi, osoite, puhelin- ja faksinumero sekä sähköpostiosoite, josta nämä tiedot voi saada.
26. Ilmoituksen kohteena olevan yhden tai useamman hankintasopimuksen kannalta merkityksellisten, *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* aiemmin esitettyjen julkaisujen päivämäärät ja viitteet.
27. Jos kyseessä on toistuva hankinta, tulevien ilmoitusten arvioitu julkaisuajan kohta.
28. Päivä, jona ilmoitus on lähetetty.
29. Tieto siitä, sovelletaanko hankintasopimukseen GPA-sopimusta.
30. Muut tiedot.

D OSA

Jälki-ilmoituksiin sisällytettävät tiedot

(50 artikla)

1. Hankintaviranomaisen nimi, tunnistenumero (jos tästä säädetään kansallisessa lainsäädännössä), osoite, myös NUTS-koodi, puhelin- ja faksinumero sekä sähköposti- ja internetiosoite. Jos lisätietoja antaa jokin toinen yksikkö, tämän yksikön vastaavat tiedot.

▼B

2. Hankintaviranomaisen tyyppi ja pääasiallinen toimiala.
3. Tapauksen mukaan maininta siitä, onko hankintaviranomainen yhteishankintayksikkö, tai siitä, että menettelyyn liittyy jonkin muun muotoista yhteishankintaa.
4. CPV-koodit.
5. Kun kyseessä ovat rakennusurakkasopimukset, NUTS-koodi, jolla ilmaistaan rakennustöiden pääasiallinen suorituspaikka, ja kun kyseessä ovat tavara- ja palveluhankintasopimukset, NUTS-koodi, jolla ilmaistaan pääasiallinen toimitus- tai suorituspaikka.
6. Hankinnan kuvaus: rakennusurakan luonne ja laajuus, tavaroiden luonne ja määrä tai arvo, palvelujen luonne ja laajuus. Jos hankintasopimus on jaettu osiin, nämä tiedot on esitettävä kustakin osasta. Tapauksen mukaan mahdollisten vaihtoehtojen kuvaus.
7. Hankintasopimuksen tekomenettelyn laji. Perustelut mahdolliselle neuvottelumenettelylle, josta ei julkaista ilmoitusta.
8. Tapauksen mukaan maininta siitä,
  - a) liittyikö menettelyyn puitejärjestely;
  - b) liittyikö menettelyyn dynaaminen hankintajärjestelmä.
9. Tämän direktiivin 67 artiklan mukaiset hankintasopimuksen tai -sopimusten tekoperusteet. Tapauksen mukaan maininta siitä, pidettiinkö sähköinen huutokauppa (avoimissa tai rajoitetuissa menettelyissä taikka tarjousperusteisissa neuvottelumenettelyissä).
10. Päivä, jona hankintasopimus tai -sopimukset tai puitejärjestely tai -järjestelyt on tehty niiden tekemistä koskevan päätöksen perusteella.
11. Kussakin hankintamenettelyssä vastaanotettujen tarjousten määrä, myös seuraavat tiedot:
  - a) kuinka monta tarjousta saatiin talouden toimijoilta, jotka ovat pieniä ja keskisuuria yrityksiä,
  - b) kuinka monta tarjousta saatiin toisesta jäsenvaltiosta tai kolmannesta maasta;
  - c) sähköisesti vastaanotettujen tarjousten lukumäärä.
12. Kunkin tehdyn hankintasopimuksen osalta kunkin valitun tarjoajan nimi, osoite, myös NUTS-koodi, puhelin- ja faksinumero sekä sähköposti- ja internetosoite, mukaan lukien seuraavat:
  - a) tieto siitä, kuuluuko valittu tarjoaja pieniin ja keskisuuriin yrityksiin,
  - b) tieto siitä, tehtiinkö hankintasopimus talouden toimijoiden ryhmittymän kanssa (yhteisyritys, yritysyhmittymä tai muu).
13. Valitun (yhden tai useamman) tarjouksen arvo(t) tai kallein ja halvin tarjous, jotka on otettu hankintasopimuksen tai -sopimusten tekemisessä huomioon.
14. Kunkin tehdyn hankintasopimuksen osalta todennäköisesti alihankintana kolmansille osapuolille annettava sopimusosuus ja sen arvo.
15. Tieto siitä, liittyikö hankintasopimus Euroopan unionin rahastoista rahoitettuun hankkeeseen ja/tai ohjelmaan.

▼ B

16. Muutoksenhakuelimen nimi ja osoite sekä mahdolliset välitysmenettelyt. Muutoksenhaun määräaikoja koskevat tarkat tiedot tai tarvittaessa sen yksikön nimi, osoite, puhelin- ja faksinumero sekä sähköpostiosoite, josta nämä tiedot voi saada.
17. Ilmoituksen kohteena olevan yhden tai useamman hankintasopimuksen kannalta merkityksellisten, *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* aiemmin esitettyjen julkaisujen päivämäärät ja viitteet.
18. Päivä, jona ilmoitus on lähetetty.
19. Muut tiedot.

E OSA

Suunnittelukilpailua koskeviin ilmoituksiin sisällytettävät tiedot

(79 artiklan 1 kohta)

1. Hankintaviranomaisen nimi, tunnistenumero (jos tästä säädetään kansallisessa lainsäädännössä), osoite, myös NUTS-koodi, puhelin- ja faksinumero sekä sähköposti- ja internetiosoite. Jos lisätietoja antaa jokin toinen yksikkö, tämän yksikön vastaavat tiedot.
2. Sähköposti- tai internetiosoite, josta hankinta-asiakirjat ovat ilmaiseksi, rajoituksetta, suoraan ja kokonaan kaikkien saatavilla.

Jos hankinta-asiakirjoja ei ole asetettu ilmaiseksi, rajoituksetta, suoraan ja kokonaan kaikkien saataville 53 artiklan 1 kohdan toisessa ja kolmannessa alakohdassa mainituista syistä, tieto siitä, miten ne voi saada.
3. Hankintaviranomaisen tyyppi ja pääasiallinen toiminta-ala.
4. Tapauksen mukaan maininta siitä, onko hankintaviranomainen yhteishankintayksikkö, tai siitä, että menettelyyn liittyy jonkin muun muotoista yhteishankintaa.
5. CPV-koodit; jos hankintasopimus on jaettu osiin, nämä tiedot on esitettävä kustakin osasta.
6. Hankkeen keskeisten ominaisuuksien kuvaus.
7. Mahdollisten palkintojen lukumäärä ja arvo.
8. Suunnittelukilpailun laji (avoin tai rajoitettu).
9. Jos kyseessä on avoin suunnittelukilpailu, hankkeiden esittämisen määräaika.
10. Rajoitetussa suunnittelukilpailussa:
  - a) suunniteltu osallistujamäärä;
  - b) mahdollisesti jo valittujen osallistujien nimet;
  - c) osallistujien valintaperusteet;
  - d) määräaika osallistumishakemusten esittämiselle.
11. Mahdollinen maininta siitä, että osallistuminen on varattu tietyille ammattikunnalle.
12. Hankkeiden arviointiperusteet.

▼ B

13. Maininta, onko tuomariston päätös hankintaviranomaista sitova.
14. Maininta mahdollisista kaikille osallistujille maksettavista maksuista.
15. Maininta siitä, tehdäänkö suunnittelukilpailun tuloksena hankintasopimuksia suunnittelukilpailun voittajan tai voittajien kanssa.
16. Päivä, jona ilmoitus on lähetetty.
17. Muut tiedot.

F OSA**Suunnittelukilpailun tuloksia koskevaan ilmoitukseen sisällytettävät tiedot**

(79 artiklan 2 kohta)

1. Hankintaviranomaisen nimi, tunnistenumero (jos tästä säädetään kansallisessa lainsäädännössä), osoite, myös NUTS-koodi, puhelin- ja faksinumero sekä sähköposti- ja internetosoite. Jos lisätietoja antaa jokin toinen yksikkö, tämän yksikön vastaavat tiedot.
2. Hankintaviranomaisen tyyppi ja pääasiallinen toimiala.
3. Tapauksen mukaan maininta siitä, onko hankintaviranomainen yhteishankintayksikkö, tai siitä, että menettelyyn liittyy jonkin muun muotoista yhteishankintaa.
4. CPV-koodit.
5. Hankkeen keskeisten ominaisuuksien kuvaus.
6. Palkintojen arvo.
7. Suunnittelukilpailun laji (avoin tai rajoitettu).
8. Hankkeiden arviointiperusteet.
9. Päivä, jona tuomaristo teki päätöksensä.
10. Osallistujien lukumäärä:
  - a) osallistuneiden pk-yritysten lukumäärä;
  - b) ulkomaisten osallistujien lukumäärä.
11. Suunnittelukilpailun voittajan tai voittajien nimi, osoite, myös NUTS-koodi, puhelin- ja faksinumero sekä sähköposti- ja internetosoite sekä maininta siitä, ovatko voittajat pieniä ja keskisuuria yrityksiä.
12. Tieto siitä, liittyykö suunnittelukilpailu unionin rahastoista rahoitettuun hankkeeseen ja/tai ohjelmaan.
13. Ilmoituksen kohteena olevan yhden tai useamman hankkeen kannalta merkityksellisten, *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* aiemmin esitettyjen julkaisujen päivämäärät ja viitteet.
14. Päivä, jona ilmoitus on lähetetty.
15. Muut tiedot.

G OSA

Hankintasopimukseen sen toteuttamisen aikana tehtäviä muutoksia koskeviin ilmoituksiin sisällytettävät tiedot

(72 artiklan 1 kohta)

1. Hankintaviranomaisen nimi, tunnistenumero (jos tästä säädetään kansallisessa lainsäädännössä), osoite, myös NUTS-koodi, puhelin- ja faksinumero sekä sähköposti- ja internetosoite. Jos lisätietoja antaa jokin toinen yksikkö, tämän yksikön vastaavat tiedot.
2. CPV-koodit.
3. Kun kyseessä ovat rakennusurakkasopimukset, NUTS-koodi, jolla ilmaistaan rakennustöiden pääasiallinen suorituspaikka, ja kun kyseessä ovat tavara- ja palveluhankintasopimukset, NUTS-koodi, jolla ilmaistaan pääasiallinen toimitus- tai suorituspaikka.
4. Kuvaus hankinnasta ennen ja jälkeen muutoksen: rakennusurakan luonne ja laajuus, tavaroiden luonne ja määrä tai arvo, palvelujen luonne ja laajuus.
5. Muutoksesta aiheutuva mahdollinen hinnankorotus.
6. Kuvaus olosuhteista, joiden vuoksi muutos on tarpeen tehdä.
7. Päivä, jona päätös hankintasopimuksen tekemisestä on tehty.
8. Mahdollisen yhden tai useamman uuden talouden toimijan nimi, osoite, myös NUTS-koodi, puhelin- ja faksinumero sekä sähköposti- ja internetosoite.
9. Tieto siitä, liittyykö hankintasopimus unionin rahastoista rahoitettuun hankkeeseen ja/tai ohjelmaan.
10. Valvontaelimen ja muutoksenhakuelimen nimi ja osoite sekä mahdolliset välitysmenettelyt. Muutoksenhaun määräaikoja koskevat tarkat tiedot tai tarvittaessa sen yksikön nimi, osoite, puhelinnumero, faksinumero ja sähköpostiosoite, josta nämä tiedot voi saada.
11. Ilmoituksen kohteena olevan yhden tai useamman hankintasopimuksen kanalta merkityksellisten, *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* aiemmin esitettyjen julkaisujen päivämäärät ja viitteet.
12. Päivä, jona ilmoitus on lähetetty.
13. Muut tiedot.

H OSA

Sosiaalipalveluista ja muista erityisistä palveluista tehtäviä hankintasopimuksia koskeviin hankintailmoituksiin sisällytettävät tiedot

(75 artiklan 1 kohta)

1. Hankintaviranomaisen nimi, tunnistenumero (jos tästä säädetään kansallisessa lainsäädännössä), osoite, myös NUTS-koodi, sähköposti- ja internetosoite.
2. Kun kyseessä ovat rakennusurakat, NUTS-koodi, jolla ilmaistaan pääasiallinen suorituspaikka, ja kun kyseessä ovat tavarat ja palvelut, NUTS-koodi, jolla ilmaistaan pääasiallinen toimitus- tai suorituspaikka.

▼B

3. Kyseisen hankintasopimuksen lyhyt kuvaus, mukaan lukien CPV-koodit.
4. Osallistumisedellytykset, mukaan lukien seuraavat tiedot:
  - tapauksen mukaan maininta siitä, onko kyseinen hankintasopimus varattu suojatyökeskuksille tai onko sen toteuttaminen varattu suojatyöohjelmien yhteyteen;
  - tapauksen mukaan maininta siitä, onko palvelun suorittaminen lakien, asetusten tai hallinnollisten määräysten nojalla varattu tietyille ammattikunnalle.
5. Määräaika, jossa hankintaviranomaiseen on otettava yhteyttä osallistumista varten.
6. Lyhyt kuvaus hankintamenettelyssä sovellettavista keskeisistä piirteistä.

I OSA

Sosiaalipalveluista ja muista erityisistä palveluista tehtäviä hankintasopimuksia koskeviin ennakoilmoituksiin sisällytettävät tiedot

(75 artiklan 1 kohta)

1. Hankintaviranomaisen nimi, tunnistenumero (jos tästä säädetään kansallisessa lainsäädännössä), osoite, myös NUTS-koodi, sähköposti- ja internetosoite.
2. Kyseisen hankintasopimuksen lyhyt kuvaus, myös sopimuksen ennakoitu kokonaisarvo ja CPV-koodit.
3. Sikäli kuin jo tiedossa:
  - a) kun kyseessä ovat rakennusurakat, NUTS-koodi, jolla ilmaistaan pääasiallinen suorituspaikka, ja kun kyseessä ovat tavarat ja palvelut, NUTS-koodi, jolla ilmaistaan pääasiallinen toimitus- tai suorituspaikka
  - b) tavaroiden toimituksen, rakennusurakoiden toteutuksen tai palvelujen suorittamisen aikataulu sekä hankintasopimuksen kesto;
  - c) osallistumisedellytykset, mukaan lukien seuraavat tiedot:
    - tapauksen mukaan maininta siitä, onko kyseinen hankintasopimus varattu suojatyökeskuksille tai onko sen toteuttaminen varattu suojatyöohjelmien yhteyteen;
    - tapauksen mukaan maininta siitä, onko palvelun suorittaminen lakien, asetusten tai hallinnollisten määräysten nojalla varattu tietyille ammattikunnalle;
  - d) lyhyt kuvaus hankintamenettelyssä sovellettavista keskeisistä piirteistä.
4. Maininta siitä, että asiasta kiinnostuneiden talouden toimijoiden on ilmoitettava hankintaviranomaiselle olevansa kiinnostuneita hankintasopimuksesta tai -sopimuksista, sekä määrääjat kiinnostuksenilmausten vastaanottamiselle ja osoite, johon kiinnostuksenilmaukset on toimitettava.

▼B

J OSA

**Sosiaalipalveluista ja muista erityisistä palveluista tehtäviä
hankintasopimuksia koskeviin jälki-ilmoituksiin sisällytettävät tiedot**

(75 artiklan 2 kohta)

1. Hankintaviranomaisen nimi, tunnistenumero (jos tästä säädetään kansallisessa lainsäädännössä), osoite, myös NUTS-koodi, sekä sähköposti- ja internetosoite.
2. Kyseisen hankintasopimuksen lyhyt kuvaus, myös CPV-koodit.
3. Kun kyseessä ovat rakennusurakat, NUTS-koodi, jolla ilmaistaan pääasiallinen suorituspaikka, ja kun kyseessä ovat tavarat ja palvelut, NUTS-koodi, jolla ilmaistaan pääasiallinen toimitus- tai suorituspaikka.
4. Vastaanotettujen tarjousten lukumäärä.
5. Maksettu hinta tai hintojen vaihteluväli (ylin ja alin hinta).
6. Kunkin tehdyn hankintasopimuksen osalta valitun talouden toimijan tai valittujen talouden toimijoiden nimi, osoite, myös NUTS-koodi, sähköposti- ja internetosoite.
7. Muut tiedot.

*LIITE VI***SÄHKÖISIÄ HUUTOKAUPPOJA KOSKEVIIN HANKINTA-ASIAKIRJOIHIN SISÄLLYTETTÄVÄT TIEDOT**

(35 artiklan 4 kohta)

Jos hankintaviranomaiset ovat päättäneet järjestää sähköisen huutokaupan, hankinta-asiakirjoissa on oltava ainakin seuraavat tiedot:

- a) tekijät, joiden arvot ovat sähköisen huutokaupan kohteena, siltä osin kuin nämä tekijät ovat määrällisesti ilmaistavissa lukuina tai prosenttimäärinä;
- b) niiden arvojen mahdolliset rajat, jotka voidaan esittää, sellaisina kuin ne ovat hankintasopimuksen kohdetta koskevien eritelmien perusteella;
- c) tiedot, jotka annetaan tarjoajien käyttöön sähköisen huutokaupan aikana, sekä tarvittaessa tietojen antamisen ajankohta;
- d) tarvittavat tiedot sähköisen huutokaupan kulusta;
- e) edellytykset, joiden mukaisesti tarjoajat voivat tehdä tarjouksen, ja tapauksen mukaan erityisesti tarjottaessa vaaditut tarjousten väliset vähimmäiserot;
- f) tarvittavat tiedot käytettävästä sähköisestä järjestelmästä sekä viestintäyhteyttä koskevista yksityiskohdista ja teknisistä eritelmistä.

LIITE VII

TIETTYJEN TEKNISTEN ERITELMIEN MÄÄRITELMÄT

Tässä direktiivissä sovelletaan seuraavia määritelmiä:

- 1) 'teknisellä eritelmällä' tarkoitetaan jotakin seuraavista:
  - a) rakennusurakkasopimuksissa kaikkia teknisiä määryksiä, jotka sisältyvät erityisesti hankinta-asiakirjoihin ja joissa määritellään materiaalilta, tuotteelta tai hankinnalta vaadittavat ominaisuudet, jotta kyseinen materiaali, tuote tai hankinta täyttää hankintaviranomaisen tarkoittaman käytön vaatimukset. Näihin ominaisuuksiin on sisällyttävä ympäristö- ja ilmastomyötävyyden taso, kaikki vaatimukset täyttävä suunnittelu (mukaan lukien esteettömyys vammaisille henkilöille), vaatimustenmukaisuuden arviointi, suorituskyky, turvallisuus tai mitat, mukaan lukien menettelyt, jotka koskevat laadunvarmistusta, termistöä, tunnuksia, testausta ja testausmenetelmiä, pakkausta, merkitsemistä, etiketointiä ja käyttöohjeita sekä tuotantoprosesseja ja -menetelmiä kaikissa rakennustyön elinkaaren vaiheissa. Näiden ominaisuuksien on sisällettävä myös säännöt, jotka liittyvät suunnitteluun ja kustannuslaskentaan, testaukseen ja tarkastukseen, sekä työn hyväksymisehdot, rakennusmenetelmät ja -tekniikat sekä kaikki muut tekniset edellytykset, jotka hankintaviranomaisen on mahdollista määrätä yleisen tai erityisen sääntelyn puitteissa ja jotka liittyvät valmiiseen työhön ja materiaaleihin tai näiden osiin;
  - b) tavara- tai palveluhankintasopimuksissa eritelmää asiakirjassa, jossa määritellään tuotteelta tai palvelulta edellytetyt ominaisuudet, esimerkiksi laatu- taso, ympäristö- ja ilmastomyötävyyden taso, kaikki vaatimukset täyttävä suunnittelu (mukaan luettuna esteettömyys vammaisille henkilöille), vaatimustenmukaisuuden arviointi, suorituskyky, tuotteen käyttö, turvallisuus tai mitat, mukaan lukien tuotteeseen kohdistuvat vaatimukset myyntinimityksen, termistön, tunnusten, testauksen ja testausmenetelmien, pakkauksen, merkitsemisen, etiketöinnin, käyttöohjeiden sekä tuotantoprosessien ja -menetelmien osalta kaikissa tavara- tai palveluhankinnan elinkaaren vaiheissa sekä vaatimustenmukaisuuden arviointimenetelmät;
- 2) 'standardilla' tarkoitetaan tunnustetun standardointielimen toistuvaa tai jatkuvaa käyttöä varten hyväksymää teknistä eritelmää, jonka noudattaminen ei ole pakollista ja joka kuuluu johonkin seuraavista ryhmistä:
  - a) 'kansainvälisellä standardilla' tarkoitetaan kansainvälisen standardointielimen vahvistamaa standardia, joka on yleisesti saatavilla;
  - b) 'eurooppalaisella standardilla' tarkoitetaan eurooppalaisen standardointielimen vahvistamaa standardia, joka on yleisesti saatavilla;
  - c) 'kansallisella standardilla' tarkoitetaan kansallisen standardointielimen vahvistamaa standardia, joka on yleisesti saatavilla;
- 3) 'eurooppalaisella teknisellä arvioinnilla' tarkoitetaan eurooppalaisen arviointiasiakirjan mukaisesti tehtyä rakennustuotteen perusominaisuuksien suoritusasteiden dokumentoitua arviointia sellaisena kuin se on määritelty Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 305/2011⁽¹⁾ 2 artiklan 12 alakohdassa;
- 4) 'yhteisellä teknisellä eritelmällä' tarkoitetaan tieto- ja viestintätekniikan teknistä eritelmää, joka on vahvistettu asetuksen (EU) N:o 1025/2012 13 ja 14 artiklan mukaisesti;
- 5) 'teknisellä viitteellä' tarkoitetaan mitä tahansa muuta eurooppalaisen standardointielimen markkinoiden tarpeet huomioon ottavien menettelyjen mukaisesti laatimaa teknistä määrittelyä kuin eurooppalaista standardia.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 305/2011, annettu 9 päivänä maaliskuuta 2011, rakennustuotteiden kaupan pitämistä koskevien ehtojen yhdenmukaistamisesta ja neuvoston direktiivin 89/106/ETY kumoamisesta (EUVL L 88, 4.4.2011, s. 5).

*LIITE VIII***JULKAISEMISTA KOSKEVAT TIEDOT****1. Ilmoitusten julkaiseminen**

Hankintaviranomaisten on lähetettävä 48, 49, 50, 75 ja 79 artiklassa tarkoitettut ilmoitukset Euroopan unionin julkaisutoimistoon, ja ilmoitukset julkaistaan seuraavien sääntöjen mukaisesti:

Euroopan unionin julkaisutoimisto julkaisee 48, 49, 50, 75 ja 79 artiklassa tarkoitettut ilmoitukset, tai jos kyseessä on 48 artiklan 1 kohdan mukainen ennakoilmoitusten julkaiseminen hankkijaprofiilissa, hankintaviranomaisten on julkaistava ilmoitus.

Hankintaviranomaiset voivat lisäksi julkaista nämä tiedot internetissä 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettua ”hankkijaprofiilissa”.

Euroopan unionin julkaisutoimisto lähettää hankintaviranomaiselle 51 artiklan 5 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettun vahvistuksen.

2. Täydentävien tai lisätietojen julkaiseminen

a) Jollei 53 artiklan 1 kohdan toisessa ja kolmannessa alakohdassa toisin säädetä, hankintaviranomaisten on julkaistava hankinta-asiakirjat kokonaisuudessaan internetissä.

b) Hankkijaprofiili voi sisältää 48 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja ennakoilmoituksia, tietoja meneillään olevista tarjouspyynnöistä, suunnitelluista ostoista, tehdyistä hankintasopimuksista, peruutetuista menettelyistä sekä muuta hyödyllistä yleistietoa, kuten yhteyspiste, puhelin- ja faksinumero sekä postiosoite ja sähköpostiosoite. Hankkijaprofiili voi niin ikään sisältää tarjouskilpailuun kutsumiseen käytettäviä ennakoilmoituksia, jotka on julkaistava kansallisesti 52 artiklan nojalla.

3. Lähetysmuodot ja menettelytavat, kun ilmoitukset lähetetään sähköisesti

Ilmoitusten sähköisessä lähettämisessä sovellettavat komission vahvistamat lähetysmuodot ja menettelytavat ovat saatavilla internetosoitteessa ”<http://simap.europa.eu>”.

LIITE IX

54 ARTIKLAN MUKAISTEN TARJOUSPYYNTÖJEN, VUOROPUHELUN OSALLISTUMISTA KOSKEVIEN KUTSujen TAI KIINNOSTUKSEN VAHVISTAMISPYYNTÖJEN SISÄLTÖ

1. Edellä olevan 54 artiklan mukaisen tarjouspyynnön tai vuoropuheluun osallistumista koskevan kutsun on sisällettävä vähintään seuraavat:

- a) viittaus julkaistuun tarjouskilpailuun;
- b) määräaika tarjousten vastaanottamiselle, osoite, johon tarjoukset on toimitettava, sekä kieli tai kielet, joilla ne on laadittava;
- c) kilpailullisessa neuvottelumenettelyssä kuulemisvaiheen alkamispäivä ja osoite sekä käytettävä kieli tai kielet;
- d) maininta mahdollisesti toimitettavista asiakirjoista, joko tarjoajan 59 tai 60 artiklan tai tapauksen mukaan 62 artiklan mukaisesti esittämien todennettavissa olevien tietojen tueksi tai mainituissa artikloissa tarkoitettujen tietojen täydentämiseksi sekä 59, 60 ja 62 artiklassa säädettyin edellytyksin;
- e) sopimuksen tekoperusteiden suhteellinen painotus tai tapauskohtaisesti näiden perusteiden aleneva tärkeysjärjestys, jos ne eivät käy ilmi hankintailmoituksesta, kiinnostuksen vahvistamispyynnöstä, teknisistä eritelmistä eivätkä hankekuvauksesta.

Jos on kyse kilpailullisen neuvottelumenettelyn tai innovaatiokumppanuuden mukaisesti tehdyistä hankintasopimuksista, b alakohdassa tarkoitettuja tietoja ei kuitenkaan ilmoiteta vuoropuheluun tai neuvotteluun osallistumista koskevassa kutsussa, vaan ne ilmoitetaan tarjouspyynnössä.

2. Kun tarjouskilpailuun kutsutaan ennakoilmoituksella, hankintaviranomaisten on myöhemmin pyydettävä kaikkia ehdokkaita vahvistamaan kiinnostuksensa asianomaista hankintasopimusta koskevien yksityiskohtaisten tietojen perusteella, ennen kuin tarjoajien tai neuvottelukumppanien valinta aloitetaan.

Kyseisessä pyynnössä on oltava vähintään seuraavat tiedot:

- a) luonne ja määrä, mukaan lukien kaikki mahdollisuudet lisähankintasopimuksiin ja mahdollisuuksien mukaan arvio ajasta, jona kyseisiä lisähankintamahdollisuuksia voidaan käyttää; uusittavien hankintasopimusten osalta niiden luonne ja määrä sekä mahdollisuuksien mukaan arvio ajankohdasta, jona myöhemmin hankittavien rakennusurakoiden, tavaroiden tai palvelujen tarjouskilpailuilmoituksia julkaistaan;
- b) menettelyn luonne: rajoitettu menettely tai tarjousperusteinen neuvottelumenettely;
- c) tapauskohtaisesti ajankohta, jona tavarantoimitus tai rakennusurakan tai palvelujen suorittaminen alkaa tai päättyy;
- d) jos hankinta-asiakirjat eivät ole saatavilla sähköisessä muodossa, osoite ja määräpäivä, jona hankinta-asiakirjoja koskevat hakemukset on viimeistään jätettävä, sekä kieli tai kielet, joilla ne on laadittava;
- e) sen hankintaviranomaisen osoite, joka tekee hankintasopimuksen;
- f) talouden toimijoita koskevat taloudelliset ja tekniset vaatimukset, rahoitustakuut ja muut tiedot;
- g) tarjouskilpailun kohteena olevan hankintasopimuksen laji: osto, leasing, vuokraus tai osamaksukauppa tai useampi näistä; sekä
- h) hankintasopimuksen tekoperusteet ja niiden painotus tai tarvittaessa niiden tärkeysjärjestys, jos kyseisiä tietoja ei mainita ennakoilmoituksessa eikä teknisissä eritelmissä taikka tarjouspyynnössä tai neuvottelukutsussa.

*LIITE X***LUETTELO 18 ARTIKLAN 2 KOHDASSA TARKOITETUISTA
KANSAINVÄLISISTÄ SOSIAALI- JA YMPÄRISTÖALOJEN
SOPIMUKSISTA**

- ILO:n yleissopimus nro 87, joka koskee järjestäytymisvapautta ja järjestäytymisoikeuden suojelua.
- ILO:n yleissopimus nro 98, joka koskee järjestäytymisoikeutta ja kollektiivista neuvotteluoikeutta.
- ILO:n yleissopimus nro 29, joka koskee pakkotyötä.
- ILO:n yleissopimus nro 105, joka koskee pakkotyön poistamista.
- ILO:n yleissopimus nro 138, joka koskee vähimmäisikää.
- ILO:n yleissopimus nro 111, joka koskee työmarkkinoilla ja ammatinharjoittamisen yhteydessä tapahtuvaa syrjintää.
- ILO:n yleissopimus nro 100, joka koskee samanarvoisesta työstä maksettavaa samaa palkkaa.
- ILO:n yleissopimus nro 182, joka koskee lapsityövoiman käytön pahimpia muotoja.
- Otsonikerroksen suojelua koskeva Wienin yleissopimus ja siihen liittyvä Montrealin pöytäkirja otsonikerrosta heikentävistä aineista.
- Vaarallisten jätteiden maan rajan ylittävien siirtojen ja käsittelyn valvontaa koskeva Baselin yleissopimus (Baselin yleissopimus).
- Pysyviä orgaanisia yhdisteitä koskeva Tukholman yleissopimus (Tukholman yleissopimus).
- Kansainvälisen kaupan kohteina olevia tiettyjä vaarallisia kemikaaleja ja torjunta-aineita koskevan ilmoitetun ennakkosuostumuksen menettelystä tehty Rotterdamin yleissopimus (UNEP/FAO) (PIC-yleissopimus), Rotterdam, 10. syyskuuta 1998, ja siihen liittyvät kolme alueellista pöytäkirjaa.

LIITE XI

REKISTERIT ⁽¹⁾

Kunkin jäsenvaltion ammatti- tai toimialarekisterit sekä vastaavat ilmoitukset ja todistukset ovat seuraavat:

- Belgiassa ”Registre du Commerce/Handelsregister” ja palveluhankintasopimusten osalta ”Ordres professionnels/Beroepsorden”,
- Bulgariassa ”Търговски регистър”,
- Tšekissä ”obchodní rejstřík”,
- Tanskassa ”Erhvervsstyrelsen”,
- Saksassa ”Handelsregister”, ”Handwerksrolle” ja palveluhankintasopimusten osalta ”Vereinsregister”, ”Partnerschaftsregister” ja ”Mitgliedsverzeichnisse der Berufskammern der Länder”,
- Virossa ”Registrite ja Infosüsteemide Keskus”,
- Irlannissa talouden toimijaa voidaan vaatia esittämään todistus joko ”Registrar of Companies”- tai ”Registrar of Friendly Societies” -rekisteriin merkinnästä taikka tällaisen todistuksen puuttuessa todistus tämän valaehoisesta ilmoituksesta, jonka mukaan tämä harjoittaa kyseistä ammattia tietyllä paikkakunnalla ja tietyllä toiminimellä sijoittautumisvaltiossaan,
- Kreikassa ympäristö-, aluesuunnittelu- ja julkisten rakennustöiden ministeriön (Υ.Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε) urakoitsijoiden yritysrekisteri (”Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων – ΜΕΕΠ”) rakennusurakkasopimusten osalta; ”Βιοτεχνικό ή Βιομηχανικό Επιμελητήριο” ja ”Μητρώο Κατασκευαστών Αμυντικού Υλικού” tavarahankintasopimusten osalta; palveluhankintasopimusten osalta palvelujen suorittajaa voidaan vaatia antamaan notaarille kyseisen ammatin harjoittamista koskeva valaehoinen ilmoitus; voimassa olevassa kansallisessa lainsäädännössä tarkoitetuissa tapauksissa suoritettaessa liitteessä I mainittuja tutkimuspalveluja ammattirekisteri ”Μητρώο Μελετητών” ja ”Μητρώο Γραφείων Μελετών”,
- Espanjassa rakennusurakka- ja palveluhankintasopimusten osalta ”Registro Oficial de Licitadores y Empresas Clasificadas del Estado” ja tavarahankintasopimusten osalta ”Registro Mercantil” tai rekisteriin kuulumattoman yksityishenkilön osalta todistus tämän valaehoisesta ilmoituksesta, jonka mukaan tämä harjoittaa kyseistä ammattia,
- Ranskassa ”Registre du commerce et des sociétés” ja ”Répertoire des métiers”,
- Kroatiassa ”Sudski registar” ja ”Obrtni registar” tai, tiettyjen toimintojen osalta, todistus, jonka mukaan asianomaisella henkilöllä on lupa harjoittaa kyseessä olevaa kaupallista toimintaa tai ammattia;
- Italiassa ”Registro della Camera di commercio, industria, agricoltura e artigianato”; tavara- ja palveluhankintasopimusten osalta myös ”Registro delle commissioni provinciali per l’artigianato” tai palveluhankintasopimusten osalta edellä jo mainittujen rekistereiden lisäksi ”Consiglio nazionale degli ordini professionali”, rakennusurakkasopimusten tai palveluhankintasopimusten osalta edellä jo mainittujen rekistereiden lisäksi ”Albo nazionale dei gestori ambientali”;

⁽¹⁾ Direktiivin 58 artiklan 2 kohtaa sovellettaessa ’ammatti- tai toimialarekistereillä’ tarkoitetaan tässä liitteessä olevia rekistereitä ja, jos niitä on kansallisella tasolla muutettu, niitä korvaavia rekistereitä.

▼ B

- Kyproksessa rakennusurakkasopimusten osalta urakoitsijaa voidaan vaatia esittämään Insinööri- ja rakennusurakoitsijoiden rekisteröinti- ja lupaneuvoston (Συμβούλιο Εγγραφής και Ελέγχου Εργοληπτών Οικοδομικών και Τεχνικών Έργων) antama todistus insinööri- ja rakennusurakoitsijoiden rekisteröintiä ja lupia koskevan lain mukaisesti; tavara- ja palveluhankintasopimusten osalta tavarantoimittajaa tai palvelujen suorittajaa voidaan vaatia esittämään todistus yhtiö- ja yritysrekisteriin (Εφορος Εταιρειών και Επίσημος Παραλήπτης) merkinnästä tai tällaisen todistuksen puuttuessa todistus tämän valahtoisesta ilmoituksesta, jonka mukaan tämä harjoittaa kyseistä ammattia tietyllä paikkakunnalla ja tietyllä toiminimellä sijoittautumisvaltiossaan,
- Latviassa ”Uzņēmumu reģistrs”,
- Liettuassa ”Juridinių asmenų registras”,
- Luxemburgissa ”Registre aux firmes” ja ”Rôle de la Chambre des métiers”,
- Unkarissa ”Cégnyilvántartás”, ”egyéni vállalkozók jegyzői nyilvántartása” ja palveluhankintasopimusten osalta tietty ”szakmai kamarák nyilvántartása” tai tiettyjen toimintojen osalta todistus, josta käy ilmi, että asianomainen henkilö on oikeutettu harjoittamaan kyseistä liiketoimintaa tai ammattia,
- Maltassa talouden toimijan on ilmoitettava ”numru ta’ registrazzjoni tat-Taxxa tal-Valur Miżjud (VAT) u n-numru tal-licenzja ta’ kummerc” ja, jos kyseessä on kumppanuus tai yhtiönä toimiminen, Maltan finanssipalveluviranomaisen (Financial Services Authority) antama asianomainen rekisterinumero,
- Alankomaissa ”Handelsregister”,
- Itävallassa ”Firmenbuch”, ”Gewerberegister” ja ”Mitgliederverzeichnisse der Landeskammern”,
- Puolassa ”Krajowy Rejestr Sądowy”,
- Portugalissa ”Instituto da Construção e do Imobiliário” (INCI) rakennusurakkasopimusten osalta; ”Registro Nacional das Pessoas Colectivas” tavara- ja palveluhankintasopimusten osalta,
- Romaniassa ”Registrul Comerțului”,
- Sloveniassa ”sodni register” ja ”obrtni register”,
- Slovakiassa ”Obchodný register”,
- Suomessa ”kaupparekisteri/handelsregistret”,
- Ruotsissa ”aktiebolagsregistren”, ”handelsregistren” tai ”föreningsregistren”,
- Yhdistyneessä kuningaskunnassa talouden toimijaa voidaan vaatia esittämään todistus ”Registrar of Companies” -rekisteriin merkinnästä yhtiöitynä tai rekisteröitynä taikka tällaisen todistuksen puuttuessa todistus tämän valahtoisesta ilmoituksesta, jonka mukaan tämä harjoittaa kyseistä ammattia tietyllä paikkakunnalla ja tietyllä toiminimellä.

LIITE XII

VALINTAPERUSTEIDEN TÄYTTÄMISEN TODISTUSKEINOT

I osa: Taloudellinen tilanne ja rahoitusasema

Osoituksena talouden toimijan taloudellisesta tilanteesta ja rahoitusasemasta voidaan yleensä käyttää yhtä tai useampaa seuraavista asiakirjoista:

- a) pankkien antamat asianmukaiset lausunnot tai tarvittaessa todiste asianmukaisesta ammatinharjoittajan vastuuvakuutuksesta;
- b) tilinpäätökset tai otteet niistä, jos sen valtion lainsäädännössä, johon talouden toimija on sijoittautunut, edellytetään tilinpäätöksen julkistamista;
- c) todistus yrityksen kokonaisliikevaihdosta ja tarvittaessa liikevaihdosta hankintasopimuksen kohteena olevalla toimialalla enintään kolmelta viimeiseltä kuluneelta tilikaudelta sen mukaan, milloin yritys on perustettu tai aloittanut toimintansa, jos liikevaihtoa koskevat tiedot ovat saatavilla.

II osa: Tekninen suorituskyky

Keinot, joilla voidaan todistaa talouden toimijoiden 58 artiklassa tarkoitettu tekninen suorituskyky:

- a) seuraavat luettelot:
  - i) luettelo toteutetuista rakennusurakoista enintään viimeksi kuluneiden viiden vuoden ajalta ja sen tueksi todistukset merkittävimpien rakennusurakoiden asianmukaisesta toteuttamisesta ja lopputuloksesta; jos se on tarpeen riittävän kilpailun varmistamiseksi, hankintaviranomaiset voivat ilmoittaa, että huomioon otetaan todisteet merkityksellisistä rakennusurakoista, jotka on toteutettu yli viisi vuotta sitten;
  - ii) luettelo merkittävimmistä suoritetuista tavarantoimituksista tai palveluista enintään viimeksi kuluneiden kolmen vuoden ajalta ja tiedot niiden arvosta, ajankohdasta sekä julkisesta tai yksityisestä vastaanottajasta. Jos se on tarpeen riittävän kilpailun varmistamiseksi, hankintaviranomaiset voivat ilmoittaa, että huomioon otetaan todisteet merkityksellisistä tavarantoimituksista tai palvelusuurituksista, jotka on tehty yli kolme vuotta sitten;
- b) selvitys asianomaisista talouden toimijan yritykseen suoraan kuuluvista tai kuulumattomista teknisistä asiantuntijoista tai teknisistä laitoksista, erityisesti niistä, jotka vastaavat laadunvalvonnasta, ja, jos kyseessä ovat rakennusurakasopimukset, niistä, jotka ovat urakoitsijan käytettävissä urakan toteuttamista varten;
- c) kuvaus talouden toimijan laadunvarmistukseen käyttämistä teknisistä välineistä ja toimenpiteistä sekä yrityksen tutkimus- ja kehitysjärjestelmistä;
- d) selvitys toimitusketjun hallinnoinnista ja seurantajärjestelmistä, joita talouden toimija voi soveltaa hankintasopimuksen toteuttamisen yhteydessä;
- e) jos toimitettavat tuotteet tai palvelut ovat monimutkaisia tai niitä tarvitaan poikkeuksellisesti vain tiettyä tarkoitusta varten, tarkastus, jonka suorittaa hankintaviranomainen tai tämän puolesta suostumuksellaan sen maan toimivaltainen virallinen laitos, johon tavarantoimittaja tai palvelujen tarjoaja on sijoittautunut; tarkastus koskee tavarantoimittajan tuotantokapasiteettia tai palvelujen tarjoajan teknistä suorituskykyä ja tarvittaessa tämän käytössä olevia tutkimus- ja kehitysjärjestelmiä sekä laadunvalvontatoimenpiteitä;

▼B

- f) palvelujen tarjoajan tai urakoitsijan taikka yrityksen johtohenkilöiden koulutus ja ammatillinen pätevyys, edellyttäen että niitä ei arvioida sopimuksen teko-perusteena;
- g) selvitys ympäristönhallinnan toimenpiteistä, jotka talouden toimija toteuttaa hankintasopimuksen toteuttamisen yhteydessä;
- h) ilmoitus palvelujen suorittajan tai urakoitsijan työvoiman vuotuisesta keskimäärästä ja johtohenkilöiden lukumäärästä kolmelta viimeksi kuluneelta vuodelta;
- i) selvitys työvälineistä, kalustosta tai teknisistä laitteista, jotka ovat palvelujen suorittajan tai urakoitsijan käytettävissä hankintasopimuksen toteuttamiseksi;
- j) ilmoitus hankintasopimuksen osasta, jonka talouden toimija aikoo mahdollisesti antaa alihankkijoille;
- k) toimitettavien tuotteiden osalta
  - i) näytteet, kuvaukset tai valokuvat, joiden aitous on voitava hankintaviranomaisen pyynnöstä todistaa;
  - ii) virallisten laadunvalvontaelinten tai toimivaltaisiksi tunnustettujen laitosten laatimat todistukset, joissa viittauksilla teknisiin eritelmiin tai standardeihin osoitetaan selkeästi määriteltyjen tavaroiden olevan vaatimustenmukaisia.

▼B

LIITE XIII

**LUETTELO 68 ARTIKLAN 3 KOHDASSA TARKOITETUISTA
UNIONIN SÄÄDÖKSISTÄ**

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/33/EY

LIITE XIV

74 ARTIKLASSA TARKOITETUT PALVELUT

CPV-koodi	Kuvaus
75200000-8; 75231200-6; 75231240-8; 79611000-0; 79622000-0 [Kotiapulaisten hankintapalvelut]; 79624000-4 [Sairaanhoitohenkilöstön hankintapalvelut] ja 79625000-1 [Hoitohenkilöstön hankintapalvelut] 85000000-9–85323000-9; 98133100-5, 98133000-4; 98200000-5; 98500000-8 [Yksityishenkilöitä työllistävät kotitaloudet] ja 98513000-2–98514000-9 [Työvoimapalvelut kotitalouksille, Henkilöstönvälityspalvelut kotitalouksille, Toimistotyöntekijöiden välityspalvelut kotitalouksille, Tilapäistyöntekijät kotitalouksille, Kotiapupalvelut ja Kotipalvelut]	Terveydenhuolto- ja sosiaalipalvelut sekä niihin liittyvät palvelut
85321000-5 ja 85322000-2, 75000000-6 [Julkishallinnon palvelut, maanpuolustus ja sosiaaliturvapalvelut], 75121000-0, 75122000-7, 75124000-1; 79995000-5–79995200-7; 80000000-4 Yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen palvelut–80660000-8; ► C2 92000000-1–92700000-8 ◀ 79950000-8 [Näyttelyjen, messujen ja kongressien järjestelypalvelut], 79951000-5 [Seminaarien järjestäminen], 79952000-2 [Tapahtumapalvelut], 79952100-3 [Kulttuuritapahtumien järjestäminen], 79953000-9 [Festivaalien järjestäminen], 79954000-6 [Juhlien järjestäminen], 79955000-3 [Muotinäytösten järjestäminen], 79956000-0 [Messujen ja näyttelyjen järjestäminen]	Sosiaalialan, koulutuksen, terveydenhuollon ja kulttuurin hallintopalvelut
75300000-9	Pakollisen sosiaaliturvan palvelut (1)
75310000-2, 75311000-9, 75312000-6, 75313000-3, 75313100-4, 75314000-0, 75320000-5, 75330000-8, 75340000-1	Sosiaalietuuspalvelut
98000000-3; 98120000-0; 98132000-7; 98133110-8 ja 98130000-3	Muut yhteisöön liittyvät, yhteiskunnalliset ja henkilökohtaiset palvelut, mukaan lukien ammattiyhdistysten, poliittisten järjestöjen, nuorisjärjestöjen ja muiden erilaisten yhdistysten tarjoamat palvelut
98131000-0	Uskonnollisten järjestöjen palvelut
55100000-1–55410000-7; 55521000-8–55521200-0 [55521000-8 Ateriapalvelut kotitalouksille, 55521100-9 Aterioiden kotiinkuljetuspalvelu, 55521200-0 Ateriakuljetuspalvelut] 55520000-1 Ateriapalvelut, 55522000-5 Muonituspalvelut kuljetusyrityksille, 55523000-2 Muiden yritysten tai muiden laitosten ateriapalvelut, 55524000-9 Kouluruokailupalvelut 55510000-8 Ruokalapalvelut, 55511000-5 Henkilöstöruokaloiden ja muiden rajoitetulle asiakaskunnalle tarkoitettujen kahviloiden palvelut, 55512000-2 Ruokalanhoito, 55523100-3 Kouluruokailupalvelut	Hotelli- ja ravintolapalvelut
79100000-5–79140000-7; 75231100-5;	Oikeudelliset palvelut, sikäli kuin niitä ei ole suljettu pois 10 artiklan c a alakohdan nojalla
75100000-7–75120000-3; 75123000-4; 75125000-8–75131000-3	Muut hallinnolliset ja valtionhallinnon palvelut
75200000-8–75231000-4	Yhteiskunnalle tuotettavat palvelut

▼B

CPV-koodi	Kuvaus
75231210-9–75231230-5; 75240000-0–75252000-7; 794300000-7; 98113100-9	Vankilapalvelut, yleiseen turvallisuuteen liittyvät ja pelastuspalvelut, sikäli kuin niitä ei ole suljettu pois 10 artiklan e a alakohdan nojalla
79700000-1–79721000-4 [Tutkinta- ja turvallisuuspalvelut, Turvallisuuspalvelut, Hälytysjärjestelmän valvonta, Vartiointipalvelut, Valvontapalvelut, Seurantajärjestelmään liittyvät palvelut, Karkurien jäljityspalvelut, Partiointipalvelut, Henkilökorttien myöntämispalvelut, Tutkintapalvelut ja Etsivätoimistopalvelut] 79722000-1 [Grafologiapalvelut], 79723000-8 [Jäteanalyysepalvelut]	Tutkinta- ja turvallisuuspalvelut
98900000-2 [Ulkopuolisten järjestöjen ja toimielinten palvelut] ja 98910000-5 [Kansainvälisten järjestöjen ja toimielinten palvelut]	Kansainväliset palvelut
64000000-6 [Posti- ja televiestintäpalvelut], 64100000-7 [Posti- ja pikälähettiläpalvelut], 64110000-0 [Postipalvelut], 64111000-7 [Sanoma- ja aikakauslehtiin liittyvät postipalvelut], 64112000-4 [Kirjelähettyksiin liittyvät postipalvelut], 64113000-1 [Paketteihin liittyvät postipalvelut], 64114000-8 [Postitoimistopalvelut], 64115000-5 [Postilokerojen vuokrauspalvelut], 64116000-2 [Poste restante -palvelut], 64122000-7 [Toimiston sisäiset posti- ja lähettiläpalvelut]	Postipalvelut
50116510-9 [Autonrenkaiden pinnoitus], 71550000-8 [Sepän palvelut]	Sekalaiset palvelut

(¹) Nämä palvelut eivät kuulu tämän direktiivin soveltamisalaan, jos ne järjestetään muina kuin taloudellisina yleistä etua koskevinä palveluina. Jäsenvaltiot saavat järjestää pakolliset sosiaali- tai muut palvelut joko yleistä taloudellista etua koskevinä palveluina tai muina kuin taloudellisina yleistä etua koskevinä palveluina.

LIITE XV

VASTAAVUUSTAUUKKO

Tämä direktiivi	Direktiivi 2004/18/EY
1 artiklan 1, 2, 4, 5 ja 6 kohta	—
1 artiklan 3 kohta	10 artikla
2 artiklan 1 kohdan 1 alakohta	1 artiklan 9 kohdan ensimmäinen alakohta
2 artiklan 1 kohdan 2 alakohta	7 artiklan a alakohta
2 artiklan 1 kohdan 3 alakohta	—
2 artiklan 1 kohdan 4 alakohdan a alakohta	1 artiklan 9 kohdan toisen alakohdan a alakohta
2 artiklan 1 kohdan 4 alakohdan b alakohta	1 artiklan 9 kohdan toisen alakohdan b alakohta
2 artiklan 1 kohdan 4 alakohdan c alakohta	1 artiklan 9 kohdan toisen alakohdan c alakohta
2 artiklan 1 kohdan 5 alakohta	1 artiklan 2 kohdan a alakohta
2 artiklan 1 kohdan 6 alakohta	1 artiklan 2 kohdan b alakohdan ensimmäinen virke
2 artiklan 1 kohdan 7 alakohta	1 artiklan 2 kohdan b alakohdan toinen virke
2 artiklan 1 kohdan 8 alakohta	1 artiklan 2 kohdan c alakohta
2 artiklan 1 kohdan 9 alakohta	1 artiklan 2 kohdan d alakohta
2 artiklan 1 kohdan 10 alakohta	1 artiklan 8 kohdan toinen alakohta
2 artiklan 1 kohdan 11 alakohta	1 artiklan 8 kohdan kolmas alakohta
2 artiklan 1 kohdan 12 alakohta	1 artiklan 8 kohdan kolmas alakohta
2 artiklan 1 kohdan 13 alakohta	23 artiklan 1 kohta
2 artiklan 1 kohdan 14 alakohta	1 artiklan 10 kohta
2 artiklan 1 kohdan 15 alakohta	—
2 artiklan 1 kohdan 16 alakohta	1 artiklan 10 kohta
2 artiklan 1 kohdan 17 alakohta	—
2 artiklan 1 kohdan 18 alakohta	1 artiklan 12 kohta
2 artiklan 1 kohdan 19 alakohta	1 artiklan 13 kohta
2 artiklan 1 kohdan 20 alakohta	—
2 artiklan 1 kohdan 21 alakohta	1 artiklan 11 kohdan e alakohta
2 artiklan 1 kohdan 22 alakohta	—

▼B

Tämä direktiivi	Direktiivi 2004/18/EY
2 artiklan 1 kohdan 23 alakohta	—
2 artiklan 1 kohdan 24 alakohta	—
2 artiklan 2 kohta	—
3 artiklan 1 kohta	—
3 artiklan 2 kohdan ensimmäinen alakohta	—
3 artiklan 2 kohdan toinen alakohta	22 artikla; 1 artiklan 2 kohdan d alakohta
3 artiklan 3 kohta	—
3 artiklan 4 kohta	—
3 artiklan 5 kohta	—
3 artiklan 6 kohta	—
4 artikla	7 ja 67 artikla
5 artiklan 1 kohta	9 artiklan 1 kohta
5 artiklan 2 kohta	—
5 artiklan 3 kohta	9 artiklan 3 kohta ja 7 kohdan toinen alakohta
5 artiklan 4 kohta	9 artiklan 2 kohta
5 artiklan 5 kohta	9 artiklan 9 kohta
5 artiklan 6 kohta	—
5 artiklan 7 kohta	9 artiklan 4 kohta
5 artiklan 8 kohta	9 artiklan 5 kohdan a alakohdan ensimmäinen alakohta
5 artiklan 9 kohta	9 artiklan 5 kohdan b alakohdan ensimmäinen ja toinen alakohta
5 artiklan 10 kohta	9 artiklan 5 kohdan a alakohdan kolmas alakohta; 9 artiklan 5 kohdan b alakohdan kolmas alakohta
5 artiklan 11 kohta	9 artiklan 7 kohta
5 artiklan 12 kohta	9 artiklan 6 kohta
5 artiklan 13 kohta	9 artiklan 8 kohdan a alakohta
5 artiklan 14 kohta	9 artiklan 8 kohdan b alakohta
6 artiklan 1–6 kohta	78 artikla; 79 artiklan 2 kohdan a alakohta

▼B

Tämä direktiivi	Direktiivi 2004/18/EY
6 artiklan 7 kohta	79 artiklan 2 kohdan d alakohta
7 artikla	12 artikla; 68 artiklan a alakohta
8 artiklan ensimmäinen alakohta	13 artikla; 68 artiklan b alakohta
8 artiklan toinen alakohta	1 artiklan 15 kohta
9 artikla	15 artikla; 68 artiklan b alakohta
10 artiklan a alakohta	16 artiklan a alakohta
10 artiklan b alakohta	16 artiklan b alakohta
10 artiklan c alakohta	16 artiklan c alakohta
10 artiklan d alakohta	—
10 artiklan e alakohta	16 artiklan d alakohta
10 artiklan f alakohta	—
10 artiklan g alakohta	16 artiklan e alakohta
10 artiklan h alakohta	—
10 artiklan i alakohta	—
10 artiklan j alakohta	—
11 artikla	18 artikla
12 artikla	—
13 artiklan ensimmäinen kohta	8 artiklan ensimmäinen kohta
13 artiklan toinen kohta	8 artiklan toinen kohta
14 artikla	16 artiklan f alakohta
15 artiklan 1 ja 2 kohta	10 artikla; 14 artikla; 68 artiklan b alakohta
15 artiklan 3 kohta	14 artikla; 68 artiklan b alakohta
16 artikla	—
17 artiklan 1 kohta	10 artiklan toinen kohta; direktiivin 2009/81/EY 12 artikla
17 artiklan 2 kohta	—
18 artiklan 1 kohta	2 artikla
18 artiklan 2 kohta	—
19 artiklan 1 kohta	4 artiklan 1 kohta
19 artiklan 2 ja 3 kohta	4 artiklan 2 kohta

▼B

Tämä direktiivi	Direktiivi 2004/18/EY
20 artiklan 1 kohta	19 artikla
20 artiklan 2 kohta	19 artiklan toinen alakohta
21 artiklan 1 kohta	6 artikla
21 artiklan 2 kohta	—
22 artiklan 1 kohta	42 artiklan 1, 2 ja 4 kohta; 71 artiklan 1 kohta
22 artiklan 2 kohta	—
22 artiklan 3 kohta	42 artiklan 3 kohta; 71 artiklan 2 kohta
22 artiklan 4 kohta	—
22 artiklan 5 kohta	—
22 artiklan 6 kohta	42 artiklan 5 ja 6 kohta; 71 artiklan 3 kohta
22 artiklan 7 kohdan ensimmäinen alakohta	79 artiklan 2 kohdan g alakohta
22 artiklan 7 kohdan toinen ja kolmas alakohta	—
23 artiklan 1 kohta	1 artiklan 14 kohdan ensimmäinen alakohta
23 artiklan 2 kohta	79 artiklan 2 kohdan e ja f alakohta
24 artikla	—
25 artikla	5 artikla
26 artiklan 1 kohta	28 artiklan ensimmäinen kohta
26 artiklan 2 kohta	28 artiklan toinen kohta
26 artiklan 3 kohta	—
26 artiklan 4 kohta	28 artiklan toinen kohta; 30 artiklan 1 kohta
26 artiklan 5 kohdan ensimmäinen alakohta	35 artiklan 2 kohta
26 artiklan 5 kohdan toinen alakohta	—
26 artiklan 6 kohta	28 artiklan toinen alakohta
27 artiklan 1 kohdan ensimmäinen alakohta	1 artiklan 11 kohdan a alakohta
27 artiklan 1 kohdan toinen ja kolmas alakohta	38 artiklan 2 kohta
27 artiklan 2 kohta	38 artiklan 4 kohta
27 artiklan 3 kohta	—
27 artiklan 4 kohta	—

▼B

Tämä direktiivi	Direktiivi 2004/18/EY
28 artiklan 1 kohta	38 artiklan 3 kohdan a alakohta; 1 artiklan 11 kohdan b alakohta
28 artiklan 2 kohta	1 artiklan 11 kohdan b alakohta; 38 artiklan 3 kohdan b alakohta; 44 artiklan 3 kohdan ensimmäinen virke
28 artiklan 3 kohta	38 artiklan 4 kohta
28 artiklan 4 kohta	—
28 artiklan 5 kohta	—
28 artiklan 6 kohta	38 artiklan 8 kohta
29 artiklan 1 kohdan ensimmäinen alakohta	1 artiklan 11 kohdan d alakohta
29 artiklan 1 kohdan toinen ja kolmas alakohta	—
29 artiklan 1 kohdan neljäs alakohta	38 artiklan 3 kohdan a ja b alakohta
29 artiklan 2 kohta	1 artiklan 11 kohdan d alakohta; 44 artiklan 3 kohdan ensimmäinen virke
29 artiklan 3 kohta	30 artiklan 2 kohta
29 artiklan 4 kohta	—
29 artiklan 5 kohta	30 artiklan 3 kohta
29 artiklan 6 kohta	30 artiklan 4 kohta
29 artiklan 7 kohta	30 artiklan 2 kohta
30 artiklan 1 kohta	1 artiklan 11 kohdan c alakohta; 38 artiklan 3 kohta; 44 artiklan 3 kohdan ensimmäinen virke
30 artiklan 2 kohta	29 artiklan 2 ja 7 kohta
30 artiklan 3 kohta	29 artiklan 3 kohta
30 artiklan 4 kohta	29 artiklan 4 kohta
30 artiklan 5 kohta	29 artiklan 5 kohta
30 artiklan 6 kohta	29 artiklan 6 kohta
30 artiklan 7 kohta	29 artiklan 7 kohta
30 artiklan 8 kohta	29 artiklan 8 kohta
31 artikla	—
32 artiklan 1 kohta	31 artiklan ensimmäinen virke
32 artiklan 2 kohdan a alakohta	31 artiklan 1 kohdan a alakohta
32 artiklan 2 kohdan b alakohta	31 artiklan 1 kohdan b alakohta

▼B

Tämä direktiivi	Direktiivi 2004/18/EY
32 artiklan 2 kohdan c alakohta	31 artiklan 1 kohdan c alakohta
32 artiklan 3 kohdan a alakohta	31 artiklan 2 kohdan a alakohta
32 artiklan 3 kohdan b alakohta	31 artiklan 2 kohdan b alakohta
32 artiklan 3 kohdan c alakohta	31 artiklan 2 kohdan c alakohta
32 artiklan 3 kohdan d alakohta	31 artiklan 2 kohdan d alakohta
32 artiklan 4 kohta	31 artiklan 3 kohta
32 artiklan 5 kohta	31 artiklan 4 kohdan b alakohta
33 artiklan 1 kohta	32 artiklan 1 kohta; 1 artiklan 5 kohta; 32 artiklan 2 kohdan ensimmäinen ja neljäs alakohta
33 artiklan 2 kohta	32 artiklan 2 kohdan toinen ja kolmas alakohta
33 artiklan 3 kohta	32 artiklan 3 kohta
33 artiklan 4 kohta	32 artiklan 4 kohta
33 artiklan 5 kohta	32 artiklan 4 kohta
34 artiklan 1 kohta	33 artiklan 1 kohta; 1 artiklan 6 kohta
34 artiklan 2 kohta	33 artiklan 2 kohta
34 artiklan 3 kohta	33 artiklan 2 kohdan loppuosa
34 artiklan 4 kohta	33 artiklan 3 kohta
34 artiklan 5 kohta	33 artiklan 4 kohta
34 artiklan 6 kohta	33 artiklan 6 kohta
34 artiklan 7 kohta	—
34 artiklan 8 kohta	—
34 artiklan 9 kohta	33 artiklan 7 kohdan kolmas alakohta
35 artiklan 1 kohdan ensimmäinen alakohta	54 artiklan 1 kohta
35 artiklan 1 kohdan toinen ja kolmas alakohta	1 artiklan 7 kohta
35 artiklan 2 kohta	54 artiklan 2 kohdan ensimmäinen ja toinen alakohta
35 artiklan 3 kohta	54 artiklan 2 kohdan kolmas alakohta
35 artiklan 4 kohta	54 artiklan 3 kohta
35 artiklan 5 kohta	54 artiklan 4 kohta
35 artiklan 6 kohta	54 artiklan 5 kohta

▼B

Tämä direktiivi	Direktiivi 2004/18/EY
35 artiklan 7 kohta	54 artiklan 6 kohta
35 artiklan 8 kohta	54 artiklan 7 kohta
35 artiklan 9 kohta	54 artiklan 8 kohdan ensimmäinen alakohta
36 artikla	—
37 artiklan 1 kohta	11 artiklan 1 kohta
37 artiklan 2 kohta	11 artiklan 2 kohta
37 artiklan 3 kohta	—
37 artiklan 4 kohta	11 artiklan 2 kohta
38 artikla	—
39 artikla	—
40 artikla	Johdanto-osan 8 kappale
41 artikla	—
42 artiklan 1 kohta	23 artiklan 1 kohta
42 artiklan 2 kohta	23 artiklan 2 kohta
42 artiklan 3 kohta	23 artiklan 3 kohta
42 artiklan 4 kohta	23 artiklan 8 kohta
42 artiklan 5 kohta	23 artiklan 4 kohdan ensimmäinen alakohta
42 artiklan 6 kohta	23 artiklan 5 kohdan ensimmäinen ja toinen alakohta
43 artiklan 1 kohta	23 artiklan 6 kohta
43 artiklan 2 kohta	23 artiklan 6 kohdan ensimmäinen luetelmakohta
44 artiklan 1 kohta	23 artiklan 4 kohdan toinen alakohta, 5 kohdan toinen ja kolmas alakohta, 6 kohdan toinen alakohta ja 7 kohta
44 artiklan 2 kohta	23 artiklan 4 kohdan ensimmäinen alakohta, 5 kohdan ensimmäinen alakohta ja 6 kohdan ensimmäinen alakohta
44 artiklan 3 kohta	—
45 artiklan 1 kohta	24 artiklan 1 ja 2 kohta
45 artiklan 2 kohta	24 artiklan 3 kohta
45 artiklan 3 kohta	24 artiklan 4 kohta
46 artikla	—
47 artiklan 1 kohta	38 artiklan 1 kohta

▼B

Tämä direktiivi	Direktiivi 2004/18/EY
47 artiklan 2 kohta	38 artiklan 7 kohta
47 artiklan 3 kohta	38 artiklan 7 kohta
48 artiklan 1 kohta	35 artiklan 1 kohta; 36 artiklan 1 kohta
48 artiklan 2 kohta	—
49 artikla	35 artiklan 2 kohta; 36 artiklan 1 kohta
50 artiklan 1–3 kohta	35 artiklan 4 kohdan ensimmäinen–kolmas alakohta; 36 artiklan 1 kohta
50 artiklan 4 kohta	35 artiklan 4 kohdan viides alakohta
51 artiklan 1 kohta	36 artiklan 1 kohta; 79 artiklan 1 kohdan a alakohta
51 artiklan 2 kohta	36 artiklan 2 kohta
51 artiklan 2 kohta	36 artiklan 3 kohta ja 4 kohdan toinen alakohta
51 artiklan 3 kohta	36 artiklan 4 kohdan ensimmäinen alakohta
51 artiklan 4 kohta	—
51 artiklan 5 kohdan ensimmäinen alakohta	36 artiklan 7 kohta
51 artiklan 5 kohdan toinen alakohta	36 artiklan 8 kohta
51 artiklan 6 kohta	37 artikla
52 artiklan 1 kohta	36 artiklan 5 kohdan ensimmäinen alakohta
52 artiklan 2 ja 3 kohta	36 artiklan 5 kohdan toinen ja kolmas alakohta
53 artiklan 1 kohta	38 artiklan 6 kohta
53 artiklan 2 kohta	39 artiklan 2 kohta
54 artiklan 1 kohta	40 artiklan 1 kohta
54 artiklan 2 kohta	40 artiklan 2 kohta
55 artiklan 1 kohta	41 artiklan 1 kohta
55 artiklan 2 kohta	41 artiklan 2 kohta
55 artiklan 3 kohta	41 artiklan 3 kohta
56 artiklan 1 kohdan ensimmäinen alakohta	44 artiklan 1 kohta
56 artiklan 1 kohdan toinen alakohta	—
56 artiklan 2 kohta	—

▼B

Tämä direktiivi	Direktiivi 2004/18/EY
56 artiklan 3 kohta	—
56 artiklan 4 kohta	—
57 artiklan 1 kohta	45 artiklan 1 kohta
57 artiklan 2 kohta	45 artiklan 2 kohdan e ja f alakohta
57 artiklan 3 kohta	45 artiklan 1 kohdan toinen alakohta
57 artiklan 4 kohta	45 artiklan 2 kohta
57 artiklan 5 kohta	—
57 artiklan 6 kohta	—
57 artiklan 7 kohta	45 artiklan 1 kohdan toinen alakohta ja 2 kohdan toinen alakohta
58 artiklan 1 kohta	44 artiklan 1 kohta ja 2 kohdan ensimmäinen ja toinen alakohta
58 artiklan 2 kohta	46 artikla
58 artiklan 3 kohta	47 artikla
58 artiklan 4 kohta	48 artikla
58 artiklan 5 kohta	44 artiklan 2 kohta
59 artikla	—
60 artiklan 1 kohta	47 artiklan 4 ja 5 kohta; 48 artiklan 6 kohta
60 artiklan 2 kohta	45 artiklan 3 kohta
60 artiklan 3 ja 4 kohta	47 artiklan 1 ja 5 kohta; 48 artiklan 2 kohta
60 artiklan 5 kohta	—
61 artikla	—
62 artiklan 1 kohta	49 artikla
62 artiklan 2 kohta	50 artikla
62 artiklan 3 kohta	—
63 artiklan 1 kohta	47 artiklan 2 ja 3 kohta; 48 artiklan 3 ja 4 kohta
63 artiklan 2 kohta	—
64 artiklan 1 kohta	52 artiklan 1 ja 7 kohta
64 artiklan 2 kohdan ensimmäinen alakohta	52 artiklan 1 kohdan toinen alakohta

▼B

Tämä direktiivi	Direktiivi 2004/18/EY
64 artiklan 2 kohdan toinen alakohta	52 artiklan 1 kohdan kolmas alakohta
64 artiklan 3 kohta	52 artiklan 2 kohta
64 artiklan 4 kohta	52 artiklan 3 kohta
64 artiklan 5 kohdan ensimmäinen alakohta	52 artiklan 4 kohdan ensimmäinen alakohta
64 artiklan 5 kohdan toinen alakohta	52 artiklan 4 kohdan toinen alakohta
64 artiklan 6 kohdan ensimmäinen alakohta	52 artiklan 5 kohdan ensimmäinen alakohta
64 artiklan 6 kohdan toinen alakohta	52 artiklan 6 kohta
64 artiklan 7 kohta	52 artiklan 5 kohdan toinen alakohta
64 artiklan 8 kohta	—
65 artikla	44 artiklan 3 kohta
66 artikla	44 artiklan 4 kohta
67 artiklan 1 kohta	53 artiklan 1 kohta
67 artiklan 2 kohta	53 artiklan 1 kohta
67 artiklan 3 kohta	—
67 artiklan 4 kohta	Johdanto-osan 1 kappale ja johdanto-osan 46 kappaleen kolmas kappale
67 artiklan 5 kohta	53 artiklan 2 kohta
68 artikla	—
69 artiklan 1 kohta	55 artiklan 1 kohta
69 artiklan 2 kohdan a alakohta	55 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan a alakohta
69 artiklan 2 kohdan b alakohta	55 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan b alakohta
69 artiklan 2 kohdan c alakohta	55 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan c alakohta
69 artiklan kohdan d alakohta	55 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan d alakohta
69 artiklan 2 kohdan e alakohta	—
69 artiklan 2 kohdan f alakohta	55 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan e alakohta
69 artiklan 3 kohdan ensimmäinen alakohta	55 artiklan 2 kohta
69 artiklan 3 kohdan toinen alakohta	—

▼B

Tämä direktiivi	Direktiivi 2004/18/EY
69 artiklan 4 kohta	55 artiklan 3 kohta
69 artiklan 5 kohta	—
70 artikla	26 artikla
71 artiklan 1 kohta	—
71 artiklan 2 kohta	25 artiklan ensimmäinen kohta
71 artiklan 3 kohta	—
71 artiklan 4 kohta	25 artiklan toinen kohta
71 artiklan 5–8 kohta	—
72 artikla	—
73 artikla	—
74 artikla	—
75 artikla	—
76 artikla	—
77 artikla	—
78 artikla	67 artiklan 2 kohta
79 artiklan 1 ja 2 kohta	69 artiklan 1 ja 2 kohta
79 artiklan 3 kohta	70 artiklan 1 kohta; 79 artiklan 1 kohdan a alakohta
80 artiklan 1 kohta	—
80 artiklan 2 kohta	66 artiklan 2 kohta
80 artiklan 3 kohta	72 artikla
81 artikla	73 artikla
82 artikla	74 artikla
83 artiklan 1 kohta	81 artiklan ensimmäinen alakohta
83 artiklan 2–6 kohta	—
84 artikla	43 artikla
85 artiklan	—
86 artikla	—
87 artikla	77 artiklan 3 ja 4 kohta
88 artikla	77 artiklan 5 kohta
89 artiklan 1 ja 2 kohta	77 artiklan 1 ja 2 kohta
89 artiklan 3 kohta	—

▼B

Tämä direktiivi	Direktiivi 2004/18/EY
90 artiklan 1 kohta	80 artiklan 1 kohdan ensimmäinen alakohta
90 artiklan 2–5 kohta	—
90 artiklan 6 kohta	80 artiklan 1 kohdan toinen alakohta
91 artikla	82 artikla
92 artikla	—
93 artikla	83 artikla
94 artikla	84 artikla
Liite I	Liite IV
Liite II	Liite I
Liite III	Liite V
—	Liite III
Liite IV, a–f kohta	Liite X, b–h kohta
Liite IV, g kohta	—
Liite V, A osa	Liite VII – A
Liite V, B osassa oleva I kohta	Liite VII – A
Liite V, B osassa oleva II kohta	—
Liite V, C osa	Liite VII – A
Liite V, D osa	Liite VII – A
Liite V, E osa	Liite VII – D
Liite V, F osa	Liite VII – D
Liite V, G osa	—
Liite V, H osa	—
Liite V, I osa	—
Liite V, J osa	—
Liite VI	54 artiklan 3 kohdan a–f alakohta
Liite VII	Liite VI
Liite VIII	Liite VIII
Liite IX, 1 kohta	40 artiklan 5 kohta
Liite IX, 2 kohta	—
Liite X	—

▼B

Tämä direktiivi	Direktiivi 2004/18/EY
Liite XI	Liite IX A, B ja C
Liite XII, I osa	47 artiklan 1 kohta
Liite XII, II osa	48 artiklan 2 kohta
Liite XIII	—
Liite XIV	Liite II
Liite XV	Liite XII